

GALATIMA POSLANICA

KOMENTARI

Alonzo T. Jones
&
Ellet J. Waggoner

Materijal je 1900. godine prvi put objavila izdavačka kuća PACIFIC PRESS PUBLISHING CO. Oakland, Cal. New York. Kansas.

Naslov originala: The Glad Tidings – E.J. Waggoner

Preveo sa engleskog: Branko R. Đurić

Pesme prepevao: Zvonimir Kostić Palanski

Ako nije drugačije naznačeno, navedeni tekstovi Novog zaveta preuzeti su iz prevoda Emilijana Čarnića, dok su starozavetni tekstovi preuzeti iz prevoda Đure Daničića.

Sadržaj

Reč izdavača	3
Predgovor	4
Uvod	6

I DEO

Poglavlje 1 – Pravo Jevanđelje: Otkrivenje Isusa Hrista	8
Poglavlje 2 – Život Hristovom verom	18
Poglavlje 3 – Otkupljeni od kletve	31
Poglavlje 4 – „Usvojeni kao sinovi“	53
Poglavlje 5 – Duh čini da spasenje bude lako	63
Poglavlje 6 – Slava krsta	75

II DEO

A.T. Jones – Pouke iz Galatima poslanice	89
--	----

Reč izdavača

Ova kompilacija komentara Galatima poslanice sastoji se iz dva nesrazmerna dela – jednog opširnijeg čiji je autor E.J Waggoner, i drugog manjeg koji je potpisao A.T. Jones. U oba slučaja se radi o sakupljenim materijalima koji su ova dvojica plodnih pisaca i vesnika „izuzetno dragocene vesti“ objavljivala u časopisima i publikacijama tokom niza godina.

Dok u prvom delu imamo sistematsku studiju gde se razmatra stih po stih Poslanice Galatima, poslednjih dvadesetak stranica koje sadrže Jones-ova nadahnutu razmišljanja, fokusirana su na one ključne stihove i žarišna mesta oko kojih su nastale mnoge kontroverze u hrišćanstvu.

Očigledno je da se radi o dva autora i dva vesnika, ali jednom svetom delu i jednoj misiji, jednoj vesti koja je univerzalnog karaktera, namenjena ne samo vernicima jedne denominacije, pa čak ne u prvom redu vernicima, već svakoj duši i svakom pripadniku ove generacije koja obamire u mraku neznanja u pogledu Božjeg karaktera – karaktera u kojem su na božanski savršen način kombinovani Njegova pravednost i Njegova milost.

Treba znati da su Jones i Waggoner potpuno nezavisno, svaki za sebe, dolazili do svojih zaključaka i da sticajem okolnosti nisu imali mnogo prilika da neposredno i blisko sarađuju, pa ipak njihova vest odiše jedinstvom duha, usklađenošću u obrazlaganju poruke i velikim žarom ljubavi koja ne ostavlja čitaoca ravnodušnim. Sve to govori u prilog činjenici da je ovaj ogranj mogao biti zapaljen samo na onom nebeskom svetom ognju koji potiče od Božjeg Duha.

Predgovor

Gotovo pukim slučajem, otkrio sam redak primerak knjige koja se teško više može naći. Reč je o delu „*Radosne vesti*“, autora E.J. Waggoner-a koje je ležalo u jednoj privatnoj biblioteci sve do 1938. godine. Ne znajući ništa o autoru, niti o okolnostima pod kojima je knjiga nastala, osetio sam kako mi se srce čudno zagreva dok sam čitao ispisane redove. Znao sam da je nehotičan susret sa ovom zaista sjajnom knjigom obeležio početak nove epohe u mom životu. Plašeći se da možda više nikada neću biti u prilici da vidim još jedan primerak, izmolio sam pristanak za prekucavanje celog štiva na mojoj pisačkoj mašini, koju sam za tu svrhu doneo u biblioteku. Prekucavao sam stranicu po stranicu sa najdirljivijim tekstovima, i bio sam srećan što će to blago sada biti zauvek sačuvano.

Nikad nisam uspevao da shvatim šta zapravo znači Pavlovo pismo Galatima, sve dok nisam pronašao „*Radosne vesti*“. Ono što me je u Galatima mučilo, bio je naizgled nepomirljiv sukob između Zakona i vere. Znao sam da Pavle u svojim pismima ističe Zakon kao svet, pravedan i dobar (vidi Rimljanima 7,12). Međutim, u Galatima on kao da protivreči samom sebi. Prividan raskorak i nesuglasje činili su da se osećam zbunjeno. Većina komentara na Poslanicu Galatima koje sam čitao bili su ili lišeni duha, ili otvoreno usmereni protiv Zakona. Galatima poslanica je bila izvan domašaja mog poimanja (razumevanja). To je značilo da sam lišen onog osećanja ljubavi i odanosti Hristu koje je Pavle tako očigledno poznao. Kako bih, poput njega, mogao da se „hvalim krstom“ sa tako zbunjujućim pojmovima o onom što Poslanica Galatima govori.

„*Radosna vest*“ je progovorila mom srcu, na način kako je to još samo par knjiga uspele u mom životu. Jasna, koncizna, potresna, ova knjiga zaslužuje svoj naslov.

Tek kasnije naučio sam ponešto od piščeve biografije i okolnosti koje su pratile ovu poruku. Otkrio sam da je poruka ove knjige praktično doslovno zapisana studija koju je u obliku propovedi Waggoner lično izgovorio pred okupljenim propovednicima u Mineapolisu (Minnesota), krajem 1888.

Neko ko je imao priliku da neposredno čuje ove neobično snažne teme, odmah je prepoznao njihovu vrednost i zapisao sledeće reči: „***Bog je u Svojoj velikoj milosti poslao najdragoceniju poruku***“ preko E.J. Waggoner-a. „***Ova vest trebalo je da pred svetom još više istakne rassetog Spasitelja, kao Žrtvu za grehe celog sveta***“ (Ellen. G. White, Svedočanstvo za propovednike, 91). Za vreme izlaganja ove vesti, ona je rekla: „***Dr. Waggoner nam je govorio bez okolišanja. Dragocena svetlost se nalazi u njegovim rečima... Ja želim da primim svaki zrak svetlosti koju mi Gospod šalje, pa čak i kad ona stiže preko Njegovih najponiznijih oruđa... Vidim lepotu istine u propovedanju pravde Hristove u njenom odnosu prema Zakonu tako kako nam je ovaj predmet izložio doktor (Waggoner)***“ (Ellen G. White, Manuscript 15, 1888).

Još od prvog slučajnog susreta sa ovom knjigom, sanjam o tome da ovaj moj današnji svet dobije priliku da se upozna s njom, čemu bih i ja dao svoj mali doprinos. Za to su postojale određene prepreke. Dr Waggoner je često koristio staru englesku verziju biblijskog teksta koja je bila u upotrebi od 1881. godine (English Revised Version). Većina današnjih čitalaca nije spremna da prihvati jezik onog vremena, pa sam zbog toga zamenio ovu verziju jednom modernijom (Revised Standard Version), koja se u značenju uglavnom podudara sa onom starom verzijom. Na pojedinim mestima je Waggoner-ova rečenica složena. Iako je njegov stil pisanja neobično jasan i jezgrovit u poređenju s drugim autorima iz 19. veka, pokušao sam da ga „*obučem*“ u današnje literarno ruho. Neki očigledni i ponovljeni detalji uklonjeni su na takav način da to nije uticalo na osnovnu misao ili naglasak iz originala. Neki pasusi koji nisu bitni za učenje o pravednosti kroz veru, odstranjeni su kao nevažni sa današnjeg stanovišta.

Svaki napor i velika brižnost uloženi su da bi se očuvalo originalno značenje i smisao Waggoner-ove poruke o pravednosti kroz veru.

Na ovom mestu bi možda trebalo da se poslužim rečima C.S. Lewis-a, koje je on posvetio neizgovorenim, a zapisanim propovedima George Macdonald-a; u ovom slučaju, ja ih od srca primenjujem na Waggoner-ove „*Radosne vesti*“: **„Oduševljen sam što savremenom čitaocu mogu da ponudim blago za koje verujem da će obogatiti njegov život, kao što je obogatilo moj.“**

– Robert J. Wieland

Uvod

Veoma je uobičajeno, kada se piše o bilo kojoj biblijskoj knjizi, da se malo prostora posveti onome što se zove „*uvod*“. No, bolje je odmah uvesti čitaoca u sadržaj same knjige i dopustiti mu da sam dođe do razumevanja, što će postići ukoliko je pažljiv i predan proučavanju, jer knjiga sama o sebi otkriva sve što o njoj treba znati. O nekom čoveku saznajemo više u ličnom razgovoru s njim, nego slušajući tuđa zapažanja o njemu. Zato ćemo odmah preći na proučavanje Pavlove Poslanice Galatima.

Kada bi svi proučavali Bibliju kao što treba, savesno i u molitvenom duhu, poklanjajući pažnju svakoj reči i primajući je kao da dolazi direktno od Boga, ne bi bilo potrebe za bilo kojim drugom verskom knjigom. Sve što bi pored Biblije bilo napisano, imalo bi svrhu samo kao podsticaj da se još veća pažnja obrati direktno na reči iz Svetih spisa. Sve što teži da zameni Bibliju ljudskim mišljenjem, i što navodi ljude da se oslone na sadržaj napisanog ili izgovorenog bez proveravanja Biblijom i njenog daljeg proučavanja, više je nego beskorisno.

Neka Bog učini da ova studija, kao mali doprinos u proučavanju Njegove reči, svakog čitaoca dovede do odluke da se bolje upozna sa celokupnim sadržajem Biblije, koja mu može dati mudrost za spasenje.

- E.J. Waggoner

Ellet J. Waggoner

GALATIMA POSLANICA

KOMENTARI

I DEO

Pravo Jevanđelje: Otkrivenje Isusa Hrista

Galatima 1,1-5:

Prvih pet stihova su pozdravi u kojima se sadrži celo Jevanđelje. Da ništa drugo od Spisa ne postoji sem ovoga, bilo bi to dovoljno da spase svet. Ako ovaj mali odlomak budemo proučavali sa takvim žarom i uzdizali ga tako kao da ništa drugo od Jevanđelja ne postoji, u njemu ćemo naći čvrst oslonac za svoju veru, nadu i ljubav. Dok budemo čitali reči poslanice, neka Galati nestanu iz vida i neka svako primi Božji glas, posredstvom Njegovog apostola, kao da se njemu lično danas obraća.

„Apostol“ znači onaj koji je poslan. Njegov autoritet je srazmeran autoritetu Onoga koji ga šalje, kao i njegovom poverenju u taj uzvišeniji autoritet i silu. **„Jer onaj koga je Bog poslao govori Božije reči“** (Jovan 3,34). Tako je bilo sa Pavlom. On je govorio sa autoritetom, a reči koje je izgovarao, Bog mu je predao kao zapovest (vidi 1. Kor. 14,37). Čitajući ovu njegovu ili bilo koju drugu poslanicu u Bibliji, treba da isključimo svaku mogućnost uticaja apostolove lične nesavršenosti ili nekih njegovih predrasuda. Svaki pisac zadržava svoju individualnost, jer Bog upravo zbog toga i bira različite ljude za različite poslove. To je, međutim, Božja reč, sve u svemu.

Svi, a ne samo apostoli, imaju ovlašćenje da govore **„kao reči (kao proroštvo – eng. prev) Božje“** (1. Petr. 4,11). Svi koji su u Hristu, nova su stvorenja, pomirena s Bogom kroz Isusa Hrista; a svi koji su pomireni dobili su reč i službu pomirenja, i kao ambasadori Hristovi preklinju druge da se pomire s Njim (vidi 2. Kor. 5,17-20). Ova činjenica bi trebalo da otkloni svako obeshrabrenje i svaki strah kod onih koji nose Božju poruku. Ambasadori zemaljskih vlasti imaju autoritet koji prati moć njihovih kraljeva ili vladara, čiji su oni predstavnici. Hrišćani predstavljaju Cara nad carevima i Gospodara nad gospodarima.

Celokupno učenje Jevanđelja je zasnovano na Hristovom Božanstvu. Apostoli i proroci su do te mere bili obuzeti ovom istinom, da ona iskri svuda u njihovim spisima. Isus Hristos je **„slika nevidljivoga Boga“** (Kološ. 1,15). **„On je odsjaj njegove slave i odraz njegovoga bića“**¹ (Jevr. 1,3). On je u početku bio s Bogom i bio je Bog, pre nego što je svet sazdan – Jovan 1,1; 17,5. **„On je pre svega i sve u njemu ima svoje postojanje (sve stvoreno u njemu se održava – eng. prev)“** (Kološ. 1,17)

Isus Hristos i Bog Otac koji ga je vaskrsao iz mrtvih (vidi Gal. 1,1), povezani su na ravnopravnoj osnovi. **„Ja i Otac jedno smo“** (Jovan 10,30). Oni obojica sede na jednom prestolu – Jevrejima 1,3; Otkrivenje 3,21. Savet mira je među Njima obojicom – Zaharija 6,12.13. Isus je bio Sin Božji celog Svog života (oduvek), iako je po telu bio od semena Davidovog. No, vaskrsenjem iz mrtvih, koje se dogodilo silom Duha svetosti, Njegov odnos prema Bogu, kao Sina prema Ocu, pred svima je potvrđen – Rimljanima 1,3.4. Ova poslanica (Galatima) nosi isto obeležje autoriteta kao i samo Pavlovo apostolstvo.

„Blagodat vam i mir od Boga Oca našega.“ – Ovo su reči Gospodnje i zato one znače mnogo više od ljudskih reči. Bog ne daje isprazne komplimente. Njegova reč stvara; tako ovde imamo jedan oblik stvaralačke reči.

Bog kaže: **„Neka bude svetlost“**², i nastaje svetlost. Tako je i u ovom slučaju: **„Neka bude blagodat (milost) i mir u vama“**, i tako biva. Bog je poslao milost i mir, donoseći pravednost i spasenje svim ljudima – da, čak i tebi, ko god da si; takođe i meni. Kada čitate ovaj treći stih, ne činite to tako kao da je on deo neke fraze koju nalaže bonton, ili kao uobičajeno izražavanje

¹ „On odražava slavu Božju i nosi pečat njegove prirode“ – eng. prev.

² „Jer on reče, i postade, on zapovedi, i pokaza se“ – Psalam 33,9 – prim. prev.

pozdrava, nego kao stvaralačku reč koja vama lično donosi sve blagoslove obuhvaćene mirom Božjim. Nama su namenjene iste reči koje je Isus izgovorio ženi: „**Oprošteni su ti gresi... idi s mirom.**“ (Luka 7,48.50)

Ovaj mir i ova blagodat dolaze od Hrista, „**koji je dao samoga sebe za naše grehe**“ (Gal. 1,4). „**A svakome od nas dana je blagodat po meri Hristovoga dara**“ (Efes. 4,7). To je blagodat „**koja je u Hristu Isusu**“ (2. Tim. 2,1). Dakle, znamo da je Hristos darovan svakome od nas. Činjenica da ljudi žive dokazuje da im je Hristos darovan, jer je On „**život, i život beše svetlost za ljude**“ (Jovan 1,4). Ova životodavna svetlost „**obasjava svakog čoveka**“ (Jovan 14,6; 1,4.9). U Hristu se „**sve stvoreno održava**“ (Kološ. 1,17), i to je tako jer „**Bog, koji nije poštedeo svog sopstvenog Sina, nego ga je predao za sve nas**“ (Rimlj. 8,32), ne može a da nam s Njim ne daruje i sve drugo. „**...Njegova božanska sila darovala (nam je) sve što služi životu i pobožnosti**“ (2. Petr. 1,3). Hristos je dat svakom čoveku, što znači da svaki pojedinac dobija Njega celog. Božja ljubav grli ceo svet, ali se ona takođe obraća i svakom ponaosob. Majčinska ljubav nije podeljena između njene dece tako da svako dobija po trećinu, četvrtinu, ili petinu od nje. Svako njeno dete je predmet njene potpune pažnje i celokupne ljubavi. Koliko to više važi za Boga čija je ljubav savršenija od ljubavi svake majke! Isaija 49,15. Hristos je svetlost sveta, Sunce pravde. Ta svetlost, međutim, nije izdvojena na ljudske grupe i naseobine. Ako je neka soba puna ljudi savršeno osvetljena, onda svaka prisutna osoba uživa u punini svetlosti koja obasjava celu prostoriju, kao i kada niko drugi sem te osobe ne bi bio prisutan. Dakle, Isusov život obasjava svakog čoveka koji dolazi na svet. U svakom srcu koje veruje Hristos stanuje u Svojoj punini. Ako posejete seme u zemlju, naći ćete kasnije mnogo semena od kojih svako ima podjednako mnogo života kao i ono prvo seme.

Hristos nas je otkupio. – Kako često čujemo da neko kaže: „*Ja sam toliko grešan, da se bojim da me Gospod neće prihvatiti!*“ Čak i neki koji dugo ispovedaju hrišćansku veru, često sa žaljenjem čeznu da dobiju kakav dokaz da ih Bog prihvata. Ali, Bog nikome nije dao povod za takvu sumnju. Naša prihvaćenost je zauvek potvrđena. Hristos nas je otkupio i platio cenu.

Zašto ljudi idu u prodavnicu da bi nešto kupili? Zato što im je potrebno to što kupuju.

Ako je neko platio cenu za robu, koju je prethodno pregledao tako da zna šta kupuje, hoće li se trgovac brinuti da li će kupac prihvatiti robu? Ako prodavac ne isporuči robu, kupac će pitati: „*Zašto mi nisi dao ono što mi pripada?*“ Nije Isusu svejedno da li Mu se mi voljno predajemo ili ne. On sa beskrajnom čežnjom čeka sve duše koje je kupio Svojom sopstvenom krvlju. „**Jer je Sin čovečiji došao da potraži i spase ono što je propalo (izgubljeno – Karadžić)**“ (Luka 19,10). Bog nas je „**izabrao u Njemu (Hristu) pre postanja sveta**“ i tako „**učinio da budemo prihvaćeni u Ljubljenome.**“ (Efes. 1,4.6 – eng. prev)

Zašto je Hristos Sebe dao za nas? „**Da nas izbavi od sadašnjeg zlog sveta.**“ (Gal. 1,4)

Jedan čovek je, kažu, bio poznat po svom agresivnom temperamentu. Često bi upadao u stanje besa, a krivicu je bacao na ljude oko sebe koji su ga razdraživali. Niko među njima, govorio je, ne može biti pravedan. Zato je odlučio da ostavi svet i postane pustinjač.

Odabrao je pećinu u šumi koja je sada bila njegov novi dom, daleko od svakog ljudskog staništa. Ujutro je uzeo svoj krčag i pošao do izvora da zahvati vodu, kako bi skuvao nešto za jelo. Stena preko koje je voda tekla bila je obrasla mahovinom i klizava, tako da je krčag koji je čovek postavio nekoliko puta skliznuo, a zahvaćena voda se prosula.

Konačno, pustinjakovo strpljenje bilo je iscrpljeno. Uzviknuvši: „*E videćemo, dal' nećeš da stojiš na mestu!*“, on je krčag podigao i tako ga snažno spustio na površinu stene, da se ovaj polomio u paramparčad. Sada nije bilo nikoga koga bi okrivio osim sebe samoga. To ga je navelo da shvati da nije svet oko njega, nego svet u njemu onaj koji ga goni da greši.

Gde god da pođemo, mi nosimo taj svet (to „**zlo sadašnjeg naraštaja**“ – Galatima 1,4 – eng. prev) sa sobom. Imamo ga u svom srcu kao težak teret koji satire. Shvatamo da kad želimo da činimo dobro, zlo se pojavljuje u nama – Rimlj. 7,21. Ono je uvek prisutno – to sadašnje zlo (ili zlo sadašnjeg naraštaja), sve dok, dovedeni do očajanja, ne povičemo „**Ja nesrećan čovek! Ko će me izbaviti od tela ove smrti?**“ (Rim. 7,24 – eng. prev)

Čak je i Hristos imao teška iskušenja u pustinji, daleko od ljudskih naseobina. Sve nas to uči da kaluđerski i pustinjački način života nije deo Božjeg plana. Božji narod je so zemlji; a so mora da se izmeša sa supstancom koju treba da sačuva od kvarenja.

„Oslobođenje“ nam je stiglo i ono je naše. Hristos je poslat „**da otvori(š) oči slijepcima, da izvede(š) sužnje iz zatvora i iz tamnice koji sjede u tami**“ (Isaija 42,7). Prema tome, On uzvikuje: „**Sloboda!**“, svima koji su zarobljeni u tamnici. Onima koji su zatočeni On objavljuje da su vrata tamnice otvorena – Isaija 61,1. Svim robovima On poručuje: „**Izidite!**“ (Is. 49,9). Svako ko to želi, može radosno da uzvikne: „**O Gospode! ja sam sluga tvoj ... sin sluškinje tvoje; raskovao si s mene okove moje.**“ (Psalam 116,16)

To je tačno, verovali mi ili ne. Mi smo Božje sluge, iako zadržavamo pravo odbijanja, pa čak i tvrdoglavog, da Mu služimo. Ako samo poverujemo, već imamo pobjedu koja je pobedila svet – 1. Jovanova 5,4; Jovan 16,33. Poruka koja nam se upućuje jeste da je naš „**rat završen**“ i da se „**naše bezakonje oprostilo.**“ (Is. 40,2 – eng. prev)

Moj greh, o blažene li pomisli,
moj greh, ne delom, nego u celini,
na krst je Njegov pribijen i ja ga ne nosim više.
Hvali, o dušo, moja, slavi Gospoda na visini!

Božja volja. – Ovo oslobođenje je „**po volji Boga i Oca našega**“ (Galatima 1,5). Volja Božja je naša svetost (posvećenje) – 1. Sol. 4,3. On hoće da se svi ljudi spasu i dođu do spoznaje istine – 1. Tim. 2,4. On „**sve čini shodno savetovanju svoje volje**“ (Efes. 1,11). „**Da li vi to propovedate univerzalno spasenje?**“, pitaće neko. Ono što mi propovedamo jeste tačno ono što Biblija uči, a to je da se „**pokaza blagodat Božija koja spasava sve ljude**“ (Titu 2,11–Karadžić). Bog je **ostvario** spasenje za svakog čoveka i to mu daje kao Svoj dar; ali, većina ovaj dar s prezrenjem odbija. Na sudu će se otkriti da je potpuno spasenje dato svakom čoveku, a da su svi koji će na kraju biti izgubljeni, svojevolski odbacili ono na šta su samim rođenjem imali pravo.

Božja volja je, dakle, nešto čemu se valja radovati, a ne nešto što se mora samo podnositi. Iako podrazumeva i patnju, ona je za naše dobro i predviđena je kao sredstvo kojim će se za nas ostvariti „**prekomerno i neizmerno, večno izobilje slave**“ (Rimlj. 8,28; 2. Kor. 4,17). Možemo reći zajedno sa Hristom „**uživam da činim volju tvoju Bože moj.**“ (Psalam 40,8 – eng. prev)

Ovde se nalazi uteha koja dolazi od poznavanja Božje volje. On želi naše oslobođenje iz ropstva grehu; zato možemo da se molimo sa potpunim pouzdanjem i zahvalnošću jer „**ovo je pouzdanje koje imamo u njega: da nas sluša ako šta molimo po njegovoj volji. I kad znamo da nas sluša kad što molimo, znamo da stvarno imamo ono što smo od njega iskali.**“ (1. Jov. 5,14.15)

Neka je slava Bogu za ovo oslobođenje! Sva slava Njemu samom pripada, bez obzira da li ljudi to priznaju ili ne. Odati Bogu slavu, ne znači dodati Mu, dodeliti Mu nešto, nego prepoznati i priznati stvarnu činjenicu. Mi Mu odajemo slavu tako što priznajemo da je sva sila Njegova. „**On nas je stvorio; nismo sami od sebe nastali**“ (Psalam 100,3 – eng. prev)

Sila i slava su povezani, kao što učimo iz Gospodnje molitve. Kada je Isusu Svojom silom pretvorio vodu u vino, kazano nam je da je u tom čudu On objavio Svoju slavu (vidi Jovan 2,11). Tako dakle, kada odajemo slavu Bogu, mi time priznajemo da sva sila od Njega potiče. Mi ne spasavamo sami sebe, jer u nama nema snage. Kada priznajemo da sva slava pripada Bogu, nećemo sebi dopuštati hvalisavo maštanje ili bilo kakvo samouzdanje.

Poslednje objavljivanje „**večnog Jevanđelja**“, koje kaže da je došao čas Božjeg suda, sadrži i zapovest koja nalaže: „**Bojte se Boga i podajte mu slavu**“ (Otkr. 14,7 – Karadžić). Tako i poslanica Galatima, koja Bogu daje slavu, predstavlja odgovor na zahtev večnog Jevanđelja i njegovo ispunjenje. Ona je bez sumnje poruka za poslednje dane. Ako je budemo proučavali i

ako poslušamo ono čemu nas uči, možemo da ubrzamo dolazak vremena kada će se „**zemlja napuniti poznanja slave Gospodnje kao što je more puno vode.**“ (Avakum 2,14)

Galatima 1,6-9:

Apostol sada uranja u samo središte problema. Njegov duh kao da je u plamenu; sa naoštrenim perom u ruci on piše kako može samo neko ko snažno oseća teret za duše koje srljaju u propast.

Pavlova braća bila su u smrtnoj opasnosti i on nije mogao da traći vreme na suvišne komplimente. Morao je odmah da pređe na problem, obraćajući im se što je moguće jasnijim i direktnijim rečima.

Ko poziva ljude? „**Veran je Bog koji vas je pozvao u zajednicu svoga Sina, Isusa Hrista, Gospoda našega**“ (1. Kor. 1,9). „**A Bog svake blagodati, koji vas je u Hristu pozvao u svoju večnu slavu**“ (1. Petr. 5,10). „**Jer je za vas to obećanje, i za vašu decu, i za sve daljne koliko god ih pozove Gospod Bog naš**“ (Dela 2,39). Oni koji su blizu i oni koji su daleko – to uključuje sve ljude na ovom svetu. Prema tome, Bog zove svakoga. (Međutim, neće svi da dođu!)

Da li je Pavle na sebe mislio kao na onog ko je Galatima uputio poziv, o koji su se oni kasnije oglasili? Samo jedna pomisao biće dovoljna da nas ubedi koliko je takva mogućnost bez osnova. Sam Pavle kaže da je duhovni pad rezultat čovekovog uspešnog pokušaja da učenike povede za sobom (vidi Dela 20,30); on je, kao sluga Hristov, bio poslednji čovek koji bi ljude vukao za sobom. Može da bude mnoštvo usta, ali je glas samo jedan.

Odvojeni od Boga. – S obzirom na to da su braća Galati bili odvojeni od Boga koji ih je pozvao, i kako je Bog Onaj koji milostivo poziva ljude, jasno je da su vernici u Galatiji napustili Gospoda. Manje je važno kada se pridružite čoveku ili ga napustite, ali od životne je važnosti da budete s Bogom.

Mnogi misle da su sigurni samim tim što su „*članovi dobrog (uglednog) društva*“ koje čini ovu ili onu crkvu. No, jedino što je vredno u celoj stvari, jeste: Da li sam u zajednici s Gospodom? I da li hodam u Njegovoj istini? Ako je neko sjedinjen s Bogom, On će ubrzo naći svoje mesto među Božjim narodom; jer oni koji nisu Njegov narod neće dugo tolerisati revne Božje sledbenike u svojim redovima. Dok je boravio u Antiohiji, Varnava je podsticao braću „**da odlučnim srcem ostanu u Gospodu**“ (Dela 11,22.23). To je sve što je bilo neophodno. Ako tako činimo, sigurno ćemo vrlo brzo naći Božji narod.

Oni koji su napuštali Gospoda bili su „**bez Boga u svetu**“, u meri u kojoj su se odvojili od Njega. No, oni na koje su se ove reči pre svega odnosile, bili su neznabošci, ili pagani – Efescima 2,11.12. Dakle, braća Galati vraćala su se nazad na paganstvo. Ne bi ni moglo biti drugačije, jer hrišćanin se neminovno vraća natrag, na onaj svoj život od kojeg je bio izbavljen, kad god izgubi svoj oslonac u Gospodu. Nema beznadežnije pozicije nego kada je čovek bez Boga.

„**Drugo jevanđelje.**“ – Kako je moguće da postoji „*drugo jevanđelje*“? Pravo Jevanđelje je „**sila Božja na spasenje svakome ko veruje**“ (Rimlj. 1,16). Sam Bog je sila, i odvojiti se od Njega znači odvojiti se od Hristovog Jevanđelja.

Ništa ne zaslužuje da se nazove Jevanđeljem ukoliko ne nudi spasenje. Ono što ne nudi ništa sem smrti, ne može se zvati „*Jevanđelje*“ – „*dobra vest*“, ili „*radosna vest*“. Obećanje smrti ne odgovara definiciji Jevanđelja. Da bi bilo koje lažno učenje prošlo, ono mora makar da se „*pretvara*“ da je put života; drugačije ne bi moglo da prevari ljude pred kojima se predstavlja. Galati su bili zavedeni da napuste Boga, posredstvom nečega što im je obećavalo život i spasenje, ali silom koja nije bila Božja. To drugo jevanđelje bilo je samo ljudsko. Varka je ništa. Maska nije čovek; tako ni ovo „*drugo jevanđelje*“, na koje su braća Galati bili namamljeni, nije bilo ništa drugo nego jedno izopačeno jevanđelje, falsifikat, varka, nikako ne ono pravo Jevanđelje. Pitanje koje sledi je: Šta je onda pravo Jevanđelje? Da li je to ono koje je Pavle propovedao? Ili ono koje su drugi propovedali?

Kao što je Isus Hristos za nas Božja sila i nema drugog imena posredstvom kojeg bi se spasenje moglo ostvariti, tako isto može postojati samo jedno istinsko Jevanđelje. Ono koje je Pavle govorio Galatima, kao i Korinćanima: „**Isus Hristos i to raspeti**“ – ono isto Jevanđelje koje su propovedali Enoh, Noje, Avram, Mojsije i Isaija. „**Za njega svedoče svi proroci, da će njegovim imenom dobiti oproštaj grehova svako ko veruje u njega.**“ (Dela 10,43)

Ako bi ma koji čovek, pa čak i anđeo sa neba, propovedao nešto suprotno od onoga što su govorili Pavle i proroci, našao bi se pod prokletstvom. Ne postoje dva standarda za ispravno i pogrešno. Ono što bi danas donelo prokletstvo, imalo bi iste rezultate kakvi su se mogli videti i pre pet hiljada godina. Način spasenja bio je isti u svim epohama. Jevanđelje propovedano Avramu (Galatima 3,8) bilo je istinsko i anđeli su bili poslani da mu ga saopšte; takođe, proroci starog doba propovedali su ovo isto Jevanđelje – 1. Petr. 1,11.12. Ako bi Jevanđelje koje su propovedali ljudi od starina bilo neko drugo jevanđelje u odnosu na ono koje je Pavle objavljivao, onda bi i ti starozavetni ljudi bili pod prokletstvom.

Ali, zašto da neko bude proklet zbog toga što iznosi drugačije jevanđelje? Zato što je takav sredstvo pomoću kojeg drugi dospevaju u prokletstvo, zavedeni da veruju u varku i grade svoje spasenje na onome što je ništavno. Pošto su Galati napuštali Boga, njihova vera se sve više uzdala u ono što je bila navodno ljudska sila, to jest njihova sopstvena moć za spasenje. Međutim, nijedan čovek ne može drugoga da spase (vidi Psalam 49,7.8). „**Da je proklet čovjek koji se uzda u čovjeka i koji stavlja tijelo sebi za mišicu, a od Gospoda odstupa srce njegovo**“ (Jer. 17,5). Onaj ko drugoga zavodi u stanje prokletstva, naravno, i sam će biti proklet. „**Proklet da je koji bi zaveo slijepca s puta**“ (5. Mojs. 27,18). Ako je tako u slučaju kada neko fizički slepog čoveka navede da se ovaj spotakne, koliko se onda to još više odnosi na onoga koji prouzrokuje da se jedna duša spotakne na svoju večnu propast! Obmanuti ljude lažnom nadom na spasenje – šta bi moglo da bude pogubnije od ovoga? To je isto kao kada bi prevarili nekoga da zida kuću nad bezdanom jamom.

Anđeo s Neba. – Međutim, da li postoji takva mogućnost da „*anđeo s neba*“ dođe i propoveda nešto što nije pravo Jevanđelje? Svakako, iako to ne bi bio anđeo koji je skoro sišao s neba. „**Jer i sam satana uzima vid svetlog anđela. Nije onda ništa veliko kad se i njegove sluge pretvaraju u sluge pravednosti**“ (2. Kor. 11,14.15). To su oni koji se predstavljaju kao duhovi mrtvih i koji kažu da donose nove vesti iz carstva koje je s one strane groba. Svi oni bez izuzetka propovedaju „*neko drugo jevanđelje*“ koje nije Hristovo. Čuvajte ih se. „**Dragi moji, ne verujte svakom duhu, nego proveravajte duhove – jesu li od Boga**“ (1. Jov. 4,1). „**Ako li ko ne govori u skladu sa zakonom i svedočanstvima, to je zato što u njemu nema svetlosti**“ (Is. 8,20 – eng. prev). Niko ne mora da bude prevaren sve dotle dok ima Božju reč. U stvari, nemoguće je da neko bude prevaren sve dok se drži reči Božje.

U prva tri stoleća crkva je bila prožeta paganstvom, i uprkos reformacijama, mnogo je još paganskog ostalo. To je bio plod ugađanja ljudima (vidi Galatima 1,10). Biskupi su mislili da će ostvariti uticaj na neznabošce, popuštajući u nekim određenim jevanđeoskim principima. Rezultat je bio kvarenje crkve.

Samoljublje je uvek u osnovi svakog napora da se postigne usklađenost s ljudima, kako bi se oni odobrovoljili. Biskupi su želeli (verovatno često i sami nesvesni) da povedu učenike za sobom – Dela 20,30. Da bi dobili ugled i čast u narodu, morali su da naprave kompromise i izopače istinu.

Ovo isto učinjeno je i u Galatiji. Ljudi su izopačili Jevanđelje. Ali, Pavle je nastojao da ugoditi Bogu, a ne čoveku. On je bio Božji sluga i Bog je bio jedini do čijeg zadovoljstva je Pavlu bilo stalo. Ovaj princip pokazuje se kao tačan u bilo kojoj vrsti posla. Uposljeni radnici koji pokušavaju da dobiju odobravanje i pohvalu samo od strane ljudi, neće biti lojalni radnici, jer će raditi dobro samo kad ih drugi gledaju, dok će zabašavati kada ih niko ne nadzire. Zato Pavle apeluje: „**Robovi, slušajte u svemu svoje telesne gospodare, ne u pritvornosti (ne kao pod prismotrom – eng. prev) kao oni koji ljudima ugađaju... Što god činite, činite iz duše kao da činite Gospodu.**“ (Kološ. 3,22-24)

Postoji sklonost da se oštra ivica istine ublaži, kako se ne bi izgubila naklonost bogatih i uticajnih osoba. Koliko njih je ugušilo sopstveno ubeđenje u strahu od gubitka para ili položaja! Neka svako od nas zapamti reči: **„Kad bih još ljudima ugadao, Hristov služitelj ne bih bio“** (Gal. 1,10). Ovo, međutim, ne znači da treba da budemo kruti i neuljudni. To, takođe, ne znači da ćemo namerno uvrediti bilo koga. Bog je ljubazan i prema nezahvalnima i onima koji su daleko od svetosti. Moramo da budemo **„lovci na ljude“** (sposobni da zadobijamo ljude) i to onim manirima koji su nebom odobreni. Sve što treba da pokažemo jeste privlačnost Raspetoga u svoj Njegovoj ljupkosti.

Jevanđelje je božansko, ne ljudsko. U prvom stihu apostol kaže da ga nije čovek poslao, pa zato i nije njegova briga da čoveka učini zadovoljnim, već samo Hrista. Sada postaje sasvim jasno da je poruka koju nosi sveta i da potiče s neba. Po rođenju i vaspitanju, Pavle je bio protivnik Jevanđelja. Obraćen je tako što je začuo glas s neba. Sam Gospod mu se obratio još dok je bio prožet ubilačkom mržnjom protiv Božjih svetih.

Nema dve osobe koje su imale isto iskustvo obraćenja. Ipak, u svim iskustvima ove vrste zapažaju se isti opšti principi. Imajući u vidu rezultat, svako ko se obrati mora da prođe kroz ono kroz šta je Pavle prošao. Možda nečije iskustvo neće biti tako upečatljivo za druge, ali ako je istinsko, ono mora da bude otkrivenje koje dolazi s neba, kao što je to bilo u Pavlovom slučaju. **„A sinovi će tvoji svi biti naučeni od Gospoda“** (Is. 54,13). **„Svaki ko je čuo od Oca i naučio – dolazi k meni“** (Jovan 6,45). **„A vi – u vama ostaje pomazanje koje ste od njega primili i nije vam potrebno da vas ko poučava.“** (1. Jov. 2,27)

Ne činite grešku, zaključivši da to čini izlišnom potrebu za čovekom kao sredstvom u prenošenju Jevanđelja. Gospod je postavio apostole i proroke, učitelje i druge služitelje u crkvi (1. Kor. 12,28). Božji Duh je taj koji u svima njima deluje. Bez obzira preko koga čovek prvi put čuje istinu, on treba da je primi kao poruku koja dolazi direktno s neba. Sveti Duh osposobljava one koji žele da tvore Božju volju, da raspoznaju šta je istina čim je čuju; i oni je i prihvataju, ne na osnovu autoriteta čoveka preko kojeg im je istina došla, nego na osnovu Božjeg autoriteta, jer je On Bog svake istine. I mi možemo da budemo isto tako sigurni u istinu koju držimo i propovedamo, kao što je to Pavle bio.

Kada god neko naglašava ime nekog čuvenog i uvaženog skolara (teologa), da bi time opravdao svoje verovanje, ili dao značaj onome u šta želi da ubedi svog slušaoca, možete biti sigurni da on sam ne poznaje istinu koju ispoveda. To što govori može biti istina, ali on sam za sebe nije ubeđen u to. Svako ima privilegiju da spozna istinu – Jovan 8,31.32. Kad neko prihvati istinu kao nešto što mu dolazi direktno od Boga, ni deset hiljada puta deset hiljada velikih imena onih ljudi koji bi stali na stranu istine, ne bi doprinela njenoj vrednosti ni koliko jedno zrnice, kao što, s druge strane, poverenje u tu istinu ni najmanje ne bi bilo načeto ako bi se protiv nje udružili svi veliki umovi ovog sveta.

Zapazite da Pavlova poruka nije samo otkrivenje dobijeno od Hrista, nego **„otkrivenje (samog) Hrista“**. Ne radi se samo o tome da je Hristos nešto rekao Pavlu, već se Hristos otkrio Pavlu. Tajna Jevanđelja je Hristos u verniku, nada slave – Kološanima 1,25-27. Samo tako istina može da bude obznanjena. Hristos nije neko ko stoji podalje i stavlja pred nas pravedne principe koje mi moramo da sledimo; On Sebe utiskuje u nas, uzima nas pod Svoje i čini da se Njegov život otkriva u našim smrtnim telima, kada Mu se mi predamo. Kada se ovaj život ne ispoljava, onda nema ništa od propovedanja Jevanđelja. Isusov život se otkrivao u Pavlu da bi ovaj mogao da Ga propoveda među neznabošcima. Njegov posao nije bio da priča o Hristu, nego da propoveda Hrista samog. **„Jer mi ne objavljujemo sebe same nego Hrista Isusa Gospoda.“** (2. Kor. 4,5)

Bog čeka i čezne da Hrista otkrije u svakom čoveku. Čitamo o ljudima **„koji nepravednošću zadržavaju (guše, zataškavaju – eng. prev) istinu“**; i da **„ono što se može saznati o Bogu njima je poznato; Bog im je objavio“**; u svemu što je Bog stvorio **„Njegova večna sila i božanstvo mogu se... jasno sagledati“** (Rimlj. 1,18-20). Isus je istina – Jovan 14,6. On je, takođe, sila Božja (1. Kor. 1,24) i sam Bog (Jovan 1,1). Prema tome, Hristos je istina koju ljudi

„guše“. On je Božja Reč data svim ljudima, a ujedno i sila pomoću koje oni ovu reč mogu da sprovedu u delo (vidi 5. Mojs. 30. 14; Rimlj. 10, 6-8).

Međutim, u mnogim ljudima Hristos je do te mere „*ugušen*“ („*zataškan*“) da Ga je teško prepoznati. Sama činjenica da oni žive dokazuje da ih Hristos voli i da bi ih spasao. Ali, On mora strpljivo da čeka vreme kada će oni primiti reč i kada će, na taj način, Njegov savršeni život biti otkriven u njima.

To se može već sada dogoditi u životu svakog čoveka ko želi ovo iskustvo, bez obzira na to koliko je on grešan i unižen. Bogu čini zadovoljstvo da ostvari ovo delo u svakom čoveku.

Galatima 1,13-17:

Zašto je Pavle proganjao crkvu tako neumoljivo i revnosno, pokušavajući da je uništi? On nam objašnjava da je to bilo prosto zato što je revnovao za tradiciju svojih otaca. Pred Agripom on kaže: „*I ja sam sa svoje strane mislio da treba sasvim neprijateljski da postupim protiv imena Isusa Nazarećanina. To sam i učinio u Jerusalamu; dobivši ovlašćenje od prvosveštenika zatvorio sam u tamnicu mnoge od svetih, a kad su ih ubijali, ja sam bio za to. Mnogo puta sam ih po svim sinagogama kažnjavanjem prisiljavao da hule; razjaren preko svake mere na njih gonio sam ih čak do tuđih gradova.*“ (Dela 26,9-11)

Svu tu mahnitu revnost za otačku tradiciju Pavle je smatrao revnovanjem za Boga. (Dela 22,3)

Izgleda gotovo neverovatno da neko ko kaže da služi pravom Bogu može da gaji tako pogrešne ideje o Njemu i da pretpostavlja kako On uživa u takvoj vrsti službe. Ipak je ovaj ogorčeni i nemilosrdni progonilac hrišćana mogao da kaže nakon mnogih godina svog potonjeg iskustva: „*Braćo, ja sam sa potpuno čistom savešću živio služeći Bogu do ovoga dana*“ (Dela 23,1). Iako je pokušavao da učutka rastuće osvedočenje koje je ga je sve više obuzimalo, dok je kao svedok prisustvovao strpljivom podnošenju muka i snažnom svedočanstvu koje su ostavljali umirući hrišćani, Savle nije svesno ubijao svoju savest. Naprotiv, pokušavao je da održi dobru savest. Farisejska nauka bila je tako duboko ukorenjena u njegovom umu, da je bio uveren u to da su ova nova i čudna osvedočenja delo nekog zlog duha, i da je njegova dužnost da se tome suprotstavi. Dakle, ubeđenje koje je dolazilo od Duha Božjeg, za neko vreme činilo je samo da se njegovo revnovanje protiv hrišćana udvostruči. Od svih ljudi na svetu, Savle, samopravedni farisej, bio je čovek sa najmanje simpatija prema hrišćanstvu. On je bio mlad čovek u usponu, na koga su jevrejski vladari mnogo polagali, verujući da je upravo on neko ko će dati bitan doprinos u obnovi jevrejske nacije i religije, do one veličine koja je postojala u prošlim vremenima. Pred Savlom se pružala blistava budućnost, posmatrano iz ovozemaljske perspektive. Međutim, ono što je mislio da mu je dobitak, to je počeo da smatra gubitkom Hrista radi, zbog kojeg je sve izgubio – Filibljanima 3,7.8.

Judaizam, međutim, nije bio Božja i Hristova religija. Bila je to ljudska tradicija. Mnogi čine veliku grešku smatrajući judaizam religijom Starog zaveta. Stari zavet ne naučava judaizam ništa više nego što Novi zavet naučava romanizam. Religija Starog zaveta je religija Isusa Hrista.

Kada je Pavle bio u judaizmu, on zapravo nije verovao Stari zavet koji je svakodnevno čitao i slušao, jer ga nije razumeo; da jeste, spremno bi prihvatio Hrista. „*Jer jerusalimski stanovnici i njihove starešine ne prepoznaše ovoga Isusa, nego ga osudiše i tako ispuniše proročke reči koje se čitaju svake subote.*“ (Dela 13,27)

Tradicija predaka vodila ih je u kršenje Božjih zapovesti – Matej 15,3. Bog je rekao o jevrejskom narodu: „*Ovaj narod me poštuje usnama, a srce je njihovo daleko od mene. Uzalud me poštuju učeći nauke koje su ljudske zapovesti*“ (stihovi 8 i 9). Isus nije imao ni jednu reč osude za Mojsija i njegove spise. On kaže Jevrejima: „*Jer da ste verovali Mojsiju, verovali biste i meni; jer je on o meni pisao*“ (Jovan 5,46). Sve što su književnici čitali i

zapovedali iz njegovih spisa trebalo je uvažavati; njihov primer, pak, trebalo je izbegavati, jer oni nisu poštovali Spise. Hristos je o njima rekao da **„vezuju teška i nesnošljiva bremena i meću na ljudska pleća, a sami svojim prstom neće da ih pomaknu.“** (Mat 23,4)

To nisu bile zapovesti Božje, jer **„zapovesti njegove nisu teške“** (1. Jov. 5,3); one, takođe, nisu bile od Hrista, jer je **„breme njegovo lako“** (Mat. 11,30). Ovi učitelji judaizma nisu pred novoobraćenima iznosili reči Biblije niti bilo koji od njenih delova, niti su pokušavali da od njih naprave sledbenike Mojsijevih Spisa. Daleko od toga! Oni su ih zavodili daleko od Biblije, a njena učenja zamenjivali su ljudskim zapovestima. To je bilo ono što je izgradilo Savlov duh.

Na svom putu za Damask, **„dišući pretnjom i ubistvom“**, Savle je sprovodio odluku Sinedriona koji mu je dao pun autoritet da veže i sprovede sve hrišćane, kako muškarce, tako i žene. Međutim, iznenada se i sam našao zarobljen, ne od ljudske ruke, već od svemoćne sile Božje. Tri dana posle toga Bog kaže Ananiji, poslavši ga da Savlu vrati vid: **„Jer mi je on izabrano oruđe – da iznese moje ime pred mnogobošce.“** (Dela 9,15)

Koliko dugo pre ovog događaja je Savle bio izabran Božji vesnik? On sam odgovara: **„izabrao od utrobe moje matere“** (Gal. 1,15). On nije prvi o kojem čitamo da je od rođenja izabran za svoje životno delo. Setite se Samsona – Sudije 13. Jovan Krstitelj bio je imenovan. A njegov karakter i životni poziv bili su opisani u mesecima pre njegovog rođenja. Gospod je rekao Jeremiji: **„Prije nego te sazdah u utrobi, znah te; i prije nego izide iz utrobe, posvetih te; za proroka narodima postavih te“** (Jer. 1,5). Neznabožački car Kir, bio je po imenu prozvan sto godina pre nego što se rodio, a njegov deo posla u Božjem velikom planu bio je već ispisan, čekajući na Kirovo pojavljivanje – Isaija 44,28; 45,1-4.

Ovo nisu izolovani slučajevi. Važi za sve ljude, koliko i za Solunjane, da ih je Bog **„od početka izabrao za spasenje, posvećenjem Duha i verom u istinu“** (2. Sol. 2,13 – eng. prev). Na svakome je da ovaj poziv i izbor potvrdi. Onaj koji **„hoće da se svi ljudi spasu i da dođu u poznanje istine“** (1. Tim. 2,4), isto tako odredio je svakome njegov posao (Marko 13,34). Dakle, Onaj koji Sebe nije ostavio neposvedočenog, čak ni kada je reč o neživoj prirodi, imaće ljude, kao najuzvišenija zemaljska stvorenja izašla iz Njegove ruke, koja će voljno svedočiti za Boga kako to samo mogu ljudi obdareni razumom.

Svi su ljudi izabrani da svedoče za Boga i svakome je pokazan njegov posao. Kroz ceo život Duh se bori sa svakim čovekom, ne bi li ga naveo da da svoj pristanak i bude upotrebljen u onom poslu za koji ga je Bog pozvao. Samo će večni sud pokazati koliko divnih prilika su ljudi nemarno proćerdali. Savle, surovi progonitelj, postao je silan apostol. Ko može da pretpostavi koliko bi dobra nastalo da su se ljudi, čiji ogroman uticaj navodi druge samo na zlo, pokorili uticaju Svetog Duha? Ne mogu svi biti apostol Pavle; ali istina je da je svako, prema mogućnostima koje mu je Bog dao, izabran i pozvan da svedoči za Boga, i ta istina će dati životu jedno sasvim novo značenje.

Kako je to divna, radosna, a uz to i uzvišena misao koja nam pada na pamet dok posmatramo ljude koji hodaju pored nas: svakome od njih Bog je lično poverio jedan naročit posao koji oni treba da obave u toku svog života! Svi su oni sluge najuzvišenijeg Boga, svakome je dodeljena naročita služba. Morali bismo strogo da se čuvamo da ni u najmanjoj sitnici ne sprečimo nekoga u vršenju njegove nebom određene dužnosti.

Pošto je Bog taj koji svakome određuje posao, svako mora od Njega da primi uputstva, a ne od čoveka. Zato treba da se čuvamo od toga da diktiramo drugima šta je njihova dužnost. Bog to može i njima da objasni kao što je objasnio nama, a ako njega ne poslušaju, neće biti ništa spremniji da poslušaju ni nas, čak i onda kada ih savetujemo u dobrom pravcu. **„Nije na čoveku koji hoda da upravlja svoje korake“** (Jer. 10,23 – eng. prev), a još manje da upravlja korake drugog čoveka.

Oslanjanje na savet čoveka od krvi i mesa. – Apostol Pavle nije odlazio u Jerusalim prve tri godine nakon svog obraćenja. Zatim je proveo u ovom gradu ne više od petnaest dana i video samo dvojicu apostola. Braća su ga se plašila i nisu mu isprva verovala da je on sada učenik. Očigledno je da Pavle nije primio Jevandjelje od bilo kog čoveka.

Činjenica da Pavle nije „*pitao krv i telo*“, sadrži značajne pouke za nas. Njemu to mu nije bilo neophodno da bi stekao sigurnost, jer je imao reč Gospodnju. No, takav slučaj kakav je njegov nikako nije nešto uobičajeno, nešto na šta se mnogi ugledaju. Na primer, neko pročita nešto u Bibliji i onda mora da pita drugoga za mišljenje pre nego što se usudi da to verom prihvati. Ako niko od njegovih prijatelja ne veruje, on će se plašiti da poveruje u to što je pročitao. Ukoliko njegov pastor, ili neki biblijski komentator objasni ovaj tekst na jedan način, onda on to tako prihvata. „*Telo i krv*“ odnose pobeđu nad Duhom i Rečju.

Zapovest (Božja) mora biti tako jasna, da svaki izgovor zbog traženja mišljenja drugih ljudi u pogledu njenog značenja učini potpuno besmislenim. Sada se nameće pitanje: „*Mogu li ja to sebi da priuštim? Neće li me to koštati prevelike žrtve?*“ Najopasnije „*telo i krv*“ koje neko može da pita je njegovo sopstveno. Nije dovoljno biti nezavisan od drugih; u pitanjima istine, svako mora da bude nezavisan od sebe samog. „***Uzdaj se u Gospoda svijem srcem svojim, a na svoj razum ne oslanjaj se.***“ (Priče 3,5)

Papa je neko ko sebi pripisuje pravo na mesto savetodavca koje zakonito pripada samo Bogu. Ljudi koji od sebe čine papu tako što slede svoj sopstveni savet, zapravo jednako greše kao i oni koji drugima određuju šta će da čine ili veruju. Ovi prvi su još podložniji prevarama nego drugi, koji slede papu radije nego sebe same. Ako treba slediti papu, onda je daleko doslednije da to bude rimski papa, jer on ima mnogo više papskog iskustva nego bilo ko drugi. Međutim, nijedan od njih nije potreban, jer imamo Božju reč. Kada Bog govori, mudro je smesta poslušati, bez ikakvog prethodnog traženja saveta, čak ni od sopstvenog srca. Božje ime je Savetnik (Isaija 9,6) i On je „***divan u savetu***“. Poslušajte Ga bez oklevanja!

Pavle nije gubio vreme. Mislio je da služi Bogu kada je progonio crkvu, i čim je saznao za svoju grešku promenio je svoj stav i pravac svog delovanja. Ugledavši Isusa iz Nazareta, prepoznao Ga je kao svog Gospoda i odmah povikao: „***Gospode, šta hoćeš da činim?***“ Bio je spreman za svoje pravo mesto u službi i to istog trena. Da li to isto mogu svi iskreno da kažu: „***Hitim, i ne zatežem se čuvati zapovijesti tvoje***“ (Psalam 119,60). „***Putem zapovijesti tvojih trčim, jer si raširio srce moje.***“ (Psalam 119,32)

Pavle kaže da je Hristos otkriven u njemu, kako bi mogao da Ga propoveda među neznabošcima, to jest, paganima. U 1. Korinćanima 12,2 čitamo: „***Znate da ste, kada ste bili mnogobošci, dozvoljavali da vas vuku nemim idolima, kako su vas i odvlačili.***“ Zapazite da su Korinćani bili neznabošci i da su to prestali da budu kada su postali hrišćani!

„***Simeon kaza kako se Bog najpre pobrinuo da između mnogobožaca uzme narod za svoje ime***“ (Dela 15,14). Jakov se obratio vernicima u Antiohiji i u drugim mestima kao onima „***koji se od mnogobožaca obraćaju Bogu***“ (stih 19). Božji narod je odvojen od mnogobožaca, ali je, odvojivši se, prestao da bude neznabožacki narod. Avram, otac Izrailja, uzet je između neznabožaca. Tako će „***sav Izrailj biti spasen***“, pošto uđe punina od mnogobožaca – Rimlj. 11,25.26.

Bog se podjednako starao za obraćenje neznabožaca pre tri hiljade godina, kao što se i sada stara. Njima je Jevandjelje propovedano pre prvog Hristovog dolaska, kao i nakon ovog događaja. Preko mnogih oruđa i posrednika, Bog je Sebe obznanio u svakoj naciji. Jeremija je na poseban način izabran kao prorok neznabožaca ili pagana. „***Prije nego te sazdah u utrobi, znah te; i prije nego izide iz utrobe, posvetih te; za proroka narodima postavih te***“ (Jer. 1,5). Jevrejska reč na mestu gde je prevedeno kao „*narodima*“, vrlo je slična onoj koja označava pagane. Neka niko ne misli da je Bog svoju istinu ograničio samo na jednu naciju, bilo da je reč o Jevrejima ili neznabošcima. „***Jer nema razlike između Judejina i Grka; jedan isti Gospod je nad svima, bogat za sve koji ga prizivaju.***“ (Rimlj. 10,12)

Novoobraćeni propoveda. – Čim se obratio, Pavle je „***odmah... propovedao Isusa***“ (Dela 9,20). Zar to nije čudesno da je on istog časa bio u stanju da propoveda i to sa silom? Zaista, čudo je kad bilo ko od ljudi propoveda Hrista; ali ne mislite da je Pavle sve to znanje dobio trenutno, bez prethodnog proučavanja. Zapamtite da je on celog svog života bio predani istraživač Spisa. Pavle koji je bio napredniji od svih svojih savremenika, istovremeno je bio

tako dobro upoznat sa Biblijom, kao što jedan školarac zna tablicu množenja. No, njegov um bio je zaslepljen tradicijom otaca, koja je takođe činila veliki deo njegovog vaspitanja. Slepilo koje ga je snašlo u trenutku kada ga je nebeska svetlost obasjala na putu za Damask, dobro je ilustrovala slepoću njegovog uma. Isto tako, krljušt koja je spala s njegovih očiju kada je Ananija došao da s njim govori, ukazivala je na svetlost Reči koja je u njemu zasjala novom snagom, raspršujući tamu tradicionalizma.

Možemo biti sigurni da, dok je boravio u Arabiji, on nije sve vreme proveo isključivo u proučavanju i razmišljanju, s obzirom na to da je propovedanje bilo njegov život. On je bio veoma surov progonitelj, ali sada kada je toliko bogatstvo milosti dobio od Boga, smatrao je sve proteklo vreme izgubljenim, jer ga nije koristio da bi tu milost drugima objavljivao. Zato je i govorio: **„Teško meni ako ne propovedam evanđelje“** (1. Kor. 9,16). Propovedao je u sinagogama u Damasku odmah nakon svog obraćenja i pre nego što je otišao u Arabiju. Zato je sasvim prirodno zaključiti kako je on propovedao Jevanđelje i Arapima. Tamo je mogao da govori slobodno, bez protivljenja na koje je uvek nailazio među Jevrejima, pa zbog toga njegov rad nije mnogo ometao njegovo razmišljanje o jednom novom svetu koji se upravo otvarao pred njim.

Galatima 1,18-24:

„Zatim, posle tri godine, odoh gore u Jerusalim da upoznam Petra, te ostah kod njega petnaest dana. A nekog drugog od apostola nisam video, sem Jakova brata Gospodnjeg. Što vam pak pišem, evo pred Bogom govorim da ne lažem. Zatim dođoh u krajeve Sirije i Kilikije. A Hristovim crkvama u Judeji bio sam lično nepoznat. One su samo slušale: naš nekadašnji gonilac sada propoveda veru koju je nekada rušio, te slavljahu Boga na meni.“

Neka niko ne gleda na onoga ko se protivi Jevanđelju kao na nepopravljivu osobu. Oni koji se suprotstavljaju treba da s krotišću budu naučeni, jer ko zna neće li im Bog dati pokajanje za poznanje istine?

Neko bi mogao da kaže o Pavlu: „On je imao jasnu svetlost kao i svako drugi; imao je svaku moguću priliku; ne samo da je čuo nadahnuto Stefanovo svedočanstvo, nego je slušao i ispovesti mnogih umirućih mučenika. On je tvrdovrati bednik od koga je beskorisno očekivati bilo kakvo dobro.“ Ipak, taj isti Pavle postao je najveći propovednik Jevanđelja, kao što je ranije bio najveći i najgorčeniiji progonilac iste te nauke.

Da li postoje oko vas žestoki protivnici istine? Ne borite se protiv njih i ne prekorevajte ih. Neka sva gorčina i borbenost ostanu na njihovoj strani, a vi se držite za Božju reč i molite se. Možda neće mnogo proći i Gospod kojeg sada ruže, biće proslavljen u njima.

Proslavljanje Boga. – Kako je različito bilo Pavlovo iskustvo u odnosu na iskustvo onih kojima je pisao: **„Ta zbog vas se huli na ime Božije među mnogobošcima“** (Rimlj. 2,24). Svako ko tvrdi da ide za Bogom, treba da bude sredstvo koje će doprineti da se slava odaje Njegovom imenu. Ipak, mnogi čine da se na njega huli. Kako ćemo postići da se Njegovo ime proslavi? **„Tako neka zasvetli vaša svetlost pred ljudima, da vide vaša dobra dela i proslave Oca vašega koji je na nebesima“** (Mat. 5,16). To je život verom u Hrista.

Život Hristovom verom

Mnogi ovu knjižicu čitaju ne iz radoznalosti, da bi videli šta neka druga osoba misli o Poslanici Galatima, nego da bi našli pomoć u razumevanju onog dela Biblije o kojem je bilo tako mnogo rasprava u prošlosti. Sa svakom takvom osobom voleo bih lično da porazgovaram pre nego što nastavim dalje.

Svaki deo Spisa povezan je sa drugim delovima; čim dobro naučimo jedan predmet, usvajajući ga kao deo sebe, on nam otvara nova polja saznavanja i pomaže nam u daljem proučavanju, kao što nam svaki zalogaj hrane koji pojedemo i koji postaje sastavni deo nas samih, pomaže da nastavimo sa radom, kako bismo zaradili nasušni hleb za naredni dan. Ako, dakle, nastavimo da na ispravan način proučavamo Poslanicu Galatima, otvaraju nam se vrata za razumevanje cele Biblije.

Put k znanju je toliko jednostavan da ga zbog toga mnogi preziru. To je kraljevski put koji je svima otvoren.

„Sine moj ako primiš reči moje i zapovesti moje pohraniš u sebi, da pazi uho tvoje na mudrost, i da srce svoje usredsrediš na razumevanje; da, ako čezneš za znanjem, i ako glas svoj, koliko god možeš, snažno podigneš, tražeći da razumeš; kao srebro, i kao sakriveno blago ako dobro ustražiš; tada ćeš razumeti šta znači poštovati i poznavati Gospoda (tada ćeš razumeti strah Gospodnji i naći ćeš znanje o Bogu). Jer Gospod daje mudrost, iz njegovijeh usta dolazi znanje i razumevanje.“ (Priče 2,1-6 – kombinovani englesko-srpski prevod)

Bog se u snu pokazao Solomonu i obećao mu da će mu dati mudrost; ali, dokono snevanje nije bilo ono što mu je donelo mudrost. Solomon nije nastavio da spava, da bi se nakon toga probudio kao najmudriji čovek koji je ikad živio na svetu. On je toliko žudeo za znanjem da je, iako mu je ono u snu objavljeno, svakodnevno radio da bi ga dostigao.

Ako želite da razumete Božju reč, proučavajte je. Nijedan čovek na svetu ne može da vam da svoju mudrost. Neko će vas možda uputiti da bi vam olakšao i skratio put, savetujući vas kako i gde da radite. Ali, sve što neko zna, on to mora sam za sebe da postigne. Ako ste nekim putem prošli više od hiljadu puta, znate svaku krivinu i u svom umu možete da sagledate celu njegovu dužinu. Isto tako, ako ste kroz neki deo Spisa prolazili iznova i iznova, na kraju ćete biti kadri da ga jednim pogledom sagledate u celini, istovremeno ne gubeći iz vida nijedan njegov detalj. Kad dođete dotle, onda ćete videti u tom tekstu ono što vam niko na svetu ne bi mogao reći.

Galatima 2,1-3:

„Posle, nakon četrnaest godina odoh opet, gore u Jerusalim sa Varnavom, uzevši sa sobom i Tita. Odoh pak po otkrivenju i izložih im evanđelje koje propovedam među mnogobošcima, i posebno onima uglednima, da ne trčim ili da nisam trčao uzalud. Ali ni Tit, koji je bio sa mnom, kao Grk nije bio prisiljen da se obreže.“

„Nakon četrnaest godina“, ako sledimo prirodan narativni tok, znači četrnaest godina nakon posete koja se pominje u Galatima 1,18, koja se dogodila tri godine posle Pavlovog obraćenja. Ova nova poseta se, dakle, desila sedamnaest godina posle njegovog obraćenja, ili oko 51. godine što se poklapa sa vremenom kada je održan prvi sabor u Jerusalimu, zabeležen

u Delima 15. Drugo poglavlje Galatima poslanice govori o onome što je bio predmet tog sabora, kao i o svemu drugom što je poteklo sa ovog skupa.

U prvom poglavlju nam je rečeno da su neki ometali braću, iznoseći im izopačeno Jevanđelje Hristovo, podmećući im lažno jevanđelje umesto pravog. U knjizi Dela apostolska 15,1 čitamo da neki ljudi „**dodoše ...iz Judeje, pa učahu braću: ako se ne obrežete po mojsijevskom običaju, ne možete se spasiti**“. To je bilo „*drugo Jevanđelje*“ koje zapravo nije drugo - jer postoji samo jedno - nego je ono braći podmetnuto kao istinsko Jevanđelje.

Pavle i Varnava ne bi dopustili novo propovedanje, ali su ga trpeli „**da bi istina evanđelja ostala za vas**“ (Gal. 2,5). Apostoli su imali „**ne malu raspru i prepiranje s njima**“ (Dela 15,2). Rasprava se vodila oko pravog i lažnog jevanđelja.

Poricanje Hrista. – Jedan kratak pogled na iskustvo crkve u Antiohiji kojoj je ovo novo jevanđelje doneto, pokazaće da je ono na najdirektniji način poreklo Hristovu silu u delu spasenja.

Jevanđelje je najpre njima propovedano od strane braće koja su se raspršila za vreme progonstva, nakon Stefanovog pogubljenja. Ova braća su, stigavši u Antiohiju, propovedala „**radosnu vest Gospoda Isusa. I ruka Gospodnja beše s njima, i veliki broj poverova, te se obrati Gospodu**“ (Dela 11,20.21). U crkvi su kao članovi bili proroci i učitelji; i dok su se svi oni molili i postili, Sveti Duh je „*odvojio*“ Varnavu i Savla za posao za koji ih je On odredio – Dela 13,1-3. Tamošnja crkva imala je mnogo iskustva u delu Božjem. Bili su upoznati sa glasom Svetog Duha.

A sada, nakon svega, ovi ljudi kažu: „*Ako se ne obrežete po mojsijevskom običaju, ne možete se spasiti.*“ To je bilo isto kao da su rekli: „*Sva vaša vera u Hrista i sva svedočanstva Duha, ništa ne vrede bez znaka obrezanja.*“ Znak obrezanja bez vere, uzdignut je iznad vere u Hrista bez ikakvog spoljašnjeg znaka. Novo „*jevanđelje*“ bilo je najdirektnija uvreda za istinsko Jevanđelje i jasno poricanje Hrista.

Nije čudo što Pavle naziva lažnom braćom one koji su se „*ušunjali (prikrali – danski prevod)*“ sa ovim učenjem.

Galatima 2,4.5:

„To zbog tajno uvedene lažne braće koja su se uvukla da uhode našu slobodu koju imamo u Hristu Isusu, da nas zarobe. Ovima nismo popustili ni za časak niti smo im se potčinili, da bi istina evanđelja ostala za vas.“

Ova lažna braća su govorila da „*ako se ne obrežete po mojsijevskom običaju, ne možete se spasiti*“, ili bukvalno prevedeno: „*Ako se ne obrežete nemate silu (pravo) da budete spaseni.*“ Oni su spasenje načinili čisto ljudskim predmetom, koje zavisi isključivo od ljudske sile. Oni nisu znali šta obrezanje u stvari predstavlja. „**Jer nije Judejin onaj koji je to samo spolja, i nije pravo obrezanje ono koje je spolja na telu, nego, Judejin je onaj koji je to iznutra, i pravo obrezanje je u srcu, u duhu, a ne u slovu. Takvoga ne hvale ljudi nego Bog.**“ (Rimlj. 2, 28.29)

U Avramovom životu postojalo je razdoblje kada je on više slušao glas svoje supruge, Sare, nego glas Božji, pokušavajući da ispuni Božja obećanja snagom sopstvenog tela (vidi 1. Mojs. 16). Rezultat je bio greška – rob umesto naslednika. Onda mu se Bog ponovo javio bodreći ga da hodi pred Njim celim srcem i da ponovo prihvati Njegov zavet. Kao podsetnik na njegovu grešku i na činjenicu da „**telo ništa ne pomaže**“, Avram je primio znak obrezanja, odsečeno parče tela. To je trebalo da pokaže da „**u telu... dobro ne obitava**“ (Rimlj. 7,18) i da se Božja obećanja mogu ispuniti samo odstranjivanjem greha koji su u telu. „**Mi smo, naime, obrezanje, mi koji Duhom Božijim služimo, Hristom Isusom se hvalimo i ne uzdamo se u telo.**“ (Filib. 3,3)

Avram je bio istinski obrezan kada je primio Duha kroz veru u Boga. „**Pa i znak obrezanja dobio je kao pečat pravednosti koju je stekao verom kao neobrezan, da bude**

otac svih koji kao neobrezani veruju, da se i njima to uračuna u pravednost“ (Rimlj. 4,11). Spoljašnje obrezanje nikada nije bilo nešto više od spoljašnjeg znaka za pravo obrezanje srca. Ako je ovo drugo nedostajalo, onda je znak bio obična prevara; ali, ako je postojalo pravo obrezanje srca, onda je znak mogao i da se izostavi. Avram je „**otac svih koji kao neobrezani veruju**“ (Rimlj. 4,11). „**Lažna braća**“ su zamenila stvarnost ispraznim znakom. Za njih je ljuska bez jezgra značila daleko više nego jezgro bez ljuske.

Isus je rekao: „**Duh je ono što oživljava a telo ništa ne pomaže. Reči koje sam vam ja rekao, duh su i život su**“ (Jovan 6,63). Narod u Antiohiji i Galatiji verovao je u Hrista za svoje spasenje; a sada je došao neko ko je želeo da ih navede da veruju u telo i oslanjaju se na njega. Oni im nisu rekli da mogu slobodno da greše... O, ne, to nikako! Naprotiv, rekli su im da moraju da drže Zakon! Ipak, po njihovom, oni to moraju postići sami, svojom snagom; moraju sami da stvore pravednost, bez Hrista. Obrezanje stoji kao jednakost držanju Zakona. Međutim, pravo obrezanje je Zakon upisan u srce, delovanjem Svetog Duha. Ova lažna braća su htela da vernici prihvate i veruju u spoljašnju formu obrezanja kao zamenu za delovanje Svetog Duha. Ono što je dato samo kao znak opravdanja kroz veru, postalo je znak samopravednosti. Lažna braća želela su da ih obrežu radi opravdanja i spasenja. Međutim, „**srcem se veruje za pravednost, a ustima se ispoveda na spasenje**“ (Rimlj. 10,10). I „**sve što nije po veri (što ne proizilazi iz vere koja iz srca dolazi – eng. prev), greh je**“ (Rimlj. 14,23). Prema tome, svi ljudski naponi da se sopstvenom snagom drži Božji Zakon, ma kako ti naponi iskreni bili, nikada neće dati rezultate osim u još većoj nesavršenosti i grehu.

Kada je ovo pitanje stiglo u Jerusalim, Petar je rekao onima koji bi da se opravdaju svojim sopstvenim delima umesto verom u Hrista: „**Što, dakle, sad kušate Boga time što hoćete da nametnete učenicima na vrat jaram, koji ni naši očevi ni mi nismo mogli da poneseemo?**“ (Dela 15,10)

To je bio jaram ropstva, kako ga je Pavle svojim rečima opisao, govoreći o lažnoj braći koja su se ušunjala „**da uhode našu slobodu koju imamo u Hristu Isusu, da nas zarobe**“ (Gal. 2,4). Hristos daje slobodu od greha. Njegov život je „**savršeni zakon slobode**“.

„**Posredstvom Zakona dolazi... poznanje greha**“ (Rimlj. 3,20), ali ne i sloboda od greha. „**Zakon je sam po sebi svet, i zapovest je sveta, i pravedna, i dobra**“ (Rimlj. 7,12) zato što daje znaju o grehu, time što ga osuđuje. To je putokaz koji pokazuje put, ali nam ne daje silu da idemo tim putem¹. On može da nam kaže da smo zašli s puta, a jedino Isus Hristos može da nas osposobi da tim putem koračamo. Greh je ropstvo. Slobodni su samo oni koji drže zapovesti Božje (vidi Psalam 119,45), a zapovesti se mogu držati samo verom u Hrista – Rimljanima 8,3.4.

Dakle, ko god navodi ljude na uzdanje u Zakon radi dobijanja pravednosti, bez Hrista, taj zapravo stavlja jaram na njih i baca ih u ropstvo. Kada je čovek zakonom osuđen i bačen u tamnicu, on se ne može osloboditi iz lanaca pomoću istog zakona koji ga drži u tamnici. To nije krivica zakona. S obzirom na to da se radi o dobrom Zakonu, on ne može da kaže za krivca da je nevin.

Apostol je naglasio da je on trpeo lažno učenje koje je zavodilo braću Galate, „**da bi istina evanđelja ostala za vas**“ (Gal. 2,5). Samo po sebi je jasno da ovo pismo ne sadrži ništa sem Jevanđelja i to u njegovom najubedljivijem obliku. Mnogi su ga, pak, pogrešno razumeli i zato nemaju od njega nikakve koristi, jer su mislili da ono predstavlja smu povod za „**prepiranja o zakonu**“ (Titu 3,9), protiv čega je sam Pavle upozoravao braću.

Galatima 2,6.7:

„Što se tiče onih koji su važili kao ugledni, – ma kakvi da su nekad bili, meni je sve jedno; Bog ne gleda ko je ko, – meni, naime, ti ugledni nisu ništa dodali, nego,

¹ Ne nosi nas tim putem – bukv. prev.

naprotiv, kad su videli da je meni povereno evanđelje za neobrezane kao Petru za obrezane... “

Dela apostolska kažu da je u Antiohiji određeno da Pavle i Varnava, i još neki s njima, idu „gore“ do Jerusalima i rasprave ovaj problem. Međutim, Pavle kaže u Galatima 2,2, da je on „po otkrivenju“ tamo išao. On nije pošao na ovaj put prosto samo zato što su to drugi preporučili, već je isti Duh pokrenuo obe strane, i njega i braću u Antiohiji. Nije on otišao da nauči istinu Jevanđelja, nego da je održi; ne da sazna šta je zapravo Jevanđelje, nego da prenese prisutnima šta je propovedao među neznabošcima. Oni koji su važili za važne ličnosti na tom saboru, nisu ništa doprineli onome što je već imao. On nije primio Jevanđelje od bilo kog čoveka, pa zato nije imao potrebu za bilo kakvim ljudskim svedočanstvom koje bi potvrdilo istinitost Jevanđelja koje je propovedao. Kada Bog progovori, svaki ljudski čin davanja dozvole za ono što je Bog rekao, predstavlja krajnju drskost. Bog je znao da braći u Jerusalimu treba ovakvo svedočanstvo. Takođe, i novoobraćenima je trebala sigurnost da oni koje je Bog poslao govore reči Božje, i da svi govore jedno. Njima je bila neophodna potvrda da je istina jedna, i da je Jevanđelje samo jedno, isto za sve ljude, kao što je jedan Bog kome su se obratili, za razliku od „mnogih bogova“ kojima su ranije služili.

Jevanđelje nije magija. – Ne postoji ništa na ovom svetu što bi čoveku moglo da dodeli milost i pravednost, i ne postoji ništa što bi čovek mogao da uradi da bi sebi ili drugima doneo spasenje. Jevanđelje je sila Božja za spasenje, a ne sila ljudska. Svako učenje koje ljude navodi da se verom oslanjaju na bilo šta – neku sliku, izvajani lik, ili ma šta drugo, ili da veru polažu na bilo koje sopstveno delo ili napor, čak i kada bi taj napor bio usmeren na najpohvalnije ciljeve – bilo bi to izopačavanje Jevanđelja, odnosno lažno jevanđelje. U Hristovoj crkvi danas nema „sakramenta“ koji bi nekom svojom magičnom silom primaocu dodelio naročitu meru milosti; međutim, postoje dela koja čini čovek, koji veruje u Gospoda Isusa Hrista i koji je na osnovu toga opravdan i spasen, kao izraz takve vere. **„Jer ste posredstvom vere blagodaću spaseni, i to nije od vas, – Božiji je dar; ne od dela, da se niko ne pohvali. Mi smo, naime, njegovo delo, u Hristu Isusu stvoreni za dobra dela, koja je Bog unapred pripravio – da u njima živimo“** (Efes. 2,8-10). To je „istina Jevanđelja“ i ono za šta se Pavle zauzimao – Jevanđelje za sva vremena.

Nema monopola na istinu. – Nema čoveka na svetu koji ima monopol na istinu, tako da bi najpre njemu morao da dođe svako ko tu istinu želi. Istina je nezavisna u odnosu na ljude. Ona je od Boga; to je tako jer je istina sam Hristos (Jovan 14,6), koji je svetlost slave Božje i obličje bića Njegovog (Jevrejima 1,3). Ko god je dobio istinu morao je dobiti od Boga, a ne od čoveka, baš tako kako je bilo i u Pavlovom slučaju. Bog može, i to čini, da upotrebi čoveka kao oruđe ili kanal, ali On sam je Izvor i Darodavac. Ni broj ljudi, ni njihova slavna imena – ništa od svega toga ne može da odredi istinu. Ona nije ništa moćnija niti je privlačnija kada je zastupaju deset hiljada prinčeva, nego što bi bila kada je drži jedan jedini skromni radnik ili ratar. Takođe, nema nikakvog sigurnog dokaza da deset hiljada ljudi ima istinu, a da onaj jedan nema samo zato što su oni u većini. Svaki čovek na ovom svetu može posedovati istinu u onoj meri u kojoj je spreman da je prihvati i koristi se njome; ne više od toga – Jovan 7,17; 12,35.36. Onaj ko želi da imitira papu, tako što će pomišljati da ima monopol na istinu i terati ljude koji žele istinu da dolaze k njemu, onaj ko misli da proizvoljno može da manipuliše s istinom, otkrivajući je na jednom mestu i jednoj grupi ljudi, a sprečavajući njeno obznanjivanje na drugom mestu i drugoj grupi ljudi – takav gubi svu istinu koju je nekad imao (ako ju je ikad zaista imao). Istina i papstvo ne mogu zajedno da postoje na jednom mestu; istinu nema ni papa, niti bilo koji čovek sa papskim nazorima. Čim čovek primi istinu, on prestaje da bude papa. Ako bi se rimski papa obratio i postao Hristov učenik, istog časa bi napustio papsku stolicu.

Kao što nema čoveka koji bi imao monopol nad istinom, isto tako ne postoje određena mesta gde bi ljudi morali da odu, ukoliko žele da nađu istinu.

Braća u Antiohiji nisu morala da idu u Jerusalim da bi naučila istinu ili da bi saznala da li je to što su imala bila prava istina. Činjenica da je istina najpre bila objavljena u nekim mestima, ne dokazuje da se ona samo tu može naći, pa čak ni to da se uopšte može naći na tom mestu. U stvari, poslednja mesta na svetu gde bi trebalo ići radi saznavanja istine, jesu mesta gde je nekad davno istina bila najpre propovedana – Jerusalim, Antiohija, Rim, ili Aleksandrija.

Papstvo se delimično podiglo i na ovoj ideji. Pretpostavilo se da se istina u svojoj čistoti morala nalaziti u mestima na kojima su je apostoli, ili bar neki od njih, propovedali, i da svi ljudi moraju tu da je traže. Postojala je takođe pretpostavka da ljudi u ovim gradovima sigurno znaju više od onih koji su u unutrašnjosti ili na selu. Dakle, od svih biskupa koji su u početku bili međusobno jednaki, ubrzo je došlo do toga da se oni koji su bili u unutrašnjosti, „seoski biskupi“ (chorepiscopoi), tretiraju kao drugorazredni, za razliku od onih koji su imali službu u gradovima. Kada se taj duh uvrežio, sledeći korak bio je neminovan – borba između gradskih biskupa za primat. Sukobi su trajali sve dok se Rim nije izborio za mesto najviše sile.

Isus je, međutim, bio rođen u Vitlejemu, najmanjem mestu „**među tisućama Judinijem**“ (Mihej 5,2), a gotovo ceo Svoj život proveo je u malom gradu sa tako lošom reputacijom da je čovek u kojem nije bilo lukavstva, za njega rekao: „**Može li iz Nazareta da bude nešto dobro?**“ (Jovan 1,45-47). Zatim je Isus boravio u bogatom gradu, Kapernaumu, ali uvek je bio poznat kao Isus iz Nazareta. Nebo nije ništa dalje od nekog seoceta, pa čak ni od usamljene kolibe na ledini, nego od najraskošnijeg grada, ili vladličanskih dvorova. Bog koji je „**visoki i uzvišeni, koji živi u vječnosti, kojemu je ime sveti**“ stanuje s onim „**ko je skrušena srca i smjerna duha.**“ (Is. 57,15)

Pojava ništa ne znači. – Bog gleda na to kakav je ko čovek, a ne na ugled koji ga prati. Ugled često zavisi od očiju onih ljudi koji gledaju na tog čoveka, od onoga što im on prikazuje od sile i mudrosti koju mu je Bog podario. Bog ne pridaje važnost ni jednom zvaničnom položaju. Nije položaj to što daje autoritet, već autoritet daje pravi položaj. Mnogi siromašni i ponizni ljudi koji pored svog imena nikad nisu imali neku uglednu titulu, u Božjem poretku su zauzeli uzvišeniju poziciju, sa autoritetom većim od bilo kojeg kraljevskog. Autoritet je nesputano prisustvo Boga u ljudskoj duši.

Galatima 2,8:

„Jer onaj koji je osposobio Petra za apostolstvo među obrezanima osposobio je i mene za mnogobošce.“

Božja reč je živa i aktivna – Jevrejima 4,12. Kakva god da je aktivnost u jevandeoskom delu, ako je ona uspešna, onda od Boga potiče. Isus „**prođe čineći dobro... jer je Bog bio s njim**“ (Dela 10,38). On je za Sebe rekao: „**Ja ne mogu da činim ništa sam od sebe**“ (Jovan 5,30). „**Otac, koji ostaje u meni, on čini dela**“ (Jovan 14,10). Petar je govorio o Njemu kao o „**Čoveku od Boga potvrđenog... silama, čudima i znacima što je Bog preko njega učinio**“ (Dela 2,22 – kombinovani prevod engleski-Čarnić). Učenik nije veći od svog gospodara. Zato su Pavle i Varnava prepričavali na sastanku u Jerusalimu: „**kolike je znake i čuda Bog preko njih učinio među mnogobošcima**“ (Dela 15,12). Pavle je izjavio da se trudio da „**svakog čoveka predstavi kao zrelog² u Hristu. Za to se i trudim boreći se shodno njegovoj delotvornoj sili koja u meni silno deluje**“ (Kološ. 1,28.29 – kombinovani prevod engleski-Čarnić). Istu tu silu i najponizniji vernik može da ima „**jer Bog je taj što čini u vama da želite i da delate kako je Njemu ugodno**“ (Filib. 2,13). Isusovo ime je Emanuilo, „**Bog s nama**“. Bog koji je bio s Isusom učinio je da On „**prođe čineći dobro**“. On se ne menja; prema tome, ako zaista imamo Isusa, Bog je s nama, i mi ćemo prolaziti čineći dobro.

² U Čarnićevom i Vukovom prevodu stoji: „**savršenog u Hristu**“ – prim. prev.

Galatima 2,9.10:

„I kad su poznali blagodat koja mi je dana, Jakov, i Kifa, i Jovan, koji su važili kao stubovi, dadoše meni i Varnavi desnice u znak zajednice, da mi idemo k mnogobošcima, a oni k obrezanju; samo da se sećamo siromašnih, što sam se baš i trudio da činim.“

Braća koja su bila u Jerusalimu pokazala su svoju povezanost s Bogom tako što su „prepoznala blagodat koja... je dana“ Pavlu. Oni koji su pokrenuti Duhom Božjim, uvek će biti brzi da „prepoznaju“ delovanje Duha u drugima. Najpouzdaniji dokaz da neko ne zna ništa iz ličnog iskustva o Svetom Duhu, jeste taj što nije u stanju da prepozna Njegovo delovanje. Drugi apostoli su imali Svetog Duha i prepoznali su da je Bog odabrao Pavla za naročiti posao među neznabošcima. Iako je njegov način rada bio drugačiji od njihovog, jer mu je Bog dao drugačije darove za njegov drugačiji, naročiti zadatak, oni su mu dragovoljno pružili desnu ruku Zajednice, napominjući mu samo to da se seća siromašnih u sopstvenom narodu, „što sam se baš i trudio da činim.“

Savršeno jedinstvo. – Zapamtite da nije bilo razlike u mišljenju među apostolima, niti u crkvi, kada je reč o tome šta je Jevanđelje. Bilo je „lažne braće“, to je tačno; ali, s obzirom na to da su bili lažna braća, oni i nisu bili deo crkve, Hristovog tela, koje su činili istinska braća. Mnogi hrišćani po imenu, iskrene osobe, pretpostavljaju da je gotovo nužno da u crkvi postoje razlike. „Ne mogu svi da vide na isti način“, glasi uobičajeno pravdanje ovakvog stava. Oni pogrešno čitaju i shvataju Efescima 4,13, na taj način kao da nam je Bog dao darove koji treba da nam posluže do vremena „dok svi ne dođemo do jedinstva u veri“. Ono što zapravo Reč uči, jeste da „u jedinstvu u veri i poznanju Sina Božjeg“, svi mi dolazimo „do savršenog čoveka, do pune mere Hristovoga rasta.“³ Samo je „jedna vera“ (stih 5), vera Isusova, kao što je samo jedan Gospod; i svi koji nemaju tu veru, neminovno moraju biti izvan Hrista.

Istina je reč Božja, koja je ujedno i svetlost; samo slep čovek ima problem da vidi svetlost koja sija. To što neko nikad u svom životu nije video nijedno noćno svetlo osim onog od sveće, ni najmanje ga neće sprečiti da sijanje električne sijalice prepozna kao svetlost, istog trena kad je opazi. Postoje, svakako, različiti nivoi znanja, ali nikada i nikakve protivrečnosti u tim različitim nivoima. Sva istina je jedinstvena (predstavlja jedinstvenu celinu).

Galatima 2,11-13:

„A kad Kifa dođe u Antiohiju, usprotivio sam mu se u lice, jer je zaslužio osudu. Jer pre no što su došli neki od Jakova on je jeo s bivšim mnogobošcima, a kad oni dođoše, ustuknu i odvajase se bojeći se onih iz obrezanja. I dvoličahu s njim i ostali Judeji, tako da je njihovo dvoličenje povuklo i Varnavu.“

Petar je, međutim, načinio grešku, i to u vitalnoj tački učenja. On nije bio nepogrešiv. Smerno je prihvatio ukor koji mu je dao Pavle, kao ponizan i iskren hrišćanin, kakav je inače bio. Ako bi postojalo nešto poput glave crkve, onda bi to pre bio Pavle umesto Petra, bar prema ovom odlomku koji proučavamo. Pavle je poslan neznabošcima, a Petar Jevrejima; Jevreji su, pak, činili samo mali deo crkve; obraćenici iz neznaboštva su ih brojem ubrzo nadmašili, tako da se njihovo prisustvo jedva primećivalo. Svi ti hrišćani bili su uglavnom

³ U engleskoj verziji koju Waggoner koristi, u Efescima 4,13 stoji: „Dok svi mi ne dospemo, u jedinstvu vere (ili „u jedinstvu u veri“) i u poznanju sina Božjeg, do mere stasa koji predstavlja puninu Hristovu.“ Dakle, cilj radnje (dospevanja) je „mera stasa koji predstavlja Hristovu puninu“, a sredstva pomoću kojih se to ostvaruje su „jedinstvo vere“ i „jedinstvo poznavanja Sina Božjeg“. U pogrešnoj ideji koju Waggoner pominje, a koju i danas mnogi gaje, ispada kao da smo osuđeni na nejedinstvo u veri i razlike u „poznanju Sina Božjeg“, a da su nam Božji darovi dati da vremenom (koje se odužilo i ne obećava uspeh ako se ovako nastavi, nego naprotiv, sve veće raslojavanje i razilaženje), malo po malo, prevladavamo različitosti, koje će „jednog dana“ nestati – prim. prev.

plodovi Pavlovog rada i prirodno su se ugledali na njega više nego na druge, tako da je Pavle mogao da kaže kako ga pritiska svakodnevna „**briga za sve crkve**“ (2. Kor. 11,28). No, nepogrešivost nije čovekova osobina, i Pavle nikad nije tvrdio da je poseduje. Najveći čovek u Hristovoj crkvi nema pravo da gospodari nad onim ko je najslabiji. Isus je rekao: „**jer je jedan vaš učitelj, Hristos, a vi ste svi braća**“ (Mat. 23,8 – eng. prev). Petar nas, takođe, upozorava: „**Pokoravajte se jedni drugima.**“ (1. Petr. 5,5)

Petar je na saboru u Jerusalimu rekao kako su neznabošci primili Jevanđelje posredstvom njegovog propovedanja: „**Bog, koji poznaje srca, posvedočio je za njih, kad im je dao Duha Svetoga kao i nama, i nije postavio nikakve razlike između nas i njih, već je očistio njihova srca verom**“ (Dela 15,8.9). Zašto? Zato što je poznavao srca i znao da su „**svi ...zgrešili i tako su lišeni slave Božije**“ i za njih nema druge nade osim da se „**opravdavaju za badava – njegovom blagodaću – na osnovu iskupljenja u Hristu Isusu**“ (Rimlj. 3,23.24). Ipak, pošto mu je Bog sve ovo pokazao, nakon što je bio svedok darivanja Svetog Duha istim tim neznabošcima u istoj meri kao i Jevrejima koji su poverovali, posle obroka koji je jeo s novoobraćenima iz paganstva i pošto je verno branio svoj stav, posle jasnog svedočenja na saboru da Bog ne pravi razliku između neznabožaca i Jevreja, i na kraju, neposredno nakon što je i on sam pokazao da ne pravi razliku (deleći obrok s njima) – Petar je najednom, po dolasku „**nekih ljudi**“ za koje je verovao da neće odobriti takvu slobodu, počeo da pravi razliku! „**Ustuknu i odvajase se bojeći se onih iz obrezanja.**“ Bila je to, kako je Pavle nazvao, neiskrenost (dvoličnost); tu se nije radilo samo o grešci kao takvoj, već je pretila opasnost da učenici budu zbunjeni i zavedeni. Strah je umesto vere za trenutak preuzeo kontrolu nad Petrom.

Suprotno istini Jevanđelja. – Talas straha kao da je prešao preko vernika jevrejskog porekla jer „**dvoličahu s njim i ostali Judeji, tako da je njihovo dvoličenje povuklo i Varnavu**“. Naravno, oni nisu išli „**pravo po evanđeoskoj istini**“ (stih 14). Međutim, nije čin dvoličenja bio najveća uvreda za istinu Jevanđelja. Bilo je to, u određenom smislu, javno odricanje od Hrista, baš poput onoga kada je Petar zgrešio, savladan iznenadnim strahom. Svi smo mi mnogo puta u životu zgrešili na isti način i počinili ovaj isti greh, da bismo sebi dopustili da sednemo na sudijisku stolicu; jedino što smemo, to je da zapazimo činjenicu i razumemo prirodne posledice kao upozorenje za nas same.

Galatima 2,14:

„Ali kad sam video da ne idu pravo po evanđeoskoj istini, rekoh Kifi pred svima: kad ti kao Judejin živiš mnogobožački a ne judejski, kako možeš da prisiljavaš mnogobošce da žive judejski?“

Možemo videti kako su Petar i ostali svojim postupkom praktično porekli Hrista, iako ne s namerom. Bilo je to pitanje opravdanja i spasenja – spasavaju li se ljudi jedino verom u Hrista, ili spoljašnjim formama. Bilo je dato jasno svedočanstvo da je spasenje moguće isključivo verom; a sada, kada se otvorilo ovo pitanje, u isto vreme dok su „**lažna braća**“ i dalje propagirala svoje zablude, čak su i ona odana braća najednom potpala pod loš uticaj i počela da diskriminišu vernike obraćene iz neznaboštva, zato što nisu bili obrezani. Oni su im na taj način zapravo govorili: „**Ako se ne obrežete ne možete se spasti.**“ Njihov postupak je slao poruku: „**Mi takođe sumnjamo da vera u Hrista jedino ima silu da spase; zaista verujemo da spasenje zavisi od obrezanja i dela zakona; vera u Hrista je dobra, ali ima još nešto što se mora učiniti; ona nije sama po sebi dovoljna.**“ Takvo poricanje jevanđeoske istine Pavle nije mogao da podnese. Odmah je udario u sam koren problema.

Galatima 2,15.16:

„Mi smo po rođenju Judeji a ne grešnici iz mnogobožaca, ali znajući da se čovek ne opravdava delima zakona, nego samo verom u Isusa Hrista,

poverovasmo i mi u Hrista Isusa, da budemo opravdani verom u Hrista a ne delima zakona, jer na osnovu dela zakona niko neće biti opravdan.“

Da li je Pavle mislio da oni, kao Jevreji, nisu bili grešnici? Nipošto, jer odmah zatim on dodaje da su oni poverovali u Hrista za opravdanje. Oni su samo bili grešnici jevrejskog, a ne neznabožackog porekla. Sve ono čime bi se mogli hvaliti kao Jevreji, trebalo je uračunati kao gubitak, Hrista radi. Ništa im nije pomagalo sem vere u Hrista; i ako je to tako, onda je očigledno da i grešnici – neznabošci mogu isto tako neposredno da budu spaseni, verom u Hrista, bez prolaženja kroz mrtve forme koje nikako nisu pomogle Jevrejima, i koje su im u velikoj meri date zbog njihovog neverovanja.

„Istinita je reč i dostojna da je svi prime: Hristos Isus dođe na svet da spase grešnike od kojih sam prvi ja“ (1. Tim. 1,15). Svi su zgrehili i postali krivci pred Bogom; ali isto tako svi, bez obzira na rasu i klasu, mogu da prihvate spasenje, govoreći: ***„Ovaj prima grešnike i jede s njima“*** (Luka 15,2). Obrezani grešnik nije ništa bolji od neobrezanog; grešnik koji je član crkve, nije ništa bolji od onog napolju. Grešnik koji je prošao kroz obred krštenja, ni najmanje nije bolji od grešnika koji nikad nije ispovedao veru. Greh je greh, i grešnik je grešnik, svejedno da li je u crkvi ili izvan nje. Ali, Bogu hvala, Hristos je žrtva za naše grehe, kao i za grehe celog sveta. Ima nade za neobraćene članove crkve, kao i za grešnike koji nikad nisu prizvali Hristovo ime. Isto Jevanđelje koje je propovedano svetu, treba da se propoveda crkvi, jer postoji samo jedno Jevanđelje. Ono služi tome da obrati grešnike iz sveta, kao i one koji su članovi crkve. Istovremeno, ono obnavlja one koji su istinski u Hristu.

Značenje reči ***„opravdan“*** jeste ***„učinjen (stvoren) pravednim“***. Latinska reč za pravednost je *„justitia“*. Biti opravdan znači biti pravedan. Onda dodajemo nastavak *„fy“*⁴, kao prevod latinske reči koja znači *„načiniti“*, *„učiniti“*, i tako dobijamo izraz koji se podudara sa onim jednostavnijim – *„učiniti pravednim“*⁵.

Zakon Božji je pravedan (vidi Rimljanima 7,12; 9,30; Psalam 119,172). Pavle je tako visoko cenio Zakon, da se za dobijanje pravednosti koju Zakon traži, ali je ne daje, oslanjao samo na Hrista:

„Jer, – što zakonu beše nemoguće, jer mu je telo oduzimalo snagu –, Bog je osudio greh u telu, poslavši, zbog greha, Sina svoga u telu jednakom telu greha, da bi se pravda zakona ispunila u nama, koji hodimo ne po telu nego po duhu.“
(Rimljanima 8,3.4 – Bakotić)

Zakon koji objavljuje svim ljudima da su grešnici ne može da ih opravda, osim ako bi proglasio da greh više nije greh, a to ne bi bilo opravdanje nego protivrečnost.

Da li da na to povičemo: ***„Uklonimo onda taj Zakon!“*** Uporni prestupnici Zakona bi rado uklonili Zakon koji ih proglašava krivima. Međutim, Božji Zakon ne može da bude ukinut, jer je on život Božji i Njegov karakter. ***„Zakon je sam po sebi svet, i zapovest je sveta, i pravedna, i dobra“*** (Rimlj. 7,12). Kada čitamo zapisani Zakon, u njemu nalazimo svoju jasno izloženu dužnost. Ali, mi tu dužnost nismo ispunili. Zato smo krivi.

Štaviše, nema ni jednog ko ima dovoljno snage da održi Zakon, jer su njegovi zahtevi uzvišeni. To što niko ne može da bude opravdan zakonskim delima nije krivica Zakona, nego je problem u ljudima. Verom primite Hrista u srce, i tu će takođe biti i pravednost Zakona, kao što psalmista kaže: ***„Hoću činiti volju tvoju, Bože moj, i zakon je tvoj meni u srcu“*** (Psalam 40,8). Neko ko odbacuje Zakon zato što on ne naziva zlo dobrim, isto tako odbacuje i Boga jer On ***„ni u kom slučaju ne pravda krivoga“*** (2. Mojs. 34,7 – eng. prev). Ali Bog će ukloniti

⁴ U engleskom: *„justify“* [džastifaj] – opravdati; Slično kao *pure – purify* (čist - očistiti), ili *clear – clarify* (jasan – učiniti jasnim, pojasniti – prim. prev.

⁵ Kod nas je to moguće uporediti sa predmetkom, tj. prefiksom *o* u reči očistiti – učiniti čistim, ili osvetiti – učiniti svetim, dakle, opravdati znači učiniti pravednim – prim. prev.

krivicu i na taj način će od grešnika učiniti (napraviti, stvoriti) pravednika, što je u skladu sa Zakonom.

Mnogo se gubi zbog pogrešnog zapažanja preciznog Biblijskog izraza. U originalu, u stihu 16, pominje se „**vera Hristova**“ (Galatima 2,16), baš kao što se u Otkrivenju 14,12 pominje „**vera Isusova**“. On je „**začetnik i usavršitelj naše vere**“ (Jevr. 12,2 – eng. prev). „**Vera, dakle, potiče od propovedi, a propoved biva Hristovom rečju**“ (Rimlj. 10,17). Hristos je Reč. Meru vere „**koju je Bog svakom dodelio**“ (Rimlj. 12,3), On daruje tako što je svakom čoveku podario Hrista.

Nema dakle nikakvog razloga da se bilo ko žali kako je njegova vera slaba. Takva osoba najverovatnije nije prihvatila i upotrebila ono što joj je dato kao dar, jer ne postoji nešto kao „**slaba vera**“. Čovek može da bude „**slab u veri**“, u smislu da pokazuje strah da se osloni na veru; ali vera je sama po sebi jaka kao i Božja Reč. Sam Hristos je pravednost. On je pobedio svet. On jedini ima snagu da to učini. U Njemu je sva punina Božja, jer je Zakon, to jest Sam Bog, u Njegovom srcu. Samo je On održao Zakon i samo On može savršeno da drži Zakon. Stoga, samo Njegovom verom – živom verom, to jest, Njegovim životom u nama – i mi bivamo učinjeni pravednima.

To je sasvim dovoljno. On je „**Stena isprobana**“ (Is. 28, 16 – eng. prev). Vera koju nam On daje, isprobana je i potvrđena vera, i neće nas izneveriti u borbi. Nama nije rečeno da pokušamo da činimo ono što je On činio, niti da razvijamo veru do onog nivoa na kom je On bio, nego jednostavno da uzmemo Njegovu veru i dopustimo joj da u ljubavi deluje, čisteći naše srce. Ona će to učiniti!

„**A svima, koji ga primiše, dade moć da postanu deca Božija, – onima što veruju u njegovo ime**“ (Jovan 1,12). To jest, svi koji su poverovali u Njegovo ime, primili su Ga. Verovati u Njegovo ime znači verovati da je On Božji Sin; a verovati u tu istinu dalje znači da je On došao u telu, ljudskom telu, našem telu; jer Njegovo ime je „**Gospod s nama**“.

Verujući tako u Hrista, mi smo opravdani verom Hristovom, jer On tada lično stanuje u našem srcu, sprovodeći Svoju veru. Svaka zemaljska i nebeska vlast u Njegovim je rukama. Kad to priznamo, mi Mu time jednostavno dajemo pristanak da primeni Svoju silu na način kako On to inače čini, „**preko svake mere... silom koja deluje u nama.**“ (Efes. 3,20 – eng. prev)

Galatima 2,17:

„Ako se pak mi – tražeći da budemo opravdani u Hristu – i sami nađemo kao grešnici, da li u tom slučaju Hristos služi grehu? Daleko od toga.“

Isus Hristos je Svetac i Pravednik (vidi Dela 3,14). „**On se pojavio da uzme naše grehe i u Njemu greha nema**“ (1. Jov. 3,5 – eng. prev). Ne samo da „**greha ne učini**“ (1. Petr. 2,22), nego „**nije znao greha**“ (2. Kor. 5,21). Zato nije moguće da bilo koji greh dođe od Njega. On ne dodeljuje greh. U mlazu koji teče od Hristovog srca preko Njegovog ranjenog bedra, nema ni traga bilo kakve nečistote. On nije sluga grehu, odnosno, On ne služi ničijem grehu.⁶

Ako se u nekome ko je tražio (i ne samo tražio, nego i našao) pravednost kroz Hrista, posle svega našao greh, to je zato što je ta osoba pregradila tok, učinivši da se tekuća voda pretvori u stajaću. Ona nije omogućila da Reč slobodno teče i da se proslavi. Gde nema aktivnosti, tu je smrt. Niko za to nije kriv osim čoveka. Neka niko ko ispoveda hrišćanstvo ne govori da je živeti bez greha nemoguće jednom hrišćaninu, zaključujući to na osnovu svojih sopstvenih nesavršenosti. Sasvim suprotno, nemoguće je za pravog hrišćanina, onog ko sasvim veruje, da živi bilo kakav drugi život, osim onaj bez greha. „**Kako ćemo mi, koji smo umrli grehu, i dalje u njemu živeti?**“ (Rimlj. 6,2). „**Niko, ko je od Boga rođen, ne čini greha, jer njegovo seme ostaje u njemu; i ne može da greši, jer je od Boga rođen**“ (1. Jov. 3,9). Zato „**ostajte u njemu.**“ (1. Jov. 2,28)

⁶ Ne podržava ničiji greh – prim. prev.

Galatima 2,18:

„Jer ako ja ponovo zidam ono što sam jednom srušio, sebe prikazujem kao prestupnika.“

Ako hrišćanin satre i uništi svoje grehe posredstvom Hrista, a potom počne ponovo da izgrađuje te iste grehe, ponovo postaje prestupnik kojem je potreban Hristos.

Ne zaboravite da apostol ovde govori o onima koji su poverovali u Hrista i bili opravdani Njegovom verom. U Rimljanima 6,6 Pavle kaže: **„To znamo, da je naš stari čovek raspet s njim, da bi grešno telo bilo obesnaženo (uništeno – eng. prev), da mi više ne robujemo grehu.“**

Ono što je uništeno jeste telo greha, a uništeno je isključivo posredstvom prisustva samog Hristovog života. To grešno telo uništeno je da bismo mi bili slobodni od njegove sile, tako da ne moramo više da mu služimo. Ono je uništeno u ime svakoga od nas, jer je Hristos u Svom sopstvenom telu ukinuo **„neprijateljstvo“** (Efes. 2,14) – grešnikov telesni um. Naši gresi, naše slabosti, bili su na Njemu. Za svaku dušu, pojedinačno, pobeda je ostvarena, a neprijatelj je razoružan. Nama ostaje samo da prihvatimo pobedu koju je Hristos zadobio. Pobeda nad svakim grehom je već stvarnost. Naša vera u to čini da ona postane stvarna i u našem ličnom životu. Gubitak vere ostavlja nas izvan stvarnosti, a staro telo greha se ponovo pojavljuje. Ono što je verom bilo uništeno, ponovo je obnovljeno neverstvom. Zapamtite da ovo uništenje tela greha (grešnog tela), iako ga je Hristos ostvario za svakog čoveka, ipak ostaje lična stvar u sadašnjem životu svakog pojedinca.

Mnogima se dopada ideja: **„Ja sam umro Zakonu“**, ali tako što je oni razumeju kao da je Zakon umro. To ni u kom slučaju ne važi. Kako čovek umire Zakonu? Primajući njegovu punu kaznu – smrt. On je mrtav, ali Zakon koji je njega usmrtio i dalje postoji, spreman, kao i uvek, da na smrt osudi svakog drugog kriminalca. Zamislite sada da kriminalac, koji je pogubljen zbog strašnih zločina, nekom čudesnom silom ponovo bude vraćen u život; neće li on za Zakon i dalje biti mrtav? Naravno da hoće. Ništa od onoga što je učinio, zakon više neće pominjati. Ali istog trena kada ponovo učini neki zločin, zakon će ga ponovo pogubiti, ali sada kao drugog čoveka. Ustao sam iz smrti na koju me je Zakon osudio zbog mog greha, ali sada hodam živeći **„novim životom“** (Rimlj. 6,4) – životom Božjim. Kao Saul, i ja sam duhom Božjim postao drugi čovek. (1. Sam. 10,6)

Galatima 2,20:

„S Hristom se razapeh. Tako ne živim više ja, nego Hristos živi u meni. A što sad živim u telu, živim verom u Sina Božijeg, koji me je zavoleo i sebe predao za mene.“

Međutim, ako nismo razapeti s Njim, Njegova smrt i Njegovo vaskrsenje nisu nam ni od kakve koristi. Ako je Hristov krst odvojen od nas i izvan nas, čak i kad bi nas odvajao jedan trenutak u vremenskom ili jedna dlaka u prostornom smislu, za nas bi to bilo isto kao da Hristos uopšte nije bio razapet. Ako ljudi hoće da gledaju razapetog Hrista, oni moraju da svoj pogled uprave nagore; tu, na podignutom Golgotskom krstu, raširene ruke obuhvataju sve, od izgubljenog do obnovljenog raja, i grle čitav grešni svet. Hristovo raspeće nipošto nije samo jedan dan u istoriji. On je **„Jagnje zaklano od postanja sveta“** (Otkr. 13,8). Stradanje sa Golgote neće se svršiti sve dok u svemiru postoji i najmanji greh ili grešnik. Čak i sada Isus nosi grehe celog sveta, jer su **„u Njemu sve stvari sadržane“** (Kološ. 1,17 – eng. prev). Kada na kraju bude prinuđen da „odseče“ one koji su nepovratno utonuli u zlo i čiji je kraj u ognjenom jezeru, mučenje koje će oni podneti nije ništa veće od onoga što je na krstu podneo Hristos kojeg su odbacili.

Hristos je naše grehe u Svom sopstvenom telu izneo na krst⁷ (1. Petr. 2,24). On je bio „učinjen kletvom nas radi“ (Gal. 3,13 – eng. prev), time što je obešen na drvo. On nije na krstu nosio samo slabosti i grehe celog čovečanstva, nego i prokletstvo zemlje. Trnje je simbol prokletstva (vidi 1. Mojs. 3,17.18). Hristos je nosio krunu od trnja. Svaki, pa i najmanji trag prokletstva, našao se na Hristu koji je pristao da sve to nosi.

Kad pogledamo na palo, grehom ranjeno, jedno ljudsko biće, treba da vidimo i Hrista, Božjeg Pomazanika, koji je za njega razapet. Hristos na krstu sve nosi, pa i greh tog jadnog čoveka. Ako ostane u svom neverovanju, on bi na kraju mogao da oseti svu težinu tog satirućeg bremena. Ako pak poveruje, biće oslobođen tereta. Hristos nosi grehe celog sveta na krstu. Zato, gde god da se greh nađe, možemo biti sigurni da je tamo i Hristov krst.

Greh je lična stvar. On se nalazi u čovekovom srcu. „**Jer iznutra iz ljudskog srca izlaze zle misli, blud, krađe, ubistva, preljube, lakomstva, zloće, prevare, raspojasanost, zavist, hula, oholost, bezumlje. Sva ova zla izlaze iznutra i čine čoveka nečistim**“ (Marko 7, 21-23). „**Srce je prijeverno više svega i opako; ko će ga poznati?**“ (Jer. 17,9). Greh prirodno postoji u svakom vlaknu našeg bića. Rođeni smo u njemu i naš život je greh, tako da on ne može da bude uzet od nas a da to istovremeno ne predstavlja i oduzimanje našeg života. Ono što mi je potrebno jeste oslobođenje od mog ličnog greha, ne samo onog koji sam počinio, nego i onog koji stanuje u mom srcu, od greha koji predstavlja moj celokupan život.

Moj greh sam ja lično učinio; on je nastao u meni i ne mogu da ga odvojim od sebe samog. Treba li da ga bacim na Gospoda? Da, tako je, ali kako? Mogu li da skupim sve svoje grehe u šaku i bacim ih daleko od sebe, tako da se oni nađu na Njemu? Ako bih makar za dlaku mogao da odvojim sopstveni greh od sebe, bio bih siguran, bez obzira na to šta bi s njim posle bilo, jer se on više ne bi u meni nalazio. U tom slučaju mogao bih i bez Hrista. Jer ako ne bi bilo greha na meni, onda ne bi imalo značaja gde će se on naći. Bio bi daleko od mene, a ja bih bio čist. Međutim, ništa što je u mojoj moći da činim, ne može da me spase. Zato su svi moji naponi da se odvojim od svojih greha potpuno beskorisni.

Prema tome, svako ko hoće da nosi moje grehe, najpre mora da dođe tu gde sam ja, mora da uđe u mene. To je upravo ono što Hristos čini. Hristos je reč, i svakom grešniku koji opravdava svoje grehe tako što govori da ne zna šta Bog od njega traži, On odgovara: „**Nego ti je vrlo blizu ova riječ, u ustima tvojima i u srcu tvojem, da bi je tvorio**“ (vidi 2. Mojs. 30,11-14). Zato, kaže On, „**Ako... svojim ustima ispovediš da je Isus Gospod i poveruješ u svom srcu da ga je Bog vaskrsao iz mrtvih, bićeš spasen**“ (Rimlj. 10, 9). Šta je to što mi možemo da priznamo, kada je reč o Gospodu Isusu? Priznaj istinu da je On blizu tebe, čak u tvojim ustima i u tvom srcu, i veruj da je on tu vaskrsnut iz mrtvih. Vaskrsli Spasitelj je raspeti Spasitelj. Kao što je vaskrsli Spasitelj u srcu grešnika, tako je i raspeti Spasitelj tu, u njegovom srcu. Da nije tako, ne bi bilo nade ni za koga. Čovek može da veruje da je Isus bio razapet pre dva milenijuma, a da opet umre u svojim gresima. Međutim, onaj ko veruje da je Hristos razapet i da je vaskrsao u njemu, taj ima spasenje.

Sve što čovek treba da čini da bi bio spasen jeste da veruje istinu; to jest, da prepozna i prizna činjenice; da vidi stvari onakvim kakve one zaista jesu i da ih potvrdi svojim otvorenim priznanjem. Ko god veruje da je Hristos razapet u njemu, vaskrsnut u njemu, i da sada živi u njemu, spasen je od greha; i ostaje spasen dokle god se drži te vere. Ovo je jedino pravo ispovedanje vere.

U desetom poglavlju Rimljanima, kao što je već rečeno, učimo da Hristos preko Svetog Duha dolazi svakoj duši, kao „**uvek prisutni pomoćnik koji se u nevoljama brzo nalazi**“ (Psalam 46,1 – eng. prev). On dolazi grešniku da bi mu dao svaki podsticaj i neophodnu pomoć za obraćenje od greha ka pravednosti. On je „**put, istina i život**“ (Jovan 14,6). Nema drugog života sem Njegovog. Ali, iako On dolazi svakom čoveku, Njegovu pravednost ne otkrivaju svi u svom životu; neki „**nepravdomoću zadržavaju istinu.**“ (Rimlj. 1,18)

⁷ „Drvo“ – kako stoji u nekim prevodima – prim. prev.

Pavlova nadahnuta molitva kaže da možemo da budemo ojačani moćnom silom Duha Božjeg, u unutrašnjem čoveku, **„da se Hristos vašom verom useli u vaša srca... da budete ispunjeni do sve ponoće Božije.“** (vidi Efescima 3,16-19)

Hristos je razapet u grešniku, jer gde god su greh i prokletstvo, tu je i Hristos da ih ponese. Sve što je sada grešniku potrebno jeste da bude razapet sa Hristom; da dopusti da Hristova smrt bude njegova sopstvena smrt, kako bi se život Hristov otkrio u njegovom smrtnom telu. Vera u svojoj beskrajnoj sili i Božja uzvišenost koja se može videti u svim delima koje je stvorio, svakoga će osposobiti da prisvoji ovu istinu. Seme ne niče, **„ako ne umre“** (1. Kor. 15,36). **„Ako pšenično zrno ne padne u zemlju i ne umre, ostaje samo; a ako umre, donosi mnogo roda“** (Jovan 12,24). Dakle, onaj ko je s Hristom razapet, istog časa počinje svoj život kao druga osoba. **„Tako ne živim više ja, nego Hristos živi u meni.“**

Ali, Hristos je bio razapet pre više od osamnaest vekova⁸, zar ne? Svakako. Kako onda može biti da su moji lični gresi bili na Njemu? Ili, kako je moguće da sam ja sada razapet s Njim? Pa, moguće je da ne shvatamo sve detalje u vezi s ovom činjenicom, ali to ne menja samu činjenicu. Ako se setimo da je Hristos život, štaviše **„večni život koji beše u Oca a nama se javi“** (1. Jov. 1,2), možda ćemo i shvatiti ponešto od toga. **„U njoj beše život, i život beše svetlost za ljude.“** On je **„istinita svetlost, koja osvetljava svakog čoveka, koji dolazi na svet.“** (Jovan 1,4,9)

Telo i krv (to jest, ono što oči mogu da opaze) ne mogu da objave Hrista, Sina Boga živoga (vidi Matej 16,16.17). **„Što oko ne vide, i uho ne ču, i u ljudsko srce ne dođe, ...ugotovi Bog onima koji ga ljube. A nama je Bog otkrio posredstvom Duha“** (1. Kor. 2,9.10.). Niko bez posredstva Svetog Duha ne može Gospodom da nazove Drvodelju iz Nazareta, ma kako da je s Njim prethodno bio upoznat – 1. Kor. 12,3.

Preko Svog Duha, On je lično prisutan i može da dođe svakom čoveku na svetu, a istovremeno da ispuni i ceo svemir, što Isus u telu ne bi mogao. Zato je bilo bolje da On ode i da pošalje Utešitelja. **„I on je pre svega i sve u njemu ima svoje postojanje (i u Njemu sve se održava – eng. prev)“** (Kološ. 1,17). Isus iz Nazareta bio je Hristos u telu. Reč koja je bila u početku i čija sila sve održava, ona je Pomazanik Božji – Hristos. Hristova žrtva, onoliko koliko se ovog sveta tiče, datira od postanja tog istog sveta.

Prizor na Golgoti bio je prikaz onoga što se odvijalo od kada greh postoji, i što će se odvijati sve dok ne bude spaseno i poslednje ljudsko biće koje želi da se spase – Hristos koji nosi grehe celog sveta. On ih i sada nosi. Jedna smrt i jedno vaskrsenje bili su dovoljni za sva vremena, jer govorimo o večnom životu. Stoga nije neophodno da se žrtva ponavlja. Život koji je predat, namenjen je za svakog čoveka gde god se on nalazio. Svako ko verom prihvati Hristovu žrtvu, ima sve privilegije koje iz nje proizilaze.

Hristos je živeo **„kroz Oca“** (Jovan 6,57 – eng. prev). Njegova vera u reč koju Mu je Otac dao bila je takva da je nekoliko puta sa čvrstim uverenjem ponovio kako će, pošto umre, treći dan ustati. U toj veri On je i umro, govoreći: **„Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj“** (Luka 23,46). Vera koja Mu je donela pobedu nad smrću, takođe Mu je obezbedila i potpunu pobedu nad grehom. Istu tu veru On ispoljava i u nama dok, opet verom, boravi u našem srcu; **jer „Isus Hristos je isti juče i danas i doveka.“** (Jevr. 13,8)

Ne živimo mi, nego je Hristos taj koji u nama živi i koristi Svoju veru da nas oslobodi od sotonske sile. A **„šta (mi) da radimo“?** Dopustimo Mu da živi Svoj sopstveni život u nama. **„Imajte u sebi istu misao koju Hristos Isus ima“** (Filib. 2,5). Kako da Mu dopustimo? Jednostavno tako što ćemo Ga priznati kroz ispovedanje.

„Koji me je zavoleo i sebe predao za mene“ – Kako je to ličan i prisan odnos! Svaka duša na ovom svetu može da kaže: **„(On) me je zavoleo i sebe predao za mene.“** Pavle nije više živ, ali reči koje je napisao jesu. One su važile za Pavla, ali ništa manje ne važe za bilo koju drugu osobu. To su reči koje Duh stavlja u naša usta, ako smo voljni da ih primimo. Celokupan

⁸ Danas, pre više od devetnaest vekova – prim. prev.

dar koji je u Hristu, svakome je pojedinačno, dakle i meni, darovan. Hristos nije razdeljen, nego Ga svaka duša dobija kao celinu, kao da nema nijedne druge osobe na svetu. Svako dobija puninu svetlosti koja sija. To što milioni ljudi žive pod suncem koje ih obasjava, ne uskraćuje mi puninu njegove svetlosti; ja je dobijam u svom njenom sjaju. Ništa više ne bih dobio ni da sam jedina osoba na svetu. Tako je i Hristos Sebe dao za mene, kao da sam jedini grešnik koji hoda ovom zemljom. Isto važi i za svakog drugog grešnika.

Kada posejete zrno žita, od njega dobijate mnogo istih zrna, od kojih svako u sebi ima isti život i u istoj meri kao i ono prvo zrno. Tako je i sa Isusom Hristom, pravim Semenom („Klicom“). Da bismo i mi postali pravo seme, On je umro za nas, dajući svakome ponaosob puninu Svog života. **„Hvala Bogu za njegov neiskazani dar.“** (2. Kor. 9,15)

Galatima 2,21:

„Blagodat Božiju ne odbacujem; jer ako pravednost dolazi posredstvom zakona, onda je Hristos uzalud umro.“

Kad bismo mogli da sami sebe spasemo, onda bi Isusova smrt bila uzaludna, jer bi spasenje bilo nešto što se mora zaraditi. Ali, mi ne možemo sami sebe da spasemo. Hristos nije uzalud umro. Spasenje se nalazi samo u Njemu. On je kadar da spase sve koji kroz Njega dolaze Bogu. Neko se mora spasti, jer bi inače Njegova žrtva bila besmislena. Međutim, ona nije uzaludna. Obećanje je sigurno: **„Kad položi dušu svoju u prinos za grijeh, vidjeće natražje (videće svoje seme – eng. prev), produljiće dane, i što je Gospodu ugodno napredovaće njegovom rukom. Vidjeće trud duše svoje i nasitiće se.“** (Isaija 53,10.11) **„Ko hoće“** (Otkrivenje 22,17) može da se spase. Pošto Hristos nije umro uzalud, čuvajte se i vi **„da ne primite naprazno blagodat Božiju.“** (2. Kor. 6,1)

Iskupljeni od prokletstva

Iskupljeni od kletve. – Pošto su primili Jevanđelje, Galati su bili zavedeni od strane lažnih učitelja koji su im izneli „*drugo jevanđelje*“, koje je zapravo bilo falsifikovano, jer postoji samo jedno Jevanđelje za sva vremena i za sve ljude.

Falsifikovano Jevanđelje sažeto je u ovim rečima: „*Ako se ne obrežete po mojsijevskom običaju, ne možete se spasiti.*“ Iako danas nema dileme oko toga da li je obrezanje uslov spasenja, spor oko načina spasenja dobio je drugu formu, koja je i te kako aktuelna – ljudska dela ili isključivo Hristos.

Umesto da napada njihovu grešku i pobija ih argumentima, apostol počinje jednim iskustvom koje dobro ilustruje predmet u žiži spora. U svom kazivanju on pokazuje da je spasenje u potpunosti plod vere, to jest, ni najmanje se ne može pripisati delima, i to je istina koja važi za sve ljude. S obzirom na to da je Hristos okusio smrt za svakog čoveka, svako ko je spasen mora da ima Hristovo lično iskustvo smrti, vaskrsenja i novog života.

Hristos u telu čini ono što Zakon ne može – Galatima 2,21; Rimljanima 8,3.4. Međutim, sama ta činjenica svedoči u prilog pravednosti Zakona. Ako Zakon ne bi bio ispravan, Isus ne bi ispunio njegove zahteve. On pokazuje pravednost Zakona tako što ispunjava, odnosno čini ono što Zakon traži, i to ne samo za nas, nego i u nama. „**Blagodat Božju ne odbacujem**“ (Gal. 2,21). Ako pravednost dolazi preko Zakona, „**onda je Hristos uzalud umro.**“

Ako tvrdimo da je Zakon ukinut, ili da je moguće napraviti kompromis kada je reč o njegovim zahtevima i na taj način ih obezvređiti, onda je to isto kao da kažemo da je Hristos uzalud umro. Dopustite da ponovimo, pravednost nikako ne može da dođe posredstvom Zakona, već samo posredstvom Hristove vere. No, činjenica da pravednost Zakona ni pod kojim uslovima ne može da se dobije našim trudom i naporima, već samo raspećem, vaskrsenjem i životom Hristovim u nama, pokazuje beskrajnu veličinu i svetost Zakona.

Galatima 3,1:

„O nerazumni Galati, ko je opčinio vas kojima je Isus Hristos pred očima naslikan kao raspeti“

„Gle, poslušnost je bolja od žrtve i pokornost od pretiline ovnujske. Jer je neposlušnost kao grijeh od čaranja, i nepokornost kao sujevjerstvo i idolopoklonstvo“ (1. Sam. 15,22.23). Tvrdoglavost i pobuna predstavljaju odbacivanje Boga. Onaj ko odbacuje Boga, stavlja se pod kontrolu zlih duhova. Svaki oblik idolatrije je služba đavolu. „**Što mnogobošci žrtvuju, demonima prinose na žrtvu**“ (1. Kor. 10,20). Tu nema neutralnog terena. Hristos kaže: „**Ko nije sa mnom, protiv mene je, i ko ne sabira sa mnom, rasipa**“ (Mat. 12,30). To jest, neposlušnost, odbacivanje Gospoda, delo je antihrista. Braća Galati bili su, kao što smo već videli, odvojeni od Boga; kao posledica, neizostavno je došlo idolopoklonstvo na koje su se ponovo vratili, iako toga možda nisu bili svesni.

Zaštita od spiritizma. – Spiritizam je samo drugo ime za veštičarenje i vraćanje iz davno prošlih vremena. Reč je o prevari, ali ne o prevari u onom smislu kako to mnogi ljudi zamišljaju. U njoj ima stvarnosti. Prevara je u tome što spiritisti kažu da komuniciraju s duhovima mrtvih osoba, dok zapravo razgovaraju sa duhovima đavolskim, jer „**mrtvi ne znaju ništa**“ (Prop. 9,5). Biti spiritistički medijum znači dobrovoljno sebe dati pod kontrolu demona.

Ima samo jedna zaštita od ovoga – čvrsto oslanjanje na Božju Reč. Onaj ko olako uzima Božju Reč, lišava sebe zajedništva s Bogom i stavlja se pod sotonin uticaj. Ako se čvrsto ne drži

Božje Reči, čak i da najstrože osuđuje spiritizam, čovek će pre ili kasnije da bude zaveden jednom snažnom prevarom – lažim Hristom. Ljudi će moći da odole iskušenju koje će doći na sav svet, samo ako su u bliskom odnosu sa Božjom rečju – Otkrivenje 3,10. „**Po duhu koji sada deluje u sinovima nepokornosti**“ (Efes. 2,2). Ovaj duh je duh sotonin, duh antihristov; a Hristovo Jevanđelje, koje otkriva pravednost Božju, jedina je zaštita od njega.

Hristos razapet pred nama. – Isus je bio tako živo predstavljen Galatima dok im je Pavle propovedao o Njemu, da je to bilo kao da je razapet pred njihovim očima. Dočarana slika bila je tako stvarna da su oni praktično mogli da vide raspetog Hrista. Nije to bila samo Pavlova govornička veština i njihova sposobnost imaginacije. Sveti Duh im je, preko Pavla, omogućio da Ga vide kao raspetog Spasitelja.

Ovo iskustvo Galata nije nešto što je samo njima svojstveno. Hristov krst je i danas prisutan. Izraz: „**Dođite u podnožje krsta**“, nije prazna fraza, nego poziv koji može bukvalno da se shvati i na koji isto tako može da se odgovori.

Ne poznaje stvarnost Jevanđelja niko ko svojim očima nije video raspetog Hrista, i ko nije u stanju da u svemu, gde god se okrene, vidi Hristov krst. Neka oni koji se rugaju ovome, ne zastraše druge koji vide ovu stvarnost; kao što slepac koji ne vidi sunčeve zrake i poriče njihovo postojanje, ne bi trebalo da spreči one koji sve to vide, da pričaju o njihovoj slavi i lepoti. Mnogo je onih koji mogu da svedoče o tome da ima nešto mnogo više od stilske figure u rečima apostola Pavla, kada kaže da je Hristos bio razapet pred očima Galata; i oni su imali isto to iskustvo. Neka Bog učini da ovo proučavanje Galatima poslanice, pre nego što dođemo do kraja, posluži kao sredstvo da se još mnoge oči otvore!

Galatima 3,2:

„Želim samo ovo da doznam od vas: jeste li primili Duha na osnovu dela zakona ili time što ste čuli propoved o veri?“

Pitanje: „**Jeste li primili Duha na osnovu dela zakona ili time što ste čuli propoved o veri?**“, dopušta samo jedan odgovor. Oni su Duha primili „**slušajući u veri**“ (eng. prev). Duh se daje onima koji veruju – Jovan 7,38.39; Efescima 1,13. Pitanje takođe pokazuje da su Galati primili Svetog Duha. Nema drugog načina da se počne hrišćanski život. „**Niko ne može reći: Isus je Gospod, sem u Duhu Svetome**“ (1. Kor. 12,3). U početku, Duh se podizao nad vodom, dajući život i aktivnost svemu stvorenom, jer bez Duha nema kretanja, nema života. „**Ne silom ni krjepošću nego duhom mojim, veli Gospod nad vojskama**“ (Zaharija 4,6). Jedino Božji Duh može savršeno da ispuni Božju volju. Njega ne dovodi u dušu ništa što čovek može da učini, kao što ni mrtav čovek ne može da proizvede životni dah koji bi ga vratio u život i osposobio ga da se miče. Oni kojima je Pavle uputio ovo pismo, videli su svojim očima raspetog Hrista i prihvatili su Ga posredstvom Duha. Da li ste Ga i vi tako videli i prihvatili?

Galatima 3,3:

„Zar ste tako nerazumni? Počeli ste Duhom, a sad svršavate telom?“

Izraz „**nerazumni**“ je slab u ovom slučaju! Neko ko nema silu ni da započne posao, misli da može da ga završi! Onaj ko nema snage da zakorači, pa čak ni da stoji sam na svojim nogama, smatra da u sebi ima dovoljno snage da završi trku! Ko ima tu moć da sam sebe oživi? Niko. Nismo došli na ovaj svet tako što smo sami sebi dali život. Rađamo se bez snage. Dakle, sva snaga koja se u nama ispoljava, dolazi s nekog drugog mesta. Ona nam je darovana. Tek rođena beba predstavnik je čoveka¹. Sva snaga koju ma koji čovek na svetu ima sam po sebi, jeste ona koju je imao na svom rođenju kada je prvi put zaplakao, sa svojim prvim dahom. Pa čak ni to nije njegova snaga.

¹ „**Rodio (se) čovek na svet**“ – Jovan 16,21 – prim. prev.

Isto je tako i u duhovnom svetu. „**Po svojoj volji on nas je rodio istinitom rečju**“ (Jakov 1,18). Mi ne možemo da živimo pravednim životom jednako kao što nismo u stanju da sami sebe stvorimo. Delo koje je započeo Sveti Duh, silom istog Duha mora i da se nastavi, sve do konačnog svršetka. „**Postali smo, naime, Hristovi saučesnici, samo ako početak pouzdanja do kraja čvrst održimo**“ (Jevr. 3,14). „**Uzdajući se baš u to, da će Onaj koji je započeo dobro delo u vama dovršiti to do dana Hrista Isusa**“ (Filip. 1,6). Samo On je u stanju da to učini.

Galatima 3,4.5:

„Zar ste tako mnogo uzalud prepatili? Ako je stvarno uzalud bilo. Koji vam, dakle, daje Duha i čini čudesa među vama, čini li to zbog dela zakona ili što ste čuli propoved o veri?“

Ova pitanja otkrivaju da je iskustvo Galata bilo duboko i istinsko, kao što se može očekivati od onih pred čijim očima je Hristos razapet. Duh im je bio dat, čuda su bila učinjena među njima, čak i preko njih, jer su „*darovi Duha*“ pratili dar Duha. Kao rezultat živog Jevandelja koje je delovalo među njima, oni su podnosili i progonstvo; „**Svi koji žele da žive pobožno u Hristu Isusu biće gonjeni**“ (2. Tim. 3,12). Ovo čini slučaj još ozbiljnijim. Delili su Hristove muke, a ipak su se odvojili od Njega. To odvajanje od Hrista, od Kog pravednost jedino može da dođe, bilo je praćeno neposlušnošću Zakonu istine. Oni su neosetno ali neizbežno kršili Zakon u koji su gledali očekujući od njega spasenje.

Galatima 3.6:

„Kao što je i Avraam 'poverovao Bogu i uračuna mu se u pravednost'.“

Pitanja postavljena u stihovima 3, 4 i 5 sadrže u sebi i odgovor. Duh je bio podaren i čuda su bila učinjena, ne zahvaljujući delima Zakona, nego „*slušanjem u veri*“, to jest, poslušnošću verom, jer vera dolazi od slušanja Božje Reči – Rimljanima 10,17. Tako su Pavlovi naponi i početna iskustva Galata, bili u potpuno istoj ravni sa iskustvom koje je imao Avram, čija je vera uračunata u pravednost. Zapamtimo da su „*lažna braća*“, koja su propovedala „*drugo jevandjelje*“, odnosno lažno jevandjelje o pravednosti kroz dela, bili Jevreji koji su Avrama nazivali svojim ocem. To što su bili „*deca Avramova*“ bio je razlog za njihovo hvalisanje, a kao dokaz svog porekla isticali su svoje obrezanje. Međutim, upravo je ono na šta su se oslanjali kao na dokaz da su Avramovo potomstvo, bio dokaz da to nisu; jer „*verova Avram Bogu*“ i to mu je bilo uračunato kao pravednost. „**Avram je imao pravednost koju je stekao verom, pre obrezanja**“ (Rimlj. 4,11). „**Poznajte, dakle, da su Avraamovi sinovi oni koji su od vere**“ (Gal. 3,7). Avram nije bio opravdan delima (vidi Rimljanima 4,2.3), nego je vera u njemu stvorila pravednost.

Isti problem još uvek postoji. Ljudi znakom zamenjuju suštinu, mešaju sredstvo i cilj. Oni vide kako se pravednost ispoljava u dobrim delima, pa stoga zaključuju da dobra dela donose pravednost. Pravednost do koje se došlo verom, dobra dela učinjena bez delanja, njima izgledaju kao nešto sasvim nepraktično i nestvarno (izmišljeno). Oni sebe smatraju „*praktičnim osobama*“ i veruju da jedini način da stvar bude obavljena, jeste da je obave sami. Prava istina je, međutim, da su sve takve osobe krajnje nepraktične. Čovek koji je bez ikakve snage, ništa ne može da učini, čak ni toliko da se podigne da bi popio lek koji mu se nudi. Svaki savet da pokuša da se podigne, krajnje je nepraktičan. Samo u Gospodu je snaga i pravednost – Isaija 45,24. „**Predaj Gospodu put svoj, i uzdaj se u njega, on će učiniti. I izvešće kao vidjelo pravdu tvoju, i pravicu tvoju kao podne**“ (Psalam 37,5.6). Avram je otac svih, I samo onih, koji veruju za pravednost. Jedino „*praktično*“ rešenje jeste da verujemo, kao što je i Avram činio.

Galatima 3,7.8:

„Poznajte, dakle, da su Avraamovi sinovi oni koji su od vere. A Pismo je predvidelo da Bog opravdava mnogobošce na osnovu njihove² vere, pa je unapred objavio Avraamu: 'U tebi će biti blagosloveni svi narodi'.“

Ovi stihovi traže mnogo čitanja. Njihovo ispravno razumevanje biće zaštita od mnogih grešaka. Nije ih teško razumeti; samo se držite onoga što oni kažu, i imaćete njihovo značenje.

a) Kao prvo, ovaj stih pokazuje da je Jevanđelje bilo propovedano barem od Avramovih dana.

b) Sam Bog ga je propovedao. Zato je ono bilo pravo i jedino Jevanđelje.

c) Bilo je to isto ono Jevanđelje koje je Pavle propovedao. Dakle, mi nemamo nikakvo drugo Jevanđelje osim onog koje je Avram imao.

d) Jevanđelje se danas ni u čemu ne razlikuje od onoga u Avramovo vreme. Bog zahteva isto što je i onda zahtevao, i ništa više od toga.

Štaviše, Jevanđelje je i onda propovedano neznabošcima, jer Avram je bio neznabožac, ili drugim rečima, paganin. Odgojen je kao paganin, jer **„Tara otac Avramov... služšaše drugim bogovima“** (Isus Navin 24,2), i bio je paganin sve dok mu nije propovedano Jevanđelje. Prema tome, propovedanje Jevanđelja nije nešto što je obeležavalo samo Petrovo i Pavlovo doba. Jevrejska nacija je odvojena između pagana, i jedino je propovedanje Jevanđelja neznabošcima dovelo do toga da Izrailj bude podignut i spasen (vidi Rimlj. 11,25.26). Samo postojanje Izrailja kao naroda, oduvek je bilo, a i danas je dokaz da Gospod želi da spase ljude među neznabošcima. Kao ispunjenje ove Božje namere, Izrailj i danas postoji.

U svemu rečenom možemo uočiti da apostol vraća Galate (a i nas) na ono prvobitno vrelo, na mesto gde je Sam Gospod propovedao Jevanđelje nama, neznabošcima. Nijedan neznabožac nije se mogao nadati spasenju ni na jedan drugi način, niti posredstvom bilo kog drugog jevanđelja, osim Jevanđelja kojim je Avram spasen.

Galatima 3,9.10:

„Na taj način oni koji veruju primaju blagoslov zajedno sa vernim Avraamom. Jer koji čine dela zakona – pod kletvom su; napisano je, naime: 'Neka je proklet svako ko ne ostane u svemu što je napisano u knjizi zakona – da to čini'.“

Zapazite blisku vezu između ovog i prethodnog stiha. Avramu je Jevanđelje propovedano rečima: **„U tebi će biti blagosloveni svi narodi.“** Reč „paganin“ ili „neznabožac“, kako stoji u Revidiranoj standardnoj verziji Pisma, ima isti koren kao i reč „narodi“, u osmom stihu, i dolazi od iste grčke reči. Ovi blagoslovi su plod pravednosti kroz Hrista, kao što učimo u Delima 3,25.26: **„Vi ste sinovi proroka i saveza koji je Bog sklopio sa vašim ocima govoreći Avraamu: 'U tvom potomstvu biće blagosloveni svi narodi na zemlji'. Bog je prvo vama podigao svoga slugu i poslao ga da vam donese blagoslov – time što će svakog od vas odvratiti od zlih dela vaših.“** S obzirom na to da je Bog propovedao Jevanđelje Avramu, rečima: **„U tvom potomstvu biće blagosloveni svi narodi na zemlji“**, svi koji poveruju u Jevanđelje biće blagosloveni zajedno s vernim Avraamom. Ni za jednog čoveka nema drugog blagoslova osim onog koji je Avram primio, a Jevanđelje koje je njemu propovedano, jedino je Jevanđelje za sve ljude pod nebom. Isusovo ime, u koje je Avram verovao, spasava. **„Jer nema drugoga imena pod nebom danoga ljudima kojim bi se mi mogli spasti“** (Dela 4,12). U Njemu **„imamo izbavljenje, kroz krv Njegovu, i oproštaj grehova“** (Kološ. 1,14 – eng. prev). Oproštaj grehova sa sobom donosi sve druge blagoslove.

² Reč „njihove“ ne stoji u originalu; kada se tekst čita bez nje onda se smisao rečenog podudara sa stihom u Galatima 3,16, gde piše da se opravdamo **verom Hristovom** – a ne našom verom – *prim. prev.*

Kontrast: „Pod kletvom.“ – Zapazite oštar kontrast između devetog i desetog stiha. „**Oni koji veruju primaju blagoslov**“, dok su oni koji „**čine (oslanjaju se na – eng. prev) dela zakona – pod kletvom**“. Vera donosi blagoslov. Dela donose prokletstvo, ili bolje reći, ostavljaju čoveka pod prokletstvom. Kletva je izrečena nad svakim, jer „**ko ne veruje – već je osuđen, što nije verovao u ime jedinorodnoga Sina Božijeg**“ (Jovan 3,18). Vera otklanja kletvu.

Ko je pod kletvom? Svi „**koji čine (oslanjaju se na – eng. prev) dela zakona.**“ Obratite pažnju na to da se ne kaže „**svi koji ispunjavaju Zakon, pod kletvom su**“, jer bi to bila protivrečnost u odnosu na Otkrivenje 22,14: „**Blaženi su oni koji tvore zapovesti njegove; oni imaju pravo na drvo života, i da uđu na vrata u grad**“ (eng. prev). „**Blago onima kojima je put čist (bez krivice – eng. prev), koji hode u zakonu Gospodnjem.**“ (Psalam 119,1)

Dakle, zakon drže oni koji su od vere; jer koji su od vere, oni su blagosloveni, a blagosloveni mogu da budu samo oni koji ispunjavaju Zakon. Oni verom drže Zakon. Jevandjelje je suprotno ljudskoj prirodi, pa mi, stoga, postajemo izvršitelji Zakona, ne izvršavanjem, nego verovanjem. Ako smo radili da zadobijemo pravednost, na delu bi bila samo naša grešna ljudska priroda, pa zato ne bismo bili ništa bliži pravednosti, već naprotiv, još dalji od nje. Verujući u „**skupocena i najveća obećanja**“ mi postajemo, „**učesnici u Božijoj prirodi**“ (2. Petr. 1,4), i tada su sva naša dela učinjena u Bogu. „**Šta ćemo, dakle, reći? Mnogobošci, koji nisu težili za pravednošću, postigli su pravednost, i to pravednost od vere, a Izrailj, težeći zakonu pravednosti, nije dostigao taj zakon. Zašto? Zato što nije nastojao da ga dostigne verom, nego delima; spotakoše se na kamen spoticanja, kao što je napisano: 'Evo postavljam na Sion kamen spoticanja i stenu sablazni, i ko u njega veruje neće se postideti.'**“ (Rimlj. 9,30-33)

Ono što kletva predstavlja. – Niko ne može pažljivo i promišljeno da čita Galatima 3,10, a da ne uoči kako prokletsvo proizilazi iz kršenja Zakona. Neposlušnost Božjem Zakonu sama je po sebi prokletstvo, jer „**Stoga, kao što je posredstvom jednoga čoveka greh ušao u svet, a grehom smrt, tako je smrt prešla na sve ljude, jer su svi zgrešili**“ (Rimlj. 5,12). Greh ima u sebi smrt kao svoj sastavni deo. Bez greha smrt ne bi bila moguća, jer „**žalac smrti je greh**“ (1. Kor. 15,56). „**Jer svi koji se na dela Zakona oslanjaju, pod kletvom su**“ (Gal. 3,10 – eng. prev). Zašto? Zato što je Zakon kletva? Nipošto. „**Zakon je sam po sebi svet, i zapovest je sveta, i pravedna, i dobra**“ (Rimlj. 7,12). Zašto su onda svi koji se oslanjaju na dela Zakona pod kletvom? Zato što je pisano: „**Neka je proklet svako ko ne ostane u svemu što je napisano u knjizi zakona – da to čini.**“

Dobro zapamtite – oni nisu prokleti zato što tvore Zakon, nego naprotiv, zato što ga ne ispunjavaju. Dakle, vidimo da oslanjanje na dela Zakona, ne znači ispunjavanje Zakona. Ne, ne! „**Zato je stremljenje tela neprijateljstvo prema Bogu; jer se ne pokorava Božijem zakonu, niti može**“ (Rimlj. 8,7). Svi su pod kletvom, i oni koji misle da mogu da umaknu svojim sopstvenim naporima i delima, ostaju u tom stanju. Kako je „**kletva**“ neistražavanje u svemu onome što piše u Zakonu, „**blagoslov**“ mora biti savršena poslušnost Zakonu.

Blagosiljanje i proklinjanje. – „**Gle, iznosim danas pred vas blagoslov i prokletstvo. Blagoslov, ako uzaslušate zapovijesti Gospoda Boga svojega, koje vam ja danas zapovijedam; A prokletstvo, ako ne uzaslušate zapovijesti Gospoda Boga svojega nego sidete s puta, koji vam ja danas zapovijedam, te pođete za drugim bogovima, kojih ne poznajete**“ (5. Mojs. 11,26-28). Ovo je živa reč Božja koja se obraća svakome od nas lično. „**Jer zakon izaziva gnev**“ (Rimlj. 4,15), ali gnev Božji dolazi samo na decu neposlušnosti – Efescima 5,6. Ako istinski verujemo onda nismo osuđeni, jer nas vera dovodi u saglasnost sa Zakonom, koji je život Božji. „**A ko zagleda u savršen zakon istine i u njemu ostane, ne bude zaboravni slušač nego izvršilac dela, taj će biti blažen u svom delu.**“ (Jakov 1,25)

Dobra dela. – Biblija ne omalovažava dobra dela. Naprotiv, uzdiže ih. „**Istinita je reč i želim da to čvrsto zastupaš, da se oni što veruju u Boga staraju da prednjače u dobrim delima. Ovo je dobro i korisno ljudima**“ (Titu 3,8). Osuda protiv onih koji neveruju glasi: „**Ni**

za kakvo dobro djelo valjani“ (Titu 1,16). Timotije je bio ohrabren da zapoveda „**bogatima na ovom svetu... da čine dobro, da se bogate u dobrim delima, da budu darežljivi na opštu korist**“ (1. Tim. 6,17.18). Apostol Pavle se molio za sve nas da „**živite dostojno pred Gospodom i da mu u svemu budete ugodni, plodonosni u svakom dobrom delu**“ (Kološ. 1,10). Dalje, dato nam je uverenje da nas je Bog stvorio (sazdao) „**u Hristu.... za dobra dela... da u njima živimo.**“ (Efes. 2,10)

On je sam pripremio ova dobra dela za nas, učinio ih je i sačuvao za sve koji veruju u Njega – Psalam 31,19. „**Odgovori Isus i reče im: ovo je delo Božije, da verujete u onoga koga je on poslao**“ (Jovan 6,29). Dobra dela su zapovedena, ali mi ne možemo da ih činimo. Njih može da ostvari samo Onaj ko je dobar, a to je Bog. Ako se nađe iole dobra u nama, onda je to Božje delo koje On u nama čini. Ne može se omalovažiti ništa što je Njegovo delo. „**A Bog mira, koji je krvlju večnoga saveza izveo iz mrtvih velikog pastira ovaca, Gospoda našega Isusa, da vas usavrši u svakom dobru, da činite njegovu volju, tako da on čini u nama ono što je ugodno pred njim – posredstvom Isusa Hrista, kome slava u sve vekove. Amin.**“ (Jevr. 13,20.21)

Galatima 3,11.12:

„A da se kod Boga niko ne opravdava zakonom, jasno je, jer 'Pravednik će živeti od vere'. A zakon nije od vere, nego 'Ko ih izvrši živeće u njima' .“

Ko je pravedan. – Kada čitamo stih koji se često citira: „**Onaj ko je pravedan kroz veru, živeće**“ (Gal. 3,11 – eng. prev), neophodno je da imamo jasnu predstavu o tome šta reč „**pravedan**“ znači. King Džejms veržn³ ima odgovor: „**Pravednici će verom živeti.**“ Biti opravdan verom znači dakle, biti učinjen, stvoren pravednim, posredstvom vere. „**Svaka nepravda je greh**“ (1. Jov. 5,17), a „**greh je bezakonje (prekršaj Zakona – eng. prev)**“ (1. Jov. 3,4). Prema tome, svaka nepravda je prekršaj Zakona i isto tako, svaka pravda je poslušnost Zakonu. Iz ovoga vidimo da je pravedan, odnosno opravdan čovek, neko ko u poslušnosti izvršava Zakon; biti opravdan znači biti učinjen izvršiteljem Zakona.

Kako postati pravedan. – Ponašanje ispoljeno u ispravnim delima je cilj koji se mora postići, a merilo za to je Božji Zakon. „**Zakon izaziva gnev**“ (Rimlj. 4,15), zato što su „**svi zgrešili**“ (Rimlj. 3,23) i „**gnev Božiji (dolazi) na nepokorne sinove**“ (Kološ. 3,6). Kako ćemo postati oni koji ispunjavaju Zakon i tako umaći gnevu, ili kletvi? Odgovor je: „**Onaj ko je pravedan kroz veru, živeće.**“ Kroz veru, a ne kroz dela, postajemo izvršitelji Zakona! „**Jer srcem se veruje za pravednost**“ (Rimlj. 10,10). U Božjim očima niko nije opravdan Zakonom. Zašto? Zato što će „**pravednik živeti verom**“. Ako pravednost od dela dolazi, onda nije od vere; „**Ako je pak po blagodati, onda nije po delima, jer inače blagodat ne bi više bila blagodat**“ (Rimlj. 11,6). „**A onome koji radi plata se ne računa po milosti nego po dugu. Onome pak koji ne radi, a veruje u onoga koji opravdava bezbožnika, njegova vera se uračunava u pravednost.**“ (Rimlj. 4,4.5)

Ovde nema izuzetka, niti polovičnosti. Nije rečeno da će neki od pravednika živeti verom, ili da će živeti verom i delima; jednostavno „**pravednik će verom živeti**“. To dokazuje da pravednost ne dolazi od ljudskih dela. Svi pravednici su isključivo verom učinjeni (stvoreni) pravednima i isto tako, verom, oni se održavaju u pravednosti. To je zato što je Zakon svet. Njegovi zahtevi su nešto daleko više od onoga što čovek može da ostvari. Dakle, mi verom primamo Gospoda Isusa, a onda On živi Svoj savršeni Zakon u nama.

Zakon nije od vere. – „**Zakon se ne oslanja na veru**“ (Gal. 3,12 – eng. prev). Naravno, ovde se radi o Zakonu koji je zapisan u knjizi, ili na kamenim pločama, svejedno gde. Zakon jednostavno kaže: „**Čini to**“, ili: „**Ne čini ovo.**“ „**Ko ih izvrši živeće u njima**“ (12. stih – Čarnič).

³ King James Version – autorizovani engleski prevod Biblije iz 1611. Godine. Prevod je delo četrdeset sedam prevodilaca, koje je kralj Džejms i angažovao da prevedu Sveto pismo sa originalnih jezika na kojima je ono pisano – prim. prev.

To je jedini uslov pod kojim Zakon nudi život. Dela, i samo dela – to je jedino što može da se preporuči Zakonu. Kako su ta dela postignuta – njega ne zanima – pod uslovom da su ona prisutna. Međutim, niko nije udovoljio zahtevima Zakona, pa zato niko ne može da se proglasi njegovim izvršiteljem; to jest, niko svojim životom ne može da posvedoči savršenu poslušnost.

„*Ko ih izvrši živeće u njima.*“ Ali, čovek mora da bude živ da bi ih izvršio! Mrtav čovek ne može ništa da učini, a oni koji su „*mrtvi u svojim prestupima i gresima*“ (vidi Efes. 2,1) ne mogu da čine pravdu. Hristos je jedini u kojem se nalazi život, jer On Sam je život, i samo On može da ostvari, i ostvario je, pravdu Zakona. Kada Ga priznamo i primimo, umesto što Ga se odričemo i potiskujemo u stranu, On tada u punini živi Svoj život u nama, tako da to više nismo mi, nego Hristos koji u nama živi. Njegova poslušnost u nama, čini nas pravednicima. Naša vera se uračunava u pravednost samo zato što ona prisvaja živog Hrista. Verom mi predajemo svoje telo da bude hram Božji. Hristos, živa Stena, zatvoren je u našem srcu koje je sada postalo Božji presto. Tako živi Zakon koji je u Hristu, postaje naš život, jer „*iz (srca) izlazi život.*“ (Priče 4,23)

Galatima 3,13.14:

„Hristos nas je iskupio od kletve zakona time što je on postao kletva za nas, jer je napisano: 'Neka je proklet svako ko visi na drvetu', da Avraamov blagoslov dođe na mnogobošce u Hristu Isusu, da mi posredstvom vere primimo obećanog Duha.“

Suštinsko pitanje. – U ovoj poslanici nema spora oko toga da li treba ili ne treba poštovati i poslušati Zakon. Nigde se ne tvrdi da je Zakon ukinut, ili da je promenjen, niti da je izgubio nešto od svoje sile. U Poslanici nema nagoveštaja za bilo šta slično. Pitanje nije da li treba da držimo Zakon, nego kako da ga držimo. Opravdanje, kao čin stvaranja pravednika, ističe se kao neophodnost. Pitanje glasi: „*Verom ili delima?*“ „*Lažna braća*“ ubeđivala su Galate da moraju da postanu pravedni svojim sopstvenim naporima. Pavlu je Duh pokazao da su svi takvi pokušaji beskorisni i da je njihov rezultat samo još čvršće stezanje lanaca kletve oko grešnika.

Pravednost kroz veru u Isusa Hrista ponuđena je svim ljudima, u svim vremenima, kao jedina istinska pravednost. Lažni učitelji hvalili su se Zakonom; međutim, kršeći ga, oni su činili da se huli na ime Božje i da se ono sramoti. Pavle se hvalio Hristom. On je pravednošću Zakona, koja je ostvarena preko Hrista, omogućio da se Božje ime proslavlja u njemu.

Žalac greha. – Iz poslednjeg dela trinaestog stiha jasno se vidi da je smrt o kojoj se ovde govori, zapravo prokletstvo – „*Neka je proklet svako ko visi na drvetu.*“ Hristos je bio učinjen kletvom nas radi i zato je morao da visi na drvetu, to jest, da bude razapet. Međutim, greh je uzrok smrti. „*Stoga, kao što je posredstvom jednoga čoveka greh ušao u svet, a grehom smrt, tako je smrt prešla na sve ljude, jer su svi zgrešili*“ (Rimlj. 5,12). „*Žalac smrti je greh*“ (1. Kor. 15,56). Ako ovo povežemo sa 10. stihom (Gal. 3,10), dolazimo do njegove suštine, a to je da je svako „*ko ne ostane u svemu što je napisano u knjizi zakona*“ mrtav čovek. Znači, neposlušnost je smrt.

„*Tada požuda začne i rađa greh, a učinjeni greh rađa smrt*“ (Jakov 1,15). Greh sadrži u sebi smrt, a ljudi izvan Hrista su „*mrtvi zbog svojih prestupa i grehova*“ (Efes. 2,1). Ništa ne znači to što oni izgledaju kao da su puni života. Hristove reči glase: „*Ako ne jedete tela Sina čovečijeg i ne pijete krvi njegove, nemate života u sebi*“ (Jovan 6,53). „*A koja sladostrasno živi – živa je mrtva*“ (1. Tim. 5,6). To je živa smrt – telo smrti, koje egzistira (vidi Rimljanima 7,24). Greh je prestup Zakona. Plata za greh je smrt. Kletva je, stoga, smrt koja se krije čak i u najprivlačnijem grehu. „*Neka je proklet svako ko ne ostane u svemu što je napisano u knjizi zakona – da to čini.*“ (Gal. 3,10)

Otkup od kletve. – „*Hristos nas je iskupio od kletve zakona.*“ (Gal. 3,13). Neki su površno razumeli ove reči i frenetično požurili da uzviknu: „*Ne moramo da držimo Zakon, jer*

nas je Hristos iskupio od njegove kletve.“ Po njima ispada kao da nas je Hristos iskupio od kletve poslušnosti Zakonu. Ovim osobama čitanje Pisma ne donosi nikakvu korist. Kletva je, kao što smo već videli, rezultat neposlušnosti: „Neka je proklet svako ko ne ostane u svemu što je napisano u knjizi zakona – da to čini.“ Prema tome, Hristos nas je iskupio iz neposlušnosti Zakonu. Bog je poslao Svog Sina „**u telu jednakom telu greha, greha radi.... da bi pravedni zahtevi Zakona u nama bili ispunjeni.**“ (Rimlj. 8,3.4 – eng. prev)

Neko bi lakomisleno mogao da kaže: „U tom slučaju, svi smo ispravni; šta god da učinimo pravedno je pred Zakonom, jer smo iskupljeni.“ Tačno je da smo svi iskupljeni, ali ne prihvataju svi ovo iskupljenje. Mnogi za Hrista kažu: „Nećemo da ovaj vlada nad nama“, odbijajući Božji blagoslov od sebe. Iskupljenje je za sve. Svi su otkupljeni. Svi smo otkupljeni dragocenom krvlju – Hristovim životom, tako da svi mogu da budu, ako žele, slobodni od greha i smrti. Ova krv otkupila nas je „**od... sujetnog načina života, koji vam je od vaših otaca predan.**“ (1. Petr. 1,18)

Zastanite i razmislite šta to znači. Neka se ova objava svom svojom snagom ureže u vašu svest: „**Hristos nas je iskupio od kletve zakona**“, odnosno, od našeg neuspeha da ostanemo na svim njegovim pravednim zahtevima. Greh nam više nije potreban! Hristos je isekao užad greha koja su nas vezivala, tako da sada ne ostaje ništa nego da prihvatimo Njegovo spasenje, kako bismo bili konačno slobodni od svakog greha koji nas saleće. Ne treba više da trošimo vreme svog života na čežnjiva očekivanja boljeg života i na uzaludnu potragu za neostvarenim željama. Hristos ne ohrabruje lažne nade, ali prilazi zarobljenicima koji čame u grehu i kliče im: „Sloboda! Vrata vaše tamnice su otvorena, izađite!“ Šta bi još trebalo da se kaže? Hristos je ostvario kompletnu pobjedu nad sadašnjim zlim svetom: *grešnom čulnom požudom, požudom očiju i ponosom života* (vidi 1. Jov. 2,16) – sve je On to pobedio i naša vera u Njega čini da Njegova pobjeda bude naša pobjeda. Treba samo da je prihvatimo.

Hristos učinjen kletvom za nas. – To da je Hristos „**umro za bezbožnike**“ (Rimlj. 5,6), jasno je svakom ko čita Bibliju. On je „**predan za naše grehe**“ (Rimlj. 4,25). Nevini je stradao za krivce, Pravednik za nepravedne. „**Ali on bi ranjen za naše prijestupe, izbijen za naša bezakonja; kar bješe na njemu našega mira radi, i ranom njegovom mi se iscijelismo. Svi mi kao ovce zađosmo, svaki nas se okrenu svojim putem, i Gospod pusti na nj bezakonje svijeh nas**“ (Isaija 53,5.6). Smrt je došla kroz greh. Smrt je prokletstvo koje je došlo na sve ljude, jer „**svi su zgrešili**“. Ako je Hristos „**učinjen kletvom nas radi**“ (Gal. 3,13 – eng. prev), sledi da je On, takođe, učinjen grehom nas radi (vidi 2. Kor. 5,21). On je „**nosio naše grehe u Svom telu**“ (1. Petrova 2,24 – eng. prev) na drvo. Zapazite da su naši gresi bili u Njegovom telu. Nije to bilo nešto što je On spolja preuzeo i stavio na Sebe. Naši gresi nisu samo figurativno položeni na Njega, nego su bili u Njegovom telu. On je „**učinjen kletvom**“ radi nas, učinjen grehom radi nas i, kao posledica toga, podneo je smrt za nas.

Nekima ova istina izgleda odvratno. Grcima je ona bila ludost, Jevrejima kamen spoticanja. Nama, međutim, koji se spasavamo, ona je sila Božja (vidi 1. Korinćanima 1,23.24). Ne zaboravite da je On nosio naše, a ne Svoje grehe u Svom telu, jer On nikada nije zgrešio. Isto Pismo, koje nam kaže da je učinjen grehom radi nas, uverava nas u to da On „**nije znao greha**“ (2. Kor. 5,21). Isti tekst koji nam govori da je Hristos nosio naše grehe „u Svom telu“, ne propušta da nam saopšti da „**On greha ne učini**“ (1. Petr. 2,22). Činjenica da je mogao da ponese naše grehe sa Sobom i u Sebi, tako što je suštinski učinjen grehom nas radi, mada nikad nije učinio nikakav greh, služi na Njegovu večnu slavu, kao i na naše večno spasenje od greha. Svi gresi svih ljudi bili su na Njemu, pa ipak, niko nije otkrio ni trag greha koji bi bio Njegov. Nikakav greh se nikada nije ispoljio u Njegovom životu, iako je sve grehe čovečanstva preuzeo na Sebe. Pošto ih je primi na Sebe oni su nestali kao da su progutani silom Njegovog beskonačnog života, koji je tako ujedno progutao i smrt. On može da nosi greh, a da ga on istovremeno ne dotiče. Mi smo iskupljeni Njegovim veličanstvenim životom. On nam taj Svoj život daje, da nas oslobodi od svake mrlje greha koji se nalazi u našem telu. Hristos je „**za vreme svoga života u telu krepkim jaukom i suzama prineo molitve i usrdna moljenja**

onome koji ga je mogao spasti smrti, i bi uslišan za svoju bogobožnost“ (Jevr. 5,7). Ali On je umro! Niko nije oduzeo život od Njega. On ga je sam predao, da bi mogao da ga ponovo uzme – Jovan 10,17.18. Užad smrti bila su razvezana, jer im nije bilo moguće da Ga zadrže (vidi Dela 2,24). Zašto smrt nije mogla da zadrži Hrista, iako se On dobrovoljno predao njenoj vlasti? Isus je bio „**u svim stvarima načinjen poput braće**“ (eng. prev), „**koji je u svačemu iskušán, kao i mi**“ (Jevr. 2,17; 4,15). Pošto sam od sebe nije mogao ništa da čini (vidi Jovan 5,30), molio se Ocu da Ga sačuva i da ne dozvoli da bude savladan, čime bi pao pod vlast smrti. Njegova molitva je bila uslišena. U ovom slučaju ispunile su se reči: „**Jer mi Gospod Gospod pomaže, zato se ne osramotih, zato stavih čelo svoje kao kremen, i znam da se neću postidjeti. Blizu je onaj koji me pravda; ko će se preti sa mnom?**“ (Is. 50,7.8). Čiji je Ga je to greh mučio, za koji se molio da od njega bude oslobođen? Svakako ne Njegov, jer On greha nije imao. Bio je to moj i tvoj greh. Naš greh je već pobeđen, savladan. Ostaje nam da se borimo sa već pobeđenim neprijateljem. Kada pristupate Bogu u ime Isusovo – pošto ste sebe predali Njegovoj smrti i Njegovom životu⁴, tako da ne izgovarate uzalud Hristovo ime, jer On živi u vama – treba još samo da zapamtite da je svaki greh bio na Njemu i još uvek je na Njemu, kao i to da je On pobjednik. Istog trena će vam se iz grla oteti reči: „**Hvala Bogu koji nam daje pobjedu kroz Gospoda našega Isusa Hrista**“ (1. Kor. 15,57). „**Ali hvala Bogu koji nam svagda daje pobjedu u Hristu i na svakom mestu preko nas širi miris svoga poznanja.**“ (2. Kor. 2,14)

Otkrivenje krsta. – „*Drvo*“ nas dovodi do neiscrpnog predmeta, predstavljenog u Galatima 2,19.20 i 3,1 – večno prisutnog krsta.

1) Otkup od greha i smrti ostvaren je preko krsta (vidi Galatima 3,13).

2) Jevandjelje se sastoji od krsta. Ono je „**sila na spasenje svakome ko veruje**“ (Rimlj. 1,16), „**a nama koji se spasavamo**“ Hristov krst je „**sila Božja.**“ (1. Kor. 1,18 – eng. prev)

3) Hristos je otkriven palim ljudima samo kao Onaj koji je razapet i koji je vaskrsao. Nema drugog imena pod nebom danog ljudima, preko kojeg se može dobiti spasenje – Dela 4,12. To je dakle jedino što Bog stavlja pred ljude, jer ne želi da ih zbuni. Hristos, i to raspeti (vidi 1. Kor. 2,2), je sve što je Pavle želeo da zna. To je, takođe, sve što svaki čovek treba da zna. Jedina stvar koja čoveku treba je spasenje. Ako to dobije, onda dobija i sve drugo. Spasenje sa nalazi samo na Hristovom krstu. Zato Bog ništa drugo ne stavlja pred ljudske oči; daje im tačno ono što im je potrebno. Bog je pred očima svakog čoveka sasvim jasno prikazao Isusa Hrista kao razapetog, tako da nema izgovora ni za koga ko će na kraju biti izgubljen i ko nastavlja da živi u grehu.

4) Hristos je prikazan pred ljudima kao raspeti Iskupitelj; i kako je ljudima trebalo spasenje od kletve, Isus je postavljen kao Onaj koji nosi kletvu. Gde god da postoji prokletsvo, tu je i Hristos da ga nosi. Već smo videli da je Hristos nosio i da još uvek nosi naše prokletstvo koje je palo i na zemlju, jer je On nosio krunu od trnja, a kletva izrečena nad zemljom glasila je: „**Trnje i korov će ti rađati**“ (1. Mojs. 3,18). Dakle, sve što je stvoreno, što danas uzdiše pod kletvom, otkupljeno je Hristovim krstom – Rimljanima 8,19-23.

5) Hristos je na krstu nosio kletvu. On je bio učinjen kletvom radi nas, i to je prikazano time što je visio na drvetu. Krst je simbol ne samo prokletstva, već i oslobođenja od kletve, jer je to krst Isusa Hrista, Pobjednika i Oslobodioca.

6) Gde je prokletstvo? Ah, a gde nije? I slep čovek može ga videti ako samo prihvati svedočanstvo svojih vlastitih čula. Nesavršenost je prokletstvo. O, da! To je prokletstvo. Nesavršenstvo je na svemu što se nalazi na ovoj zemlji. Čovek je nesavršen, pa čak i najfinija biljka koja iz zemlje raste, nesavršena je u određenom smislu. Naše neizvežbane oči ne vide tu nesavršenost i to samo po sebi pokazuje da ima mesta za unapređenje i da je ono apsolutno neophodno. Kada je Bog stvorio zemlju, sve je bilo „**veoma dobro**“, ili, kako bukvalni prevod jevrejskog izraza kaže: „**krajnje (u najvećoj mogućoj meri) dobro**“. Ni sam Bog nije mogao da

⁴ Poistovećujući se s Njegovom smrću i Njegovim životom – prim. prev.

vidi nikakvu mogućnost za unapređenje. Međutim, sada je drugačije. Baštovan razmišlja i naporno radi, pokušavajući da usavrši voće i rastinje koje gaji. Kad najbolje što zemlja iz sebe daje nosi na sebi tragove prokletstva, šta onda reći za čvornovato, zakržljalo rastinje, iskvareno voće, sasušene listove i otrovne korovske biljke? Svuda prokletstvo proždire zemlju (vidi Isaija 24,6).

7) Treba li zbog toga da budemo obeshrabreni? Ne. **„Jer nas Bog nije odredio za gnjev, nego da dobijemo spasenje kroz Gospoda našega Isusa Hrista“** (1. Sol. 5,9 – kombinacija Karadžić-Čarnić). Iako je kletva svuda uočljiva, ipak postoji život; čovek je takođe živ. Kletva je, pak, smrt. Nijedan čovek i nijedno od Božjih stvorenja ne može da podnese smrt i opet da bude živo. Smrt ubija. Ali, Hrist je Onaj što živi; umro je, pa ipak je živ i to za večnost – Otkrivenje 1,18. On jedini može da podnese kletvu – smrt – i da se, na osnovu Svojih sopstvenih zasluga, ponovo vrati u život. To je taj život koji danas postoji na zemlji i u čoveku, uprkos kletvi, jer je Hristos umro na krstu. Svaka vlat trave, svaki list u šumi, svaki žbun i drvo, cvet i plod, čak i hleb koji jedemo – sve to nosi pečat Hristovog krsta. Pečat raspetog Hrista nalazi se i na našem sopstvenom telu. Znaci krsta su na svakom koraku. Propovedanje krsta – Jevandelja, sila je Božja otkrivena u svemu što je On stvorio. To je sila koja deluje u nama (vidi Efescima 3,20). Poređenje Rimljanima 1,16-20 sa 1. Korinćanima 1,17.18 jasno pokazuje da se dokazi Hristovog krsta nalaze u svim delima koje je Bog načinio, čak i u našim telima.

Ohrabrenje protiv očajanja. – **„Jer me opkoliše zla nebrojena; stigoše me nepravde moje, da ne mogu gledati; ima ih više nego kose na glavi mojoj, srce me moje ostavi“** (Psalam 40,12). Ne samo da s punim pouzdanjem možemo da vapimo k Bogu „iz dubine“, već je Bog u Svojoj beskrajnoj milosti tako postavio stvari da je i sama ta dubina izvor pouzdanja. Činjenica da smo živi uprkos tome što se nalazimo u dubini greha, dokaz je da je Sam Bog, u licu Isusa Hrista koji je na krstu, pored nas da nas izbavi i spase. Dakle, posredstvom Svetog Duha sve, pa čak i ono što je pod kletvom, propoveda Jevandelje. Naša lična slabost, umesto da bude uzrok naše obeshrabrenosti, postaje garancija našeg iskupljenja, ukoliko verujemo Gospodu. Od nas slabih načinjeno je nešto jako. **„Ali u svemu tome mi nadmoćno pobeđujemo pomoću onoga koji nas je zavoleo“** (Rimlj. 8,37). Zaista Bog nije ostavio sebe bez svedočanstva među ljudima. **„Ko veruje u Sina Božijeg ima svedočanstvo u sebi.“** (1. Jov 5,10)

Blagoslov u prokletstvu. – Hristos je nosio prokletstvo kako bi blagoslov došao na nas. Njegova smrt je za nas život. Ako dragovoljno nosimo Hristovu smrt⁵ u svom telu, i Hristov život će se, takođe, pokazati u tom istom našem smrtnom telu – 2. Kor. 4,10. On je tako načinjen da bude greh nas radi, da bismo mi mogli da budemo učinjeni pravednošću Božjom u Njemu – 2. Kor. 5,21. Blagoslov koji mi primamo kroz to što On nosi kletvu, jeste blagoslov oslobođenja od greha. Kako je prokletstvo došlo zbog prestupa Zakona (vidi Galatima 3,10), blagoslov mora da se sastoji u našem odvratanju od greha (Dela 3,26). Hristos je podneo prokletstvo, upravo greh i smrt, **„da Avraamov blagoslov dođe na mnogobošce u Hristu Isusu.“** (Gal. 3,14)

Avramov blagoslov je, kako je to Pavle objasnio u drugoj poslanici, pravednost kroz veru: **„Kao što i David naziva blaženim čoveka kome Bog uračunava pravednost bez dela: 'Blaženi su kojima su bezakonja oproštena i gresi pokriveni. Blažen je čovek kome Gospod greh ne uračunava!'“** (Rimlj. 4, 6-8)

On, dalje, pokazuje da ovaj blagoslov počiva na neznabošcima koji veruju, u istoj meri kao i na Jevrejima koji veruju, jer je Avram primio blagoslov pravednosti još dok je bio neobrezan **„da bi bio otac svih koji veruju.“** (stih 11)

Blagoslov je sloboda od greha, kao što je prokletstvo činjenje greha. Kao što ukazuje na krst, kletvi je isto tako Bogom dano da objavljuje blagoslov. To što fizički živimo, iako smo

⁵ Hristovo umiranje – *bukv. prev.*

grešnici, daje nam sigurnost da je za nas ostvareno oslobođenje od greha. „Dok je života ima i nade“, kaže poslovice, jer je sam život nada.

Hvala Bogu za tu blagoslovenu nadu! Blagoslov je došao na sve ljude; jer „**kao što je za prestup jednoga došla osuda na sve ljude, tako je i pravdom Jednoga, kao besplatan dar došlo na sve ljude opravdanje života**“ (Rimlj. 5,18 – kombinacija KJV-Čarnić). Bog koji ne gleda ko je ko, blagoslovio nas je „**u Hristu... svakim duhovnim blagoslovom na nebesima**“ (Efes. 1,3). Naše je da taj blagoslov čuvamo. Ako neko nema ovaj blagoslov, to je zato što nije prepoznao dar, ili ga je svojevolumno odbacio.

Završen posao. – „**Hristos nas je iskupio od kletve zakona**“, od greha i od smrti. On je to učinio „**time što je on postao kletva za nas**“. Tako smo postali slobodni od svake nužnosti da grešimo. Greh ne može više da vlada nad nama ako istinski i bezrezervno prihvatamo Hrista. To je bila „**sadašnja istina**“ u danima Avramovim, Mojsijevim, Davidovim i Isaijinim, kao što je i danas. Više od sedam stotina godina pre nego što je na Golgoti podignut krst, Isaija, koji je svedočio o onome što je razumeo, jer je njegov lični greh bio očišćen „**živim ugljenom**“ sa Božjeg oltara, kaže: „**A on bolesti naše nosi i nemoći naše (tuge naše – eng. prev) uze na se... Ali on bi ranjen za naše prijestupe, izbijen za naša bezakonja; kar (kazna – eng. prev) bješe na njemu našega mira radi, i ranom njegovom mi se iscijelismo.... Gospod pusti (položi – eng. prev) na nj bezakonje svijeh nas**“ (Is. 53, 4-6). „**Rasuću kao oblak prijestupe tvoje, i grijeha tvoje kao maglu; vrati se k meni, jer sam te izbavio**“ (Is. 44,22). Mnogo pre Isaijinog vremena, David je napisao: „**Ne postupa s nama po grijesima našim, niti nam vraća po nepravdama našim.... Koliko je istok daleko od zapada, toliko udaljuje od nas bezakonja naša.**“ (Psalam 103, 10.12)

„**U mir, naime, ulazimo mi koji smo poverovali**“, jer su „**bila svršena dela – otkako je udaren temelj sveta**“ (Jevr. 4,3). Blagoslov koji primamo je „**Avramov blagoslov**“. Mi nemamo drugi temelj osim onaj na kojem su zidali apostoli i proroci, gde je Sam Hristos ugaoni kamen – Efescima 2,20. Bog nam je obezbedio potpuno spasenje. Ono nas čeka od trenutka kad smo došli na svet. Mi ne oslobađamo Boga od nekog tereta, odbacujući Ga, niti Mu dodajemo posao time što Ga prihvatamo⁶.

Obećanje Duha. – Hristos nas je otkupio da bismo mogli „**da ...posredstvom vere primimo obećanog Duha**“ (Gal. 3,14). Ne činite grešku u čitanju ovog stiha, kao da se kaže: „**da posredstvom vere primimo obećanje Duha.**“ Nije to ono što je ovde rečeno, i nije to pravo značenje zapisanih reči, što će dokazati i jedna kratko izložena misao. Hristos nas je otkupio i tu činjenicu dokazuje dar Duha, jer On je jedino „**večnim Duhom sebe prineo bez krivice Bogu**“ (Jevr. 9,14 – kombinacija KJV-Karadžić). Što se Duha tiče, mi ne bismo znali da smo grešnici, a još manje bismo znali za otkupljenje, da nas On ne osvedočava za greh i za pravdu – Jovan 16,8. „**Duh je taj što svedoči, jer Duh je istina**“; „**Ko veruje... ima svedočanstvo u sebi**“ (1. Jov. 5,6.10). Hristos je razapet za svakog čoveka. To je, kako smo već videli, pokazano činjenicom da smo svi pod kletvom, a jedino Hristos na krstu sam nosi prokletstvo. On posredstvom Duha boravi na zemlji, među ljudima. Vera nas osposobljava da prihvatimo svedočanstvo ovog Svedoka i da se radujemo u onome što posedovanje Duha sa sobom donosi.

Zapamtite sledeće: Avramov blagoslov dolazi na nas da bismo mogli da primimo obećanje Duha. Ali taj isti blagoslov dolazi samo preko Duha. Prema tome, blagoslov nam ne donosi samo obećanje da ćemo primiti Duha. Mi već imamo Duha zajedno sa blagoslovom. Posedujući blagoslov Duha (to jest, pravednost), sigurni smo u primanje onoga što je Duh obećao pravednima, a to je večno nasledstvo. U blagoslovu koji je dat Avramu, Bog njemu obećava nasleđe. Duh je zaloga (garancija) svih dobara.

⁶ Želi se reći da je Bog preko Hrista već ostvario spasenje za nas, bez ikakvog našeg udela. Ono što treba da usledi, i u čemu je neophodna naša saradnja, jeste dragovoljno prihvatanje ostvarenog spasenja, i to verom koja nas čisti od greha, u jednom procesu koji se obavlja paralelno, u Svetinjama i u našem srcu – *prim. prev.*

Duh kao garancija nasljedstva. – Svi Božji darovi sadrže u sebi obećanje za nešto još više. Uvek ima nešto još više što sledi. Božja namera, kako je to otkriveno u Jevanđelju, jeste da sve darove skupi u obuhvati u jednom – u Isusu Hristu, „**u kom smo i mi postali naslednici... u njemu ste i vi, pošto ste (ili kada ste – prim. autora) čuli istinitu reč, evanđelje svoga spasenja, i poverovali, zapečaćeni obećanim Svetim Duhom, koji je kapara našeg nasljedstva – do izbavljenja njegove otkupljene tekovine (vlasništva), na hvalu njegove slave.**“ (Efes. 1,11-14 – kombinacija KJV-Čarnič)

O ovom nasljedstvu ćemo kasnije još govoriti. Za sada je dovoljno reći da se radi o nasleđu koje je obećano Avramu, čija deca mi postajemo verom. Nasljedstvo pripada svima koji su deca Božja verom u Isusa Hrista. Duh koji obeležava i potvrđuje naš status sinova i kćeri, ujedno je obećanje, kapara i prvi plod tog nasljedstva. Oni koji prihvate Hristovo slavno oslobođenje od kletve Zakona – ne oslobođenje od poslušnosti Zakonu, jer poslušnost nije prokletstvo, nego je, naprotiv, neposlušnost Zakonu prokletstvo iz kojeg nas Hristos izbavlja – takvi već sada, u daru Duha, osećaju ukus sile i blagoslova onog sveta koji će doći.

Galatima 3,15-18:

„Braćo, ljudski govorim: niko ne poništava ni ljudski punopravni testament, niti mu što dodaje. A obećanja su rečena Avraamu i njegovom potomstvu. Ne kaže: 'i potomcima', kao mnogima, nego kao jednom: 'i tvom potomku', koji je Hristos. Nego ovo velim: zakon, koji je postao posle četiri stotine i trideset godina, ne poništava zavet koji je Bog pre potvrdio, niti uništava obećanja. Jer ako nasljedstvo dolazi od zakona, ne dolazi više od obećanja; Bog ga je, međutim, obećanjem darovao Avraamu.“

Jevanđelje o sveopštem spasenju propovedano je Avramu. On je poverovao i primio blagoslov Pravednosti. Svi koji veruju, blagosloveni su zajedno s Avramom koji je poverovao. Oni koji su „od vere“, deca su Avramova. Obećanja su data „Avramu i njegovom potomstvu“. „**Ako nasljedstvo dolazi od zakona, ne dolazi više od obećanja; Bog ga je, međutim, obećanjem darovao Avraamu.**“ Obećanje koje je nama dato, isto je ono koje je primio Avram – obećanje nasljedstva u kojem mi učestvujemo kao njegova deca.

I Njegovom potomstvu (semenu, izdanku – u drugim prevodima). – Ovo nije igra reči. Radi se o stvarima od životnog značaja. Postoji borba oko načina spasavanja: samo preko Hrista, nekim drugim putem, ili kroz Hrista i još nekim dodatnim sredstvom. Mnogi ljudi zamišljaju da se mogu spasti tako što će sami sebe načiniti dobrima. Opet, mnogi drugi smatraju da je Hristos dragoceni dodatak, dobar Pomoćnik koji asistira u njihovim naporima. Treći su voljni da Hristu prepuste prvo, ali ne i jedino mesto. Takvi sebe smatraju dovoljno dobrim da zauzmu drugo mesto. Posao, po njima, obavlja Gospod ali i oni. Međutim, naš tekst isključuje mogućnost svakog sličnog pokušaja samouzdanja i prisvajanja nezasluzene časti. Ne „*semenju*“ (izdancima), nego „*Semenu*“ („*Izdanku*“); ne mnogima nego Jednom. „*I tvom potomku, koji je Hristos.*“ Hristos je jedan.

Ne dve linije. – Duhovno seme možemo da uporedimo sa „*telesnim*“ (fizičkim) semenom koje je pripadalo Avramu. Kao suprotnost duhovnog stoji telesno i telesna deca, osim ako ona u isto vreme nisu i duhovna deca, što je naravno moguće. Ova prva, telesna, nemaju nikakvog učešća u duhovnom nasljedstvu. Moguće je da čovek, dok hoda ovim svetom u svom telu, bude potpuno duhovan. Štaviše, on takav mora da bude, inače nije dete Avramovo. „**Koji su u telu, ne mogu da ugođe Bogu**“ (Rimlj. 8,8). „**Meso i krv ne mogu da naslede carstvo Božije**“ (1. Kor. 15,50). Postoji samo jedna linija Avramovih duhovnih naslednika, samo jedan skup prave duhovne dece, i to su oni koji su „**od vere**“, oni koji su primili vlast da budu sinovi Božji, time što su verom primili Hrista.

Mnogo obećanja u jednom. – Dok je reč „*Seme*“ jednina, reč „*obećanja*“ data je u množini. Bog nema ni za jednog čoveka ništa više od onoga što je već obećao Avramu. Sva Božja

obećanja se nalaze u Hristu, u kojeg je Avram verovao. **„Jer koliko god ima Božijih obećanja, u njemu su 'da'. Zato i govorimo: 'Amin', preko njega, Bogu na slavu.“** (2. Kor. 1,20)

Obećano nasleđe. – To jedno što je obećano, u čemu se nalaze i sva druga obećanja, predstavlja celokupno nasleđe, što se jasno vidi iz stihova u Galatima 3,15-18. Šesnaesti stih nam kaže da je Zakon, koji je došao četiristo trideset godina nakon što je dato i potvrđeno obećanje, ne može da poništi obećanje. **„Jer ako nasleđstvo dolazi od zakona, ne dolazi više od obećanja; Bog ga je, međutim, obećanjem darovao Avraamu“** (Gal. 3,18). Šta predstavlja ovo obećano nasleđstvo, postaje jasno ako uporedimo citirani stih sa Rimljanima 4,13: **„Jer obećanje Avraamu ili njegovom potomstvu – da će on biti nasleđnik sveta, nije došlo posredstvom zakona, već posredstvom pravednosti u veri.“** Iako se „sadašnje nebo i zemlja“ čuvaju za oganj „za dan suda i propasti bezbožnih ljudi... kada će se vatrom zapaljena nebesa raspasti i zažarene stihije rastopiti“, mi „na osnovu njegovog obećanja očekujemo nova nebesa i novu zemlju, u kojima pravednost obitava“ (2. Petr. 3,7.12.13). To je nebeska domovina koju su tražili Avram, Isak i Jakov.

Nasleđstvo bez prokletstva. – **„Hristos nas je iskupio od kletve Zakona... da mi posredstvom vere primimo obećanog Duha“** (Gal. 3,13). Ovo obećanje Duha, kako smo videli, obuhvata i posedovanje cele obnovljene zemlje – iskupljene od prokletstva; jer će „i sama tvorevina biti oslobođena ropstva propadljivosti – za slobodu slave dece Božije“ (Rimlj. 8,21). Zemlja će ponovo izaći iz Božijih ruku, nova i obnovljena, u svakom pogledu savršena, i kao takva biće predata u nasleđe čoveku – 1. Mojsijeva 1,27.28.31. Čovek je zgrešio i navukao na sebe prokletstvo. Hristos je preuzeo svu težinu kletve, kako onu koja je pala na čoveka, tako i onu koja je pritisla sve drugo što je Bog stvorio. On je otkupio zemlju iz prokletstva, da bi ona mogla da bude večno u posedu onih koji je nasleđuju, kako je i bilo predviđeno na početku. Takođe, On je otkupio čoveka, kako bi i on mogao biti u stanju da uživa svoje večno nasleđe. Ovo je suština Jevanđelja. **„A blagodatni dar Božiji je – večni život u Hristu Isusu, Gospodu našem“** (Rimlj. 6,23). Ovaj dar večnog života uključen je u obećanju nasleđstva, jer je Bog obećao Avramu i njegovom semenu, da će im dati zemlju **„u državu vječnu“** (1. Mojs. 17,8). To je nasleđstvo pravednosti, jer obećanje po kojem Avram treba da nasledi svet, dato je i primljeno je na osnovu pravednosti kroz veru. Pravednost, večni život, kao i mesto na kojem će večno živeti – sve je to obuhvaćeno obećanjem; to je sve što se može poželeti i dati. Otkupiti čoveka a ne dati mu mesto gde će da živi, bio bi nepotpun posao. Ovo dvoje delovi su jedne celine. Sila kojom smo otkupljeni ista je ona sila kojom je sve stvoreno, kojom će zemlja i nebo biti obnovljeni. Kada sve bude svršeno, **„ništa više neće biti proketo.“** (Otkr. 22,3)

Zaveti obećanja. – Zavet i obećanje su isto. To se jasno vidi u Galatima 3,17, gde Pavle tvrdi da poništiti zavet znači obezvređiti obećanje. U 1. Mojsijevoj 17 čitamo da je Bog načinio zavet s Avramom, da će mu dati hanansku zemlju kao večni posed. Galatima 3,18 kaže da mu je Bog tu zemlju dao posredstvom obećanja. Božji zaveti s ljudima ne mogu biti ništa drugo do obećanja koja im On daje, jer **„ko mu je nešto prvo dao, da bi mu bilo vraćeno? Sve je, naime, od njega, kroz njega, i za njega.“** (Rimlj. 11,35.36).

Posle potopa Bog je učinio „zavet“ sa svakom zveri na zemlji, i sa svakom pticom; ali ptice i zveri nisu ništa obećale zauzvrat – 1. Mojsijeva 9,9-16. One su, jednostavno, primile milost iz Božje ruke. To je sve što i mi možemo da učinimo – da primimo. Bog nam kao dar obećava sve ono što nam treba, i mnogo više od onoga što tražimo, ili pomišljamo. Mi njemu dajemo sebe, to jest, ništa; i On nam daje Sebe, to jest, sve. Sve teškoće dolaze od toga što, čak i kada je čovek voljan da prizna Gospoda, on počinje da se pogađa s Njim. Pokušava da bude na ravnoj nozi s Njim, da napravi posao „jednake razmene dobara“ u kojoj će on i Bog biti u istoj ravni. Međutim, ko god ima posla s Bogom, mora to da čini u Njegovim okvirima, odnosno, na osnovu činjenica: 1. mi smo ništa i nemamo ništa, 2. On je sve, poseduje sve i daje sve.

Zavet potvrđen (ratifikovan). – Zavet (to jest, Božje obećanje da će ljudima dati celu zemlju, obnovljenu i oslobođenu od prokletstva), Bog je **„pre potvrdio“** (Gal. 3,17). Hristos je

Garant Novog zaveta koji ima večno važenje. **„Jer koliko god ima Božijih obećanja, u njemu su 'da'. Zato i govorimo 'Amin' preko njega, Bogu na slavu“** (2. Kor. 1,20). U Njemu smo zadobili nasleđe (vidi 1. Petrova 1,3.4), a Sveti Duh prvi je rod tog nasleđa; posedovanje Svetog Duha – to je zapravo Sam Hristos koji boravi u našem srcu posredstvom vere. Bog je blagoslovio Avrama, govoreći: **„U tvom semenu biće blagosloveni svi narodi na zemlji“**, a to je ispunjeno u Hristu, koga je Bog poslao da nas blagoslovi i odvrti od naših greha – Dela 3,25.26.

Božja zakletva je potvrdila zavet učinjen s Avramom. Obećanje i zakletva Avramu postali su čvrst temelj naše nade i naša velika uteha. Oni su **„sigurno i pouzdano sidro“** (Jevr. 6,19), jer zakletvom se Hristos, koji **„svagda živi“** (Jevr. 7,25), postavlja kao Garant i zaloga. On sve održava Svojom rečju sile – Jevrejima 1,3. **„U njemu sve sve stvari sadrže“** (Kološ. 1.17 – jedan od engleskih prevoda). **„Stoga se i Bog, želeći da u većoj meri pokaže naslednicima obećanja nepromenljivost svoje odluke, poslužio zakletvom“** (Jevr. 6,17). U ovome je naša uteha i nada, kada nas ispunjava osećanje sigurnosti i misao da imamo pouzdano sklonište od greha. Bog je založio Svoje sopstveno postojanje, a to znači i ceo univerzum, našega spasenja radi. Kakav je samo siguran i čvrst temelj za našu nadu položen u Njegovoj plemenitoj Reči!

Zakon ne može da obezvredi obećanje. – U daljem proučavanju ne zaboravite da su zavet i obećanje ista stvar, i da oni podrazumevaju darivanje obnovljene zemlje Avramu i njegovoj deci. Takođe imajte na umu da obećanje podrazumeva stvaranje pravednika od svih ljudi koji su poverovali, jer samo će pravednost ispunjavati novu zemlju i novo nebo. Sve je to već postignuto u Hristu, u kojem je obećanje potvrđeno. Dalje, **„niko ne poništava ni ljudski punopravni testament, niti mu što dodaje pošto je jednom potvrđen“** (Gal. 3,15 – kombinacija Čarnić-KJV). Koliko li to više važi kada je reč o Božjem **„testamentu“**!

Zato, s obzirom da je savršena i večna pravednost osigurana **„testamentom“** načinjenim s Avramom, potvrđenim u Hristu i Božjom zakletvom, nije moguće da Zakon, koji je izgovoren četiri stotine i trideset godina kasnije, unese bilo kakvu promenu. Nasledstvo je Avramu dato kroz obećanje. Međutim, ako bi se stvari tako odvijale da nakon četiri stotine i trideset godina nasledstvo mora da se dobije na neki drugi način, onda bi obećanje bilo bezvredno, a **„testament“** ili zavet bio bi nevažeći. To bi, dalje, značilo obaranje Božje vladavine i okončanje Njegovog postojanja, jer je On založio Svoje sopstveno postojanje kao garanciju da će Avramu i njegovom semenu dati nasleđe i pravednost koja je neophodna da bi se obećano nasleđe držalo u posedu. **„Jer obećanje Avraamu ili njegovom potomstvu – da će on biti naslednik sveta, nije došlo posredstvom zakona, već posredstvom pravednosti u veri“** (Rimlj. 4,13). Jevanđelje je bilo tako potpuno i celovito u danima Avramovim, kao što je uvek bilo i kao što će uvek biti. Nisu bili mogući nikakvi dodaci niti promene u njegovim odredbama ili uslovima, posle Božje zakletve Avramu. Ništa se ne može izuzeti iz njega takvog kakvo je, niti se od ma kog čoveka može zahtevati nešto više od onoga što je zahtevano od Avrama.

Galatima 3,19.20:

„Šta će onda zakon? On je određen posredstvom anđela, rukom jednog posrednika, pa je poradi prestupa dodat – dok ne dođe potomak kome je obećanje dano. Posrednika⁷ pak nema tamo gde je samo jedan, a Bog je jedan.“

„Čemu onda Zakon?“ (Gal. 3,19 – eng. prev). Apostol Pavle postavlja ovo pitanje da bi još više istakao mesto Zakona u Jevanđelju. Pitanje je vrlo prirodno. Ako je nasledstvo u celini zasnovano na obećanju, a potvrđeni **„testament“** ili zavet ne može da bude promenjen (ništa mu se ne može dodati niti se šta od njega može oduzeti), zašto je bilo potrebno da Zakon dođe četiri stotine i trideset godina nakon toga? **„Čemu onda Zakon?“** Šta on tu traži? Kakva je njegova uloga? Od kakve je koristi?

⁷ **Posrednik, pak, znači da ima više od jedne strane; a Bog je jedan** – glasilo bi prevod suštine ovog dela stiha, kako stoji u KJV – prim. prev.

„**Dodat je zbog prestupa**“ (Gal. 3,19 – eng. prev). „**Zakon je uz to ušao da prestup bude još veći**“ (Rimlj. 5,20); drugim rečima, „**da bi greh – posredstvom zapovesti – postao preko svake mere grešan**“ (Rimlj. 7,13). Dat je u uslovima ispoljavanja najvećeg veličanstva koje uliva strahopoštovanje, što je bila opomena deci Izrailjevoj da svojim neverovanjem sebe stavljaju u opasnost da izgube obećano nasleđstvo. Oni nisu, za razliku od Avrama, verovali Gospodu; a „**sve što ne proizilazi od vere, greh je**“ (Rimlj. 4,23 – eng. prev). Međutim, nasleđe je obećano „**posredstvom pravednosti koja je od vere**“ (Rimlj. 4,13 – eng. prev). Stoga, neverovanje Jevreja nije moglo da primi ovo obećanje.

Dakle, Zakon je izgovoren da bi ih ubedio da nemaju onu pravednost koja je potrebna za posedovanje nasleđstva. Jer, iako pravednost ne dolazi od Zakona, ona mora biti „**posvedočena od Zakona**“ (Rimlj. 3,21). Ukratko, Zakon je dat da bi im pokazao da nemaju veru i da zbog toga nisu prava deca Avramova, te da su zbog toga na dobrom putu da izgube obećano nasleđe. Bog bi stavio Svoj Zakon u njihova srca, kao što ga je stavio u Avramovo srce, da su samo verovali. No, kada su pokazali neverovanje, iako su i dalje tvrdili da su naslednici obećanja, postalo je neophodno da im se na najupečatljiviji način stavi do znanja da je njihovo neverovanje greh. Zakon je izgovoren radi greha, ili, što dođe na isto, zbog neverovanja naroda.

Samopouzdanje je greh. – Izraelski narod bio je pun samopouzdanja, ali i neverovanja u odnosu na Boga, što se najbolje videlo u njihovom gundanju protiv Božjeg vođstva i u pretpostavci da su u stanju da čine sve što Bog od njih zahteva, kako bi doveli do ispunjenja Njegovih obećanja. To je isti onaj duh koji su ispoljili i njihovi potomci, kada su pitali: „**Šta da radimo da bismo činili dela Božija?**“ (Jovan 6,28). Bili su takve neznalice u pogledu Božje pravednosti da su mislili kako mogu da uspostave svoju pravednost kao onu koja je ravna Njegovoj – Rimljanima 10,3. Dok ne uvide svoj greh, obećanje im neće biti ni od kakve koristi. Eto zašto je bilo neophodno da se objavi Zakon.

Služba anđela. – „**Nisu li to sve službeni duhovi poslani da služe onima koji će naslediti spasenje?**“ (Jevr. 1,14). Koja je to služba koju su hiljade anđela morale da obave na Sinaju, ne možemo da znamo. Ono što znamo jeste da anđeli gaje duboko interesovanje za sve što se tiče čoveka. Kada su postavljeni temelji zemlje, „**svi sinovi Božji klikovahu**“ (Jov 38,7). Mnoštvo nebeskih vojski pesmom je izražavalo pohvalu, kada je objavljeno rođenje Spasitelja čovečanstva. Ova bića „**izobilna snagom**“ stoje pred prestolom Cara nad carevima i čekaju da ispune Njegovu želju, „**slušajući glas riječi njegove**“ (Psalam 103,20). Činjenica da su oni bili prisutni kada se davao Zakon, pokazuje da je to bio događaj od najveće važnosti i značaja.

Rukom jednog posrednika (kroz jednog Posrednika – eng. prev). – Zakon je sa Sinaja dat narodu, „**kroz (preko) jednog Posrednika**“. Ko je bio taj posrednik? Postoji samo jedan odgovor: „**Jer Bog je jedan i jedan je posrednik između Boga i ljudi, čovek Isus Hristos**“ (1. Tim. 2,5). „**Posrednik, pak, znači da ima više od jedne strane; a Bog je jedan**“ (Gal. 3,20 – eng. prev). Bog i Isus Hristos su jedno. Hristos je istovremeno i Bog i čovek. U posredovanju između Boga i čoveka, Isus Hristos predstavlja Boga čoveku, ali i čoveka Bogu. „**Jer Bog je u Hristu pomirio svet sa Sobom**“ (2. Kor. 5,19). Nema i ne može biti ni jednog drugog posrednika između Boga i čoveka. „**Nema spasenja ni u jednom drugom, niti ima drugog imena pod nebom, danog ljudima, pomoću kojeg moramo biti spaseni (sigurno jesmo spaseni).**“ (Dela 4,12 – KJV)

Hristovo delo Posrednika. – Čovek je odlutao od Boga i pobunio se protiv Njega. „**Svi mi kao ovce zađosmo**“ (Is. 53,6). Naši gresi postavili su se kao prepreka koja stoji između nas i Njega – Isaija 59,1.2. „**Stremljenje tela (telesan um – eng. prev) neprijateljstvo (je) prema Bogu; jer se ne pokorava Božijem zakonu, niti može**“ (Rimlj. 8,7). Hristos je došao da uništi to neprijateljstvo i da nas pomiri s Bogom; jer On je mir naš (vidi Efescima 2,14-16). „**Jer je... Hristos jednom (zauvek – eng. prev) umro za grehe, pravednik za nepravednike, da nas privede Bogu**“ (1. Petr. 3,18). Kroz Njega mi imamo pristup Bogu – Rimljanima 5,1.2; Efescima 2,18. U njemu telesan um, onaj buntovni um, biva odstranjen, a na njegovo mesto

postavlja se um Duha, „**da bi se pravednost, koju zakon zahteva, ispunila na nama (u nama – grčka verzija teksta, Karadžić, KJV) – koji ne živimo po telu nego po duhu**“ (Rimlj, 8,4). Hristov posao je da spase ono što je izgubljeno, da obnovi sve što je srušeno, i da ujedini to što je bilo razdvojeno. Njegovo ime je „**Gospod s nama**“. Ako je On u nama, onda smo mi učinjeni „**učesnici(ma) u Božjoj prirodi.**“ (2. Petr. 1,4)

Hristova uloga Posrednika nije ograničena ne neko određeno razdoblje. Biti Posrednik znači mnogo više od onog što se obično podrazumeva. Hristos je bio Posrednik i pre nego što se greh pojavio na svetu, i biće Posrednik kad u svemiru više ne bude nikakvog greha, pa ni potrebe za oprostajem. „**U Njemu se sve stvari održavaju.**“ On je obličje (otisak – *bukv. prev*) Očevog bića. On je život. Samo u Njemu i kroz Njega, Božji život teče ka svemu stvorenom. On je, stoga, Sredstvo, Medijum, Posrednik, Put, kojim svetlost života dolazi i prožima ceo svemir. On nije postao Posrednik padom čoveka u greh, nego je to bio od večnih vremena. Niko, ne samo čovek, već nijedno stvoreno biće, ne može da dođe Ocu osim kroz Hrista. Nijedan anđeo ne može da stoji u božanskoj prisutnosti, za razliku od Hrista. Nikakva nova sila nije bila razvijena, nikakva nova „*mašinerija*“, da se tako izrazim, nije morala da se stavi u pogon, kada je greh ušao u svet. Ona sila koja je stvorila sve, samo je nastavila svoje delovanje, sada kroz Božje milosrđe, kako bi se ponovo zadobilo ono što je bilo izgubljeno. U Hristu je sve sazđano; zato u Njemu imamo otkup, kroz Njegovu krv (vidi Kološanima 1,14-17). Sila koja prožima i održava univerzum, ista je ona sila koja nas spasava. „**A onome koji svojom silom, što dejstvuje u nama, može da učini preko svega i iznad svega što mi ištemo ili mislimo, njemu slava u Crkvi i u Hristu Isusu u sva pokolenja od večnosti do večnosti; amin.**“ (Efes. 3,20.21)

Galatima 3,21.22:

„Da li je prema tome zakon protivan Božijim obećanjima? Daleko od toga. Da je, naime, dan zakon koji je u stanju da oživi, onda bi pravednost stvarno bila od zakona. Ali Pismo je sve zatvorilo pod greh, da se na osnovu vere u Isusa Hrista da obećanje onima koji veruju.“

„*Da li je prema tome zakon protivan Božijim obećanjima? Daleko od toga.*“ Da je tako ne bi bio postavljen rukom Posrednika, Hrista, jer sva su Božja obećanja u Njemu – 2. Korinćanima 1,20. Zakon i obećanje sjedinjeni su u Hristu. Možemo znati da Zakon nije bio, niti će biti protiv Božjeg obećanja, iz činjenice da je Bog dao i jedno i drugo. Takođe, znamo da davanje Zakona nije unelo nikakav novi element u zavet, jer je ovaj već bio prethodno potvrđen, tako da mu se više ništa nije moglo ni dodati ni oduzeti. Ipak, Zakon nije beskoristan, jer ga Bog inače ne bi dao. Nije svejedno da li ga držimo ili ne, jer sve što je u njemu Bog zapoveda. I pored toga, on nije protiv obećanja i ne unosi nikakav nov element u njega. Zašto? Prosto zato što je Zakon obuhvaćen obećanjem (nalazi se u njemu). Obećanje Duha uključuje i sledeće: „**Daću svoje zakone u njihov um i napisaću ih na njihovim srcima**“ (Jevr. 8,10). To je upravo ono što je Bog učinio za Avrama, kada mu je dao zavet obrezanja. Pročitajte Rimljanima 4,11; 2,25-29; Filibljanima 3,3;

Zakon uveličava obećanje. – Zakon je pravednost, kaže Bog: „**Poslušajte me koji znate pravdu, narode, kojemu je u srcu zakon moj**“ (Is. 51,7). Dakle, pravednost koju Zakon zahteva jedina je pravednost koja može da nasledi obećanu zemlju. Ona se dobija ne preko dela Zakona, nego kroz veru. Pravednost Zakona nije nešto što može da ostvari ljudski napor u nastojanju da se vrši Zakon, već je ostvaruje vera (vidi Rimljanima 9,30-32). Zato, što je veća pravednost koju Zakon traži, utoliko je veće obećanje Božje. On je obećao da će dati ovu uzvišenu pravednost svakom ko veruje. Da, čak se i zakleo! Kada je, dakle, Zakon izgovoren na Sinaju, „**na gori isred ognja, oblaka i mraka, glasom velikim**“, uz zvuke trube Božje, praćene strašnim zemljotresom koji je izazvalo prisustvo Boga i Njegovih anđela, sve je to imalo da dočara nepojmljivu veličinu i uzvišenost Božjeg Zakona. Ovaj događaj bio je čudesno

otkrivenje neizmerno velikog obećanja Božjeg, svima koji su se sećali Božje zakletve date Avramu; jer svu pravednost koju Zakon zahteva, On je zakletvom obećao da će dati svakom Mu veruje. „**Jaki glas**“ kojim je Zakon izgovoren, bio je snažan glas koji s vrhova planina objavljuje dobre vesti o Božjoj milosti koja spasava (vidi Isaija 40.9). Božje zapovesti su obećanja; neophodno je da to budu, jer On zna da mi u sebi nemamo sile! Bog traži samo ono što daje. Kad kaže: „**Ne čini!**“⁸, to možemo primiti kao Njegovo uveravanje da će nas On, ako Mu samo budemo verovali, sačuvati od greha protiv kojeg nas upozorava.

Pravednost i život. – „**Da je, naime, dan zakon koji je u stanju da oživi, onda bi pravednost stvarno bila od zakona**“ (stih 21). Ovo pokazuje da je pravednost život; ne samo formula, ili mrtva teorija, dogma, nego životvorno dejstvo. Hristos je život, prema tome, On je naša pravednost. Zakon ispisan na kamenim pločama ne može da podari život, kao što to ne može ni kamen u kojem je isklesan. Sve njegove norme su savršene, ali uklesana mrtva slova ne mogu da se preobraze u delo, u akciju. Onaj ko prima Zakon samo kao slovo, on **ima „službu koja donosi osudu“** i smrt (vidi 2. Kor. 3,9). Ali, „**Reč postade telo**“. U Hristu, živoj Steni, Zakon postaje život i mir. Primajući Njega kroz „**službu Duha**“, imamo život i pravednost koju Zakon odobrava.

Ovaj dvadeset prvi stih pokazuje da je davanje Zakona imalo za cilj da istakne značaj obećanja. Sve okolnosti koje su pratile objavu Zakona – glas, truba, zemljotres, vatra, oluja, gromovi i munje, granica života i smrti oko planine – sve nam to govori da „**zakon gradi gnev**“ (Rimlj. 4,15) za „**decu neposlušnosti**“ (Efes. 2,2 – eng. prev). Sama činjenica da gnev koji Zakon stvara, pada isključivo na decu neposlušnosti, potvrđuje da je Zakon dobar, i da onaj „**ko ih izvrši živeće u njima**“ (Gal. 3,12). Da li je Bog želeo da obeshrabri ljude? Nipošto. Zakon se mora držati, a strahote Sinaja demonstrirane su da vrate one koji su ih gledali, nazad na Božju zakletvu, koju je On dao četiri stotine i trideset godina ranije i koja važi za sve ljude u svim vekovima, kao sigurnost da se pravednost dobija preko raspetog i večno živog Spasitelja.

Kako učimo da osećamo svoju potrebu. – Isus je rekao o Utešitelju: „**I kada on dođe, dokazaće svetu da ima greha, i pravednosti, i suda**“ (Jovan 16,8). O Sebi samom On kaže: „**Nisam došao da pozovem pravednike nego grešnike na pokajanje**“ (Luka 5,32). „**Lekar nije potreban zdravima nego bolesnima**“ (Marko 2,17). Čovek mora da oseti svoju potrebu pre nego što prihvati pomoć; mora da spozna svoju bolest pre no što primeni lek.

Isto tako, obećanje pravednosti biće potpuno zanemareno od strane onog ko ne shvata da je grešnik. Stoga, prvo što Utešitelj – Sveti Duh ima da uradi, jeste da osvedoči ljude u njihovu grešnost. Zato „**Pismo je sve zatvorilo pod greh, da se obećanje⁹ – kroz veru Isusa Hrista – može dati onima koji veruju**“ (Gal. 3,22 – eng. prev). „**Posredstvom zakona dolazi poznanje greha**“ (Rimlj. 3,20). Onaj ko zna da je grešnik, na dobrom je putu da to i prizna; a „**Ako priznamo svoje grehe, on je veran i pravedan – da nam oprost grehe i očisti nas od svake nepravednosti**“ (1. Jov. 1,9). Tako Zakon u rukama Duha postaje aktivno sredstvo koje pomaže da se ljudi dovedu do položaja gde će prihvatiti obećanje u njegovoj punini. Niko ne mrzi čoveka koji mu je spasao život, tako što mu je ukazao na smrtnu opasnost. Naprotiv, spaseni će biti zahvalan i odnosiće se prema svom dobročinitelju kao prema prijatelju koji zaslužuje doživotnu zahvalnost i stalno sećanje na njegovo delo. Isto tako će Zakon doživljavati osoba koja je čula i prihvatila njegov glas upozorenja i zahvaljujući tome utekla od gneva koji se približavao. Ona će zajedno sa Psalmistom klicati: „**Mrzim isprazne misli, ali Zakon Tvoj ljubim.**“ (Psalam 119,113 – eng. prev)

⁸ U engleskom stoji: „**Nećeš činiti!**“ – prim. prev.

⁹ Korišćeni prevod KJV doslovno je preveden na srpski u drugom delu stiha. Jedino su ubačene crtice umesto zareza jer se tako bolje naglašava suština rečenog u samom stihu kao i ovoj knjizi, a to je: Bog je obećao da će ljudi dobiti neophodnu pravednost kroz Isusovu veru. Dakle stih se može parafrazirati: „**Pismo je sve zatvorilo pod greh, da se obećanje pravednosti kroz veru Isusa Hrista, može dati onima koji veruju.**“ – prim. prev.

Galatima 3,23:

„A pre no što je došla vera mi smo bili čuvani pod zakonom i zatvoreni – za veru koja je imala da se otkrije.“

Zapazite sličnost između stihova 8 i 22. **„Pismo je sve zatvorilo pod greh, da se obećanje⁸ – kroz veru Isusa Hrista – može dati onima koji veruju“** (stih 22). **„A Pismo je predvidelo da Bog opravdava mnogobošce na osnovu njihove vere, pa je unapred objavio Avraamu: 'U tebi će biti blagosloveni svi narodi'.“** (stih 8). Vidimo da je Jevanđelje propovedano pomoću istog sredstva (Pisma), koje je „zatvorilo“ ljude pod greh. Isti glagol „zatvoriti“ koji se tu (u dvadeset drugom stihu) koristi, upotrebljen je i u dvadeset trećem stihu (u pasivu). Naravno, osoba koja je zatvorena pod Zakonom, zapravo je u zatvoru. U ljudskom poretku, kriminalac je pritvoren čim ga zakon sustigne. Božji Zakon je sveprisutan i uvek delotvoran; zato je čovek zatvoren istog trena kad pogreši. U tom položaju se nalaze svi ljudi na svetu **„jer su svi zgrešili“**. **„Nema pravednoga – baš ni jednoga.“**

Oni koji su neposlušni, a kojima je Hristos propovedao u danima Nojevim, bili su zatvoreni – 1. Petr. 3,19.20. Ali oni su, kao i svi drugi grešnici, bili **„zatočenici nade“** (Zah. 9,12 – eng. prev). Bog je **„prinikao sa svete visine svoje, Gospod pogledao s neba na zemlju. Da čuje uzdisanje sužnjevo, i odriješi sinove smrtne (one koji su određeni za smrt – eng. prev)“** (Psalam 102,19.20). Hristos je dat da bude zavet narodu, videlo narodima, da otvori oči slepcima, da izvede sužnje iz zatvora i iz tamnice koji sede u tami. (vidi Is. 42,6.7)

Dozvolite mi da iz ličnog iskustva progovorim i obratim se onome ko još uvek ne zna za radost i slobodu Gospodnju. Jednog dana, ako već niste, bolno ćete biti osvedočeni u sopstveni greh. To će biti delo Božjeg Duha. Možda ste pre toga bili puni sumnje i sitničavog duha, spremni na odgovor i samoodbranu, ali tada nećete imati šta da kažete. Nećete imati nikakvu sumnju u Božje postojanje i stvarnost prisustva Svetog Duha, i neće biti potrebni nikakvi dodatni argumenti da vas u to uvere; znaćete da je Božji glas progovorio vašoj duši i osetićete se kao starozavetni Izrailjci kada su preklinjali: **„Neka ne govori Bog, da ne pomremo“** (2. Mojs. 20,19). Tada ćete znati šta znači biti „zatvoren“ u tamnici čiji zidovi ne samo da vas sprečavaju da pobegnute, nego kao da su sve bliži jedan drugom, ostavljajući vam sve manje mesta; kao da će vas ugušiti. Priče o ljudima koji su živi sahranjeni sa teškim kamenom koji je odozgo položen na njih, dobro ilustruju ovo stanje u kojem se nalazite, dok teške kamene ploče Zakona mrve vaš život; kao da neka mramorna ruka istiskuje životne sokove iz vašeg srca. Tada će vam veliku radost doneti saznanje da ste zatvoreni samo iz jednog razloga – da prihvatite **„obećanje – kroz veru Isusa Hrista“**. Čim se čvrsto uhvatite za to obećanje, shvatićete da je ono ključ koji otvara sva vrata vašeg „Dvorca Sumnje“¹⁰. Vrata tamnice širom će se otvoriti, a vi ćete uzviknuti: **„Duša se naša izbavi kao ptica iz zamke lovačke; zamka se raskide, i mi se izbavimo.“** (Psalam 124,7)

Pod Zakonom, odnosno pod grehom. – Pre nego što je došla vera bili smo zatvoreni pod Zakonom, za veru koja je trebalo da se kasnije otkrije. Znamo da sve što nije po veri, greh je (vidi Rimljanima 14,23); Zato, biti „pod Zakonom“ isto je što i biti pod grehom. Božja milost donosi spasenje od greha, tako da kad verujemo Božju milost, više nismo pod Zakonom, jer smo oslobođeni od greha. Oni koji su pod Zakonom, dakle, prestupnici su Zakona. Pravednici nisu pod njim, nego hode u njemu.

Revidirana standardna verzija pominje „nastojnika“ („čuvara“¹¹) na mestu gde King Džejms prevod kaže „učitelj“. Nemački i skandinavski prevodi koriste reč koja označava „upravnika popravnog doma“.

¹⁰ Autor ima na umu jednu od mnogobrojnih metafora upotrebljenu u poznatom delu „Poklonikovo putovanje“ – prim. prev.

¹¹ Slično prevodi i Vuk Karadžić – prim. prev.

Grčka reč „*pedagogos*“ nama je poznata i glasi „*pedagog*“. „*Pedagogos*“ je bio očev rob koji je pratio gospodareve sinove do škole i starao se da deca ne izostaju. Ako bi ona pokušala da pobegnu, on bi ih vraćao nazad. Imao je vlast čak i da ih prutom kažnjava kako bi ih vratio na pravi put. U nekim slučajevima ova reč je protumačena kao „*učitelj*“, mada grčki original nema takav smisao, već bi na tom mestu bolje odgovarale reči „*nastojnik*“, „*nadzornik*“ ili „*čuvar*“. Onaj ko je pod ovim čuvarom, iako naizgled slobodan, suštinski je lišen slobode, kao da je u tamnici. Stvar je u tome da su svi koji ne veruju „*pod grehom*“, „*zatvoreni*“, „*pod Zakonom*“ i zato se Zakon ponaša kao njihov nastojnik ili čuvar. Zakon je taj koji im ne dozvoljava da odu. Krivci ne mogu da uteknu svojoj krivici. Iako je Bog milostiv i žalostiv, On ne pravda krivog – 2. Mojs. 34,6.7. To jest, On neće lagati tako što će zlo nazvati dobrim. Međutim, On se postarao za način na koji krivac može da se oslobodi svoje krivice. Tada Zakon više neće da ograničava njegovu slobodu i on će moći da hoda slobodan u Hristu.

Sloboda u Hristu. – „*Ja sam vrata*“ (Jovan 10,9). On je takođe i tor za ovce, kao i Pastir. Ljudi zamišljaju da su slobodni kada su izvan tora, i obrnuto, da je njihova sloboda ograničena kada uđu u tor; međutim, istina je sasvim suprotna. Hristov tor je „*prostrano mesto*“, dok neverovanje vodi u teskobnu tamnicu. Grešnik može da ima samo uzan opseg mišljenja. Slobodan mislilac je, pak, onaj ko razume „*sa svima svetima... šta je širina, i dužina, i visina, i dubina, i poznati Hristovu ljubav koja prevazilazi naše saznanje*“ (Efes. 3,18.19). Izvan Hrista nalazi se ropstvo. Samo je u Njemu sloboda. Ljudi su izvan Hrista u zatvoru, uhvaćeni u „*uža grijeha svojih.*“ (Priče 5,22)

„*Sila greha je Zakon*“ (1. Korinćanima 15,56). Zakon objavljuje da je čovek grešnik i čini da on postane svestan svog stanja. „*Jer kroz zakon dolazi poznanje grijeha*“, a „*greh (se) ne uračunava kad nema zakona*“ (Rimlj. 3,20; 5,13). Zakon zaista formira zatvorske zidove oko grešnika. Oni ga pritiskaju i čine da se oseća nelagodno, podstičući u njemu osećanje grešnosti, do te mere da mu izgleda kao da ovaj teret istiskuje i sam život iz njegove duše. Dok preduzima grčevite napore da utekne, zapovesti pred njim stoje kao nepremostivi zidovi. Na koju god stranu da krene, nailazi na zabrane koje mu govore: „*U meni ne možeš naći slobodu, jer si zgrešio.*“ Ako nesrećnik pokuša da sklopi prijateljstvo sa Zakonom i obeća da će ga držati, ništa mu nije bolje zbog toga, jer njegov greh i dalje ostaje. On ga podstiče i navodi da krene jedinim putem na kom može da nađe spasenje – „*obećanje (pravednosti) verom Isusa Hrista*“. U Hristu je on učinjen pravednošću Božjom. U Hristu je „*savršeni Zakon slobode*“.

Zakon propoveda Jevandjelje. – Sve stvoreno govori o Hristu, objavljujući Njegovu spasonosnu silu. Svaki delić čovekovog bića vapi za Hristom. Ljudi to ne shvataju, ali Hristos je „*Čežnja svih naroda*“¹² (Agej 2,7 – eng. prev). Samo On može da zadovolji „*čežnju svih što žive*“ (Psalam 145,16 – eng. prev). Samo u Njemu se može naći olakšanje za nemir i žudnju sveta.

Hristos, u kojem se nalazi mir („*Jer je On mir naš*“), traži one koji su zabrinuti i opterećeni, i poziva ih da dođu k Njemu. Svako od nas ima čežnje koje niko na svetu ne može da zadovolji. Dakle, jasno je da Zakon budi i izoštrava čovekovu savest. Na taj način, grešnik je doveden do spoznaje svog stanja. Zakon nastavlja da ga podbada, ne dajući mu mira, i zatvara pred njim svaki drugi izlaz, tako da na kraju čovek mora da pronade jedina vrata koja pred njim stoje otvorena – vrata sigurnosti. Hristos je grad – utočište u koji mogu da uteknu svi koje goni osvetnik prolivene krvi. Oni će tu sigurno naići na dobrodošlicu. Samo u Hristu grešnik može da nađe olakšanje od Zakona i njegovog bića, jer je u Hristu pravda Zakona ispunjena, a preko Njega, ispunjena je i u nama – Rimljanima 8,4. Zakon nikom neće dozvoliti da se spase ako nema „*pravednost od Boga na osnovu vere*“ (Filib. 3,9) – vere Isusa Hrista.

¹² Daničić je ovde pogrešno preveo sa „*doći će izabrani iz svih naroda, i napuniću ovaj dom slave*“, verovatno misleći na druge ljude; međutim, ove reči se odnose na Hrista koji je ispunio hram Svojom slavom, dok je bio na zemlji u telu. On je dugo čekana „*Čežnja*“ ili „*Želja*“ svih naroda – prim. prev.

Galatima 3,25.26:

„A pošto je vera došla, nismo više pod pedagogom. Verom u Isusa Hrista sad ste svi sinovi Božiji.“

„**Vera, dakle, potiče od propovedi, a propoved biva Hristovom rečju**“ (Rimlj. 10,17). Kad god čovek primi Božju reč, reč obećanja koja sa sobom donosi puninu Zakona, i više se ne bori protiv nje nego joj se pokorava, dolazi mu vera. Jedanaesto poglavlje Jevrejima kaže da je vera došla još na početku. Još od Aveljevih dana ljudi su nalazili oslobođenje verom. Vera može da dođe sada, danas. „**U zgodno vreme uslišah te i u dan spasenja pomogoh ti. Evo sad je najpoželjnije vreme, evo sad je dan spasenja**“ (2. Kor. 6,2). „**Zato, kao što govori Duh Sveti: 'Danas ako čujete njegov glas, neka vam ne otvrdnu vaša srca'**.“ (Jevr. 3,7.8)

Galatima 3,27:

„Jer svi vi koji ste u Hrista kršteni – u Hrista ste se obukli.“

„**Ili ne znate da smo svi mi, koji smo kršteni u Hrista Isusa, u njegovu smrt kršteni?**“ (Rimlj. 6,3). Svojom smrću nas je Hristos oslobodio od kletve Zakona; ali mi moramo da umremo s Njim. Krštenje je sjedinjenje (poistovećivanje) sa „**Njegovom smrću**“ (Rimlj. 6,5). Ustajemo s Njim da hodimo u novom životu (vidi Rimlj. 6,4), Hristovom životu – Galatima 2,20. Obukavši se u Hrista, mi smo jedno s Njim. Potpuno smo poistovećeni Njim. Naš identitet izgubljen je u Njegovom. Često se kaže za onoga ko je obraćen: „*Toliko se promenio, da ga ne prepoznaš! Više nije isti čovek.*“ Pa i nije. Bog ga je obratio u drugog čoveka. Zato, biti jedno s Hristom znači imati pravo na sve na šta On ima pravo – pravo na „*nebeska prostranstva*“ gde je Hristov presto. Iz tamnice greha on je uzdignut do Božjeg prestola. Ovo, naravno, podrazumeva da je krštenje za tu osobu nešto što ona doživljava kao stvarnost, a ne samo kao spoljnu formu. Nije to samo krštenje uranjanjem u vodu koje je vidljivo, već krštenje „u Hrista“, uranjanje u Njegov život.

Kako nas krštenje spasava? – Grčka reč za „krštenje“ znači „uroniti u nešto“, „utonuti“. Tako se kaže da grčki kovač „krštava“ (uranja) svoje usijano gvožđe da bi ga ohladio; domaćica „krštava“ svoje posuđe u vodu, kako bi ga oprala. Iz istog razloga ljudi „krštavaju“ svoje ruke u vodu. Da, svaki čovek onog vremena često se „krštavao“, sa svakim odlaskom u baptisterijum, to jest bazen u kojem su ljudi mogli celi da zarone u vodu.

Biti „kršten u Hrista“ – to pokazuje u kakvom odnosu mi treba da stojimo prema Hristu. Moramo biti progutani i izgubljeni iz vida, sakriveni u Njegovom životu. Od sada, samo Hristos je taj koji će se videti, tako da nisam više ja, nego Hristos; jer „**tako smo mi krštenjem u smrt zajedno s njim sahranjeni**“ (Rimlj. 6,4). Krštenje nas spasava „**kroz vaskrsenje Isusa Hrista iz mrtvih**“ (1. Petr. 3,21), jer smo u Njegovu smrt kršteni, „**da bismo, kao što je Hristos vaskrsnut iz mrtvih očevom slavom, i mi na isti način živeli novim životom**“ (Rimlj. 6,4). Pomireni s Bogom Hristovom smrću, mi smo „**spaseni Njegovim životom**“ (Rimlj. 5,10). Dakle, krštenje u Hrista nije samo forma, nego činjenica koja nas spasava.

Ovo krštenje je „**odgovor dobre savesti Bogu**“ (1. Petr. 3,21). Ako nema dobre savesti prema Bogu, onda nema hrišćanskog krštenja. Dakle, da bi neko bio kršten, on mora biti dovoljno odrastao da bi imao zrelu savest po određenom pitanju. Mora da ima svest o grehu, a takođe i o oprostaju kroz Hrista. On mora da poznaje život koji se otkriva, i mora voljno da preda svoj stari život greha, u zamenu za novi život pravednosti.

Krštenje „**se ne sastoji u uklanjanju telesne nečistoće**“ (1. Petr. 3,21), ne u spoljašnjem čišćenju, već u čišćenju savesti i duše. Otvoren je izvor za greh i za nečistotu (Zahar. 13,1). Ovaj izvor je krv Hristova. Njegov život teče kao reka od Božjeg prestola i usred njega je Jagnje zaklano (vidi Otkrivenje 5,6). Isti mlaz potekao je iz probodenih Hristovih rebra, dok je bio na krstu. Kada je „**kroz večnog Duha**“ Sebe prineo Bogu (Jevrejima 9,14), iz Njegovog tela

potekla je krv i voda – Jovan 19,34. Hristos je „**zavoleo Crkvu i samoga sebe predao za nju, da je posveti, očistivši je vodenim kupanjem i rečju**“ (Efes. 5,25.26). Bukvalan prevod glasi: „**Očistivši je vodenim kupanjem u reči.**“ Time što je sahranjen u vodi, u ime Oca, Sina i Svetog Duha, savesni vernik ukazuje na svoje prihvatanje vode života, Hristove krvi, koja čisti od svakog greha, kao i na to da se on predaje Bogu da bi od tog trenutka živio od svake reči koja izlazi iz Božjih usta. On tada nestaje, a jedino što se vidi jeste Hristov život koji se ispoljava u njegovom smrtnom telu.

Galatima 3,28.29:

„Nema više ni Judejina ni Grka, nema ni roba ni slobodnjaka, nema više ni muško ni žensko; jer ste svi vi jedno u Hristu Isusu. Ako ste pak vi Hristovi, onda ste Avraamovo potomstvo, naslednici po obećanju.“

„**Nema razlike**“. Ovo je ključna ideja Jevanđelja. Svi su jednaki grešnici, i svi su spaseni na isti način. Oni koji bi da prave razliku zasnovanu na nacionalnosti, tvrdeći da je ipak nešto drugačije kada je reč o Jevrejima u odnosu na neznabošce, mogu da nastave sa pravljjenjem razlika po polnoj osnovi, tako što će tvrditi da žene ne mogu da budu spasene na isti način i u isto vreme kao muškarci. Postoji samo jedan način. Sva ljudska bića, bez obzira na rasu ili uslove u kojima žive, jednaka su pred Bogom. „**Jer ste svi vi jedno u Hristu Isusu,**“ a Hristos je Jedan. „**Ne kaže: 'i potomcima', kao mnogima, nego kao jednom: 'i tvom potomku', koji je Hristos**“ (Gal. 3,16). Samo je jedan „**Izdanak**“ (potomak), ali On obuhvata sve koji su Hristovi.

Kada smo se obukli u Hrista, mi smo zapravo obukli „**novoga čoveka (novu prirodu – eng. prev) koji je prema Bogu stvoren u istinitoj pravednosti i svetosti**“ (Efes. 4,24). On je u Svom telu ukinuo neprijateljstvo, telesni um, da „**od te dvojice načini u sebi jednog novog čoveka**“ (Efes. 2,15). Jedino je On pravi čovek, „**čovek Isus Hristos**“. Izvan Njega nema pravog ljudskog roda. Mi dolazimo u „**savršenog čoveka**“ samo kada stignemo do „**pune mere Hristovog rasta**“ (Efes. 4,13 – eng. prev). Kada se navrši vreme, Bog će sve sakupiti u Jednom Hristu. Postojaće samo jedan Čovek i Njegova pravednost, kao što je i „**Izdanak**“ jedan. „**Ako ste pak vi Hristovi, onda ste Avraamovo potomstvo, naslednici po obećanju.**“ (stih 29)

Hristos je „**Izdanak**“. To je jasno. Ali Hristos ne živi za Sebe. On je zadobio nasledstvo, ne za Sebe, već za Svoju Braću. Njegov cilj je da „**ponovo sastavi (objedini – eng. prev) sve što je na nebesima i na zemlji, u njemu (u Hristu)**“ (Efes. 1,10). On će konačno staviti tačku na podele svake vrste, kao što to već čini u onima koji Ga prihvataju. U Hristu nema podela na osnovu nacionalnosti, klase i položaja. Hrišćanin misli o svakom drugom čoveku – Englezu, Nemcu, Francuzu, Rusu, Turčinu, Kinezu ili Afrikancu – jednostavno kao o čoveku, prema tome i mogućem nasledniku Božjem, kroz Hrista. Ako je taj „**drugi čovek**“, bez obzira na to koje je rase ili nacije, još i hrišćanin, onda je veza između njih uzajamna, pa zbog toga još i čvršća. „**Nema više ni Judejina ni Grka, nema ni roba ni slobodnjaka, nema više ni muško ni žensko; jer ste svi vi jedno u Hristu Isusu.**“

Ovo je razlog zašto je nemoguće da hrišćanin učestvuje u ratu. On ne zna za razliku u pogledu nacionalnosti i smatra sve ljude svojom braćom. Hristov život je njegov život, jer je on jedno s Hristom. Bilo bi isto tako nemoguće za njega da se bori u ratu, kao što bi i za Hrista bilo nezamislivo da izvuče mač i bori se u samoodbrani, kada su ga napali rimski vojnici. Dvojica hrišćana ne mogu da se bore jedan protiv drugog, kao što ni Hristos ne može da se bori protiv Sebe samog.

Međutim, mi sada ne raspravljamo o ratu, već samo objašnjavamo apsolutno jedinstvo između vernika koji su u Hristu. Oni su jedno. Samo je jedan „**Izdanak**“, i to je Hristos. Mogu da budu milioni pravih vernika, ali u Hristu i samo u Njemu oni su jedno. Svaki čovek ima svoju individualnost, ali u svakom pojedinačnom slučaju radi se samo o ispoljavanju jedne od faza Hristove individualnosti. Ljudsko telo ima mnoge udove i svi se oni razlikuju po sebi. Ipak, postoji savršeno jedinstvo i sklad u svakom zdravom telu. Među onima koji su se obukli u

„novog čoveka“, koji su obnovljeni kroz spoznaju, po slici Onoga koji stvara tog novog čoveka, **„nema Grka ni Judejina, obrezanja i neobrezanja, varvarina, Skita, roba, slobodnjaka, nego je sve i u svima Hristos.“** (Kološ. 3,11)

Žetva. – U Hristovom objašnjenju priče o kukolju i žitu, rečeno nam je da **„dobro seme (ili izdanci, klice) – to su sinovi carstva“** (Mat. 13,38). Ratar ne bi dozvolio da se čupa kukolj koji raste pored žita, jer bi u ranoj fazi vegetacije bilo teško uvek razlikovati štetnu od korisne biljke, i neke vlati žita bi sigurno bile uništene. Zato on kaže: **„Ostavite neka oboje rastu zajedno do žetve; i u vreme žetve reći ću žeteocima: skupite prvo kukolj i svežite ga u snopove da se spali, a pšenicu snesite u moju žitnicu“** (Mat. 13,30). Žito se prikuplja tek prilikom žetve. To svako zna.

Međutim, ono što ova priča naročito ističe jeste da se u vreme žetve zrno potpuno prepoznaje. Ukratko, seme se naliva u vreme žetve. Žetva čeka da se seme u potpunosti pokaže i da sazri.

„Žetva je kraj sveta“ (Mat. 13,39). Dakle, vreme kada će doći **„potomak (izdanak – eng. prev) kome je obećanje dano“** (Gal. 3,19), jeste kraj sveta – vreme da se ispuni obećanje o novoj zemlji. Zaista nije moguće da „Izdanak“, ili „Seme“ dođe ranije.

Pročitajte sada Galatima 3,19 i obratite pažnju na to da je Zakon izgovoren zbog greha, **„dok ne dođe potomak kome je obećanje dano.“** Šta možemo da naučimo iz ovoga? Zakon koji je izgovoren na Sinaju, bez ikakve, čak i one najmanje promene, sastavni je deo Jevanđelja i mora se izlagati u okviru Jevanđelja, sve do drugog Hristovog dolaska, to jest, do kraja sveta. **„Dok ne prođe nebo i zemlja, neće ni jedno iota ili jedna crtica od zakona nestati“** (Mat. 5,18). A šta nakon toga, kad nebo i zemlja prođu, a novo nebo i nova zemlja nastanu? Tada neće biti neophodan pisani oblik Zakona koji je zabeležen u knjizi, da bi iz njega ljudi propovedali grešnicima, ukazujući im na njihove grehe. Zakon će biti u srcu svakog čoveka – Jevrejima 8,10.11. Da li to znači da će biti uklonjen? Nipošto. On će biti neizbrisivo urezan u srce svakog pojedinca, napisan ne mastilom, nego Duhom živoga Boga.

Izraz „Izdanak“ odnosi se na svakog ko pripada Hristu. Znamo da Hristovo „obećano nasleđe“ još nije došlo u svojoj punini. Isus Hristos, boraveći na zemlji, nije primio Svoje obećano nasleđstvo, kao što nije ni Avram. Hristos ne može doći u posed nasleđstva, dok to ne bude slučaj s Avramom, jer je obećanje „Avramu i njegovom semenu“. Gospod preko Jezekilja govori o „nasleđstvu“ i to u vreme kada David nije više imao svog nasleđnika na zemaljskom prestolu; prorok govori o zbacivanju vavilonskog, persijskog, grčkog i rimskog carstva, i to sledećim rečima: **„skinu tu kapu i svrzi taj vijenac... Uništiću, uništiću, uništiću ga, i neće ga biti, dokle ne dođe onaj kome pripada, i njemu ću ga dati.“** (Jezek. 21,31.32)

Dakle, Hristos sedi na prestolu Svoga Oca, **„i dalje čeka dok njegovi neprijatelji ne budu postavljeni kao podnožje njegovih nogu“** (Jevr. 10,13). On će uskoro doći. Oni koje Božji Duh vodi, sinovi su Božji i sunaslednici Hristovi, tako da Hristos ne može da uđe u Svoje nasleđstvo dok to ne budu mogli i oni. Jedan je „Izdanak“; On se ne deli. Kada dođe da izvrši sud i da pogubi one koji su izabrali svoj put, govoreći: **„Nećemo da ovaj zavlada nad nama“** (Luka 19,14), pojaviće se **„u svojoj slavi i svi anđeli s njime, onda će sestiti na presto slave svoje.“** (Mat. 25,31)

Tada će „izdanak“ biti dovršen, a obećanje ispunjeno. Do tog vremena Zakon će verno izvršavati svoj zadatak, da podstiče i probada savest svakog grešnika ne dajući mu mira, sve dok se ne poistoveti s Hristom, ili Ga potpuno ne odbaci. Da li prihvataš uslove? Hoćeš li prestati da se žališ na Zakon koji te sprečava da utoneš u samrtni san? Hoćeš li da prihvatiš njegovu pravednost u Hristu? Onda, kao Avramovo seme i kao nasleđnik, u skladu s obećanjem možeš da se raduješ svojoj slobodi od greha, pevajući:

„Dete sam Carevo, dete Carevo! Sa Isusom, mojim Spasiteljem zajedno, dete sam Carevo!“

Poglavlje 4

„Usvojeni kao sinovi“

Galatima 4,1.2:

„Velim pak: dok god je naslednik maloletan, ništa se ne razlikuje od roba, mada je gospodar svega, nego je pod starateljima i upraviteljima sve do roka koji je otac unapred odredio.“

Treba svima da bude jasno da podela na poglavlja ne menja predmet o kojem se govori. Treće poglavlje se završava iskazom o tome ko su naslednici, a četvrto nastavlja sa objašnjenjem kako postajemo naslednici.

U Pavlovo vreme, iako je dete moglo da bude naslednik čitave imovine, ono nije imalo puno od toga, sve dok ne dospe u određene godine, a dotle je u pogledu raspolaganja imovinom bilo izjednačeno sa slugom (ili robom). U slučaju da naslednik ne doživi te (zrele) godine, on praktično nikad ne bi ušao u posed svog nasledstva. Dakle, što se tiče bilo kakvog udela u nasledstvu, on bi ceo svoj život proživio kao sluga.

Galatima 4,3-5:

„Tako i mi, kad smo bili maloletni, bili smo zarobljeni svetskim stihijama, a kad je došla punina vremena, posla Bog svoga Sina, rođenog od žene¹, koji je bio pod zakonom, da iskupi one koji su pod zakonom – da mi primimo usinovljenje.“

Ako pogledamo peti stih, videćemo da se reč „deca“ odnosi na uslove u kojem se nalazimo pre nego što primimo „usinovljenje“. Predstavljen je naš položaj u kojem smo bili pre otkupljenja od kletve Zakona, to jest, pre nego što smo se obratili. Ovde se „deca“ ne spominju u smislu Božje dece koja se razlikuju od one koja pripadaju svetu. Reč je o „deci“ o kojoj apostol govori u Efescima 4,14: **„Da ne budemo više mala djeca, koju ljulja i zanosi svaki vjetar nauke, u laži čovječijoj, putem prijevare“** (Karadžić). Ukratko, odnosi se na nas dok smo još bili neobraćeni, **„po prirodi deca gneva, kao i ostali.“** (Efes. 2,3)

„Kad smo bili maloletni (deca) bili smo zarobljeni svetskim stihijama. Jer sve što je na svetu, grešna čulna požuda, požuda očiju i razmetanje zemaljskim blagom (ponos života – Karadžić, KJV), nije od Oca, nego od ovoga sveta. A svet i želja za njim prolazi“ (1. Jov. 2,16.17). **„Priateljstvo sa svetom neprijateljstvo je prema Bogu“** (Jakov 4,4). Hristos je došao da nas izbavi od **„sadašnjeg zlog sveta“**. Upozoreni smo da nas **„ko ne zarobi filosofijom i sujetnom prevarom po ljudskom predanju, po svetskim stihijama, a ne po Hristu“** (Kološ. 2,8). Robovanje **„svetskim stihijama“** posledica je života **„po duhu (u skladu sa stremljenjima) ovoga sveta, u požudama našeg tela i ispunjavanju želja tela i uma“**, pošto smo **„po prirodi deca gneva“** (Efes. 2,1-3 – engleski prevod). To je isto ropstvo koje je opisano u Galatima 3,22-24, **„pre no što je vera došla“**, kada smo **„bili čuvani pod zakonom i zatvoreni“**, dakle pod grehom. To je stanje ljudi koji su **„bez Hrista, otuđeni od izrailjskog društva, bez udela u obećanim zavetima, nemajući nade, i bez Boga u svetu.“** (Efes. 2,12)

Svi ljudi mogući naslednici. – Bog nije odbacio ljudski rod. Prvi stvoreni čovek nazvan je „sin Božji“ (Luka 3,38), prema tome, svi ljudi mogu se nazvati naslednicima. **„Pre no što je vera došla“**, svi smo lutali odvojeni od Boga i bili smo **„pod Zakonom“**, čuvani pod strogim gospodarem, zatvoreni; sve to imalo je za cilj da nas navede da prihvatimo obećanje. Kako je

¹ „Rođen od žene i rođen pod zakonom“ – Bakotićev i Savremeni srpski prevod – prim. prev.

to blagoslovena stvarnost da Bog čak i bezbožne, one što su u ropstvu greha, računa kao Svoju decu, zalutalu i zabludelu, ali ipak decu! Bog je sve ljude učinio „**prihvaćenim u Ljubljenom**“ (Efes. 1,6 – eng. prev). Ovaj „*probni*“ život dat je kao šansa da Ga upoznamo kao Oca i da postanemo pravi sinovi i kćeri. Međutim, ako se ne vratimo Njemu, pomrećemo kao robovi greha.

Hristos je došao onda „**kad je došla punina vremena**“. To je paralelan iskaz u odnosu na onaj u Rimljanima 5,6: „**Jer je Hristos, dok smo mi još bili slabi, u određeno vreme umro za bezbožnike.**“ Hristova smrt služi onima koji sada žive i onima koji su živeli pre nego što se On otkrio u telu, u Judeji, kao što je služila i ljudima koji su živeli u vreme Njegovog raspeća. Na ljude te generacije ova žrtva nije imala ništa veći efekat. Ona je prineta jednom za sve ljude i za sva vremena, prema tome, imala je podjednak učinak u svakom razdoblju. „*Kad je došla punina vremena*“ – ovde se misli na vreme koje je najavljeno u proročanstvima koja govore o pojavljivanju Mesije. Međutim, otkup važi za sve ljude, u svim vremenima. On je unapred određen, pre nego što je sazdan svet, ali se otkrio „**na kraju vremena**“ (1. Petr. 1,20). Da je po Božjem planu Hristos trebalo da se otkrije u ovom veku, ili tek u poslednjoj godini pre svršetka vremena milosti, to ne bi ništa promenilo u pogledu Jevandelja. On „*svagda živi*“ i uvek je živio, „*isti juče i danas i doveka*“. „**Kroz večnog Duha**“ je On samog Sebe prineo za nas (vidi Jevrejima 9,14), tako da je Njegova žrtva jednako prisutna i delotvorna u svakom vremenu.

Rođen od žene. – Bog je poslao Svog Sina, „*rođenog od žene*“, dakle istinskog čoveka. On je preživio i propatio sve bolesti i nevolje kroz koje ljudi prolaze. „**Reč postade telo**“ (Jovan 1,14). Hristos se uvek predstavljao kao „*Sin čovečji*“, poistovećujući se tako sa celom ljudskom rasom, i to za sva vremena. Veza jedinstva nikad neće biti pokidana.

Kao „*rođen od žene*“, Hristos je morao biti rođen „*pod Zakonom*“, jer je to stanje celog čovečanstva. „**U svim stvarima je On trebalo da bude načinjen kao i braća, da bi bio milostiv i veran Prvosveštenik u onim stvarima koje se tiču Boga, kako bi učinio neophodno pomirenje, zbog greha naroda**“ (Jevr. 2,17 – eng. prev). Sve je na Sebe preuzeo. „**A on bolesti naše nosi i nemoći (tuge – eng. prev) naše uze na se**“ (Is. 53,4). „**On uze naše slabosti i ponese bolesti**“ (Mat. 8,17). „**Svi mi kao ovce zađosmo, svaki nas se okrenu svojim putem, i Gospod pusti na nj bezakonje svijeh nas.**“ (Is. 53,6)

On nas iskupljuje tako što doslovno dolazi na naše mesto i preuzima teret sa naših leđa. „**Onoga koji nije znao greha Bog je učinio grehom za nas, da mi u njemu postanemo pravednost Božija.**“ (2. Kor. 5,21)

On je postao čovekov Zamenik u punom značenju ovih reči i do mere koju retko koji čovek razume. To jest, On se tako potpuno poistovećuje sa nama da sve što nas dira ili utiče na nas, dodiruje Njega i utiče na Njega. „**Ne ja, nego Hristos**“ (vidi Gal. 2,20). Mi bacamo svoje brige na Njega kada se ponizimo do ništavila, što i jesmo, i prepuštamo da naš teret preuzme isključivo On.

Sada shvatamo kako to da je On došao „**da iskupi one koji su pod zakonom**“. On je to učinio na najpraktičniji i najrealniji mogući način. Neki misle da ovaj izraz znači da je Hristos oslobodio Jevreje od obaveze prinošenja žrtava, ili bilo koje obaveze držanja zapovesti. Ali, ako su samo Jevreji bili „*pod zakonom*“, onda je Hristos došao da iskupi samo Jevreje. Moramo priznati da smo, ili smo bili pre nego što smo poverovali „*pod zakonom*“; jer nikog drugog Hristos ne iskupljuje, osim one koji su pod Zakonom. Biti „*pod zakonom*“, kao što smo već videli, znači biti osuđen na smrt od strane Zakona, kao prestupnik. Hristos nije došao da zove „**pravednike nego grešnike na pokajanje**“ (Mat. 9,13). Zakon, međutim, ne osuđuje nikoga sem onih koji su mu odgovorni i koji treba da ga drže. S obzirom na to da nas Hristos iskupljuje od osude Zakona, sledi da nas On iskupljuje za život poslušnosti istom Zakonu.

Da mi primimo usinovljenje. – „**Ljubazni, sad smo deca Božja**“ (1. Jov. 3,2). „**A svima, koji ga primiše, dade moć da postanu deca Božija – onima što veruju u njegovo ime**“ (Jovan 1,12). Ovde je dat sasvim drugačiji smisao reči „*deca*“, u odnosu na onaj koji se nalazi u

Galatima 4,3 gde se misli na stanje u kojem smo bili „**narod nepokoran, sinovi lažljivi, sinovi koji neće da slušaju zakona Gospodnjega**“ (Is. 30,9). Verujući u Hrista, primili smo „**usinovljenje**“ i sada smo opisani kao „**poslušna deca**“ koja se ne upravljaju „**po pređašnjim požudama, koje ste imali u svom neznanju**“ (1. Petr. 1,14). Hristos je rekao: „**Oduševljeno činim tvoju volju, Bože moj; Tvoj je Zakon u mom srcu**“ (Psalam 40, 8 – eng. prev). Dakle, kao naš Zamenik, On bukvalno zauzima naše mesto, ne u smislu da nas prosto zamenjuje, nego tako što ulazi u nas, i živi Svoj život u nama i za nas. To neminovno znači da je Zakon u našem srcu onda kada smo primili „**usinovljenje**“.

Galatima 4,6.7:

„A pošto ste sinovi, posla Bog u vaša srca Duha Sina svoga koji više: Ava, Oče. Stoga nisi više rob, nego sin; a ako si sin, onda si i naslednik kroz Boga.“

O, kakva radost i kakav mir dolaze u naše srce zajedno sa Svetim Duhom koji tu nalazi svoje stalno prebivalište! On nije gost, nego jedini vlasnik našeg srca! „**Pošto smo, dakle, opravdani verom, imamo mir s Bogom posredstvom Gospoda našega Isusa Hrista**“, tako da se radujemo čak i u stradanjima, imajući nadu koja nas nikad neće razočarati, „**jer se Božija ljubav već (izobilno – eng. prev) izlila u naša srca Duhom Svetim koji nam je dat.**“ (Rimlj. 5,1.5). Sada možemo da volimo kao što Bog voli, jer učestvujemo u Njegovoj božanskoj prirodi. „**Sam Duh svedoči s našim duhom da smo deca Božija.**“ (Rimlj. 8,16)

Kao što postoje dve vrste „**dece**“, tako postoje i dve vrste „**robova**“. Kao „**deca gneva**“, ljudi služe grehu, a ne Bogu. Hrišćanin je takođe „**sluga**“ – sluga Božji; međutim, on služi na sasvim drugačiji način od onog na koji robovi greha služe sotoni. Karakter sluge zavisi od gospodara kojem on služi.

U ovom poglavlju reč „**rob**“ se uvek odnosi, ne na Božje sluge, nego na robove greha. Između robova greha i sinova Božjih ogromna je razlika. Rob ništa ne poseduje i nema vlast nad samim sobom. To je ono što ga razlikuje. Suprotno tome, sinu koji je rođen kao slobodan data je vlast nad svim što je stvoreno, kao što je bilo na početku, zato što je on sjedinjen s Bogom. Kada je bludni sin otišao od očeve kuće, on nije bio bolji od roba (vidi Gal. 4,1), jer je radio najniže poslove. U tom stanju se vratio svome domu, sa osećanjem da ne zaslužuje bolje mesto od sluge. Ali, otac ga prima kao sina, iako je on prokockao sva svoja prava koja su mu kao sinu pripadala.

I mi smo proćerdali svoje pravo da se zovemo „**sinovi**“. Rasuli smo svoje nasledstvo. Međutim, Bog nas ponovo prima kao punopravne sinove i kćeri u Hristu. Daje nam ista prava i privilegije koje ima Hristos. Iako je Isus sada na nebu, s desne strane Bogu, „**iznad svakog poglavarstva, i vlasti, i sile, i gospodstva, i nad svakim imenom koje se naziva ne samo na ovom svetu nego i u budućem**“ (Efes. 1,21), On deli Svoje nasledstvo sa nama. „**Ali Bog, koji je bogat u milosti, zbog svoje velike ljubavi kojom nas je zavoleo, još dok smo bili mrtvi u svojim prestupima, oživeo nas je Hristom... i s njim nas vaskrsao i postavio na nebesima u Hristu Isusu**“ (Efes. 2,4-6 – kombinacija Čarnić-KJV). Hristos je jedno s nama u našim sadašnjim patnjama, kako bismo mi bili jedno s Njim u Njegovoj sadašnjoj slavi. On „**uzvisi ponižene**“ (Luka 1,52). Čak i sada On „**siromaha podiže iz praha, i iz bunjišta uzvišuje ubogoga da ga posadi s knezovima, i daje im da naslijede prijesto slave**“ (1. Sam. 2,8). Nijedan kralj na zemlji nema tako velik imetak niti toliku vlast, kao najsiromašniji radnik koji poznaje Boga kao svog Oca.

Galatima 4,8:

„Ali tada, ne znajući Boga vi ste ropski služili bogovima koji po prirodi to nisu.“

U svom pismu Korinćanima, apostol Pavle je rekao: „**Znate da ste, kada ste bili mnogobošci, dozvoljavali da vas vuku nemim idolima**“ (1. Kor. 12,2). Tako je bilo i sa Galatima. Oni su bili idolopoklonici i robovali su unižavajućem sujeverju.

To je isto ono ropstvo koje je u prethodnom poglavlju opisano rečima: „**Zatvoreni pod Zakonom**“ (Gal. 3,23). U ovom ropstvu nalazi se svaka neobraćena osoba. U drugom i trećem poglavlju Rimljanima kaže se da „**nema razlike; jer svi su zgrešili**“ (Rimlj. 3,12 – eng. prev). Jevreji koji nisu poznavali Gospoda iz ličnog iskustva, bili su u istom ropstvu – ropstvu greha. „**Ko tvori greh od đavola je**“ (1. Jov. 3,8). „**Nego što mnogobošci žrtvuju, demonima prinose na žrtvu, a ne Bogu**“ (1. Kor. 10,20). Ako čovek nije hrišćanin, on je idolopoklonik; tu nema neutralnog terena. Ako hrišćanin padne, on ponovo postaje idolopoklonik.

Mi smo „**nekada živeli po duhu ovoga sveta, po vladaru vazdušnih sila, po duhu koji sada dejstvuje u sinovima nepokornosti**“ (Efes. 2,2). „**Jer smo i mi nekad bili nerazumni, nepokorni, lutalice, robujući raznim požudama i nasladama, provodeći život u zloći i zavisti, omrznuti, mrzeći jedan drugoga**“ (Tit. 3,3). „**Ropski (smo) služili bogovima koji po prirodi to nisu**“ (Gal. 4,8). Što je okrutniji gospodar, to je teže ropstvo. Koji bi jezik mogao da opiše strahotu ropstva u kojem smo prinuđeni da sami sebe uništavamo i izopačujemo?

Galatima 4,9:

„Sada pak, pošto ste poznali Boga, ili još bolje: pošto je Bog vas poznao, kako možete da se opet vraćate na slabe i bedne stihije, kojima hoćete opet iznova ropski da služite?“

Nije li čudno to što se ljudima dopadaju lanci? Hristos je objavio „**zarobljenima slobodu i sužnjima da će im se otvoriti tamnica**“ (Is. 61,1). On je sužnjima rekao: „**Izidite! onima koji su u mraku: Pokažite se!**“ (Is. 49,9). Ipak, neki od onih koji su poslušali ove reči i izašli napolje, videvši svetlost „**Sunca pravde**“ i okusivši slatost slobode, ponovo se okreću nazad i vraćaju u svoju tamnicu. Oni žele da budu okovani u stare lance, čak ih i miluju, upregnuti u ropski jaram dok okreću žrvanj greha. Ljudi mogu da zavole najodvratnije stvari, čak i samu smrt. To je zaista živopisna slika ljudskog iskustva.

Galatima 4,10.11:

„Pazite na dane, i mesece, i vremena, i godine. Bojim se za vas, da se za vas nisam uzalud trudio.“

Za nas je ovo jednako opasno kao i za Galate u njihovo vreme². Ko god se uzda u sebe, zapravo se klanja delima svojih ruku umesto Bogu, i to je podjednako stvarno idolopoklonstvo, kao u slučaju kada ljudi prave kamene kipove ili slike i klanjaju im se. Čoveku je tako lako da se osloni na svoju nazovu domišljatost, svoju sposobnost da se sam o sebi brine, kao što mu je lako i da zaboravi da su misli, čak i onih najmudrijih ljudi, uzaludne, jer nema druge sile osim Božje. „**Mudri da se ne hvali mudrošću svojom, ni jaki da se ne hvali**

² Autor ovde očigledno misli na povratak Galata na njihovu raniju pagansku praksu u kojoj su se, služeći svojim bogovima (vidi Galatima 4,8), strogo držali određenog kalendara, forme i rituala, i to upoređuje s našim današnjim oslanjanjem na sopstvena dela (što takođe predstavlja napuštanje vere u Hrista i povratak u idolopokloničko obožavanje samoga sebe). Ova Vagonerova ideja još se bolje vidi u tekstu jedne njegove prepiske, gde on kaže:

„**Da bi se dokazalo da je Pavle video svetkovanje dana od odmora kao opasno, često je citiran stih Gal. 4,10; bez obzira na ovo, isti pojedinci navode da 14. glava Rimljanima poslanice dokazuje da je savršeno svejedno da li će dan od odmora biti svetkovan; ti ljudi ne vide da ovakva tumačenja čine da Pavle bude u kontradikciji sa samim sobom. Ali ako se povežu stihovi 9-11 videće se da Galati pre njihovog obraćenja nisu bili Jevreji nego pagani; i da ovi dani, vremena, meseci i godine nisu iz levitskog zakona već oni koji se odnose na sujeverne običaje dok su bili pagani. Pogledajte naglasak koji Pavle stavlja na reči „opet iznova“, u stihu 9.“ – prim. prev.**

snagom svojom, ni bogati da se ne hvali bogatstvom svojim. Nego ko se hvali, neka se hvali tijem što razumije i poznaje mene da sam ja Gospod koji činim milost i sud i pravdu na zemlji, jer mi je to milo, govori Gospod.“ (Jer. 9,23.24)

Galatima 4,12-20:

„Budite kao što sam ja, jer sam i ja kao što ste vi, braćo, molim vas. Vi mi niste ništa nažao učinili. A znate da sam vam prvi put zbog telesne slabosti propovedao evanđelje, i iskušenje, koje je za vas bilo na mom telu, niste prezreli niti ste pljuvali iz odvratnosti, nego ste me primili kao Božijeg anđela, kao Hrista Isusa. Pa gde je to vaše blaženstvo? Svedočim vam, naime, da biste – kad bi bilo moguće – izvadili svoje oči i meni dali. Jesam li vam postao neprijatelj zato što vam istinu govorim? Oni ne revnuju dobro za vas, nego žele da vas odvoje od evanđelja, da vi revnujete za njih. Dobro je, međutim, svagda revnovati u dobru, a ne samo kad sam ja kod vas, deco moja, koju opet s mukom rađam, dok se Hristos ne uobličići u vama. A želeo bih da sam sad kod vas, pa da izmenim svoj glas, jer sam u nedoumici zbog vas.“

Bog i Isus Hristos su poslali apostola Pavla. On je objavljivao poruku od Boga, a ne od ljudi. Delo je bilo Božje. On je bio samo ponizno oruđe, „*zemljani sud*“ koji je Bog odabrao kao sredstvo širenja Svog slavnog Jevanđelja milosti. Zato se Pavle nije osećao uvređenim kada je njegova poruka bila zanemarena, ili čak odbačena. „*Vi mi niste ništa nažao učinili*“ (*ni najmanje me niste povredili – eng. prev*)“, kaže on. Pavle nije žalio trud koji je uložio u Galate; nije smatrao da je njegovo vreme bilo izgubljeno. Međutim, plašio se za njih, kako njegov posao ne bi bio uzalud u pogledu njihovog dobra.

Čovek koji iz dubine duše može da kaže: „***Ne nama, Gospode, ne nama, nego imenu svojemu daj slavu, po milosti svojoj, po istini svojoj***“ (Psalam 115,1), ne može da oseti ličnu povređenost, kada njegova poruka nije prihvaćena. Ako bi ispoljio razdražljivost zato što se njegovo učenje omalovažava ili prezrivo odbacuje, pokazuje ili da je zaboravio da je to Božja Reč koju je on samo preneo, ili je tu Reč pomešao, odnosno zamenio sa svojim sopstvenim rečima.

U prošlosti, ovaj lični ponos dovodio je do progonstva koje je osramotilo crkvu koja je nosila hrišćansko ime. Ljudi su propovedali izopačenu nauku, da bi odvuclki za sobom učenike. Kada njihove reči i običaji nisu bili uvažavani, oni su se ponašali kao uvređeni ljudi, spremni da izvrše svoju osvetu nad takozvanim „*jereticima*“. Jedna posvećena osoba često mora sebe da pita: „*Kome ja služim?*“ Ako služi Gospodu, onda će biti zadovoljna time što je prenela poruku koju joj je Bog dao, ostavljajući osvetu Bogu kome osveta i pripada.

Pavlovo telesno oboljenje. – Od sporadičnih iskaza koji se mogu pročitati u ovoj Poslanici, možemo da sklopimo predivan istorijski mozaik. Pošto ga je fizička slabost (bolest) prinudila da ostane u Galatiji, Pavle je propovedao Jevanđelje u „***ispoljavanju Duha i sile***“ (1. Kor. 2,4 – *eng. prev*), tako da su ljudi videli Hrista raspetog među sobom. Pošto su ga prihvatili, oni su bili ispunjeni silom i radošću Svetog Duha. Njihova radost i blaženstvo u Gospodu bili su javno posvedočeni, a kao posledica toga, oni sami su morali da prođu kroz progonstvo. Međutim, oni su to smatrali kao ništa. Uprkos Pavlovoj slaboj pojavi (uporedi 1. Korinćanima 2,1-5 i 2. Korinćanima 10,10), primili su apostola kao Božjeg ličnog glasnika, zbog radosne vesti koju im je doneo. Tako su visoko cenili bogatstvo ove milosti koju je on pred njima otkrivao, da bi rado dali i svoje oči samo da nadomeste Pavlov nedostatak.

Pavle pominje sve ovo da bi Galati mogli da vide odakle su pali i da bi razumeli apostolovu iskrenost. On im je jednom rekao istinu, i oni su se obradovali; nije moguće da im je on sada postao neprijatelj, samo zato što je nastavio da im govori istinu.

Međutim, ova lična nota sadrži još nešto. Ne treba da mislimo kako je Pavle ovde apelovao na njihovo saosećanje, kada je pomenuo svoje nevolje i veoma neprijatne okolnosti pod

kojima je radio. Daleko od toga. On ni za trenutak nije gubio iz vida cilj zbog kojeg je pisao; naime, želeo je da pokaže da „**telo ništa ne pomaže**“ (Jovan 6,63) i da sve dobro dolazi od Svetog Duha Božjeg. Galati su počeli Duhom (vidi Gal. 3,3). Pavle je u fizičkom smislu bio nižeg rasta i naizgled slabog tela. Dalje, patio je od neke bolesti koja je bila u zamahu, u vreme kada ih je prvi put sreo. Pored svega, on je propovedao Jevanđelje sa takvom silom da niko nije mogao da ne vidi prisustvo Onoga ko je, iako nevidljiv, u stvarnosti bio s njim. Jevanđelje nije od ljudi, već od Boga.

Galatima je ono obznanjeno posredstvom tela, pa ipak, oni nisu dugovali telu nijedan od blagoslova koji su primili. Kakvo slepilo, kakva zaludenost ih je morala snaći kad su pomislili da mogu svojim naporima da usavrše ono što je samo Božja sila mogla da započne u njima! Jesmo li mi naučili ovo lekciju? „**Pa gde je to vaše blaženstvo (U šta se pretvorilo vaše zadovoljstvo – eng. prev)?**“ (Gal. 4,15)

Svako ko je bar jednom upoznao Gospoda, zna da je poznanstvo s Njim prava radost. Za očekivati je da će novoobraćeni čovek imati ozareno lice i radosno svedočanstvo. Tako je bilo i sa Galatima. Međutim, sada je njihovo zahvaljivanje ustupilo mesto prepirkama i međusobnim borbama. Prvobitna radost i toplina prve ljubavi postepeno su odumirali. Tako nije trebalo da bude. „**A put je pravednički kao svetlo vidjelo, koje sve većma svijetli dok ne bude pravi dan**“ (Priče 4,18). Pravednici žive verom. Kada se ljudi okrenu od vere, ili pokušaju da je zamene delima, svetlost nestaje. Isus je rekao: „**Ovo sam vam govorio, da moja radost bude u vama i da se vaša radost ispuni**“ (Jovan 15,11). Izvor života nikad ne presušuje. Njegove zalihe se ne smanjuju. Ako naša svetlost tamni, ako se naša radost pretvara u natmurenost, i monotono ponavljanje, možemo znati da smo skrenuli sa puta života.

Galatima 4,21-27:

„Kažite mi, vi koji želite da budete pod zakonom, zar ne čujete zakona? Napisano je, naime, da je Avraam imao dva sina: jednoga od robinje, a drugoga od slobodne. Ali onaj od robinje rođen je na telesan način, a onaj od slobodne – na osnovu obećanja. Sve je to slikovito rečeno: ove dve žene – to su dva saveza; jedan od Sinajske gore, koji rađa za robovanje, i to je Agara. Jer Sinajska gora je u Arabiji; ona odgovara sadašnjem Jerusalimu, koji robuje sa svojom decom. Gornji Jerusolim, međutim, slobodan je i on je naša mati. Napisano je, naime: 'Razveseli se nerotkinjo koja ne rađaš, klikni i uzvikni ti koja ne trpiš porođajne muke; jer ostavljena ima više dece nego ona koja ima muža'.“

Koliko njih vole puteve za koje svi osim njih samih vide da će ih odvesti pravo u smrt! Kada bi samo njihove oči bile otvorene da vide posledice koje ih čekaju na kraju njihovog puta na kojem istrajavaju, izabirajući „**kratkotrajno uživanje greha**“ pre nego pravednost i dugovečnost. Biti „**pod Zakonom**“ Božjim znači biti osuđen kao grešnik, okovan u lance i osuđen na smrt. Ipak, pored Galata milioni su pokazali da vole takvo stanje i mnogi još uvek to čine. Kada bi takvi samo čuli šta Zakon govori! Štaviše, nema razloga da ne čuju, jer Zakon govori kao kad gromovi grme. „**Ko ima uši neka sluša.**“ (Mat. 11,15)

On kaže: „**Isteraj robinju i njenog sina; jer robinjin sin neće naslediti sa sinom slobodne**“ (Gal. 4,30 – kombinacija Čarnić-Karadžić). On izriče smrt svima koji nalaze zadovoljstvo u „**slabim i bednim stihijama**“ ovog sveta. „**Neka je proklet svako ko ne ostane u svemu što je napisano u knjizi zakona – da to čini**“ (Gal. 3,10). Jadni rob mora biti isteran napolje „**u krajnju tamu; onde će biti plač i škrkut zuba**“ (Mat. 25,30). „**Jer, gle, ide dan, koji gori kao peč, i svi će ponositi i svi koji rade bezbožno biti strnjika, i upaliće ih dan koji ide, veli Gospod nad vojskama, i neće im ostaviti ni korijena ni grane.**“ Stoga „**Pamtite zakon Mojsija sluga mogega, kojemu zapovjedih na Horivu za svega Izrailja uredbe i zakone**“ (Malahija 4,1.4). Svi koji su pod Zakonom, svejedno da li se zovu Jevreji ili neznabošci, hrišćani ili pagani – svi su oni sotonino roblje, bačeni u ropstvo prestupa i greha, i moraju da budu

„isterani napolje“. **„Zaista, zaista, kažem vam, da je svaki – ko greši – rob greha. A rob ne ostaje u kući doveka; sin ostaje doveka“** (Jovan 8,34.35). Hvala, dakle, Bogu za Njegovo **„usinovljenje“**.

Lažni učitelji hteli su da ubede braću da će postati Avramova deca, a time i naslednici obećanja, odvratanjem od svesrdne vere u Hrista i oslanjanjem na dela koja sami mogu da ostvare. **„Sva telesna deca nisu deca Božija, nego deca obećanja smatraju se kao pravo potomstvo“** (Rimlj. 9,8). Od dva Avramova sina, jedan je rođen po telu, a drugi je, po obećanju, rođen od Duha. **„Verom i sama Sara dobi silu da zatrudni, iako je već bila i suviše stara, zato što je smatrala vernim onoga koji joj je obećao“** (Jevr. 11,11 – kombinacija KJV-Čarnič).

Agara je bila egipatska robinja. Sinovi robinje takođe su bili robovi, čak i kad su njihovi očevi bili slobodni ljudi. Tako je i Agara svog sina mogla da rodi samo za ropstvo.

Međutim, mnogo pre nego što je Ismail, dete-rob, rođen, Gospod je jasno naglasio Avramu da će njegov rođeni i slobodni sin, kojeg će imati sa svojom slobodnom ženom Sarom, naslediti obećanje. Tako to radi Svemogućići.

Ove dve žene – to su dva saveza (zaveta). – Dve žene, Agara i Sara, predstavljaju dva zaveta. Čitamo da je Agara gora Sinaj, koja **„rađa (decu) za robovanje“**. I kao što Agara može da rodi samo robove, tako isto Zakon, upravo onaj Zakon koji je Bog izgovorio na Sinaju, ne može da stvori slobodne ljude. On ne može ništa drugo osim da ih drži u ropstvu. **„Zakon donosi gnev“**, **„jer kroz Zakon dolazi poznanje greha“³** (Rimlj. 4,15; 3,20). Ljudi su pod Sinajem obećali da će držati Zakon koji im je predat. Međutim, oni u sebi nisu imali snage da ga ispune.

Gora Sinaj **„rađa decu za robovanje“** (Gal. 4,24 – eng. prev), jer njihovo obećanje da će sebe učiniti pravednicima svojim sopstvenim delima, nije dalo rezultat niti će to ikad moći.

Zamislite ovu situaciju: ljudi su bili u ropstvu greha. Nisu imali snage da raskinu njegove lance. Izgovaranje Zakona nije ništa promenilo u pogledu njihovog položaja. Ako je čovek u zatvoru zbog zločina, on ne dobija slobodu tako što će slušati paragrafe zakona koje će mu neko čitati. Čitanje zakona koji ga je smestio iza brave, samo će učiniti njegovo zatočeništvo još bolnijim.

Znači li to da ih je sam Bog doveo u ropstvo? Ni u kom slučaju. On nije tražio od njih, niti ih je na bilo koji način podsticao da učine onaj zavet na Sinaju. Četiri stotine i trideset godina pre tog vremena On je učinio zavet sa Avramom, koji je bio dovoljan da ispuni sve ciljeve. Taj zavet bio je potvrđen u Hristu, i zato je bio Zavet odozgo (vidi Jovan 8,23). Bog je obećao pravednost kao besplatan dar koji On Sam daje posredstvom vere, i on uključuje sve narode. Sva čuda koja je Bog učinio da bi oslobodio decu Izrailjevu iz egipatskog ropstva, bilo je samo pokazivanje Njegove sile da njih, ali i nas, oslobodi iz ropstva greha. Da, oslobođenje iz Egipta bilo je slika ne samo Božje sile, nego i Njegove želje da ih izvede iz tamnice greha.

Dakle, kada je narod došao do Sinaja, Bog ih je jednostavno uputio u ono što je upravo učinio i onda je rekao: **„A sada ako dobro uzaslušate glas moj i uščuvate zavjet moj, bićete moje blago mimo sve narode, premda je moja sva zemlja“** (2. Mojs. 19,5). Na koji je On to zavet mislio? Svakako na onaj koji je već bio na snazi – na Svoj zavet dat Avramu. Da su samo držali Božji zavet, da su održali veru i verovali Njegovim obećanjima, bili bi Božje **„naročito blago“** (eng. prev). Kao vlasnik cele zemlje, On je mogao da učini za njih ono što je obećao. Činjenica da su oni u svojoj samodovoljnoj žurbi preuzeli celokupnu odgovornost na sebe, ne znači da ih je Bog naveo da naprave takav zavet.

Da su deca Izrailjeva koja su izašla iz Egipta hodala **„stopama vere našega oca Avraama“** (Rimlj. 4,12), nikad se ne bi hvalili da mogu da drže Zakon sa Sinaja, **„Jer obećanje Avraamu ili njegovom potomstvu – da će on biti naslednik sveta, nije došlo posredstvom zakona, već posredstvom pravednosti u veri“** (Rimlj. 4,13). Vera opravdava. Vera stvara pravednika. Da su ljudi imali Avramovu veru, oni bi imali i pravednost koju je on imao. Na Sinaju bi Zakon, koji je **„objavljen radi prestupa“** (eng. prev), bio stavljen u njihova srca. Ne bi bilo potrebe da ih

³ *Svest o grehu – prim. prev.*

bude njegovi gromovi, kako bi postali svesni svog stanja. Bog nikada nije očekivao od njih, kao što ni sada od nas ne očekuje, da dostignu pravednost kroz Zakon koji je objavljen na Sinaju. To potvrđuje sve što je sa Sinajem povezano. Ipak, Zakon je istina i on se mora držati. Bog je ljude oslobodio iz Egipta „**da bi čuvali zapovijesti njegove, i zakone njegove pazili**“ (Psalam 105,45). Mi ne dobijamo život tako što držimo Zapovesti, nego nam Bog daje život da bismo mogli da ih držimo kroz veru u Njega.

Dva paralelna zaveta. – Govoreći o Agari i Sari, apostol kaže: „**ove dve žene – to su dva saveza**“. Ova dva zaveta (ili saveza) postoje i danas. Ona nisu vremenski određena, već se odnose na stanje u kojem se ljudi nalaze. Neka niko ne laska sebi da ne može da bude pod starim zavetom zato što je njegovo vreme prošlo. Starozavetno vreme je prošlo samo u smislu „**što ste u prošlom vremenu izvršavali volju mnogobožaca time što ste živeli u raskalašnostima, požudama, pijančenjima, pirovanjima, pijankama i bezbožnom idolopoklonstvu.**“ (1. Petr. 4,3)

Razlika koja ovde postoji, ista je kao i razlika između slobodne žene i robinje. Agarina deca, ma koliko da ih ima, robovi su. Sarina deca su, naprotiv, uvek slobodna. Dakle, zavet sa Sinaja drži u ropstvu sve one koji su vezani njime, dok Zavet koji dolazi odozgo donosi slobodu – ne slobodu od poslušnosti, nego slobodu od neposlušnosti Zakonu. Sloboda nije izvan Zakona već u njegovim okvirima. Hristos oslobađa od prokletstva koje predstavlja kršenje Zakona, kako bi blagoslov mogao da dođe na nas. Taj blagoslov je poslušnost Zakonu. „**Blago onima kojima je put čist, koji hode u zakonu Gospodnjem**“ (Psalam 119,1). Biti blagosloven znači biti slobodan. „**Hodiću slobodno, jer tražim zapovijesti tvoje.**“ (Psalam 119,45)

Razlika između dva zaveta ukratko se može objasniti na sledeći način: u sinajskom zavetu sami smo morali da imamo posla sa Zakonom, dok u zavetu koji je odozgo imamo Zakon u Hristu. Prvi slučaj predstavlja smrt za nas, jer je Zakon oštiri od svakog mača sa dve oštrice, i mi nismo u stanju da se borimo s njim, a da to nema fatalni ishod po nas. U drugom slučaju imamo Zakon „**u ruci Posrednika**“ (Gal. 3,19 – eng. prev). U prvom slučaju reč je o onom što mi možemo da učinimo; drugi slučaj podrazumeva ono što Božji Duh može da učini.

Zapamtite da u celoj Poslanici Galatima nema govora o tome da li treba ili ne treba da se drži Zakon. Jedino pitanje koje se postavlja je: Kako ćemo ga držati? Da li će to biti naše sopstveno delo, pri čemu nagrada više nije pitanje milosti, nego duga (zarađene plate), ili to treba da bude Božje delo u nama, koje obuhvata oboje – da hoćemo i da činimo ono što je Njemu ugodno?

Gora Sinaj protiv gore Sion. – Kao što postoje dva zaveta, postoje i dva grada, povezana sa zavetima. Sadašnji Jerusalim pripada starom zavetu i gori Sinaj. On nikada neće biti slobodan, ali će biti zamenjen Božjim Gradom, nebeskim Jerusalimom, koji treba da siđe s neba – Otkrivenje 3,12; 21,1-5. To je grad koji je Avram očekivao, „**grad koji ima čvrste temelje, čiji je graditelj i tvorac Bog**“ (Jevr. 11,10). Uporedite ovo sa Otkrivenjem 21,14.19.20.

Mnogi polažu svoje najveće, pa čak i sve svoje nade, u sadašnji Jerusalim. Za takve „**do današnjeg dana ostaje isto pokrivalo pri čitanju Staroga saveza i ne podiže se**“ (2. Kor. 3,14). Oni zapravo traže goru Sinaj i stari zavet, da bi se spasili. Međutim, tu se spasenje ne može naći. „**Jer vi niste prišli gori koja se može opipati i koja je zažarena od vatre, ni tmini, ni pomrčini, ni oluji, ni zvuku trube, ni glasu reči ... Nego ste prišli Sionskoj gori i gradu Boga živoga, nebeskom Jerusalimu... i posredniku novoga saveza, Isusu, i krvi kropljenja, koja govori bolje nego Aveljeva krv**“ (Jevr. 12,18-24). Ko god se Bogu klanja sa licem okrenutim ka Novom Jerusalimu i samo s tog mesta očekuje blagoslov, on traži novi zavet, goru Sion i slobodu; jer „**Gornji Jerusalim... slobodna je**“. Od čega je slobodna? Slobodna je od greha; i s obzirom na to da je ona naša „**mati**“, ona nas ponovo rađa i tako sada postajemo slobodni od greha. Da li to znači slobodni od Zakona? Da, svakako, jer Zakon ne osuđuje one koji su u Isusu Hristu.

Međutim, ne dajte da vas iko vara praznim rečima, govoreći vam da odsad slobodno možete da gazite nogama Zakon, koji je Sam Bog objavio u tako zastrašujućem ispoljavanju Svog veličanstva na Sinaju. Pristupajući drugoj gori, Sionu, to jest, Isusu koji je Posrednik novog zaveta i Njegovoj krvi kropljenja, mi postajemo slobodni od greha, odnosno, od prestupanja Zakona. Podnožje Božjeg prestola na Sionu je Njegov Zakon. Od ovog prestola sevaju iste munje, čuju se isti gromovi i glasovi (vidi Otkrivenje 4,5; 11,19) kao i sa Sinaja, jer je reč o istim Zakonu. Međutim, to je „**presto blagodati (milosti)**“ (Jevr. 4,16). Zato, uprkos gromovima, možemo smelo da pristupamo ovom prestolu, sigurni da ćemo od Boga dobiti milost. Takođe, naći ćemo neophodnu blagodat za vreme kad nam ona zatreba, milost koja će nam biti od pomoći u časovima iskušenja koja će nas mamiti na greh, jer posred prestola, od Jagnjeta koje je zaklano (v. Otkrivenje 5,6), teče reka vode života, donoseći nam direktno iz Hristovog srca „**zakon Duha života**“ (Rimlj. 8,2). Mi pijemo tu vodu, kupamo se u njoj, i tu nalazimo očišćenje od svih svojih greha.

Zašto onda Bog nije ljude doveo odmah i pravo do gore Sion, gde su mogli da nađu Zakon kao život, nego su najpre morali da dođu pod Sinaj, gde ih je jedino smrt čekala?

To je sasvim prirodno pitanje na koje je lako odgovoriti. To je bilo zbog njihovog neverovanja. Kada je Bog izveo izrailjski narod iz Egipta, imao je nameru da ih vodi put gore Sion, i to najkraćim mogućim putem. Pošto su prešli Crveno more, zapevali su pesmu koja je bila delo nadahnuća; jedan njen deo glasi: „**Vodiš milošću svojom narod, koji si iskupio, vodiš krjepošću svojom u stan svetosti svoje... Odvešćeš ih i posadićeš ih na gori našljedstva svojega, na mjestu koje si sebi za stan spremio, Gospode, u svetinji, Gospode, koju su tvoje ruke utvrdile (osnovale – eng. prev)**“ (2. Mojs. 15,13.17). Da su nastavili da pevaju ovu pesmu, vrlo brzo bi stigli do Siona; jer „**koje iskupi Gospod, vratiće se i doći će u Sion pjevajući, i vječna će radost biti nad glavom njihovom**“ (Is. 35,10). Razdvajanje Crvenog mora bilo je dokaz za to (vidi Isaija 51,10.11). Nažalost, oni su brzo zaboravili Gospoda i počeli su da gundaju, iskazujući svoje neverovanje. Iz tog razloga, Zakon je „**poradi prestupa dodati**“ (Gal. 3,19). To što su stigli do Sinaja umesto Siona, bila je njihova greška, rezultat njihovog neverovanja.

Pored svega, Bog Sebe nije ostavio bez svedočanstva o Svojoj vernosti (doslednosti). Na sinajskoj gori Zakon je bio u ruci istog Posrednika, Isusa, kome takođe dolazimo i kada pristupamo drugoj gori, Sionu. Iz stene na Horivu, a to je Sinaj, potekao je mlaz vode života; ova voda ima svoj izvor u Hristovom srcu (vidi 2. Mojs. 17,6; 1. Kor. 10,4). Tu su oni opet imali stvarnost koja je simbolično predstavljena gorom Sion. Svako ko bi se tu (pod Sinajem) obratio Bogu, video bi Njegovu neskrivenu slavu, onako kako je to Mojsije video, i bio bi tom istom slavom preobražen i osposobljen za službu pravednosti, umesto službe osuđenja. „*Doveka je milost Njegova*“; iznad oblaka gneva iz kojih sevaju munje i biju gromovi Zakona, nalazi se Lice sa kojeg blista slava, Sunce pravednosti čiji zraci čine dugu obećanja.

Galatima 4,28-31:

„A vi ste, braćo, deca obećanja kao Isaak. Ali kao što je nekada onaj što se rodio na telesan način gonio onoga koji je na duhovan način rođen, tako biva i sada. Nego šta kaže Pismo: 'Odbaci (isteraj – Karadžić) robinju i njenog sina; jer robinjin sin neće naslediti sa sinom Slobodne'. Zato, braćo, mi nismo deca robinje, nego one slobodne.“

Ovde se nalazi uteha za svaku dušu! Ti si grešnik, ili u najboljem slučaju neko ko se trudi da bude hrišćanin, i drhtiš od straha od ovih reči: „*Isteraj napolje roba!*“ Shvataš da si rob, da greh ima vlast nad tobom i da te vezuju užad loših navika. Moraš naučiti da se ne plašiš kada Gospod govori, jer On izriče mir, čak i kad je to izgovoreno glasom gromova! Što je uzvišeniji ovaj glas, to je veći mir koji on donosi. Ohrabri se!

Sin robinje je ono što se naziva telom i telesnim delima. „**Meso (telo) i krv ne mogu da naslede carstvo Božije, niti raspadljivost nasleđuje neraspadljivost**“ (1. Kor. 15,50). Ali Bog kaže: „**Isteraj robinju i njenog sina.**“ Ako si voljan da dopustiš da Njegova volja bude ostvarena u tebi „**kao što je na nebu**“ (Mat. 6,10), On će videti kako se tvoja telesnost (tvoje telo – *bukv. prev*) i njena dela izgone napolje, a ti ćeš biti oslobođen „**ropstva propadljivosti – za slavnu slobodu dece Božije**“ (Rimlj. 8,21– *eng. prev*). Zapovest koja te toliko plaši, samo je glas koji zapoveda zlom duhu da izađe napolje i da više ne ulazi u tebe. Ovaj glas objavljuje ti pobeđu nad svakim grehom. Primi Hrista verom i imaćeš silu da postaneš dete Božje, naslednik carstva koje se ne menja i ne prolazi, nego traje večno, zajedno sa svojim narodom.

Stojte, dakle, čvrsto – (Gal. 5,1). – Gde da stojimo? U slobodi Hristovoj, koji se radovao Zakonu Gospodnjem jer je on bio u Njegovom srcu (vidi Psalam 40,8⁴). „**Jer te je zakon Duha života u Hristu Isusu oslobodio od zakona greha i smrti**“ (Rimlj. 8,2). Stojimo jedino pomoću vere. U ovoj veri nema nema ni traga od ropstva. Nju čini savršena sloboda – sloboda duše, sloboda misli, kao i sloboda delovanja. Ne samo da nam je data sposobnost da držimo Zakon, već nam je dat i um koji nalazi zadovoljstvo u tome. Mi se ne pokoravamo Zakonu zato što ne vidimo drugi način da izbegnemo kaznu; opet bi to bilo ropstvo koje frustrira (*razdražuje –bukv. prev*). Upravo iz tog ropstva nas Božji zavet oslobađa.

Suprotno ovakvom ropstvu, prihvaćeno Božje obećanje čini da u nas bude stavljen um Duha, kako bismo najveće zadovoljstvo mogli naći u poslušnosti svim zahtevima Božje Reči. Duša je slobodna kao ptica kad se vine iznad planinskih vrhova. Slavna je to sloboda dece Božje pred kojima se prostire sva širina, i koja ne moraju da budu nadzirana, nego im se može verovati gde god da se nađu, jer svaki njihov korak predstavlja delovanje i pokret Božjeg svetog Zakona. Zašto se zadovoljavati ropstvom pored tako neograničene slobode koja je vaša? Vrata tamnice su otvorena; izađite napolje na Božju slobodu.

⁴ Engleski prevod kaže: „*S oduševljenjem (radosno) činim volju tvoju Bože moj; Zakon je Tvoj u srcu mom.*“ – *prim. prev.*

Duh čini da spasenje bude lako

Galatima 5,1:

„Hristos nas je oslobodio za slobodu. Stojte, dakle, čvrsto i ne potčinjavajte se opet ropskom jarmu.“

Veza između četvrtog i petog poglavlja je tako bliska da je teško shvatiti zašto na ovom mestu uopšte postoji podela na poglavlja.

Sloboda koju Hristos daje. – Kada se Hristos otkrio u telu, Njegov zadatak je bio da oglasi zarobljenima slobodu **„i sužnjima da će im se otvoriti tamnica“** (Is. 61,1). Čuda koja je činio bila su praktične ilustracije Njegovog osnovnog zadatka. Jedno takvo čudo, možda najupečatljivije od svih, sada ćemo proučiti:

„A kad je učio u subotu u jednoj sinagogi, gle, onde je bila žena koja je osamnaest godina imala duha, izazivača bolesti (duh slabosti – eng. prev), i bila je zgrčena te nije mogla da se sasvim ispravi. Kada je Isus vide, dozva je i reče joj: ženo, oslobođena si svoje bolesti. I stavi ruke na nju, pa se odmah ispravi i slavljase Boga.“ (Luka 13,10-13)

I kad se licemerni starešina sinagoge žalio zato što je Isus učinio ovo čudo u subotu, On je podsetio da bi svako od prisutnih razvezao svog vola ili magarca na ovaj dan, izveo ga iz štale i odveo do vode. Zatim je dodao: **„A ovu Avraamovu kćer, koju je satana svezao – evo, osamnaest godina, zar nije trebalo osloboditi ove sveze u subotnji dan?“** (stih 16)

U ovom slučaju postoje dva momenta koja su u ovoj prilici vredna pomena: a) ženu je vezao sotona, i b) ona je imala „duh slabosti“, ili odsustvo snage.

Sada obratite pažnju na to koliko je ovo precizan opis našeg stanja u kojem smo bili pre nego što smo sreli Hrista.

1) Sotona nas je vezao, **„zarobio da (činimo) njegovu volju“** (2. Tim. 2,26). **„Svaki koji čini greh, rob je grehu“** (Jovan 8,34), i **„ko tvori greh od đavola je“** (1. Jov. 3,8). **„Bezbožnika će uhvatiti njegova bezakonja, i u uža grijeha svojih zaplešće se“** (Priče 5,22). Greh je uže kojim nas sotona vezuje.

2) Mi imamo „duh slabosti“ i ni na koji način ne možemo da se ispravimo, ili oslobodimo lanaca kojima smo vezani. **„Dok smo mi još bili slabi (bez snage – eng. prev)“** (Rimlj. 5,6), Hristos je umro za nas. Ove dve reči, „bez snage“, prevod su potpuno iste reči koja je prevedena kao **„slabost“** (Luka 13,11), u priči o ženi koju je Isus izlečio. Ona je bila „bez snage“. To je naše stanje.

Šta Isus čini za nas? On uzima našu slabost i za uzvrat nam daje Svoju snagu. **„Jer mi nemamo prvosveštenika koji ne može saosećati sa našim slabostima“** (Jevr. 4,15). **„On uze naše slabosti i ponese naše bolesti“** (Mat. 8,17). On je postao sve što smo mi, da bismo mi mogli postati sve što je On. On je rođen **„pod Zakonom¹, da iskupi one koji su pod Zakonom“** (Gal. 4,4,5). On nas je oslobodio od kletve tako što je Sam učinjen kletvom nas radi, da bi blagoslov mogao da dođe na nas. Iako nije znao za greh, On je bio učinjen grehom radi nas, **„da mi u njemu postanemo pravednost Božija.“** (2. Kor. 5,21)

Zašto je Isus oslobodio ovu ženu od njene slabosti? Da bi ona mogla slobodno da hoda. Svakako ne da bi nastavila da svojevotjno čini ono što je ranije bila prinuđena da čini. Zašto On nas oslobađa od greha? Da bismo živeli slobodni od greha. Što se tiče slabosti našeg tela, mi nismo u stanju da činimo pravednost koju traži Zakon. Da bi nas ojačao, trebalo je da dođe

¹ Na ovom mestu u Vukovom prevodu stoji: **„pokoren zakonu“**, što ne odgovara najbolje duhu onoga što Pismo, a i Vagoner žele da kažu – *prim. prev.*

Hristos, u telu i sa silom koja nadvladauje to telo. On nam daje Svoj moćni Duh, kako bi pravednost Zakona bila ispunjena u nama. U Hristu, mi hodimo ne po telu, nego po Duhu. Nismo u stanju da kažemo na koji način On to čini; samo On zna kako se to dešava, jer samo On raspolaže silom. Međutim, mi možemo da znamo da je to stvarnost.

Dok je žena o kojoj govorimo još bila povijena i nesposobna da se ispravi, Isus joj je rekao: **„Ženo, oslobođena si svoje slabosti“** (Luka 13,12). **„Oslobođena si“** – to je svršena radnja. Upravo to isto On kaže nama. Svakom zatočeniku On objavljuje slobodu.

Žena **„nije mogla da se sasvim (nikako – eng. prev) ispravi“**; ipak, na Hristovu reč, ona je odjednom postala uspravna. Ona to nije mogla da učini, a ipak je učinila. Ono što je za ljude nemoguće, moguće je Bogu. **„Gospod prihvata sve koji padaju, i ispravlja sve pognute“** (Psalam 145,14). Vera ne stvara činjenice. Ona se samo hvata za njih. Nema nijedne jedine duše koja je pognuta pod bremenom greha, koje je sotona privezao na njena leđa, a da tu dušu Hristos ne podiže. Sloboda pripada svakoj takvoj osobi. Ona samo mora da je upotrebi. Neka poruka bude jasno nadaleko objavljena! Neka svako ljudsko stvorenje čuje da je Hristos dao slobodu svakom robu. Hiljade njih radovalaće se ovoj vesti.

Hristos je došao da ponovo zadobije ono što je bilo izgubljeno. On nas iskupljuje od kletve, ili tačnije, iskupio nas je. Prema tome, kada nas oslobađa, On nam daje slobodu koja je postojala još pre nego što je kletva došla. Čoveku je bilo dato da bude kralj čitave zemlje. Nije samo prvostvoreni čovek učinjen kraljem, već celo čovečanstvo. **„Kad Bog stvori čovjeka, po obličju svojem stvori ga. Muško i žensko stvori ih, i blagoslovi ih, i nazva ih čovjek (i nazva ih Adam, to jest, čovek – eng. prev), kad biše stvoreni“** (1. Mojs. 5,1.2). **„Potom reče Bog: da načinimo čovjeka po svojem obličju, kao što smo mi, koji će biti gospodar od riba morskih i od ptica nebeskih i od stoke i od cijele zemlje i od svih životinja što se miču po zemlji. I stvori Bog čovjeka po obličju svojem, po obličju Božijemu stvori ga; muško i žensko stvori ih. I blagoslovi ih Bog, i reče im Bog: rađajte se i množite se, i napunite zemlju, i vladajte njom, i budite gospodari od riba morskih i od ptica nebeskih i od svega zvjerinja što se miče po zemlji.“** (1. Mojs. 1,26-28)

Kada je Bog stvorio čoveka, sve je stavio **„pod njegove noge“** (Jevr. 2,8). Tačno je da sada ne vidimo da je sve potčinjeno čoveku. **„Ali Isusa 'za malo (za kratko vreme – eng. prev) učinjenog manjim od anđela' vidimo slavom i čašću ovenčana za smrtnu patnju (zbog samrtne patnje koju je podneo – eng. prev), da bi po milosti Božijoj za sve okusio smrt“** (Jevr. 2,9). Tako On iskupljuje svakog čoveka od prokletstva koje je značilo gubitak vlasti nad zemljom. Kruna podrazumeva carstvo, a Hristova kruna je ona koju je čovek imao, kada je bio postavljen nad svim delima Božjeg stvaranja. Vaskrsli Hristos je (kao čovek u telu) samo malo pre Svog vaznesenja na nebo rekao: **„Meni je dana sva vlast na nebu i na zemlji. Zato idite“** (Mat. 28,18.19). To znači da nam je ista vlast, koja je jednom bila izgubljena kroz greh, sada vraćena kroz Njega.

Hristos je kao čovek okusio smrt za nas i preko krsta nas iskupio od kletve. Ako smo s Njim razapeti, s Njim smo, takođe, i podignuti, i postavljeni s Njim na nebesima, tako da je sada sve pod našim nogama. Ukoliko ne znamo za ovo, to je samo zato što nismo dozvolili Duhu da nam sve to otkrije. Oči našeg srca treba da budu prosvetljene Duhom, kako bismo mogli da znamo **„kakva je nada na koju vas je pozvao, kakvo je bogatstvo njegovog slavnog nasleđstva među svetima.“** (Efes. 1,18)

Onima koji su umrli i vaskrsli zajedno s Hristom, upućuje se podsticaj: **„Stoga neka ne caruje greh u vašem smrtnom telu – da (vas ne primora da – eng. prev) slušate njegove požude“** (Rimlj. 6,12). U Hristu mi imamo autoritet nad grehom, tako da on ne može više da vlada nad nama.

Kad nas je **„opravo od naših greha u Svojoj sopstvenoj krvi“**, On nas je učinio **„carevima i sveštenicima Bogu i Ocu svome“** (Otkr. 1,5.6 – eng. prev). Slavna je to vladavina! Slavna sloboda! Sloboda od sile prokletstva, iako smo okruženi njime! Sloboda od ovog sadašnjeg zlog sveta, od požude tela, želje očiju i ponosa života! Čak ni **„princ sila koje su u vazduhu“**

(Efes. 2,2 – eng. prev), ni vladari „**ovog mračnog sveta**“ (Efes. 6,12), ne mogu imati vlast nad nama! To su sloboda i autoritet koje je Hristos posedovao kada je rekao: „**Odlazi, soton!**“ (Mat. 4,12), i đavo je morao odmah da Ga ostavi.

To je takva vrsta slobode, da nas ništa na nebu ili na zemlji ne može prinuditi da činimo nešto protiv svoje volje. Bog to neće ni da pokuša, jer je naša sloboda od Njega. Niko drugi, pak, nije u stanju da nad nama vrši prinudu. To je vlast koja vlada nad stihijama, tako da nam one služe umesto da nas kontrolišu. Naučićemo da svuda raspoznavamo Hrista i Njegov krst, tako da kletva neće imati nikakvu silu nad nama. Naše će zdravlje „*brzo procvasti*“, jer će se Hristov život otkriti u našim smrtnim telima. Tako slavnu slobodu nijedan jezik ne može da opiše.

„**Čvrsto, dakle, stojte!**“ (Galatima 5,1) – „*Riječju Gospodnjom nebesa se stvoriše, i duhom usta njegovijeh sva vojska njihova... Jer on reče, i postade; on zapovjedi, i pokaza se*“ (Psalam 33,6.9). Ista reč koja je stvorila zvezdane rojeve, sada nama govori: „**Čvrsto stojte!**“ To nije zapovest koja nas ostavlja bespomoćnima kao što smo bili pre nego što je izgovorena; ona u sebi samoj nosi izvršenje dela koje je zapovedeno. Nebesa nisu sama sebe stvorila, već su nastala rečju Gospodnjom. Dopustite im da vas ona pouče. „*Podignite gore oči svoje i vidite; ko je to stvorio? ko izvodi vojsku svega toga na broj i zove svako po imenu, i velike radi sile njegove i jake moći ne izostaje nijedno?*“ (Is. 40,26). „*On daje snagu umornome, i nejakome umnožava krjepost.*“ (Is. 40,29)

Galatima 5,2:

„Vidite, ja Pavle, kažem vam: ako se obrežete, Hristos vam neće ništa pomoći.“

Treba znati da je ovde u igri mnogo više od samog obrednog čina obrezanja. Ovu Poslanicu, koja toliko toga ima da kaže o obrezanju, Gospod je sačuvao za nas, jer sadrži poruku Jevanđelja za sva vremena, iako pitanje obrezanja nije goruća tema našeg vremena.

Danas je glavno pitanje kako dobiti pravednost – spasenje od greha – i nasledstvo koje dolazi zajedno s njom. Stoji činjenica da se ona jedino može dobiti verom – primanjem Hrista u srce, dopuštajući Mu da On živi Svoj život u nama. Avram je imao ovu Božju pravednost, koja se ostvaruje verom Isusa Hrista, i Bog mu je dao obrezanje kao znak koji potvrđuje tu činjenicu. Ovaj znak imao je naročiti značaj za Avrama, jer ga je neprekidno podsećao na njegov neuspeh, kada je pokušao snagom svog tela da ispuni Božja obećanja. Zapis o ovim događajima ima istu svrhu, kada je reč o nama. On pokazuje da „**telo ništa ne pomaže**“ (Jovan 6,63), i da se stoga ne treba na njega oslanjati. Sama činjenica da je Hristos bio obrezan nije Mu donela nikakvu prednost. Pavle je, takođe, bio obrezan, a iz praktičnih razloga naložio je i Timotiju da se obreže – Dela 16,1-3. Međutim, Pavle nije držao svoje obrezanje, kao ni bilo koje drugo spoljašnje obeležje, kao nešto vredno (vidi Filibljanima 3,4-7), i kada mu je predloženo da obreže Tita, kao uslov bez kojeg se ne može dobiti spasenje, on to nije prihvatio.

Ono što je bilo dato da bude samo znak za već postojeću činjenicu (stvarnost), naredne generacije shvatile su kao sredstvo kojim se ta činjenica stvara. Prema tome, u ovoj Poslanici obrezanje važi kao simbol za sve vrste „*dela*“ koja ljudi preduzimaju u nadi da će zadobiti pravednost. To su „*dela telesna*“, kao suprotnost delovanju Duha.

Istaknuta je istina da, ako čovek ma šta čini sa nadom da će tako biti spasen, odnosno ako se nada da će spasenje ostvariti svojim sopstvenim delima, onda njemu „*Hristos... neće ništa pomoći*“. Ukoliko nije prihvaćen kao sveobuhvatni Iskupitelj, Hristos u tom slučaju nije uopšte prihvaćen. Ovo znači da, ako Hristos nije prihvaćen zbog onoga što On jeste², onda je On odbačen. On ne može biti nešto drugo osim to što jeste. On ni sa kim i ni sa čim ne deli Svoj status Spasitelja. Stoga, lako je uočiti da, ako se neko obrezuje sa nadom da će time primiti

² Zbog onoga što je Njegova misija – prim. prev.

spasenje, on na taj način pokazuje da je lišen vere u Hrista, kao potpunog i jedinog Spasitelja čovečanstva.

Bog je obrezanje dao kao znak vere u Hrista. Jevreji su to izopačili i pretvorili u zamenu za veru, tako da, kada se Jevrejin hvali svojim obrezanjem, on zapravo ističe svoju sopstvenu pravednost. Ovo nije omalovažavanje zakona, već ljudske (ne)sposobnosti da ga ispuni. Kada se podvlači da nijedan čovek nije u stanju da se približi savršenstvu Zakona, onda se time veliča slava Zakona, njegova svetost i njegovi uzvišeni zahtevi. Pravednost Zakona može biti naša samo u Hristu. Pravo obrezanje je služenje Bogu u Duhu, radost u Hristu Isusu i neoslanjanje na telo – Filibljanima 3,3.

Galatima 5,3.4:

„I ponovo svedočim svakom čoveku koji se obrezuje – da je dužan da izvrši sav zakon. Odvojili ste se od Hrista vi koji se zakonom opravdavate, otpali ste od blagodati.“

„Eto“, povikaće neko, „ovde se nalazi dokaz da je Zakon nešto što treba izbegavati, jer Pavle kaže da oni koji se obrezuju moraju da izvrše sav Zakon; on ih upozorava da se ne obrezuju.“

Ne budi tako nagao, prijatelju moj. Udubi se malo više u reči ovog teksta. Obrati pažnju na formulaciju trećeg stiha u King Džejms verziji: **„On je dužnik celokupnom zakonu.“** Shvatićeš da problem nije u Zakonu, niti u izvršavanju Zakona, nego u onome ko je dužnik Zakonu. Zar to nije ogromna razlika? Dobro je kad imaš namirnice za jelo i odeću za odelo, a žalosno je kad moraš da se zadužiš da bi sve to obezbedio. Još je tužnije kad si zadužen, a ipak oskudevaš u onom zbog čega si se zadužio.

Dužnik je neko ko nešto duguje. Onaj ko je dužan Zakonu, duguje to što Zakon traži – pravednost. Dakle, svi koji su dužni Zakonu, pod kletvom su; jer pisano je **„Neka je proklet svako ko ne ostane u svemu (ko se ne povinuje svemu – eng. prev) što je napisano u knjizi zakona – da to čini“** (Gal. 3,10). Prema tome, svakim svojim pokušajem da zadobije pravednosti na bilo koji drugi način osim verom u Hrista, čovek navlači na sebe prokletstvo večnog duga. On je večni dužnik, jer nema ništa čime bi otplatio svoj dug. Činjenica da je on dužnik Zakonu – da duguje celokupnom Zakonu – pokazuje da mora da ga izvršava u celini. Kako će on to postići? **„Ovo je delo Božije, da verujete u onoga koga je on poslao“** (Jovan 6,29). Prestanimo da verujemo sebi, i prihvatimo i priznajmo Hrista u svom telu. Tada će pravednost Zakona biti ispunjena u nama, jer više nećemo hodati po telu, nego po Duhu.

Galatima 5,5:

„Jer mi Duhom na osnovu vere (na temelju vere, bukvalno – iz vere) očekujemo nadu pravednosti.“ (prevod grčkog teksta)

Ne prelazite na sledeći tekst, a da prethodno niste pročitali ovaj stih nekoliko puta, inače biste mogli da zaključite kako on kaže nešto što zapravo ne kaže. Dok ga čitate, mislite o onome što ste već naučili o obećanju Duha.

Ne pomišljajte na to da ovaj stih uči kako, posedujući Duha, mi treba da čekamo na pravednost! To nikako! Duh donosi pravednost. **„Duh (je) život poradi pravednosti“** (Rimlj. 8,10). **„I kada on dođe, dokazaće svetu da ima greha, i pravednosti, i suda (osvedočiće svet o grehu... – eng. prev)“** (Jovan 16,8). Ko primi Duha, on ima osvedočenje u greh, i u pravednost koja mu nedostaje, a to mu upravo Duh otkriva i jedino On može da mu je donese.

Šta je pravednost koju donosi Duh? To je pravednost Zakona – Rimljanima 8,4. To znamo, jer shvatamo da je **„zakon duhovan.“** (Rimlj. 7,14)

Šta ćemo onda sa „nadom da ćemo biti pravedni“ koju očekujemo pomoću Duha? Zapazite da ovde ne kaže: **„Kroz Duha se nadamo da ćemo biti pravedni.“** Ovde je pre reč o tome da čekamo nadu pravednosti koja je kroz veru, ili drugim rečima, čekamo nadu koju donosi

posjedovanje pravednosti. Hajde da brzo prođemo kroz detalje ovog predmeta, kako bismo osvežili pamćenje:

1) Božji Duh je „**Sveti Duh obećanja**“ (Efes, 1,13 – *eng. prev.*). Posjedovanje Duha garantuje nam ispunjenje Božjeg obećanja.

2) Ono što nam je Bog obećao, kao deci Avramovoj, jeste nasljedstvo. Sveti Duh je zaloga (garancija) ovog nasljedstva, dok nam otkupljeni imetak ne bude sasvim obnovljen i tada će nam biti uručen – Efescima 1,13.14.

3) Ovo obećano nasljedstvo jeste novo nebo i nova zemlja, u kojima pravednost obitava – 2. Petrova 3,13.

4) Duh donosi pravednost. On je Hristov Predstavnik, sredstvo preko kojeg Lično Hristos, koji je ujedno i naša pravednost, dolazi u naše srce da bi tu stanovao – Jovan 14,16-18.

5) Prema tome, nada koju Duh donosi, jeste nada za nasljedstvo Božjeg carstva, zemlje koja će biti nanovo stvorena.

6) Pravednost koju nam Duh donosi jeste pravednost Zakona – Rimljanima 8,4; 7,14. Ona je Duhom napisana u našem srcu, umesto na kamenim pločama – 2. Korinćanima 3,3.

7) Sažetak celog izlaganja glasi: ako dopustimo Svetom Duhu da dođe i ispuni nas pravednošću Zakona, umesto da za sebe mislimo kako smo toliko sposobni da možemo sami da izvršavamo Zakon, onda imamo tu živu nadu koja traje u nama. Nada Duha – nada koju u sebi nosi pravednost koja je od vere – ne poseduje elemente nesigurnosti. Ona predstavlja čvrsto uverenje. Nada se ne može naći ni u čemu drugom. Onaj ko nema „**pravednost od Boga na osnovu vere**“ (Filib. 3,9), on takođe nema nikakvu nadu. Samo je Hristos u nama „**nada slave**.“ (Kološanima 1,27)

Galatima 5,6:

„Jer u Hristu Isusu niti obrezanje ima silu (moć), niti neobrezanje, nego vera koja kroz ljubav deluje.“ (*prevod grčkog teksta*)

Obrezanje ne može ništa da ostvari, kao ni neobrezanje. Vera, pak, koja deluje kroz ljubav, može sve. Takva vera koja deluje kroz ljubav, postoji samo u Isusu Hristu.

No, šta je to što stalno govori o delanju? Ništa drugo nego Božji Zakon. Nijedan čovek nije u stanju da ga ispuni, u kakvom god stanju bio, ili kakvi god da su uslovi u kojima se on nalazi. Neobrezan čovek nema sile da drži Zakon, a obrezanje nema silu da ga osposobi za to. Jedan se može hvaliti svojim obrezanjem, drugi pak, svojim neobrezanjem; međutim, obojica to čine bez ikakvog osnova. Princip vere isključuje svako hvalisanje – Rimljanima 3,27. Kako jedino Hristova vera može da ispuni pravednost Zakona, nema nikakvog mesta za naš udeo u ovom delu, pa samim tim ni za isticanje onoga što smo mi uradili. „*Sve Hristu ja dugujem.*“³

Galatima 5,7-12:

„Dobro ste trčali; ko vas je sprečio da se ne pokoravate istini? To nagovaranje nije od onoga koji vas poziva. Malo kvasca ukiseli sve testo. Uveren sam za vas u Gospodu da nećete ništa drugo misliti. A ko vas buni snosiće osudu, ma ko bio. Ako pak ja, braćo, još propovedam obrezanje, zašto me još gone? Sablazan krsta je u tom slučaju ukinuta. O da bi bili odsečeni ti što vas bune.“ (*kombinacija Čarnić-Karadžić*)

Božji Zakon je istina – Psalam 119,142. Braća u Galatiji počela su da mu se pokoravaju. U početku su imali uspeha, ali kasnije su bili ometeni u svom napredovanju. „**Zašto? Zato što nisu nastojali da ga dostigne verom, nego delima; spotakoše se na kamen spoticanja**“

³ Reči hrišćanske himne – *prim. prev.*

(Rimlj. 9,32). Hristos je put, istina i život, i u Njemu nema spoticanja. Savršenstvo Zakona je u Njemu, jer je Zakon Njegov život.

Krst jeste, i uvek je bio simbol sramote. Raspeće je značilo najsramotniju smrt za koju se znalo. Apostol kaže da, ako on propoveda obrezanje (to jest, pravednost koja je od dela), **„sablazan krsta je u tom slučaju ukinuta“** (Gal. 5,11). Sablazan (sramota, uvreda) krsta sastoji se u priznanju ljudske slabosti i grešnosti, kao i nesposobnosti da čovek učini bilo kakvo dobro. Uzimanje Hristovog krsta znači isključivu zavisnost od Njega, i to u svemu; to je krajnje poniženje za ljudski ponos. Ljudima se dopada da sebe zamišljaju kao nezavisne osobe. Ali, neka se propoveda krst, neka se obznani da u čoveku nema dobra, i da sve dobro mora biti primljeno kao dar; videćete da će se odmah neko uvrediti.

Galatima 5,13.14:

„Jer vi ste, braćo, pozvani na slobodu; samo neka ta sloboda ne bude povod ploti (ne bude na želju tjelesnu – Karadžić), nego ljubavlju služite jedan drugome. Jer je sav zakon našao svoje ispunjenje u jednoj reči, u: 'Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe'.“

Prethodna dva poglavlja govore o ropstvu i zatočeništvu. Pre nego što je vera došla, bili smo „zatvoreni“ pod grehom, dužnici Zakonu. Hristova vera nas je oslobodila, ali sa slobodom je došlo i upozorenje: **„Idi i od sada više ne greši“** (Jovan 8,11). Oslobođeni smo od greha, a ne da bismo grešili. Koliko njih čini grešku kada je reč o ovome!

Mnogi iskreni ljudi zamišljaju da, kada smo u Hristu, slobodno možemo da ignorišemo Zakon i da mu prkosimo, zaboravljajući pri tom da je greh prestupanje Zakona – 1. Jovanova 3,4. Služiti telu znači činiti greh, jer je **„stremljenje tela neprijateljstvo prema Bogu; jer se ne pokorava Božijem zakonu, niti može“** (Rimlj. 8,7). Apostol nas upozorava da ne zloupotrebljavamo slobodu koju nam Hristos poklanja, kako kršenjem Zakona ne bismo ponovo sebe doveli u ropstvo. Umesto toga, treba u ljubavi da služimo jedan drugom, jer je ljubav ispunjenje Zakona.

Hristos nam daje slobodu koju smo imali još u vreme prvobitne vlasti. Zapamtite da je ovu vlast Bog dao čitavom čovečanstvu, i da su u Hristu svi učinjeni carevima. Ovo pokazuje da je jedino ljudsko biće nad kojim jedan hrišćanin sme da vlada, on sam. U Hristovom carstvu veliki je onaj čovek koji vlada svojim sopstvenim duhom.

Kao carevi, mi svoje podanike nalazimo u delima stvaranja koja se nalaze na nižem stupnju poretka, u prirodnim elementima, u svom telu, ali ne i u našim bližnjima. Njima smo dužni da služimo. Treba da imamo u sebi istu misao koja je bila u Hristu, dok je još bio u carskim dvorima na nebu, **„u obličju Božjem“**, koja Ga je navela da uzme **„obličje sluge“** – Filibljanima 2,5-7. Ovo je On potvrdio tako što je oprao noge učenicima, potpuno svestan činjenice da je On njihov Učitelj i Gospod, da je došao od Boga i da se Bogu vraća – Jovan 13,3-13. Štaviše, kada se svi iskupljeni sveti pojave u slavi, Sam Hristos će se **„opasati i posadiće ih za trpezu, pa će pristupiti i služiće im.“** (Luka 12,37)

U služenju se nalazi najuzvišenija sloboda – u služenju našim bližnjima, u ime Isusovo. Onaj ko čini ovu najveću službu (koja nije najveća po ljudskim merilima, jer je ljudi smatraju najnižom), najveći je čovek u Božjim očima. Ovu službu učimo od Hrista koji je Car nad carevima i Gospodar nad gospodarima, jer kao takav, On je svima sluga i vrši službu koju niko ne želi, niti je u stanju. Sve Božje sluge istovremeno su i carevi.

Ljubav je ispunjenje Zakona. – Ljubav nije zamena za držanje Zakona, već njegovo savršenstvo. **„Ljubav ne pričinjava zla bližnjemu; ljubav je, dakle, ispunjenje zakona“** (Rimlj. 13,10). **„Ako ko kaže: volim Boga, a mrzi svoga brata, laža je; jer ko ne voli svoga brata koga je video, ne može voleti Boga koga nije video“** (1. Jov. 4,20). Ako čovek voli svog bližnjeg, onda mora biti da voli i Boga. **„Ljubav (je) od Boga“**, jer **„Bog je ljubav“** (1. Jov. 4,7.8). Dakle, ljubav je Božji život. Ako je taj život u nama i ako mu je dopušteno da slobodno

struji, Zakon će neminovno biti u nama jer Božji život predstavlja zakon za sva stvorenja. **„Potom smo poznali ljubav, što je on položio svoj život za nas; i mi smo dužni da položimo svoje živote za braću.“** (1. Jov. 3,16)

Ljubav je nesebičnost. – Ljubav je služenje, činjenje nečega u korist drugih; stoga, je jasno da ljubav ne misli o sebi. Onaj koji istinski voli, on ne misli ni o čemu drugom osim kako da bude na blagoslov drugima. Tako čitamo: **„Ljubav dugo trpi, ljubav je dobra, ona ne zavidi, ljubav se ne hvali, ne nadima se (nije arogantna – eng. prev), ne ponaša se nepristojno, ne traži svoje (ne insistira na svom mišljenju – eng. prev), ne ljuti se, ne uračunava (ne pamti zlo – eng. prev) zlo.“** (1. Kor. 13,4.5)

Na ovoj tački koja je od životnog značaja, mnogi čine grešku. Srećni su oni koji su otkrili u čemu greše i koji su došli do razumevanja i praktičnog iskustva istinske ljubavi. **„Ljubav ne traži svoje.“** Zbog toga samoljublje uopšte nije ljubav, u onom pravom smislu reči. Ono je običan podli falsifikat. Ipak, mnogo toga što se u ovom svetu naziva ljubavlju, zapravo je samo ljubav prema sebi, a ne ljubav prema drugome. Čak i ono što bi trebalo da je najviši oblik ljubavi za koju ljudi na zemlji znaju, ona vrsta ljubavi kojom je Bog predstavio Svoju ljubav prema Svom narodu – ljubav između muža i žene, češće je sebičnost nego prava ljubav. Čak i u naizgled dobrim brakovima koji doprinose bogatstvu i društvenom položaju supružnika, gotovo u svakom pojedinačnom slučaju, strane u braku više misle na sebe i svoju ličnu sreću, nego na sreću svog životnog sapatnika. U onoj meri u kojoj postoji prava nesebična ljubav, u toj meri postoji i sreća. To je lekcija koju ovaj svet sporo uči, naime, da se prava sreća može naći samo onda kada prestanemo da je tražimo za sebe, počevši da usrećujemo druge.

Ljubav nikada ne prestaje. – Ovde se nalazi još jedan test koji otkriva da mnogo toga što se zove ljubav, u stvari to nije. Ljubav nikada ne prestaje. Koristi se reč **„nikada“** u apsolutnom smislu. Ovde nema izuzetaka niti olakšavajućih okolnosti. Ljubav ne zavisi od okolnosti. Često čujemo kako se nečija ljubav hladi; međutim, to se nikada ne može dogoditi s pravom ljubavlju. Ona je uvek topla, vazda živa i u pokretu, ništa ne može da zamrzne izvor ljubavi. Ljubav je apsolutno beskrajna i nepromenljiva, jednostavno zato što je ona Božji život. Nema druge prave ljubavi osim ljubavi Božje, pa je zato jedina mogućnost da se prava ljubav ispolji među ljudima, da se Božja ljubav izobilno izlije u njihova srca posredstvom Svetog Duha.

Ponekad, kad se nekome izjavi ljubav, onaj kome se ljubav ukazuje pita: **„Zašto me voliš?“** Kad bi iko mogao dati razlog za ljubav! Ljubav je samoj sebi razlog. Ako bi onaj koji ljubi mogao da odgovori zašto nekog voli, time bi pokazao da u stvari ne voli. Šta god da navede kao razlog za svoju ljubav, taj razlog bi mogao da nestane, a s njim bi nestala i njegova – tobožnja ljubav. Međutim, **„Ljubav nikada ne prestaje“.** Stoga, ljubav ne zavisi od okolnosti. Jedini odgovor koji se može dati na pitanje zašto neko voli, jeste: **„Zbog ljubavi.“** Ljubav ljubi, jednostavno, zato što je ljubav. Ona je kvalitet osobe koja voli, a opet, ta osoba voli zato što ima ljubav, bez obzira na karakter objekta njene ljubavi.

Ova istina se najbolje vidi kada se vratimo nazad Bogu, izvoru ljubavi. On je ljubav. Međutim, nikakvo objašnjenje Njegovog postojanja se ne može dati. Najuzvišenija ljudska predstava ljubavi je **„volim zato što sam voljen“**, ili zato što je predmet naše ljubavi ljubak. Ali, Bog voli i one koji su nisu ljupki (koji su neprivlačni). On, dalje, voli i one koji Njega mrze. **„Jer smo i mi nekad bili nerazumni, nepokorni, lutalice, robujući raznim požudama i nasladama, provodeći život u zloći i zavisti, omrznuti, mrzeći jedan drugoga. A kad se pokaza dobrota i čovekoljublje Boga, Spasitelja našega, spasio nas je“** (Tit. 3,3-5). **„Jer ako ljubite one koji vas ljube, kakvu nagradu imate? Zar ne čine to isto i carinici?... Budite dakle savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski.“** (Mat. 5,46.48).

Ljubav ne čini zla bližnjemu. – Reč **„bližnji“** označava svakog ko stanuje blizu. Ljubav se, dakle, širi na sve i svakoga s kim dođe u kontakt. Onaj ko voli, neizostavno mora da voli svakoga.

S obzirom na to da ljubav ne čini zlo bližnjem, očigledno sledi da hrišćanska ljubav (a druge ljubavi osim ove zaista nema, kao što smo to već videli) ne odobrava ratove i borbe.

Kada su vojnici pitali Jovana Krstitelja šta treba da čine da bi postali sledbenici Božjeg Jagnjeta na kojeg je Jovan ukazao, on im je odgovorio: „**Ne zlostavljajte nikoga**“ (Luka 3,14). Jedan drugačiji prevod ove Jovanove zapovesti glasi: „**Ne zadajte nikome strah.**“ Bio bi to veoma blag rat u kojem bi se primenjivala ova zapovest! Kada bi se neka vojska sastojala od hrišćana, pravih Hristovih sledbenika, oni bi, umesto da pucaju u neprijatelja, nastojali da saznaju šta je njihova potreba i pokušali da je zadovolje. „**Nego 'ako je tvoj neprijatelj gladan, nahrani ga; ako je žedan, napoj ga; jer ako to činiš, glava će mu goreti od srama'. Ne daj da te zlo pobedi, nego ti pobedi zlo – dobrim.**“ (Rimlj. 12,20.21)

Galatima 5,15-18:

„Ako se pak međusobno ujedate i izjedate, pazite da jedan drugoga ne istrebite. Nego velim: živite u Duhu pa nećete izvršiti požudu ploti (želju tjelesnu – Karadžić). Jer plot (tijelo – Karadžić) žudi protiv Duha, a Duh protiv ploti; ovo se jedno drugom protivi, da ne činite što biste želeli. Ako li vas Duh vodi, niste pod zakonom.“

Pod uticajem loših savetnika, Galati su se udaljili od jednostavnosti vere i sami sebe doveli pod kletvu, a svoje duše u paklenu opasnost. Jer „**jezik je vatra, svet nepravde; jezik se nalazi među našim udovima, skrnavi sve telo i on zapaljuje životni tok (tok naše prirode, naše prirodne težnje – eng. prev), a pakao njega pali**“ (Jakov 3,6). Jezik je proždoro više života nego mač, jer ni mač nikad ne bi bio isukan, da nije bilo nemirnog jezika. Niko ga ne može ukrotiti, osim Boga. On je to učinio u slučaju Galata čija su usta bila puna blagosiljanja i zahvalnosti; međutim, kakva je samo promena nastala! Kao rezultat kasnijih „*pouka*“ koje su primili, oni su spali sa blagosiljanja na prepiranje. Umesto da govore tako da prosvećuju i uzdižu jedan drugoga, oni su se proždirali međusobno.

Kad u crkvi postoje prepirke i nesloga, budite sigurni da je tu Jevanđelje izopačeno. Neka se niko ne hvali svojom pravovernošću i čvrstinom u veri, ako je sklon da se svađa ili ako može da bude isprovociran da prihvati svađu. Razdor i nesloga znaci su odvajanja od vere, ukoliko je ona ikad na tom mestu postojala. „**Pošto smo, dakle, opravdani verom, imamo mir s Bogom posredstvom Gospoda našega Isusa Hrista**“ (Rimlj. 5,1). Ne samo da smo u miru s Bogom, već imamo mir zajedno s Njim – Njegov mir. Dakle, ovo novo ubeđenje koje je dovelo do borbe i međusobnog proždiranja korišćenjem jezika koji je bio zapaljen na nesvetoj vatri (tuđem ognju), očigledno nije bilo od Boga koji ih je dozvao Jevanđeljem.

Samo jedan korak u stranu mogao je da dovede do konačnog i velikog rascepa. Dva pružna puta mogu izgledati kao da idu paralelno jedan pored drugog. Ipak, oni se neosetno odvajaju, sve dok se toliko ne razidu da je njihov svršetak na sasvim suprotnim stranama. „**Malo kvasca ukiseli sve testo**“ (Gal. 5,9). Naizgled mala greška ma kakva da je, u sebi sadrži klicu svih poroka. „**Jer ko sav zakon drži, a pogreši samo u jednom, kriv je za sve**“ (Jakov 2,10). Samo jedan pogrešan princip za koji je prionula naša volja, može da uništi čitav ljudski život i karakter. Male lisice kvare vinograde.

Galatima 5,19-21:

„A telesna dela su poznata, to su: blud, nečistota, raspojasanost, idolopoklonstvo, čaranje, neprijateljstva, svađa, pakost, srdnja, spletke, razdori, stranke, zavisti, pijanke, pirovanja, i ovima slična, za koja vam unapred govorim, kao što ranije rekoh, da oni koji tako šta čine neće naslediti carstva Božijeg.“
(kombinacija Čarnić-Karadžić)

Nije baš prijatan spisak, zar ne? Ali to nije sve, jer apostol dodaje: „*I ovima slična*“. Dobro je razmišljati o onome što se nalazi na ovoj listi i to povezati sa rečima: „*Oni koji tako šta čine neće naslediti carstva Božijeg.*“ Uporedite ovaj spisak sa onim koji je dao Gospod u Marku 7,21-

23 gde je nabrojano ono što izlazi iznutra, iz srca čovekovog. Sve pomenuto prirodno pripada čoveku. Sada uporedite oba spiska sa onim u Rimljanima 1,28-32 gde se pominje ono što su činili neznabošci, koji nisu hteli da zadrže Boga u svojoj svesti, niti da Mu daju mesto u svom znanju. To je ono što čine svi koji ne poznaju Gospoda.

Dalje uporedite sve tri liste greha sa listom koju iznosi apostol Pavle u 2. Timotiju 3,1-5 govoreći o onome što će u poslednjim danima činiti oni koji imaju samo „*obličje pobožnosti*“. Može se zapaziti da su svi ovi spiskovi manje-više isti. Kad se ljudi okrenu od istine Jevanđelja, koje je sila Božja koja spasava svakog ko veruje, oni neizbežno padaju pod vlast ovih greha.

Nema razlike. – Postoji samo jedno ljudsko telo (vidi 1. Korinćanima 15,39) jer su svi stanovnici zemaljski potomci jednog para – Adama i Eve. „**Greh je došao na svet kroz jednog čoveka**“ (Rimlj. 5,12 – *eng. prev.*). To znači, koji god greh da postoji na ovom svetu, on je zajednički svakom telu. U planu spasenja „**nema razlike između Judejina i Grka; jedan isti Gospod je nad svima, bogat za sve koji ga prizivaju**“ (Rimlj. 10,12; vidi i Rimljanima 3,21-24). Nijedan čovek na svetu ne može da se hvali i uzdiže nad drugim, niti da prezire drugoga zbog njegovog grešnog, ponižavajućeg stanja. Svaki uvid i spoznaja tuđe poročnosti treba da nas ispunim žaljenjem i stidom, umesto što nam daje povod da budemo samozadovoljni zbog svog superiornog morala u odnosu na bilo koga. To treba da nam bude samo podsetnik kakva je, zapravo, naša ljudska priroda. Dela koja se ispoljavaju u životu ovog ubice, onog pijanice, ili onog tamo bludnika – to su dela našeg sopstvenog tela (naše sopstvene telesne prirode). Telo čovečanstva nema ništa drugo u sebi osim ovih zlih dela koja su već opisana.

Neka telesna dela se, generalno gledano, prepoznaju kao veoma loša, ili bar nedostojna; druga se, pak, ocenjuju kao oprostiva, ako ne i kao vrline. Zapazite, međutim, reči „**i ovima slična**“, koje ukazuju na to da su sva nabrojana dela u svojoj suštini ista. Pismo nam kaže da je mržnja isto što i ubistvo. „**Svako ko mrzi svoga brata čovekoubica je**“ (1. Jov. 3,15). Štaviše, gnev je takođe ubistvo, kako to objašnjava Spasitelj u Mateju 5,21.22. Zavist, koja je danas tako uobičajena, isto tako sadrži u sebi i ubistvo. Ali ko zavist drži za nešto grešno? A o tome da se ovo zlo smatra krajnje grešnim, nema ni govora. Naprotiv, ono se gaji i podstiče u svim oblastima našeg društva. Pa ipak, Božja reč ga nepokolebljivo svrstava u isti red sa preljubocinstvom, bludničanjem, ubistvom i pijanstvom, za koje se kaže da oni koji to čine neće naslediti Božje carstvo. Zar to nije zastrašujuće?

Telo i Duh u sukobu. – Telo i Božji Duh nemaju ničeg zajedničkog. „*Ovo se jedno drugom protivi*“, to jest, ponašaju se kao neprijatelji, jer deluju jedno naspram drugog, pri čemu svaka strana žudno čeka priliku da slomi onu drugu. Telo je iskvareno. Ono ne može da nasledi Božje carstvo, jer iskvareno⁴ ne može da nasledi ono što je neiskvareno – 1. Korinćanima 15.50. Telo se ne može obratiti. Ono mora da bude razapeto. „**Telesan um je neprijateljstvo protiv Boga, jer se ne pokorava božjem Zakonu, niti je u stanju. Zato oni koji su u telu ne mogu da ugone Bogu.**“ (Rimlj. 8,7.8)

Ovde leži tajna povratka Galata na stare grehe, ali i uzrok nevolja koje mnogi susreću na svom hrišćanskom putu. Galati su počeli u Duhu, ali su kasnije pomislili da telom mogu doći do savršenstva (3,3), što je isto tako nemoguće kao i dotaći zvezde ukopavanjem u zemlju. Toliko mnoštvo ljudi želi da čini ono što je ispravno; međutim, oni se nisu potpuno i neopozivo potčinili Duhu i zato ne mogu da čine ono što bi želeli. Duh se bori s njima i ima delimičnu kontrolu, ili Mu se oni pokatkad sasvim potčine, pa se u tim trenucima raduju bogatom iskustvu. Posle toga žaloste Duha, dok telo jača i stiče prevlast, a oni izgledaju kao i ostali ljudi. S vremena na vreme, um Duha (duhovni um) ih ponovo ponese (vidi Rimljanima 8,6); i tako, dvoumeći se, oni su nestabilni na svim svojim putevima (vidi Jakov 1,8). Ovo je najnezgodnija pozicija u kojoj neko može da se nađe.

⁴ U Vukovom i Čarničevom prevodu stoje reči „*raspadljivo*“ i „*neraspadljivo*“, što uglavnom implicira smrtnost i prolaznost, dok Vagoner ovde podvlači grešnost ljudske prirode, a smrt i raspadljivost su neminovne posledice ove grešnosti koja prožima celokupno telo, to jest, telesnu ljudsku prirodu – *prim. prev.*

Duh i Zakon. – „*Ako li vas Duh vodi, niste pod zakonom*“ (Gal. 5,18). „*Znamo, naime, da je zakon duhovan, a ja sam telesan, i kao takav prodan pod greh*“ (Rimlj. 7,14). Telo i Duh su u neprijateljstvu; protiv rodova Duha, pak, „*nema Zakona*“ (vidi Gal. 5,22.23). Prema tome, Zakon je protiv telesnih dela. Telesan um „*se ne pokorava Božjem Zakonu*“. Dakle, oni koji su u telu, ne mogu da ugone Bogu, nego su „*pod Zakonom*“. To je još jedan jasan dokaz da biti „*pod Zakonom*“ znači biti prestupnik. „*Zakon je duhovan.*“ Zato su svi koje vodi Duh u potpunoj harmoniji sa Zakonom, a nikako pod njim.

Ovde ponovo vidimo da tačka fokusa nije treba li ili ne treba držati Zakon, već kako ga izvršavati. Galati su bili zavedeni laskavim učenjem da oni sami imaju snagu da to ostvare, dok je nebom imenovani apostol svim silama nastojao da im objasni da je Zakon moguće držati samo kroz silu Duha. Ista borba se može videti kroz celo Pismo, u iskustvima koje je imao Avram, kao i u iskustvu samih Galata. Oni su počeli u Duhu, i dok su u Njemu nastavljali da hode, dobro im je išlo. Ali, čim su sebe postavili namesto Duha, njihova dela su se pokazala kao potpuno suprotna Zakonu.

Sveti Duh je Božji život; Bog je ljubav; ljubav je ispunjenje Zakona; Zakon je duhovan. Prema tome, ko god hoće da bude duhovan, mora se potčiniti Božjoj pravednosti koja je „*posvedočena*“ od Zakona, ali se može zadobiti samo verom Isusa Hrista. Onaj koga vodi Duh, on mora držati Zakon, ne kao uslov za primanje Duha, već kao neminovan rezultat posedovanja Duha.

Često nailazimo na ljude koji se prikazuju kao veoma duhovni, sveti i vođeni Duhom, do te mere da ne moraju da drže Zakon. Oni priznaju da ga ne drže, ali tvrde da ih Duh vodi i podstiče da čine to što čine. Stoga, to ne može biti grešno, misle oni, čak i kad je suprotno Zakonu. Ovi ljudi čine užasnu grešku, zamenjujući um Duha svojim sopstvenim telesnim umom. Oni su pomešali telo sa Duhom i tako sebe postavili na mesto koje pripada Bogu. Govoriti protiv Božjeg Zakona isto je što i govoriti protiv Duha. Oni su strašno zaslepljeni i trebalo bi da se mole: „*Otvori oči moje, da bih vidio čudesa zakona tvojega.*“ (Psalam 119,18)

Galatima 5,22.23:

„A plod Duha je ljubav, radost, mir, dugotrpljenje, čestitost, dobrota, vera, krotost, uzdržljivost; protiv ovakvih stvari nema zakona.“

Prvi rod Duha je ljubav, a ona je, takođe, i „*ispunjenje zakona*“. Potom slede radost i mir, jer „*opravdavši se verom imamo mir s Bogom, kroz Gospoda svojega Isusa Hrista... i ne samo to, nego se i radujemo kroz Gospoda svoga Isusa Hrista*“ (Rimlj. 5,1.11). Hristos je pomazan Duhom Svetim (Dela 10,38), ili, kao što piše na drugom mestu, „*uljem radosti*“ (Jevr. 1,9). Božja služba je radosna dužnost. Carstvo Božje sastoji se „*u pravednosti, i miru, i radosti u Duhu Svetome*“ (Rimlj. 14,17). Onaj ko nije radostan u nemaštini i nesreći, podjednako kao u danima prosperiteta, još uvek ne poznaje Gospoda kao što treba. Hristove reči vode u puninu radosti – Jovan 15,11.

Ljubav, radost, mir, dugotrpljivost, strpljenje, ljubaznost, dobrota, vernost, blagost, uzdržanje (samokontrola – *bukv. prev*) – to mora spontano da izlazi iz srca istinskog Hristovog sledbenika. Tu nema prisile. Međutim, ove dragocenosti ne postoje prirodno u nama. Za nas je prirodno da budemo ljutiti i ogorčeni, umesto blagi i dugotrpljivi, kada nam se neko suprotstavlja. Zapazite kontrast između dela koja imaju poreklo u telu i rodova Duha. Prva dolaze prirodno; stoga, da bi se dobar rod pojavio, moramo se potpuno preobraziti u nova bića. „*Dobar čovek iz dobre riznice svoga srca iznosi dobro*“ (Luka 6,45). Dobrota ne dolazi od čoveka, već od Hristovog Duha koji u čoveku neprekidno živi.

Galatima 5,24:

„A Hristovi pripadnici su raspeli plot (tijelo – Karadžić) sa svim strastima i požudama.“

„Naš stari čovek (je) raspet s njim, da bi grešno telo bilo obesnaženo (uništeno – eng. prev), da mi više ne robujemo grehu. Jer ko je umro – oprostio se greha“ (Rimlj. 6,6.7). **„Ja sam sa Hristom raspet na krstu. Tako ne živim više ja, nego Hristos živi u meni. A što sad živim u telu, živim verom Sina Božijeg, koji me je zavoleo i sebe predao za mene“** (Gal. 2,19.20 – kombinacija Čarnić-Karadžić). Ovo je iskustvo svakog pravog deteta Božjeg. **„Ako je ko u Hristu – novo je stvorenje“** (2. Kor. 5,17). On još uvek živi u telu; prema svemu što se spolja može videti, on je isti kao i drugi ljudi. Ipak, on je sada u Duhu, a ne više u telu. Rimljanima 8,9. On u telu živi životom koji nije od tela, i telo više nema vlast nad njim. Što se telesnih dela tiče, on je mrtav. **„telo je.... mrtvo poradi greha, ali je duh život poradi pravednosti.“** (Rimlj. 8,10)

Galatima 5,25.26:

„Ako Duhom živimo, Duhom i da hodimo. Ne budimo puni praznog slavljublja, ne izazivajmo jedan drugoga, ne zavidimo jedan drugom.“

Da li ima bilo kakve sumnje da je Pavle verovao u to da hrišćani žive u Duhu? Ni najmanje! Tu nema ni traga bilo kakvoj sumnji! Zato što živimo u Duhu, obavezni smo da se pokoravamo Duhu. Čovek može da živi jedino silom Duha, istog Onog koji se u početku nadvijao nad bezdanom i stvorio red iz haosa. **„Duh Božji stvorio me je, i dah Svemogućega dao mi je život“** (Jov 33,4). Istim dahom su i nebesa stvorena – Psalam 33,6. Božji Duh je život celog univerzuma. Duh je sveprisutnost Božja, **„Jer u njemu živimo, i mičemo se, i jesmo (imamo svoje postojanje – eng. prev)“** (Dela 17,28). Zavisimo za život od Duha; otud možemo da hodimo u skladu (u korak) s Njim, i da budemo vođeni Njime. To je naša **„umna služba“**. (Rimlj. 12,1 – eng. prev)

Kako je čudesan život koji je ovde opisan! Da živiš u telu, ali tako kao da je to telo zapravo Duh! **„Postoji prirodno telo, postoji i duhovno (telo)... Ali nije (bilo) prvo duhovno, nego prirodno, pa zatim duhovno“** (1. Kor. 15,44.46). Prirodno telo je ovo koje sada imamo. Duhovno telo će primiti svi istinski Hristovi sledbenici prilikom vaskrsenja – 1. Korinćanima 15,42-44.50-53. Ipak, u ovom životu, u ovom prirodnom telu, ljudi moraju biti duhovni, to jest, moraju da žive onako kao što će živeti kada dobiju duhovno telo. **„A vi niste u telu, nego u Duhu, ako Duh Božiji stvarno obitava u vama.“** (Rimlj. 8,9 – eng. prev)

„Što je rođeno od tela – telo je, a što je rođeno od Duha – duh je“ (Jovan 3,6). Svojim prirodnim rođenjem, mi nasleđujemo sva zla nabrojana u ovom, petom poglavlju Poslanice Galatima, kao i ona **„ovima slična“**. Rađamo se kao telesni; iskvarenost je vladajuća snaga u nama. Novim rođenjem, pak, nasleđujemo puninu Božju, jer smo učinjeni **„učesnicima u Božijoj prirodi, izbegavši pokvarenost koja je prisutna na svetu kroz požudu“** (1. Petr. 1,4 – eng. prev). Stari čovek **„koji je iskvaren zbog varljivih požuda“** (Efes. 4,22 – eng. prev), razapet je, ili svučen, **„da bi grešno telo bilo obesnaženo (uništeno – eng. prev), da mi više ne robujemo grehu.“** (Rimlj. 6,6)

Dok ostajemo u Duhu i hodimo u Njemu, telo sa svojom požudom nema veću silu nad nama, nego što bi je imalo da smo stvarno mrtvi i sahranjeni u grobu. To onda znači da jedino Božji Duh pokreće telo. Telo je još uvek podložno pokvarenosti, još uvek puno požude, i spremno da se pobuni protiv Duha; međutim, dokle god predajemo svoju volju Bogu, Duh drži telo pod kontrolom. Ako se kolebamo, ako se u svom srcu vraćamo u Egipat⁵, ili postajemo

⁵ Egipat kao simbol života u fizičkom i duhovnom ropstvu – 2. Mojsijeva 20,2; Jovan 8,34 – prim. prev.

samopouzdati, slabeći tako svoju zavisnost od Duha, mi na taj način ponovo zidamo ono što smo jednom porušili i vraćamo se na svoje stare prestupe – Galatima 2,18. Ali to tako ne mora da bude. Hristos ima „**vlast nad svakim⁶ telom**“ (Jovan 17,2). On je pokazao Svoju sposobnost da živi duhovnim životom u ljudskom telu.

To je Reč koja je postala telo. Bog koji se otkrio u telu. Bilo je to otkrivenje ljubavi Hristove „**koja prevazilazi naše saznanje, da budete ispunjeni do sve ponoći Božije**“ (Efes. 3,19). S ovim Duhom ljubavi i krotosti koji vlada u nama, nećemo žudeti za ispraznom slavom, niti ćemo izazivati jedni druge, ili zavideti jedan drugom. Sve zasluge će Bogu biti pripisane, i to će biti opšte priznato, tako da niko neće imati volju da se hvali nad svojim bližnjim.

Duh života koji je u Hristu – Hristov život – besplatno je svima dat. „**Ko hoće neka uzme vodu života badava**“ (Otkr. 22,17). „**I život se javi, i videli smo ga, i svedočimo i objavljujemo vam večni život koji beše u Oca a nama (u nama – eng. prev) se javi**“ (1. Jov. 1,2). „**Hvala Bogu za njegov neiskazani dar.**“ (2. Kor. 9,15)

⁶ U Vukovom prevodu stoji: „**Nad svakijem tijelom**“, a Čarnić je preveo: „**Nad svakim čovekom**“ – prim. prev.

Poglavlje 6

Slava krsta

Površni čitaoci mogli bi da zaključe da postoji oštar prelaz između petog i šestog poglavlja, i da se ovaj poslednji deo Poslanice bavi praktičnom stranom duhovnog života, a da je pre toga reč o teorijsko - doktrinalnom izlaganju. To je velika zabluda.

Predmet ove Poslanice jasno se prepoznaje upravo u ovom završnom delu. Nema tu materijala koji bi bio povod za doktrinalne rasprave, već naprotiv, samo nastojanje da se svako neslaganje prekine, time što se čitaoci upućuju na potčinjavanje Duhu. Cilj ovog poglavlja, kao i cele Poslanice, jeste da se oni koji greše protiv Boga poprave, tako što će se vratiti Njegovoj službi, ali u novom Duhu, bez obzira na svoje sopstvene slabosti. Sve rasprave koje su navodno sadržaj prethodnih poglavlja Poslanice Galatima, predstvaljaju samo iznošenje činjenice da se „*dela telesna*“, koja su greh, mogu izbeći jedino posredstvom „*obrezanja*“ Hristovim krstom – službom Bogu u Duhu, bez imalo pouzdanja u telo.

Galatima 6,1:

„Braćo, ako se ko i zatekne u kakvom prestupu, vi duhovni ljudi ispravite takvoga u duhu krotosti, čuvajući samoga sebe – da i ti ne budeš iskušan.“

Kad ljudi počnu sebe da opravdavaju i da se izdaju za pravednike, ponos, hvalisanje i kriticizam utiru put otvorenoj svađi. Tako je bilo i sa Galatima, i tako će biti uvek i sa svima. Ne može drugačije. Svako ponaosob ima svoje poimanje Zakona. Misleći da je dobio opravdanje putem Zakona, čovek spušta ovo uzvišeno Merilo na nivo svog ograničenog uma, zamenjujući ga sobom, i tako on sam postaje merilo za druge. Ako njegovo kritičko oko zapazi nekoga ko se ne ponaša u skladu s njegovim pravilom, on smesta preduzima korake da se razračuna s prestupnikom. Samopravednici sebe smatraju čuvarima svoga brata, tako što ga čuvaju podalje od svog društva, kako sami ne bi bili uprljani u kontaktu s njim. U oštroj suprotnosti s ovakvim duhom, koji je najdominantniji u crkvi, stoje reči podsticaja kojima započinje ovo poglavlje. Umesto da ih lovimo u greškama kako bismo ih osudili, mi treba da lovimo grešnike da bismo ih spasavali.

Bog je rekao Kainu: ***„Ako dobro činiš, nećeš li biti prihvaćen? Ako, pak ne činiš dobro, greh čuči na vratima, spreman da skoči, sa željom da te potčini, zato ti moraš nad njim da vladaš“*** (1. Mojs. 4,7 – kombinacija engleskih prevoda KJV-Viklif-The Message). Greh je grabljiva zver koja u tajnosti vreba, tražeći svaku priliku da skoči i nadvlada onoga ko je neoprezan. On nas želi, ali nama je data sila da vladamo nad njim. ***„Stoga neka ne caruje greh u vašem smrtnom telu“*** (Rimlj. 6,12). Ipak, moguće je (ne i nužno) da i oni najrevniji budu nadvladani. ***„Dečice moja, pišem vam ovo da vi ne zgrešite; ali, ako ko i zgreši, imamo zastupnika kod Oca, Isusa Hrista, pravednika; on je žrtva pomirenja za naše grehe (on očišća grehe naše – Karadžić), i ne samo za naše nego i za grehe celoga sveta“*** (1. Jov. 2,1.2 – Čarnić-KJV). Dakle, ako se neko i spotakne, on mora biti ponovo prihvaćen, a nikako ne potiskivan sve dalje.

Gospod opisuje Svoje delo slikom pastira koji traži zalutalu ovcu. Delo Jevanđelja lične je prirode. Čak i kada ga hiljade njih prihvataju u samo jednom danu, kao rezultat propovedanja u sili, njegov uspeh se može pripisati tome što reč deluje na svako srce ponaosob. Kada propovednik govori pred hiljadama ljudi, obraćajući se svakom pojedinačno i lično, on tada radi Hristov posao. Dakle, ako čovek padne nadvladan grehom, ispravite ga i prihvatite u duhu krotosti. Ničije vreme nije tako dragoceno da bi se smatralo izgubljenim, ako je posvećeno spasavanju samo jedne duše. Neke od najslavnijih i najvažnijih istina koje su zabeležene, pošto

su izašle iz Hristovih usta, bile su upućene samo jednom slušaocu. Dobar je pastir onaj ko se brine za usamljene jaganjce u stadu i neguje ih.

„**Jer Bog bješe u Hristu, i svijet pomiri sa sobom, ne primivši im grijeha njihovijeh (ne računajući njihove grehe, ne koristeći te grehe protiv počinioca – eng. prev) , i metnuvši u nas riječ (poruku – eng. prev) pomirenja**“ (2. Kor. 5,19 – Karadžić). „**On Sam je u Svom telu nosio grehe naše**“ (1. Petr. 2,24 – eng. prev); nije ih pripisao nama, nego ih je sve preuzeo na Sebe. „**Odgovor blag utišava gnjev**“ (Priče 15,1). Hristos nam dolazi s blagim rečima, bez grubog kritikovanja, i tako nas zadobija. Poziva nas da Mu dođemo i kod Njega nađemo odmor, da svoj težak ropski jaram koji nas satire i razdražuje, zamenimo Njegovim koji je lak za nošenje.

Svi hrišćani su jedno u Hristu – Predstavniku čoveka. Zato „**kakav je on, takvi smo i mi na ovom svetu**“ (1. Jov. 4,17). Hristos je na ovom svetu bio primer onoga što čovek može i treba da bude, i što će njegovi pravi sledbenici biti, kada Mu se potpuno posvete. Svojim učenicima On kaže: „**Kao što je Otac poslao mene, i ja šaljem vas**“ (Jovan 20,21). Da bi završili ovaj posao, On ih je obukao u Svoju sopstvenu silu, posredstvom Svetog Duha. „**Bog, naime, nije poslao Sina u svet da sudi svetu, nego da se svet spase njegovim posredstvom**“ (Jovan 3,17). Dakle, ni mi nismo poslani da osuđujemo, nego da spasavamo. Otuda zapovest: „**Ako se ko i zatekne u kakvom prestupu (ako koga greh nadvlada), vi duhovni ljudi ispravite (ponovo prihvatite, vratite – eng. prev) takvoga.**“ Ovo se ne sme ograničavati samo na one koji su s nama zajedno u crkvi. Mi smo, kao Hristovi ambasadori, poslani da preklinjemo ljude da se pomire s Bogom – 2. Korinćanima 5,20. Ne može se naći uzvišenija služba od ove, ni na nebu ni na zemlji. Hristov ambasador može da bude čak i ona osoba koja je u ljudskim očima najniža i najprezrenija, ako je pomirena s Bogom.

Vi duhovni. – Samo takvi su pozvani da vrate i isprave one koji su zastranili. Niko drugi to nije u stanju. Sveti Duh mora da govori kroz ljude koji su pozvani da nekog ukore. To je Hristov posao, a čovek može da bude Njegov svedok samo ako kroz njega deluje sila Svetog Duha.

Nije li, u tom slučaju, reč o velikoj umišljenosti i drskosti kod onoga ko ide da ispravi brata? Zar to nije isto kao da tvrdi za sebe da je duhovan?

Zaista nije lako nijednom palom čoveku da stoji namesto Hrista, i da se u Njegovo ime obraća drugom palom čoveku. Božji plan je da svako treba na sebe da pazi. „**Čuvajući samoga sebe – da i ti ne budeš iskušan.**“ Pravilo koje je ovde izneto, ima za cilj da dovede do oživljavanja crkve. Kada se desi da neko padne u greh, dužnost ostalih nije da o tome odmah izveste nekoga, pa čak ni da sami odmah pođu kod onoga ko je zastranio, već da sebi postave pitanje: „**Kako ja stojim? Da ne grešim i ja u toj istoj stvari, ili u nečemu što je isto takvo zlo? Nisam li možda nečim doprineo da moj brat ili sestra posrnu? Hodim li u duhu, tako da mogu da nju ili njega ispravim, a ne da ga oteram još dalje?**“ Ovakvo postupanje dovelo bi do potpune reformacije u crkvi. Lako bi se moglo desiti da, dok ostali nastoje da dođu u stanje kada će biti spremni za posetu onome ko je otvoreno zgrešio, za to vreme i on sam bude izbačen iz zamke đavola.

Dajući smernice o tome kako da se postupa sa onim ko je prestupio (vidi Matej 18,5-18), Spasitelj je rekao: „**Zaista, kažem vam, što god svežete na zemlji biće svezano na nebu, i što god razrešite na zemlji, biće razrešeno na nebu**“ (stih 18). Da li ovo Božje obećanje znači da će za Njega biti obavezujuća svaka odluka koju donese bilo koja grupa ljudi koja sebe naziva Božjom crkvom? Naravno da ne znači. Ništa što se na zemlji događa ne može da promeni Božju volju. Dve hiljade godina duga istorija hrišćanske crkve obiman je zapis, pun grešaka i zabluda, samovelicanja i postavljanja čovekovog „Ja“ namesto Boga.

Šta je, onda, Hristos mislio? Tačno ono što je i rekao. Njegovo uputstvo podrazumeva crkvu koja je duhovna, ispunjena duhom krotosti, svako ko govori, to čini kao da „**govori... reči Božje (Božja proćanstva – eng. prev)**“ (1. Petr. 4,11). Samo Hristova reč treba da je u srcu i ustima svih onih koji ispravljaju grešnika. Ako je to slučaj onda sledi da je sve što se sveže na

zemlji, sigurno već svezano na nebu, pošto Božja reč na nebu oduvek važi. Međutim, ovo ne važi kada se Pismo dosledno ne uvažava, u slovu i u duhu.

Galatima 6,2:

„Nosite bremena jedan drugoga, pa ćete tako ispuniti Hristov zakon.“

„Hristov Zakon“ ispunjen je nošenjem tuđeg bremena zato što je zakon Hristovog života nošenje tereta. „On bolesti naše nosi i nemoći naše uze na se.“ Ko želi da ispuni Njegov Zakon, mora da čini isto delo za one koji su posrnuli i lutaju. **„Zato bješe dužan u svemu da bude kao braća... Jer u čemu (i sam) postrada i iskušan bi, u onome može pomoći i onima koji se iskušavaju“** (Jevr. 2,17.18 – Karadžić). On zna šta znači biti do krajnosti kušan, i zna kako se pobeđuje u kušanju. Iako **„nije znao greha“, „Bog (Ga) je učinio grehom za nas, da mi u njemu postanemo pravednost Božija“** (2. Kor. 5,21). On je poneo svaki od naših greha i priznao ih pred Bogom kao da su lično Njegovi.

Na isti način On i nama pristupa. Umesto da nas prekoreva zbog našeg greha, On nam otvara Svoje srce i govori nam kako je propatio, podnoseći iste tegobe, bol, tugu i sramotu. Tako On zadobija naše poverenje. Kad znamo da je i On prošao kroz isto iskustvo, da se spustio do najvećih dubina, spremni smo da Ga slušamo dok nam govori o putu izbavljenja, jer znamo da govori iz ličnog iskustva.

Prema tome, najvažnija stvar u spasavanju grešnika je da se predstavimo kao oni koji su jedno s njima. Priznanjem svojih sopstvenih grešaka, mi spasavamo druge. Čovek koji smatra da je bez greha nije osoba koja će vratiti grešnika. Ako kažete nekom koga je greh nadvladao: **„Kako si, za ime sveta, uopšte mogao da učiniš tako nešto? Ja u svom životu nikad nisam učinio ništa slično! Ne vidim kako iko ko ima imalo samopoštovanja, može tako da postupi“** – onda bi mnogo bolje bilo da ste ostali kod kuće. Bog je izabrao jednog, ali samo jednog fariseja, i uvrstio ga među apostole. On nije dobio zadatak da bilo gde ide, pre nego što je shvatio da je grešnik, i to najveći od svih.

Ponižavajuće je priznati greh, ali put spasenja je put krsta. Samo preko krsta je Hristos mogao da postane Spasitelj grešnika. Ako hoćemo da učestvujemo u Njegovoj radosti, moramo s Njim zajedno da pretrpimo isti prezreni krst. Zapamtite ovu istinu: samo priznajući sopstvene grehe, možemo da spasemo druge od njihovih greha. Jedino tako možemo da im pokažemo put spasenja; jer onaj ko priznaje grehe svoje, dobija očišćenje od njih, pa može i druge da dovede do izvora očišćenja.

Galatima 6,3.4:

„Jer ako ko misli da je nešto, a nije ništa, zavarava samoga sebe. A svako neka ispituje svoje delo, pa će tada samo pred sobom imati hvalu, a ne pred drugim.“

Obratite pažnju na reči: **„A nije ništa“**. Ne kaže da ne treba da mislimo da smo nešto, sve dok zaista ne postanemo **„nešto“**. Ne, ovde je jednostavno konstatovano da smo mi ništa. Pred Gospodom su ništa ne samo pojedinci, nego čitavi narodi. Ako ikada pomislimo za sebe da smo nešto, onda varamo sami sebe. Mi to često i činimo, kvareći na taj način Božji posao.

Ne zaboravite **„Hristov Zakon“**. Iako je bio sve, **„ispraznio je Sebe“** (Filib. 2,7 – neki eng. prevodi), da bi Božje delo moglo da se izvrši. **„Sluga nije veći od svog gospodara“** (Jovan 13,16). Samo je Bog velik. **„Svaki je čovek, čak i kad najbolje stoji, ništavan“** (Psalam 39,5 – eng. prev). Samo je Bog istinit, a svaki je čovek laža. Kad priznamo ovo i živimo sa tom svešću, mi smo u položaju gde Božji Duh može da nas ispuni, tako da Bog može da radi kroz nas. **„Čovek greha je onaj ko uzdiže sebe“** (2. Sol. 2,3.4. – eng. prev). Božje dete je, pak, onaj ko se ponizi.

Galatima 6,5:

„Svako će, naime, nositi svoje breme.“

Da li ovo protivreči stihu 2? Nipošto. Kada nam Pismo nalaže da nosimo „*bremena jedan drugoga*“, ono ne kaže da svoj teret bacamo na drugoga. Svako mora da baci svoje breme na Gospoda – Psalam 55,22. On nosi teret celog čovečanstva, i to ne kao mase, već teret svakog pojedinca od kojeg se čovečanstvo sastoji. Ne bacamo svoje terete na Njega tako što ih obuhvatimo svojim rukama, ili mislima, i onda ih odbacimo od sebe, tako da padnu na Onoga koji stoji na izvesnoj udaljenosti od nas. To se nikad ne može postići. Mnogi su pokušavali da se oslobode svog tereta greha i bola, brige i tuge, ali nisu u tome uspeli. Osećali su kako im se ovaj teret ponovo vraća, kotrljajući se kao ogromna grudva pravo na njihovu glavu i svaki put teži nego ikad pre, sve dok zbog toga nisu skoro potpuno potonuli u očajanje. U čemu je bila greška? Jednostavno, u sledećem: Hrista su doživljavali kao nekog ko je na određenoj razdaljini od njih, i osećali su da sami moraju da premoste taj prazan prostor. To je nemoguće. Čovek koji je „*bez snage*“ ne može da baci svoje breme ni za dužinu svoje ruke. Mi nećemo znati šta je odmor od teškog bremena, sve dotle dok Gospoda držimo udaljenog od nas, makar i za dužinu ruke. Kada Onoga čija se sila vidi u svakom pokretu, priznamo kao našu jedinu potporu i naš život, i kad, priznavši na taj način da smo mi sami po sebi ništa, nestanemo iz sopstvenog vidokruga, tada smo svoj teret položili na Hrista. On zna šta treba učiniti s njim. Upregnuti zajedno s Hristom, učićemo od Njega kako se nose tereti drugih.

Šta ćemo onda sa nošenjem sopstvenog tereta (stih 5)? Božanska sila je ta „*što deluje u nama*“ i nosi breme! **„Ja sam s Hristom raspeta: ipak živim, ali ne ja, nego Hristos u meni živi“** (Gal. 2,20 – eng. prev). To sam ja, ali ipak, nisam ja, nego Hristos.

Sada sam shvatio tajnu! Neću više da druge opterećujem pričom o svojim teretima, nego ću sam da ih nosim; ali ne ja, nego Hristos u meni. Ima još mnogo ljudi u ovom svetu koji nisu naučili ovu Hristovu lekciju, da svako Božje dete uvek ima posao koji ga čeka – da nosi bremena drugoga. Svoj sopstveni teret on će poveriti Gospodu. Nije li to divno kad imaš Onoga ko je silan (vidi Isaija 28,2), da uvek nosi tvoje breme?

Ovu lekciju smo naučili iz Hristovog života. On je prošao čineći dobro, jer je Bog bio s Njim. Tešio je žalosne, zavijao ranjene u srcu, lečio sve koje je đavo mučio. Niko ko je Njemu došao da se požali na svoju muku, ili bolest koja ga je kinjila, nije bio otpušten bez olakšanja. Ovo je bilo „*da se ispuni što je rekao prorok Isaija: 'On uze naše slabosti i ponese bolesti'*.“ (Mat. 8,17)

A kad noć mnoge pošalje u postelju, On bi često našao neku goru, ili kakvu šumu, gde je u zajednici s Ocem, kroz kojeg je živeo, dobio novu životnu snagu, sada za sopstvenu dušu. **„Svako neka ispituje svoje delo. Ispitajte sami sebe da vidite jeste li u veri (držite li se vere), proverite sami sebe. Zar ne shvatate da je Hristos u vama? – osim ako zaista niste izdržali proveru!“** (2. Kor. 13,5 – eng. prev). **„On je bio razapeta u slabosti, ali je živ silom Božijom; jer smo i mi slabi u Njemu, ali među vama (imajući posla s vama – buk. prev) bićemo živi s njim silom Božijom“** (2. Kor. 13,4 – eng. prev). Ako nam dakle, naša vera posvedoči da je Hristos u nama (a vera će nam dokazati samo ono što je stvarna činjenica), onda imamo radost u nama samima, a ne u nekom drugom. Radujemo se u Bogu, kroz našeg Gospoda Isusa Hrista, i naša radost ne zavisi ni od jedne druge osobe na svetu. Čak i ako svi padnu i obeshrabre se, mi možemo da stojimo, jer **„Ipak stoji čvrsti temelj Božiji“** – Hristos. (2. Tim. 2,19)

Zato, neka ne bude zadovoljan time što se oslanja na nekog drugog, niko ko sebe naziva hrišćaninom. Čak i ako je najslabiji od najslabijih, neka bude onaj ko nosi breme, saradnik Hristov, noseći u Hristu, tiho i bez žalbi, svoj sopstveni, kao i teret svojih bližnjih. On može da se potruži i da otkrije neke od tereta koji pritiskaju njegovog brata, koji ih isto tako nosi ne

žaleći se, i da mu olakša, a drugi će se ugledati na ovaj primer. Tako će radost slabih biti iskazana rečima: „**Jer mi je sila i pjesma Gospod Bog, on mi bi spasitelj.**“ (Is. 12.2)

Galatima 6,6:

„A koji se uči reči, neka sa svojim učiteljem deli sva dobra.“

Nema sumnje da se ove reči u prvom redu odnose na materijalnu potporu. Ako se neko potpuno posveti službi Reči, očigledno je da sredstva neophodna za njegovo izdržavanje, moraju doći od onih koji imaju korist od te službe i koji se uče. Međutim, to ni na koji način ne iscrpljuje značenje stiha. Onaj ko se podučava u Reči, mora sa svojim učiteljem da deli „*sva dobra*“. Uzajamna pomoć je tema ovog poglavlja. „*Nosite bremena jedan drugoga.*“ Čak i učitelj koji se izdržava od priloga onih koji se podučavaju, mora da koristi svoj novac tako da njime pomaže druge. Hristos i apostoli, koji nisu ništa imali od materijalne svojine – jer je sam Hristos bio siromašniji od najsiromašnijih, a Njegovi učenici su sve ostavili da bi Ga sledili – ipak su odvajali za siromahe od svojih skromnih zaliha – Jovan 13,29.

Kad su učenici rekli Isusu da otpusti gladno mnoštvo, kako bi ljudi mogli da kupe sebi hranu, On im je odgovorio: „**Ne treba da idu; dajte im vi da jedu**“ (Mat. 14,16). On se nije šalio s njima. Mislio je ono što je rekao. Znao je da oni nemaju ništa da ponude tom mnoštvu. Ali, oni su u stvari imali onoliko koliko je On imao. Oni nisu uviđali silu Njegovih reči, pa je zato On morao da uzme hleb u Svoje ruke i da ga deli učenicima; tako su zaista oni nahranili gladan narod. Reči koje im je uputio, značile su da oni treba da čine tačno ono što je On učinio. Koliko nas je samo puta naš nedostatak vere u Hristovu reč, sprečio da učinimo dobro i podelimo ono što imamo (vidi Jevrejima 13,16), što bi predstavljalo žrtvu koja je Bogu ugodna.

Kako učitelji ne dele samo Reč nego i materijalna dobra, tako i oni koji se podučavaju u Reči ne treba da ograničavaju svoju darežljivost samo na materijalna dobra. Pogrešno je smatrati da propovednici Jevanđelja nikad nemaju potrebu za duhovnim osveženjem ili da ga ne mogu dobiti od najslabijeg člana stada. Niko ne može reći koliko je duša jednog učitelja ohrabrena svedočanstvom (ispoljavanjem) vere i radosti u Gospodu, koje dolazi iz usta onih koji su slušali reč. Ne radi se samo o tome da učitelj uviđa kako njegov rad nije bio uzalud. Izrečeno svedočanstvo ne mora da ima ikakve veze sa onim što je on konkretno činio. Međutim, iskustvo jedne duše koja iznosi smerno i radosno svedočanstvo o onome što je Bog za nju učinio, često će za učitelja značiti ono neophodno osveženje, koje će on, potom, utkati u svoje propovedanje Reči, i na taj način osnažiti stotine duša koje ga slušaju.

Galatima 6,7.8:

„Ne varajte se, Bog se ne da ismejavati. Jer što čovek seje, ono će i žnjeti: ko seje u svoju plot (telo – Karadžić) od plati će žnjeti pogibao, a ko seje u Duha od Duha će žnjeti večni život.“

Ovo je sažeto izneta istina, koja se ne bi mogla bolje pojasniti nikakvim dugačkim govorima. Žetva, a to je kraj sveta, otkriva da li je seme bilo kukolj ili žito. „**Sijte pravdu, želite milost; orite krčevinu, jer je vrijeme da tražite Gospoda, da bi došao i podaždio vam pravdom**“ (Osija 10,12). „**Ko se uzda u svoje srce, bezuman je**“ (Priče 28,26); a podjednako bezuman je i onaj ko se uzda u drugog čoveka, kao što kaže Osija 10,13: „**Oraste bezbožnost, žeste bezakonje, jedoste plod od laži; jer si se pouzdao u svoj put, u mnoštvo svojih junaka.**“ „**Da je proklet čovjek koji se uzda u čovjeka i koji stavlja tijelo sebi za mišicu**“, bilo da je njegovo, ili telo nekog drugog čoveka; „**Blago čovjeku koji se uzda u Gospoda i kome je Gospod uzdanica.**“ (Jer. 17,5.7)

Sve što je trajno dolazi od Duha. Telo je iskvareno i ono kvari sve ostalo. Onaj ko se povodi samo za sopstvenom ugodnošću, zadovoljavajući želje tela i uma, požnjeće izopačenost i smrt.

„Ali Duh je život poradi pravednosti“ (Rimlj. 8,10), i onaj ko sluša samo um Duha, požnjeće večnu slavu. **„Jer ako po telu živite, umrećete; ako pak Duhom umorite telesna dela, živjećete“** (Rimlj. 8,13). Divno! Ako živimo, umrećemo; ako umremo, živjećemo! Ovo je Hristovo svedočanstvo: **„Ko hoće da spase svoj život – izgubiće ga; a ko izgubi svoj život mene radi – naći će ga.“** (Mat. 16,25)

Ovo ne znači da ćemo izgubiti svaku radost u ovom životu. To nije život neprekidnog lišavanja i pokore, ispunjen odricanjem od onoga za čim žudimo, radi nečega što ćemo kao zamenu dobiti u budućnosti. Ove reči ne znače da će naš sadašnji život biti živa smrt, jedna dugotrajna agonija. Daleko od toga! To je surova i pogrešna ideja o hrišćanskom životu, životu koji se nalazi u smrti. Ne! Ko god dolazi Hristu i pije od Duha, on ima u sebi **„izvor vode koja uvire u (koja se pojavljuje kao – eng. prev) večni život“** (Jovan 4,14). Radost večnosti je nešto što on već sad poseduje. Njegova je radost potpuna i ne smanjuje se iz dana u dan. On je prezadovoljan izobiljem Božjeg doma (vidi Psalam 36,8), i pije iz reke sladosti Božje. On ima sve za čim žudi, jer njegovo srce i telo traže samo Gospoda u kome je savršena punina. Nekad mu se činilo da „vodi život“, ali sada uviđa da je to samo bilo neprekidno približavanje grobu, jami u kojoj se sve raspada. Tek sad on počinje stvarno da živi, a radost tog novog života **„neiskazana je i prepuna slave“** (1. Petr. 1,8 – eng. prev). Njegova pesma je:

Niko sem Hrista ne može da nasiti,
spram Njegovog imena drugo ime šta je?!
Samo sam u Njemu ja našao ljubav,
Večnu sreću, život i radost što traje!

Prepredenjak uvek, po prirodi stvari, traži da se dočepa najčvršćeg položaja. Zato, gde god su bogata obećanja data vernicima, sotona nastoji da ih izvrne, tako da ona postanu izvor obeshrabrenja. Shodno tome, on je mnoge naveo da veruju kako reči: **„Ko seje u svoju plot od ploti će žnjeti pogibao“**, zapravo znače da oni moraju celokupan svoj život, čak i nakon nanovog rođenja, da podrede patnji zbog svog predašnjeg života u grehu. Neki su čak prihvatili ideju da će i u večnosti morati da nose ožiljke svojih starih greha, tvrdeći: **„Ja se ne mogu nadati da ću ikad da postanem ono što bih bio, da nisam nikada zgrešio.“**

Kakvu ljagu to baca na Božju milost i iskupljenje u Isusu Hristu! To nije sloboda koju nam Hristos daje. Podstaknuti smo sledećim rečima: **„Kao što ste, naime, nekad dali svoje udove da služe nečistoti i bežakonju – na upražnjavanje bežakonja, tako sada dajte svoje udove da služe pravednosti – na osvećenje“** (Rimlj. 6,19). Ali ako bi neko, ko je sebe na ovaj način predao na posvećenje, morao uvek da bude osujećen zbog svojih loših navika u prošlosti, to bi bio dokaz da je sila pravednosti manja od sile greha. Međutim, Božja milost je velika kao nebesa.

Imamo primer čoveka koji je zbog svojih velikih greha bio osuđen na doživotnu robiju. Nakon nekoliko godina izdržavanja kazne, on dobija pomilovanje i biva pušten na slobodu. Nakon izvesnog vremena srećemo istog čoveka sa teškom olovnom kuglom vezanom za njegovu nogu čeličnim lancima, i posmatramo kako se zbog okova teško kreće. **„Šta je sad ovo?“**, pitamo ga u čudu. **„Zar ti nije poklonjena sloboda?“** „Jeste“, odgovara on, **„slobodan sam, ali moram da nosim ove okove da bi me podsećali na moje ranije zločine.“**

Svaka molitva koju nadahnjuje Sveti Duh, predstavlja Božje obećanje. Jedna od najdirljivijih je: **„Grijevova mladosti moje, i mojih prijestupa ne pominji; po milosti svojoj pomeni mene, radi dobrote svoje, Gospode!“** (Psalam 25,7)

Kad nam Bog oprost i zaboravi naše grehe, On nam daje takvu silu da ih nadalje izbegavamo, da smo poput onih koji nikada nisu zgrešili. **„Darovana (su nam) skupocena i najveća obećanja, da pomoću njih postanete učesnici u Božijoj prirodi, pošto izgubite pokvarenost koja požudom vlada u svetu“** (2. Petr. 1,4). Čovek je pao zbog toga što je jeo od drveta poznanja dobra i zla. Jevanđelje predstavlja takav otkup iz ovog pada, da su sve

uspomene na greh izbrisane. Iskupljeni sada znaju samo za dobro, kao Hristos koji „**greha nije znao**“.

Oni koji seju u telo, od tela će požnjati iskvarenost, kao što smo svi već iskusili. „**A vi niste sasvim u telu, nego u Duhu, ako Duh Božiji stvarno obitava u vama**“ (Rimlj. 8,9). Duh ima moć da nas oslobodi od greha koji su od tela, kao i od svih njihovih posledica. „**Hristos (je) zavoleo Crkvu i samoga sebe predao za nju, da je posveti, očistivši je vodenim kupanjem i rečju, da sam sebi postavi slavnu Crkvu, koja nema mrlje, ni bore, ili tako što, nego da bude sveta i neporočna**“ (Efes. 5,25-27). „**Njegovom ranom mi smo se izlečili.**“ Uspomena na greh, ali ne na onaj lični, postojaće kroz svu večnost u ožiljcima koji se nalaze na Hristovim rukama, nogama i Njegovom bedru. To su znaci našeg potpunog i savršenog iskupljenja.

Galatima 6,9:

„I ne malaksavajmo čineći dobro; jer ćemo u svoje vreme žnjeti – ako ne klonemo.“

Mi se tako lako umaramo kad činimo dobro, ako ne gledamo na Hrista. Tražimo predah jer stalnu obavezu da činimo dobro doživljavamo kao suviše veliki pritisak. Međutim, to je tako samo ako nismo sasvim naučili šta je radost u Gospodu, snaga koja nas krepi i čuva od zamora. „**Ali koji se nadaju Gospodu (koji čekaju Gospoda – eng. prev), dobijaju novu snagu, podižu se na krilima kao orlovi, trče i ne sustaju, hode i ne more se.**“ (Is. 40,31)

Ovo se odnosi, što i sam kontekst pokazuje, ne samo na odupiranje iskušenju u našem sopstvenom telu¹, nego i na pomaganje drugima. Ovu lekciju moramo naučiti od Hrista, kome „**Neće... dosaditi, niti će se umoriti, dokle ne postavi sud na zemlji**“ (Is. 42,2). U Njegovom pristupu ništa se ne menja i pored toga što mnogi koje je oslobodio nikad nisu pokazali ni najmanji znak zahvalnosti. On je došao da čini dobro, a ne da Ga drugi zbog toga cene. Zato, „**Izjutra sij sjeme svoje i uveče nemoj da ti počivaju ruke, jer ne znaš šta će biti bolje, ovo ili ono, ili će oboje biti jednako dobro**“ (Prop. 11,6). Ne možemo znati koliko ćemo požnjati, niti od kojeg posejanog semena će dospeti rod. Neko seme može da padne i pored puta i da bude ugrabljeno pre nego što uspe da pusti koren; drugo će možda pasti na kamenitu podlogu gde će uvenuti, a opet, treća vrsta može završiti među trnjem koje će je ugušiti. Međutim, jedno je sigurno, a to je da sejača čeka žetva. Ne znamo da li će nam ona doći od onoga što smo posejali ujutro ili, pak, od semena koje smo bacili na zemlju uveče, ali nije moguće da obe setve podbace. Jedna će sigurno doneti rod, a možda i obe.

Nije li nam ovo dovoljno ohrabrenje koje pomaže da se ne umaramo čineći dobro? Zemljište može da izgleda jadno, sezona može da bude jedna od onih koje ne obećavaju mnogo, izgledi za žetvu sasvim mršavi. Tada ćemo verovatno doći u iskušenje da pomislimo da je sav naš rad uzalud. Nije tako! „**Jer ćemo u svoje vreme žnjeti – ako ne klonemo.**“ „**Stoga, braćo moja draga, budite čvrsti, nepokolebljivi, uvek bogati u delu Gospodnjem, znajući da vaš trud nije bez ploda u Gospodu.**“ (1. Kor. 15,58)

Galatima 6,10:

„Stoga, dakle, činimo dobro svima dok imamo vremena, a najviše onima koji pripadaju našoj verskoj porodici.“

Po ovim rečima zaključujemo da apostol govori o materijalnoj pomoći, jer nam ne treba nikakva posebna zapovest da propovedamo Reč onima koji ne pripadaju domu vernih. Njima pre svega treba da se propoveda. Međutim, prirodna je težnja – kažem prirodna, a ne duhovna – da svoje dobročinstvo ograničimo na one koje nazivamo „**zaslužnima**“. Mnogo slušamo o „**zaslužnim (dostojnim) siromasima**“. Ali, svi smo mi nedostojni da primimo i najmanji od

¹ Ovde bi se moglo prevesti i kao: „...odupiranje iskušenju koje dolazi iz našeg sopstvenog tela“ – prim. prev.

Božjih blagoslova. Ipak, On neprekidno izliva Svoje blagoslove na nas. **„Ako činite dobro svojim dobrotvorima, kakva vam je hvala? To isto čine i grešnici. I ako zajmite onima od kojih se nadate da ćete dobiti, kakva vam je hvala? I grešnici zajme grešnicima – da isto toliko prime. Nego ljubite svoje neprijatelje, i činite dobro, i dajte na zajam ne očekujući ništa; i biće vaša nagrada velika, i bićete sinovi Svevišnjega, jer je on blag prema nezahvalnima i zlima.“** (Luka 6,33-35)

Da činimo dobro drugima – to treba smatrati za privilegiju u kojoj nalazimo užitek, a ne kao dosadnu dužnost koju moramo da otaljamo. Ljudi ne govore o neprijatnoj dužnosti kao o šansi. Niko ne kaže: „Ukazala mi se prilika da izgubim nešto novca.“ Naprotiv, kaže se da nam se pružila prilika da zaradimo novac, ili da izbegnemo neku opasnost koja nam je pretila. Upravo tako treba da gledamo i na činjenje dobra onima kojima je to potrebno.

Dobra šansa, prilika koja nam otvara perspektivu, jeste nešto za čim uvek tragamo. Ljudi neprestano traže priliku da nešto ostvare. Apostol nas uči da isto tako tražimo priliku da nekom pomognemo. Tako je Hristos radio. On je „**prošao čineći dobro**“. Putovao je peške po celoj zemlji, tražeći priliku da učini nekome kakvo dobro, i uvek je nalazio one kojima je Njegova pomoć trebala. On je činio dobro, „**jer Bog beše s Njim**“. Njegovo ime je Emanuilo, što znači „**Bog s nama**“. Dakle, kad je On s nama, i to u sve dane do svršetka sveta, onda je i Bog s nama, čineći nam dobro, kako bi i mi, takođe, mogli da činimo dobro.

Galatima 6,11:

„Vidite kolikim slovima sam vam pisao svojom rukom.“

Revnost koja je obuzimala apostola Pavla dok je pisao ogledala se u tome što je, suprotno svom običaju, zgrabio pero i svojom rukom ispisao celu Poslanicu, ili bar njen veliki deo. Kao što je nagovešteno u četvrtom poglavlju, apostol je patio od slabosti očiju. To ga je veoma ometalo u njegovom radu, ili bolje rečeno, ometalo bi ga da Božja sila nije počivala na njemu. Bilo je neophodno da uvek neko bude pored njega i pomaže mu. Neki su zloupotrebili ovu činjenicu i u Pavlovo ime napisali pisma braći u nekim crkvama, koja su ih uznemirila (vidi 2. Solunjanima 2,2). Međutim, u 2. Solunjanima poslanici Pavle objašnjava vernicima kako mogu da raspoznaju pismo koje dolazi od njega. Ko god da je zapisivao tekst, pozdrave i potpis je on svojeručno pisao. Međutim, slučaj Galata zahtevao je takvu hitnost, da je verovatno on sam napisao celu Poslanicu.

Galatima 6,12:

„Svi koji žele da se telom pokažu lepi, ti vas prisiljavaju da se obrezujete, samo da ne budu gonjeni za Hristov krst.“

Mi ne možemo da opišemo Boga i beskorisni su pokušaji koji samo mogu da prevare kako druge, tako i nas same. Gospod ne gleda na ono „**na što čovjek gleda: čovjek gleda što je na očima, a Gospod gleda na srce**“ (1. Sam. 16,7). Obrezanje na koje su „**lažna braća**“ pokušavala da nagovore Galate, da na njega polože svoje pouzdanje, značilo je samopravednost umesto pravednosti kroz veru. Oni su Zakon poznavali samo kao obličje (formu) pravednosti i istine. Svojim delima oni su mogli „**da se telom pokažu lepi (da se spolja, po telu, pokažu kao uspešni i dobri – eng. prev)**“, ali je to bila samo obična predstava u kojoj nije bilo ničeg stvarnog. Bez podnošenja progona zbog Hristovog krsta, oni su mogli samo da izgledaju kao pravednici.

Galatima 6,13:

„Jer ni sami oni koji se obrezuju ne drže zakona, nego hoće da se vi obrezujete – da se vašim telom hvale.“

U stvarnosti, oni ni u kom slučaju nisu držali Zakon. Telo se protivi Zakonu Duha, a „**oni koji su u telu ne mogu Bogu da ugode.**“ No, oni su želeli da obrate ljude „u našu veru“, kako to kažu mnogi koji imaju svoje različite teorije. Hristos kaže: „**Teško vama, književnici i fariseji, licemeri, što prehodite more i kopno da stvorite jednog proselita, i kad postane, činite ga sinom paklenim, dvaput gorim od sebe**“ (Mat. 23,15). Takvi učitelji se hvale telom svojih „obraćenika“. Ako mogu da izbroje mnoštvo onih koji pripadaju „našoj veroispovesti“, ako mogu da istaknu broj onih koje su „zadobili“ proteklih toliko i toliko godina, onda oni osećaju sreću kojom su obično ispunjeni uspešni ljudi. Brojevi i spoljašnji izgled mnogo znače ljudima, ali ništa ne znače Bogu.

Galatima 6,14:

„A ja sam daleko od toga da se hvalim ičim drugim sem krstom Gospoda našega Isusa Hrista, kojim je svet za mene raspet, i ja za svet.“

Zašto se treba hvaliti krstom? Zato što je njegovim posredstvom svet razapet za nas, i mi za svet. Poslanica završava tamo gde je i počela – sa oslobođenjem od „**sadašnjeg zlog sveta**“ (Gal. 1,4). Samo je krst taj koji ostvaruje oslobođenje. Krst je simbol poniženja. Zato se njime hvalimo.

Bog otkriven na krstu. – „Mudri da se ne hvali mudročću svojom, ni jaki da se ne hvali snagom svojom, ni bogati da se ne hvali bogatstvom svojim.“ (Jer. 9,23)

Zašto mudri ne treba da se hvali svojom mudročću? Zato što je ona, sve dotle dok je to njegova mudrost, zapravo ludost. „**Jer je premudrost ovoga svijeta ludost pred Bogom**“ (1. Kor. 3,19). Niko nema onu mudrost kojom bi se mogao hvaliti, jer je sva njegova mudrost, ludost. Mudrost, pak, koju Bog daje, donosi poniznost umesto ponosa i hvalisavosti.

A šta sa snagom (moći)? „**Svako (je) tijelo trava**“ (Is.40,6). „**Svaki je čovek, čak i kad je u najboljem stanju, ništavan**“ (Psalam 39,5). „**Ta, sinovi su prostački ništa, sinovi su gospodski laž, da se metnu na mjerila, bili bi lakši nego ništa.**“ (Psalam 62,9)

Što se bogatih tiče, njihova uzdanica je „**nesigurna**“ (vidi 1. Timotiju 6,17). Bogatstvo čovek „**sabira, a ne zna kome će dopasti**“ (Psalam 39,6). Imetak „**načini sebi krila i kao orao odleti u nebo**“ (Priče 23,5). Samo u Hristu se nalazi nemerljivo i neprolazno bogatstvo.

Dakle, čovek nema baš ništa čime bi se hvalio. Šta ostaje od čoveka koji je sav ništavan? Gde je njegovo blago, ili mudrost, ili snaga? Sve što čovek jeste ili što ima, dolazi od Gospoda. Prema tome, ono čime treba da se hvali je slava koju ima u Gospodu – 1. Korinćanima 1,31.

Uporedite ovaj stih sa Galatima 6,14. Isti Duh inspiriše oba teksta, tako da tu nema protivrečnosti. U jednom slučaju kaže nam se da jedino čime treba da se hvalimo jeste poznanje Gospoda. Drugi stih kaže da ne postoji ništa čime se možemo hvaliti osim krstom Gospoda našega Isusa Hrista. Zaključak je da u krstu mi nalazimo poznanje Boga. Poznavati Boga, to je večni život; i nema drugog života za čovečanstvo osim onog koji dolazi preko Isusovog krsta. Još jednom jasno uviđamo da je sve što čovek može da zna o Bogu, otkriveno na krstu.

Ovo nam još jednom pokazuje da se krst može videti u svim delima stvaranja. Večna sila i božanstvo Gospodnje – sve to može da se spozna o Bogu i da se vidi u onome što je On sazdao. Iz slabosti Bog izvodi snagu; smrću On spasava čoveka, tako da i mrtvi mogu da počivaju u nadi. Nijedan čovek ne može da bude tako siromašan, tako slab ili grešan, do te mere degradiran i dostojan prezira, da ne bi mogao da se hvali krstom. Krst ga dohvata na onom mestu gde se on nalazi, jer je on simbol sramote i uniženosti. On otkriva Božju silu u čoveku, i eto razloga za večnu pohvalu.

Krst raspinja. – Krst nas odseca od sveta. Slava mu! Slava mu, jer nas on, pošto nas je odvojio od sveta, odmah potom sjedinjuje s Bogom. „**Ko, dakle hoće da bude prijatelj svetu, postaje neprijatelj Božiji**“ (Jakov 4,4). Kroz Svoj krst, Hristos je uništio neprijatelja –

Efescima 2,15.16. „**A svet i želja za njim prolazi; ko pak tvori volju Božiju ostaje doveka**“ (1. Jov. 2,17). Dopustite, onda, da svet prođe.

Radosti zemna zgasni, zgasni.
Samo je Isus moj.
Dolazi Gospod i ne kasni.
Samo je Isus moj.

Mračna divljina zemlja je ova,
nema mesta za odmor na njoj,
samo Isus blagoslov pruža,
samo je Isus moj!

Isus kaže: „**A ja ću – kad budem podignut sa zemlje – privući sve k sebi**“ (Jovan 12,32). Ovim rečima je On predskazao kakvom će smrću umreti – smrću na krstu. „**On je unizio samoga sebe i postao poslušan do smrti, do smrti na krstu. Zato ga je i Bog preuzvisio i darovao mu ime koje je nad svakim imenom**“ (Filib. 2,8.9). Kroz Svoju smrt se On uzdigao do desne strane nebeskog Veličanstva. Zato je samo krst taj koji nam donosi slavu; otud sva naša hvala treba da bude samo u krstu. Krst koji je sinonim za porugu i sramotu ovog sveta, uzdiže nas visoko iznad sveta i postavlja zajedno s Hristom u nebeske visine. Sila kojom on to ostvaruje, jeste sila „**što djeluje u nama**“ (Efes. 3,20), moć koja deluje u svemu stvorenom i održava sve što postoji.

Galatima 6,15:

„Jer niti je što obrezanje niti neobrezanje, nego jedno novo stvorenje.“

Spasenje ne dolazi od čoveka, šta god da on radi, ili kakav god da je njegov položaj ili stanje u kojem se nalazi. Ako je obrezan, on nije zbog toga ništa bliži spasenju. Samo krst ima silu da spase. Jedino što ima vrednost, to je novo stvorenje, ili, kako stoji u Revidiranoj standardnoj verziji engleskog prevoda, „**ново stvaranje**“. Samo kroz smrt mi postajemo jedno s Njim. (Rimljanima 6,3)

Ništa u svojoj ruci ne nosim,
Samo se Tvojim krstom ponosim.

Krst je novo stvaranje. Tu se nalazi još jedan razlog da ga slavimo. Kada je, na početku, novi svet izašao iz Božje ruke „**pjevahu zajedno zvijezde jutarnje i svi sinovi Božji klikovahu.**“ (Jov 38.7)

Znak krsta. – Sastavimo sada sve tekstove koje smo citirali: 1) Hristov krst je jedina stvar kojom treba da se hvalimo; 2) ko se hvali treba da se hvali isključivo poznanjem Gospoda; 3) Gospod je izabrao ono što je slabo na svetu, da zbuni i porazi moćne, da se niko ko se oseća jakim ne bi hvalio ničim osim Gospodom; i 4) Bog je otkriven u delima Svog stvaranja. Sva stvorena dela koja su ispoljavanje Božje sile, isto tako su i manifestacija krsta, jer je Hristov krst Božja sila, i Bog je otkriven preko njega.

I šta smo sada dobili? Sila koja je bila neophodna za stvaranje sveta i svega što je na svetu, sila koja sve održava u egzistenciji, ista je ona moć koja spasava sve koji se na nju oslanjaju. To je sila krsta.

Dakle, sila krsta, preko kojeg isključivo dolazi spasenje, ista je sila koja stvara i koja nastavlja da deluje u svemu stvorenom. Međutim, kada Bog nešto stvori, onda je to „**dobro veoma**“. Tako je i sa „**novim stvaranjem**“ u Hristu, posredstvom Njegovog krsta. Mi smo „**njegovo delo (njegov posao – Karadžić; njegova zanatska veština, izrada – eng. prev),**

sazdani (stvoreni – KJV-Čarnič) u Isusu Hristu za dobra dela, koje je Bog unapred pripremio, da u njima hodimo“ (Efes. 2,10). Ovo novo stvaranje u krstu se ostvarilo; jer sila krsta je sila kojom „u početku stvori Bog nebo i zemlju“ (1. Mojs. 1,1). Ova moć održava zemlju i sprečava njeno uništenje, kao rezultat kletve; ona čini da se smenjuju godišnja doba, setva i žetva; ona će konačno obnoviti lice zemlje. „**Procvjetaće obilno, i veseliće se radujući se i popijevajući; slava Livanska daće joj se i krasota Karmilska i Saronska; ta će mjesta vidjeti slavu Gospodnju krasotu Boga našega.**“ (Is. 35,2)

„Velika su djela Gospodnja, draga svima (traže ih svi – eng. prev) koji ih ljube. Djelo je njegovo slava i krasota, i pravda njegova traje dovijeka. Čudesa je svoja učinio da se ne zaborave; dobar je (pun je sažaljenja – eng. prev) i milostiv Gospod.“ (Psalam 111,2-4)

U ovim rečima uočavamo da divna Božja dela otkrivaju Njegovu pravednost, ali i Njegovu milost i dobrotu (sažaljenje). To je još jedan dokaz da sva Njegova dela jesu otkrivenje krsta Hristovog, u kojem su sva ljubav i milost skoncentrisani.

On je svoja čudesna dela „učinio da se ne zaborave“, ili drugačije prevedeno: „**Od svojih čudesnih dela on je načinio spomenike.**“ Zašto Bog želi da ljudi zapamte i priznaju Njegova veličanstvena dela? Da ne bi zaboravili Njegovo delo spasenja, nego da ga se uvek sećaju i uzdaju se u njega. On želi da ima ljude koji će neprestano razmišljati o Njegovim delima, da bi na taj način spoznali silu krsta. Pošto je stvorio zemlju i nebo i sve vojske njihove za šest dana, „**I svršši Bog do sedmoga dana djela svoja, koja učini; i počinu u sedmi dan od svijeh djela svojih, koja učini; I blagoslovi Bog sedmi dan, i posveti ga, jer u taj dan počinu od svijeh djela svojih, koja učini**“ (1. Mojs. 2,2.3). Krst nam prenosi znanje o Bogu, jer pokazuje Njegovu stvaralačku moć. Posredstvom krsta smo mi raspeti za svet i svet je raspet za nas². Kroz krst mi bivamo posvećeni. Posvećenje je Božje delo, a ne ljudsko. Samo Njegova božanska sila može da dovrši ovo veliko delo. U početku je Bog blagoslovio subotu kao krunu svog stvaralačkog dela, kao dokaz da je Njegov posao završen, i učinio je pečatom savršenstva. Zato on kaže: „**I subote svoje dadoh im da su znak između mene i njih da bi znali da sam ja Gospod koji ih posvećujem.**“ (Jezek. 20,12)

Dakle, vidimo da je subota, sedmi dan, pravi znak krsta. Ona je spomenik stvaranja, a iskupljenje je upravo delo stvaranja – stvaranja putem krsta. U krstu nalazimo potpuno dovršena i savršena Božja dela u koja smo obučeni. Razapeti zajedno s Hrstom – to znači da smo potpuno predali sebe (svoje JA), i priznali da da smo ništavni, oslanjajući se u potpunom pouzdanju isključivo na Hrista. U Njemu imamo odmor. U njemu nalazimo šabat (subotu). Krst nas vraća na početak, na ono „**što beše od početka**“ (1. Jov. 1,1). Odmaranje sedmog dana u sedmici predstavlja znak koji ukazuje na stvarno postojeću činjenicu da kroz savršeno Božje delo, ono koje smo videli u činu stvaranja posredstvom krsta, mi nalazimo odmor od sopstvenih greha.

Krst znači smrt, ali on isto tako znači i ulazak u život. U Hristovim ranama nalazi se isceljenje, blagoslov je u prokletstvu koje je On nosio, život u smrti koju je podneo. Ko se usuđuje da kaže kako se uzda u Hrista za večni život, ako se boji da Mu veruje za nekoliko godina, meseci, ili dana koji čine prolazni život na ovom svetu?

Još jednom recite, i to iz celog srca: „**A ja sam daleko od toga da se hvalim ičim drugim sem krstom Gospoda našega Isusa Hrista, kojim je svet za mene raspet, i ja za svet.**“ Ako to možete da izgovorite kao istinu, onda će vam nevolje i patnje izgledati tako lake da ćete se hvaliti njima.

Pomoću krsta se sve stvoreno održava. „**U Njemu se sve stvari drže zajedno (održavaju, ostaju kao celina)**“, On ne postoji ni u jednom drugom obliku osim kao Onaj koji je raspet. Da nije krsta, nastupila bi opšta smrt. Nijedan čovek ne bi disao, nijedna biljka ne bi rasla, niti bi zrak svetlosti mogao da zasja sa neba, da nije bilo krsta.

² U smislu: mi smo mrtvi za svet i svet je mrtav za nas – prim. prev.

„Nebesa kazuju slavu Božiju, i djela ruku njegovijeh glasi svod nebeski“ (Psalam 19,1). To je samo nešto od onoga što je Bog stvorio. Nijedno pero nije u stanju da opiše, niti četkica umetnika da naslika čudesnu slavu nebesa. Ipak, sva ta slava nije ništa drugo nego slava krsta Hristovog. Ovo se da zaključiti iz onoga što smo već naučili, a to je da se sila Božja može uočiti u delima Njegovog stvaranja, i da je krst ta sila Božja.

Božja slava je Njegova moć, jer je **„prevelika njegova sila prema nama“** (u nama – eng. prev) pokazana u vaskrsenju Isusa Hrista iz mrtvih (Efes. 1,19.20). Hristos je ustao iz mrtvih posredstvom Očeve slave – Rimljanima 6,4. Zbog toga što je podneo smrt, bio je krunisan slavom i čašću – Jevrejima 2,9.

Iz navedenog vidimo da je sva slava nebrojenih zvezda čije se boje prelivaju u različitim nijansama, sva slava duge i slava oblaka pozlaćenih zracima zalazećeg sunca, slava mora, rascvetalih polja i zelenih pašnjaka, slava proleća i dozrele žetve, slava pupoljka koji se otvara i ploda koji se naliva, sva slava koju Hristos ima na nebu, kao i ona koja će se otkriti u Njegovim svecima kada zasijaju **„kao sunce u carstvu Oca svoga“** (Mat. 13,43) – sve je to slava krsta. Kako uopšte možemo da pomislimo da se hvalimo bilo čim drugim?

Galatima 6,16:

„I koji god po ovom pravilu budu živeli, mir i milost na njih, i na Izrailj Božiji.“

To je pravilo slave! Kako je to divna smernica po kojoj treba da se vladamo! Da li su ovde pomenute dve klase ljudi? Ne, to ne može biti, jer je cela poslanica posvećena tom cilju – da se pokaže da su svi jedno u Hristu Isusu.

„Mi smo, naime, (pravo – eng. prev) obrezanje, mi koji Duhom Božijim služimo, Hristom Isusom se hvalimo i ne uzdamo se u telo“ (Filip. 3,3). Ovo obrezanje sve nas čini pravim Božjim Izrailjem, jer ono predstavlja pobedu nad grehom, a „Izrael“ znači „pobednik“. Više nismo **„otuđeni od izrailjskog društva.... niste više tuđinci i došljaci, nego ste sugrađani svetih i domaći Božiji, nazidani na temelju apostola i proroka, a ugaoni temelj je sam Hristos“** (Efes. 2,19.20). Pridruzićemo se mnoštvu koje će doći **„sa istoka i zapada i sest i za sto sa Avraamom i Isaakom i Jakovom u carstvu nebeskom.“** (Mat. 8,11)

Galatima 6,17.18:

„Ubuduće da mi niko ne dosađuje³, jer ja na svome telu nosim rane Isusove. Blagodat Gospoda našega Isusa Hrista sa duhom vašim, braćo; amin.“

Grčka reč prevedena kao „rane“ (u engleskom prevodu: „znake“, „ožiljke“, „žig“), je u originalnom tekstu data kao množina od reči „stigma“, koja je prihvaćena i našem jeziku⁴. Ona označava sramotu i prezir i još od starina se odnosila na bolno žigosanje tela zločinaca, ili odbeglih robova koji su bili uhvaćeni, da bi se znalo kome pripadaju.

Slična je i oznaka Hristovog krsta. Znaci krsta bili su na Pavlu. On je bio razapet s Hristom i nosio je ožiljke od klinova. Oni su bili utisnuti kao žig u njegovo telo, učinivši ga slugom i robom Gospoda Isusa. Neka ga, onda, niko ne uznemirava, jer on nije sluga čovekov. Dugovao je odanost samo Hristu koji ga je kupio. Neka od njega niko ne traži da služi čoveku, to jest telu, jer je Isus stavio svoj znak na njega, tako da nikom drugom više ne može da služi. Štaviše, nek se ljudi čuvaju da ga ne ometaju u njegovoj slobodi koju ima u Hristu, i neka paze kako se prema njemu ophode, jer će njegov Gospodar sigurno braniti ono što je Njegovo vlasništvo.

Da li i ti imaš iste znake (rane, ožiljke)? Ako imaš, onda se možeš hvaliti njima, jer takva hvala nije isprazna, i neće te učiniti ništavnim čovekom.

Kolika je samo hvala koju imamo u krstu! Cela slava neba je skoncentrisana u tom prezrenom objektu. Ne u krstu kao predmetu i obliku, već u krstu po sebi (u njegovoj suštini).

³ U jednom od doslovnih prevoda: **„Više da mi niko ne nanosi muke...“** – prim. prev.

⁴ Autor, naravno misli na engleski jezik, ali isto važi i za srpski – prim. prev.

Ovaj svet ga ne prepoznaje kao nešto što je slavno. Ali, svet nije prepoznao Hrista, kao što ni danas ne prepoznaje Svetog Duha, jer Ga ne vidi. Neka Bog otvori naše oči da vidimo ovu slavu, kako bismo mogli ispravno da vrednujemo stvari. Neka bi naša duša dala svoj pristanak da se razapnemo s Hristom, kako bi Njegov krst mogao da nas proslavi. Spasenje se nalazi u Hristovom krstu. U njemu je Božja sila koja nas čuva od pada, jer nas on uzdiže sa zemlje ka nebu. Posredstvom krsta događa se novo stvaranje koje sam Bog ocenjuje kao „*dobro veoma*“. U krstu je sva Očeva slava, i sva slava večnosti. Zato Bog zabranjuje da se bilo čime hvalimo osim krstom Gospoda našega Isusa Hrista, posredstvom kojega je svet razapet za nas, i mi razapeti za svet.

Samo se krstom Hristovim hvalim,
Samo njega duša veliča,
Od davnina na njega pada
Svetlost što sija iz svetih priča.

I zato:

U imenu Njegovom ja imam oproštaj
Otkad me je spasao iz sveta zlog.
Neka je daleko da se čim hvalim
Sem krstom Hrista, Gospoda mog!

Kuda god da pođem, svuda ću pričati
o krstu, o krstu
Moja će duša Tebe veličati,
na krstu, na krstu.

Ovo ću pričati u sve dane,
I kada jutro večnosti svane,
Jer si Ti za me podneo rane,
na krstu, na krstu!

Alonzo T. Jones

**POUKE IZ GALATIMA
POSLANICE**

II DEO

POUKE IZ GALATIMA POSLANICE

A.T. Jones

Galatima 1,3-5 (Review and Herald 29.08.1899):

„Blagodat vam i mir od Boga Oca našega, i Gospoda Isusa Hrista koji je dao samoga sebe za naše grehe, da nas izbavi od sadašnjeg zlog sveta – po volji Boga i Oca našega, kome slava u sve vekove. Amin.“

„Blagodat vam i mir od Boga Oca našega, i Gospoda Isusa Hrista.“ Ovaj pozdrav sastavni je deo svake poslanice koju je napisao apostol Pavle, osim one upućene Jevrejima, a oba se razlikuju donekle od pozdrava koji piše Petar.

Ovo pozdravljanje nikako ne treba shvatiti samo kao običnu formalnost. Sve ove poslanice došle su nam kao Božja reč, i ono to zaista jesu. Pozdravi su, dakle, nešto što nam dolazi od Boga, i mada se često ponavljaju, oni su jaka potvrda Njegove milosti i večnog mira koji je namenjen svakoj duši.

Milost je naklonost. Ove reči, dakle, šire Božju naklonost na svaku dušu koja ih čita ili sluša.

Božje ime je Milostivi, Onaj koji širi milost. Njegovo ime označava ono što On zaista jeste; a to što On jeste, isto je „*juče, danas i doveka*“. Kod Njega nema „*izmene niti senke od promene*“ (Jakov 1,17). Stoga su, Njegovim posredstvom, milost i neograničena naklonost uvek dovoljno široke da obuhvate svaku dušu. O, kada bi ovo svi verovali!

I mir. – On je „*Bog mira*“. Nema pravog mira osim u Bogu. „*Nema mira, reče Bog bezbožnicima*“ (Is. 57,21 – *eng. prev.*). „*Bezbožnici su kao more uskolebano, koje se ne može umiriti.*“ (Is. 57,20)

Ceo svet, međutim, leži u zlu. Ipak, Bog mira izriče mir svakoj duši. Ovo je moguće zato što je Hristos, Princ mira, „*mir naš*“, u Sebi spojio Boga i čoveka ujedno. Ukinuvši Svojim telom neprijateljstvo, On je u Sebi samom, od dvoje – Boga i čoveka – učinio jedno. Tako je napravio mir „*njegovom krvlju na krstu*“ Efescima 2,14; Kološanima 1,20. Načinivši tako mir Svojom krvlju na krstu, On je „*kao radosnu vest objavio mir vama udaljenima, i mir onima koji su blizu*“ (Efes. 2,17), mir svima vama. Dakle, zauvek važi i važiće istina: Njegov pozdrav svakoj duši je objava mira upućena tebi. To su reči koje dolaze od Boga Oca, i od Gospoda Isusa Hrista.

O, kada bi svi to verovali, tako da bi Božji mir koji prevazilazi svako razumevanje, mogao da sačuva njihovo srce i um u Isusu Hristu.

„*I mir Hristov neka vlada u vašim srcima*“ (Kol. 3,15). Dopustite mu; to je sve što On traži od vas. Nemojte ga odbiti i odgurnuti; dajte mu mesta.

Koji je dao samoga sebe za naše grehe. – Dragi brate i sestro, grešniče i grešnice, ko god da si, ti, čiju dušu pritiska greh, Hristos je dao Sebe za tvoje grehe. Dopusti mu da ih uzme. On ih je kupio; da, upravo tvoje grehe, i platio za njih stravičnu cenu Svog raspeća. Dopusti Mu da ih uzme.

On ne traži da odložiš na stranu sve svoje grehe, pre nego što ti dopusti da Mu priđeš i postaneš potpuno Njegov. On te moli da Mu dođeš, ti, sa svim svojim gresima, i budeš Njegov, ti i svi tvoji gresi; On će uzeti od tebe i ukloniti zauvek sve tvoje grehe. On je Sebe dao za tebe, za tvoje grehe i za sve ostalo; On te je kupio, kupio je tvoje grehe i sve drugo; dopusti Mu da poseduje ono što je kupio, da ima ono što Mu pripada; dopusti Mu da ima tebe, tvoje grehe i sve drugo što se tiče tebe.

On je „**dao samoga sebe za naše grehe, da nas izbavi od sadašnjeg zlog sveta**“. Zapamtite to – da bi nas izbavio od sadašnjeg zlog sveta, On je dao Sebe za naše grehe. To pokazuje da je sve zlo koje čini sadašnji zli svet, zapravo naš greh.

To su naši gresi, Oni su nama pripadali i mi smo za njih odgovorni. To što je ovaj sadašnji zli svet takav kakav je, naša je krivica. Njegovo zlo leži u našoj ličnosti, u našim gresima. Ali, Bogu hvala, On je Sebe dao za nas, za naše grehe i za sve što je naše, i to je učinio zato da bi nas oslobodio od sadašnjeg zlog sveta.

Želite li da budete oslobođeni od sadašnjeg zlog sveta? Onda Mu dopustite da ima i vas, i vaše grehe, i sve drugo što je vaše, jer sve je to On kupio i zato Mu s punim pravom pripada. Molim vas, ne kradite Mu ono što je Njegovo vlasništvo, jer tako još uvek ostajete u ovom zlom svetu, a to je besmisleno, ukoliko zaista želite da se iz tog sveta izbavite. Ne činite još jedan greh više, zadržavanjem onoga što vam ne pripada.

Kako su to bili naši gresi, a On je Sebe dao za njih, potpuno logično sledi da je On Sebe dao nama, u razmenu za naše grehe. Dakle, kada je platio Sobom tvoje grehe, oni su postali Njegovi; kada je Sebe dao tebi u zamenu za tvoje grehe, On je postao tvoj. Dopusti Mu da uzme tvoje grehe, jer su oni sada Njegovi, a ti od Njega uzmi Njega samog, jer je On sada tvoj i tebi pripada. Blagoslovene li razmene! U Njemu imaš, kao svoje potpuno vlasništvo, svu puninu božanstva telesno (utelovljenu), i sve je to „*po volji Njegovoj*“. Hvala nek je Bogu.

Kako da mu ne odamo „*slavu u sve vekove*“? I zašto ti, i svi drugi ljudi ne bi na to rekli: „*Amin*“?

Galatima 2,19.20 (Review and Herald 24.10.1899):

„Ja sam sa Hristom razpet na krstu. Tako ne živim više ja, nego Hristos živi u meni. A što sad živim u telu, živim verom Sina Božijeg, koji me je zavoleo i sebe predao za mene.“ (kombinacija prevoda Čarnić-Karadžić)

Ovim rečima ne bi smelo da se pripisuje značenje koje one ne sadrže.

U stihu se ne kaže: „*Želim da budem razapet s Hristom*.“ Takođe, tu ne stoji: „*Voleo bih da sam s Hristom razapet, kako bi On mogao da živi u meni*.“ Jednostavno se kaže: „*Ja sam sa Hristom razpet*.“

Dalje, u tekstu ne piše: „*Pavle je bio razpet s Hristom; Hristos je živeo u Pavlu; Sin Božji voleo je Pavla i dao Sebe za Pavla*.“ Sve je ovo tačno, ali to nije ono što Pismo na ovom mestu kaže, niti je to pravo značenje zapisanih reči. One znače tačno ono što i saopštavaju, a to je: „*Ja sam s Hristom razapet; pa ipak živim; ali ne ja, nego Hristos živi u meni, a život koji sada živim u telu, živim verom Sina Božijeg, koji me je voleo i Sebe predao za mene*“ (engleski prevod).

Shvaćen kao što je i saopšten, ovaj stih se pojavljuje u svoj svojoj lepoti i postaje čvrst temelj hrišćanske vere za svaku dušu u ovom svetu. On omogućava svakoj živoj duši da sa punom sigurnošću koju hrišćanska vera daje, kaže: „**On me je voleo**“; „**On je Sebe predao za mene**“; „**ja sam s Hristom razapet**“; „**Hristos živi u meni**“. Pročitajte, takođe, i 1. Jovanovu 4,15.

Ko god kaže „*Ja sam s Hristom razapet*“, ne govori nešto što je neizvesno. To nije nešto u šta on veruje na osnovu svoje pretpostavke. U stihu nije rečeno ništa što bi unelo i najmanju nesigurnost. Svaka duša na ovom svetu može kao celu istinu, sa potpunom sigurnošću, da kaže: „*Ja sam s Hristom razapet*.“ Ovde se, prosto, radi o prihvatanju činjenice, prihvatanju onoga što se već zbilo, jer su reči ovog teksta izveštaj o jednoj činjenici.

Činjenica je da je Hristos bio razapet; i kad je On razapet, mi smo takođe bili razapeti, jer je On bio jedan od nas. Njegovo ime je Emanuilo, što znači „**Bog s nama**“ – ne „*Bog s Njim*“, nego „*Bog s nama*“. Ko je, dakle, On bio, ako ne „**MI**“? On je morao da bude „**MI**“, da bi Bog, koji je s Njim, mogao da bude i „*Bog s nama*“. Prema tome, šta je drugo bio On ako ne „**MI**“, kada su ga razapinjali?

Moćna je istina koju objavljuje ovaj stih. On je bio jedna kost, i jedno telo (meso – *bukv. prev*) s nama (vidi Efescima 5,30). Imao je istu našu prirodu; u svemu je bio kao i mi. **„Zato bješe dužan u svemu da bude kao braća“** (Jevr. 2,17 – *Karadžić*). On je ispraznio samog Sebe i bio učinjen jednakim ljudima¹. On je bio „*drugi Adam*“. Tačno tako kao što je prvi Adam bio „*Mi*“, i Hristos, drugi Adam, bio je „*Mi*“. Kad je prvi Adam umro, mi, budući da smo bili obuhvaćeni u njemu, umrli smo s njim. A kada je drugi Adam umro, s obzirom da smo bili obuhvaćeni i u ovom drugom, takođe smo s Njim umrli. On je bio „*Mi*“, a mi smo bili obuhvaćeni u Njemu, i zato, kada je drugi Adam bio razapet, mi smo bili razapeti zajedno s Njim. Kao što je prvi Adam sam po sebi bio cela ljudska rasa, tako je i drugi Adam bio sam po Sebi cela ljudska rasa; prema tome, kada je drugi Adam razapet, cela ljudska rasa – stara grešna ljudska priroda – bila je razapeta zajedno s Njim. Zato je pisano: **„To znamo, da je naš stari čovek RASPET S NJIM, da bi grešno telo bilo obesnaženo (uništeno – eng. prev), da mi više ne robujemo grehu.“** (Rimlj. 6,6)

Zato svaka duša, s osećanjem i sigurnošću koji potiču od savršene pobede hrišćanske vere, zaista može da uzvikne: „*Ja sam s Hristom razapet*“; moja stara grešna ljudska priroda raspeta je s Njim, da bi ovo telo greha bilo uništeno, i da ja odsad ne bih više služio grehu. Ipak, ja živim; ali ne ja, nego to Hristos živi u meni; i uvek nosim u svom telu umiranje Gospoda Isusa – Njegovo raspeće, jer sam ja razapet zajedno s Njim, da se i život Isusov, takođe ispolji u ovom mom telu. Jer ja što živim, jednako sam predat smrti, Hrista radi, da se život Njegov pokaže u mom smrtnom telu – 2. Korinćanima 4,10.11. Stoga, život koji sada živim u telu, živim verom Božjeg Sina, koji me je voleo i Sebe predao za mene.

U ovoj blagoslovenoj činjenici raspeća Gospoda Isusa Hrista, koje je učinjeno radi svakog ljudskog bića, ne samo da leži temelj vere svakog čoveka, nego se u njoj daruje dar vere svakoj duši. Hristov krst ne predstavlja samo Božju mudrost koju nam On pokazuje, već je to svemoćna sila Božja koja se kroz krst ispoljila, da bi nas izbacila od sveg greha i vratila Bogu.

O, grešniče, ti brate i ti sestro, veruj u ovu spasonosnu silu! Primi je! Predaj se toj moćnoj istini! Kaži s punom sigurnošću koju ti donosi vera, i govori to svagda: **„Ja sam s Hristom razapet; pa ipak živim; ali ne ja, nego Hristos živi u meni, a život koji sada živim u telu, živim verom Sina Božjeg, koji me je zavoleo i Sebe predao za mene!“** Govori ove reči jer su one istina, sama istina, i mudrost, i sila Božja koja spasava dušu od svih greha.

Stihovi 3,10-14 (Review and Herald 19.12.1899):

„Jer koji čine dela zakona – pod kletvom su; napisano je, naime: 'Neka je proklet svako ko ne ostane u svemu što je napisano u knjizi zakona – da to čini'. A da se kod Boga niko ne opravdava zakonom, jasno je, jer 'Pravednik ce živeti od vere'. A zakon nije od vere, nego 'Ko ih izvrši živeće u njima'. Hristos nas je iskupio od kletve zakona time što je on postao kletva za nas, jer je napisano: 'Neka je proklet svako ko visi na drvetu', da Avraamov blagoslov dođe na mnogobošce u Hristu Isusu, da mi posredstvom vere primimo obećanog Duha.“

Kletva Zakona, svaka kletva koja je ikad bila, ili će ikad biti, postoji zbog greha. Ovo je vrlo snažno i slikovito prikazano u Zahariji 5,1-4. Prorok je posmatrao „*knjigu (svitak) gdje leti, dužina joj dvadeset lakata a širina deset lakata*“. A onda mu je Gospod objasnio: „*to je*

¹ Grčka reč „*homoionoma*“ u Filibljanima 2,7, odakle se parafraziraju reči, prevodi se kao „*similitudinem*“ na latinskom, ili „*likeness*“ na engleskom jeziku. Oba prevoda kao i sama izvorna grčka reč pored značenja: *slično, nalik*, takođe znači i: *podjednako, sasvim tako, istovetno* (otud prefiks *homo* u složenicama kao što su *homogen* – od iste vrste, *istog materijala; homonimi* – *istog imena*, tj. reči koje glase isto). Koje od ova dva značenja ima na umu Džons, to presudite sami, imajući na umu celokupan kontekst onoga što on govori u ovoj publikaciji – *prim. prev.*

prokletstvo koje izade na svu zemlju". To jest, ovaj svitak predstavlja svu kletvu koja počiva nad celom zemljom.

Šta je uzrok ovoj kletvi koja pada na celu zemlju? Evo, ovde je objašnjeno: „**Jer svaki koji krade istrijebiće se po njoj s jedne strane, i koji se god kune krivo istrijebiće se po njoj s druge**“ (Zah. 5,3). Dakle, ovaj svitak je Božji Zakon, iz kojeg je citirana po jedna zapovest sa svake ploče Dekaloga, što pokazuje da su obe strane Zakona obuhvaćene u svitku. Svako ko krade – ko krši zapovesti sa druge ploče, istrijebiće se, shodno propisima ispisanim na toj strani; svako ko se kune krivo², odnosno ko krši zapovesti zapisane na prvoj ploči Zakona, biće istrebljen, shodno propisima ispisanim na toj strani.

Nebeski zapisničari ne moraju da pišu detalje svakog pojedinog greha koji svaki čovek učini, već jednostavno mogu da ukažu na ploču sa zapovestima koje je čovek u datom slučaju prekršio. Svitak sa Zakonom koji je pomenut u proročanstvu, leti i prati svakog čoveka kud god on pođe, boravi čak i u njegovoj kući. To potvrđuju sledeće reči: „**Ja ću je pustiti, govori Gospod nad vojskama, te će doći na kuću lupežu i na kuću onome koji se kune mojim imenom krivo, i stajaće mu usred kuće**“ (Zah. 5,4). Ako se ne nađe lek, svitak ostaje u kući takvog čoveka, sve dok ispisana kletva ne satire njega i njegovu kuću, pa čak „*i drva i kamenje u njoj*“, odnosno sve dok ne proždere zemlju u onaj veliki dan kada će se elementi istopiti od ognja koji sve guta; jer Zakon je „*sila greha*“ i kletva – 1. Korinćanima 15,56.

Ali hvala Bogu, „**Hristos nas je iskupio od kletve zakona time što je on postao kletva za nas**“. Sva težina kletve pala je na Njega, jer „**Gospod pusti na nj bezakonje svijeh nas**“ (1s. 53,6). On je učinjen „**grehom nas radi**“, On koji nije znao greha. Svi koji su Ga primili, primili su slobodu od svih greha i razrešenje od kletve, jer su sada slobodni od svakog greha.

Hristos je tako potpuno obuhvatio celokupno prokletstvo, da je od kletve iskupio sve – i ljude i zemlju, jer je prokletstvo i na nju palo posle čovekovog greha. Ona je počela da rađa trnje i korov (1. Mojs. 3,17.18). Zbog toga je Hristos morao da nosi krunu od trnja, pokazavši tako da je On na Sebe preuzeo sve prokletstvo. Neka je blagosloveno Njegovo ime. Delo je učinjeno. On nas je „*iskupio od kletve zakona*“. Hvala Bogu za to. Učinjen je kletvom nas radi, jer je On taj koji je visio na drvetu.

Pošto je sve to nešto što je već ostvareno, razrešenje od kletve posredstvom Hristovog krsta besplatan je dar Božji svakoj duši na ovoj zemlji. Kad čovek primi ovaj besplatan dar iskupljenja od celokupne kletve, svitak ga i dalje prati; ipak, Bogu hvala, on sada ne nosi kletvu, već svedočanstvo o pravednosti Božijoj „**koja verom Isusa Hrista dolazi za sve koji veruju; jer nema razlike**“ (Rimlj. 3,21.22). Uzvišeni cilj ovog Njegovog dela – našeg iskupljenja od kletve, jeste „**da Avraamov blagoslov dođe na mnogobošce u Hristu Isusu**.“ Ovaj Avramov blagoslov, zapravo je Božja pravednost koja, kao što smo već videli u ovom proučavanju, može da dođe samo od Boga, kao Njegov besplatan dar koji se prima verom.

„*Jer koji čine dela zakona – pod kletvom su*“; kako nas je „*Hristos... iskupio od kletve zakona*“, onda nas je On iskupio i od dela Zakona, koja su ništa drugo do greh – jer su to naša sopstvena dela. Umesto njih, On nam je podario dela Božja – dela vere koja je i sama dar Božji; ova dela su, pak, sama pravednost. „**Ovo je delo Božije, da verujete u onoga koga je on poslao**“ (Jovan 6,29). Ovo je pravi odmor – nebeski mir – počinak Gospodnji. „**Ko, naime, uđe u njegov mir taj je počnuo od svojih dela – kao i Bog od svojih**.“ (Jevr. 4,10)

Tako nas je Hristos iskupio od kletve Zakona i od prokletstva naših sopstvenih dela, da bi blagoslov Avramov, a to je pravednost, i dela Božja, mogli da dođu „*na mnogobošce u Hristu Isusu*“. Sve ovo služi jednom cilju – „**da mi posredstvom vere primimo obećanog Duha**“. „**Stoga sad nema osude za one koji su u Hristu Isusu, koji ne hode po telu nego po Duhu. Jer me je zakon Duha života, u Hristu Isusu oslobodio od zakona greha i smrti**“ (Rimlj.

² „*Ko pominje uzalud ime Gospodnje*“, u nama poznatijem prevodu; ali ova zapovest je mnogo dalekosežnija nego što se u prvi mah može učiniti; ona se odnosi na sve nepristojne, besmislene, nepromišljene i besadržajne reči, ukoliko na zloupotrebu dara govora i to je donekle obuhvaćeno engleskim prevodom ove zapovesti koji glasi: „*Ko opsuje*“, „*ko govori ružne reči*“ – prim. prev.

8,1.2 – kombinacija Čarnić-KJV). „Jer ono što zakon nije mogao, zato što je zbog tela bio slab, učinio je Bog na taj način što je poslao svoga Sina u obličju jednakom obličju grešnog tela, i za greh, i osudio greh u telu, da bi se pravednost, koju zakon zahteva, ispunila na nama (u nama – KJV, Karadžić) – koji ne živimo po telu nego po duhu.“ (Rimlj. 8,3.4)

Neka je hvala Bogu za neopisivi dar Njegove pravednosti, koju nam daje u zamenu za naše grehe, i za Njegova dela vere koja nam poklanja kao zamenu za naša dela Zakona, čime nam je obezbedio iskupljenje koje je u Isusu Hristu. „Hristos nas je iskupio od kletve zakona time što je on postao (bio učinjen – eng. prev) kletva za nas.“

Galatima 5,3 (Review and Herald 21.08.1900):

„I ponovo svedočim svakom čoveku koji se obrezuje – da je dužan da izvrši sav zakon.“

„Dužan da izvrši sav zakon.“ Čudno je da mnogi, analizirajući ovaj stih, čine od njega znak razlikovanja između dva zakona i isključuju Božji Zakon (Dekalog) iz daljeg razmatranja, tako što reč „dužnik“ shvataju samo u smislu dužnosti.

Oni znaju da je, na osnovu Pisma, jedina čovekova dužnost da drži Božje zapovesti. Oni, takođe, znaju da ne može postojati ni jedan drugi sveti zapis koji bi ovu čovekovu dužnost osporio. Oni, dalje, znaju da je svaki čovek, bilo da je obrezan ili neobrezan, dužan da drži celokupan Božji Zakon. Pripisujući ovom izrazu („dužnik“) samo značenje dužnosti – to jest, ukoliko je čovek obrezan onda je dužan da drži ceo zakon – oni dolaze do zaključka da se tu mora izuzeti Božji Zakon (Dekalog); oni zaključuju da ovde mora da se radi o nekom zakonu koji nije obavezan ni za jednog čoveka, osim ako on nije obrezan, pa se zbog toga izraz „sav zakon“ ovde doživljava kao „sav ceremonijalni zakon“ sa svojim žrtvama i prilozima.

S druge strane, ima i onih koji sebe oslobađaju svake dužnosti da drže Božji Zakon (Deset zapovesti), i koji u ovom tekstu traže podršku za svoju neposlušnost i protivljenje. Po njima, samo oni koji su obrezani imaju dužnost da drže Božji Zakon; dakle, po ovom mišljenju, obaveza držanja Božjih Deset zapovesti isključivo je povezana sa obrezanjem. Oni znaju da nisu pod obavezom da se obrezuju, pa odatle izvode tvrdnju da nisu pod obavezom ni da drže Dekalog.

Nijedna od ove dve grupe nije u pravu; obe greše i ne uspevaju da uhvate misao koja je utkana u ovaj stih. Uzrok tog njihovog neuspeha je taj što reč „dužnik“ razumeju samo kao „dužnost“.

Tačno je da ova reč označava i dužnost. Međutim, na ovom mestu, kao i na svakom drugom mestu gde se govori o čovekovo moralnoj obavezi, ona ima jedno daleko šire i dublje značenje od onog koje je ograničeno pristo samo na dužnost. Ovo potonje značenje u odnosu na ono prvo dublje, postaje sekundarno.

Reč „**dužnik**“ u stihu u Galatima 5,3, označava ne samo osobu koja je pod obavezom da nešto plaća (u smislu redovne obaveze), nego daleko više od toga; označava osobu koja je toliko prezadužena da nema ništa čime bi mogla da isplati svoj dug. Ako je neko dužnik koji ima obavezu da plati hiljadu dolara, a pri tom ima para u izobilju, ili, pak, tek toliko da može da namiri dug, to onda i nije prevelik problem. Međutim, ako je on dužnik koji mora da isplati 14 miliona duga, a ne poseduje ni jedan jedini cent kojim bi platio, pa je još i neko ko leži u zatvoru i nema nikakvu mogućnost da išta zaradi i reši se svog duga, onda takvom čoveku ova reč – „dužnik“, znači mnogo više od obične „obaveze da plaća“³.

Ovde je upravo takav slučaj. Upravo je to ono što je ovaj tekst naumio da kaže. To je pravo značenje koje je dodeljeno reči „dužnik“, zato što ova reč, upotrebljena u vezi s moralom,

³ Kao što bi, na primer, bila obaveza da se redovno plaćaju računi za domaćinstvo – prim. prev.

obavezno podrazumeva (i to je jedino što može da podrazumeva) greh, odnosno činjenicu da je čovek grešnik.

Reči „*dužnik*“ u Galatima 5,3 je ista ona koja se pominje i u Luki 13,4: „***Ili mislite da su onih osamnaest, na koje je pala kula u Siloamu i pobila ih, bili više krivi (veći grešnici – eng. prev) od svih jerusalimskih stanovnika?***“ Mesto gde stoji reč „*grešnici*“, dodatno je pojašnjeno rečju „*dužnici*“, na margini⁴.

Dalje, ova reč je upotrebljena u Gospodnjoj molitvi (Matej 6,12): „***Oprosti nam dugove naše, kao što mi opraštamo dužnicima svojim.***“ U Lukinoj verziji (11,4) ove molitve jasno se izražava značenje greha: „***Oprosti nam naše grehe, jer i mi opraštamo svako svom dužniku.***“

Spasitelj takođe koristi istu reč i u Luki 7,41.42: „***Dvojica su bili dužni jednom zajmodavcu; jedan je dugovao pet stotina dinara, a drugi pedeset. Kako nisu imali da vrate, oprosti obojici.***“

Ova reč može da se nađe i u priči u Mateju 18,23-25. Tamo gde čitamo reč „*grešnik*“ u Jevandelju po Luki 13,4, pored kojeg u margini stoji „*dužnik*“, takođe imamo referencu koja nas upućuje na priču iz Mateja 18. To je parabola u kojoj se kaže da je neki car „***hteo da se obračuna sa svojim slugama***“. Dovedi su mu jednog od njih koji mu je dugovao deset hiljada talanata – oko 14.400.000 dolara⁵; ovaj čovek nije ima ništa čime bi platio tako veliki dug. Gospod „***otпусти ga i dug mu oprosti***“. Međutim, otišavši od gospodara, ovaj sluga nađe drugog slugu, svog kolegu, koji je njemu bio dužan oko petnaest dolara. Kad ovaj nije imao da mu vrati, on ga baci u tamnicu i ne oprost mu dug. Tada car pozva svog dužnika i „***predade ga mučiteljima dok mu ne plati sav dug. Tako će i otac moj nebeski učiniti vama, ako svaki ne oprosti od sveg srca svoga bratu svome***“. (Matej 18,23-25)

Upravo to – predavanje dužnika „*mučiteljima dok ne isplati sav dug*“, predstavlja sadržaj značenja reči „*dužnik*“, jer ona podrazumeva da dužnik mora da ispašta svoju krivicu. Greh se naziva još i „*opheilema*“, što znači da on uključuje i ispaštanje (kaznu) i plaćanje (namirenje) duga.

Iz stiha koji proučavamo, naročito onog dela koji kaže: „*dužan da izvrši sav zakon*“, pažljivi čitalac će moći da zaključi mnogo više nego što je ukazivanje na običnu obavezu da se prihvate zahtevi koje Zakon stavlja pred čoveka i da se da sve od sebe kako bi se ti zahtevi ispunili. Citirane reči govore da čitalac nije samo pod obavezom da prizna kao važeće zahteve Božjeg Zakona, nego je on aktuelni dužnik od kojeg se traži da vrati Zakonu sve što se od njega zahteva. Dalje, stih mu govori da će, takav kakav je, ostati večiti dužnik, jer nema baš ništa, niti u sebi ima snage da stekne bilo šta, čime bi otplatio dug.

Ova njegova prezaduženost ne potiče samo od njegove obaveze da drži Zakon od sad pa nadalje, već i od obaveze da nadoknadi sav dug iz prošlosti – sve što se nagomilalo u prošlosti, zaključno sa današnjim danom.

Prema tome, svaki je čovek večni dužnik po svemu što je obuhvaćeno stihom Galatima 5,3 kao i drugim srodnim stihovima koje smo ovde citirali, jer „*svi su sagrešili i izgubili su slavu Božju*“. Ko god hoće da se obreže da bi se kroz to spasao, traži spasenje delima koja su rod samopravednosti i stoga preuzima obavezu da plati Božjem Zakonu celokupan svoj dug, od početka, pa sve do kraja svog života. Takođe, on na ovaj način preuzima i obavezu da ispašta svu krivicu koja se odnosi na njegove nagomilane prestupe.

⁴ King Džejms verzije, kao što stoji i u grčkom originalu u Luki 13,4 – *prim. prev.*

⁵ Tolika je bila obračunata vrednost u Džonsovo vreme, krajem 19. veka. U sadašnje vreme (septembar 2011. god), pri trenutnoj ceni od 41,2 dolara za uncu srebra (28,34 gr) obračunata vrednost 10.000 talanta srebra bi bila oko 381 milion dolara. Talanat (ili talenat) je bio jedinica mere (otprilike 26,2 kg) i ujedno najveća novčana vrednost kod Helena i na helenističkom istoku. Srebrni talanat je vredeo oko 6.000 denariusa (srebrni metalni novac). Obzirom da je 1 denarius bio uobičajena radnička dnevnicna, talanat je otprilike vredeo dvadeset godina rada običnog čoveka; drugi izvor kaže da je 1 talanat bio mesečna plata za oko 200 veslača – *prim. prev.*

To znači biti „dužnik celom Zakonu“; to je ono što se htelo reći u stihu: „I ponovo svedočim svakom čoveku koji se obrezuje – da je dužan da izvrši sav zakon (dužnik celom Zakonu – eng. prev).“ Ne samo da je dužnik, nego preduzimanjem ovog koraka (obrezanja), on svojevolejno preuzima obavezu da sam ispuni sve ono što obuhvata njegov dug.

Tačno je da je, sam po sebi, svaki čovek na ovom svetu upravo onakav dužnik kakav je gore opisan. Takođe je tačno da svaki čovek koji danas traži opravdanje kroz svoja dela, kroz „vršenje“ Deset zapovesti, ili bilo čega drugog što Bog nalaže, na taj način preuzima na sebe obavezu da sam plati sve što predstavlja njegov dug. Međutim, on to ne može da plati. On ne poseduje ni jedan jedini element koji bi mu dao mogućnost da plati makar samo jedan delić svog duga. On je potpuno skrhan i izgubljen.

Ali, hvala Bogu što svako ko ima pravednost Božju koja je kroz veru (plod vere) Isusa Hrista, svako ko zavisi samo od Gospoda Isusa i onog što je On uradio, iako je sam po sebi dužnik kao i svaki drugi čovek, ipak, u Hristu ima izobilje kojim može da plati sve svoje dugove. Hristos je ispaštao kaznu i namirio svu krivicu svake duše. Pravednošću Božjom koju donosi, Hristos u izobilju obezbeđuje pravednost kojom plaća sve zahteve koje Zakon postavlja u životu čoveka koji veruje Isusa.

Neka je hvala Bogu za Njegov nemerljiv dar Hrista Isusa. O, verujte Ga! Primitite Ga! Jadni, skrhan i izgubljeni „dužniče“, kupi „**od mene zlata žeženog u ognju – da se obogatiš, i bele haljine – da se obučeš**“. „**Hodite, kupujte bez novaca.**“ (Otkr. 3,18; Is. 55,1)

Galatima 5,16-18 (Review and Herald 18.09.1900):

„Nego velim: živite u Duhu pa nećete izvršiti požudu ploti (tijela – Karadžić). Jer plot žudi protiv Duha, a Duh protiv ploti; ovo se jedno drugom protivi, da ne činite što biste želeli. Ako li vas Duh vodi, niste pod zakonom.“

„**Ako li vas Duh vodi, niste pod zakonom**“, jer „**svi, koje vodi Duh Božiji, ti su sinovi Božiji**“ (Rimlj. 8,14). Kao Božji sinovi, oni imaju um Duha, um Hristov, i tim umom oni „**služe Zakonu Božjem**“. Prema tome, koga vodi Duh Božji, a to znači da ima um Hristov, on ispunjava Zakon, jer se posredstvom Duha u srce bogato izliva ljubav Božja, koja je sama po sebi ispunjenje Zakona, u životu svake osobe koja ovu ljubav ima.

Dva puta, put Duha i put tela, uvek su otvorena pred svakim čovekom. Kao što je sigurno da je prisutno telo koje „**žudi protiv Duha**“, isto je tako sigurno i prisustvo Duha „**koji žudi protiv tela**“. Koga vodi telo, on ne može da tvori dobro, sve i da to želi. On služi zakonu greha i zato je pod Zakonom. Međutim, „**ako li vas Duh vodi, niste pod zakonom**“.

Svaki čovek ima slobodu da izabere svoj put – put Duha ili put tela. „**Jer ako po telu živite, umrećete; ako pak Duhom umorite⁶ (mučite, ponizite, potčinite – eng. prev) telesna dela, živećete**“.

Zapazite da se u ovom tekstu u Galatima poslanici, kao i u srodnim tekstovima u Rimljanima i Kološanima poslanici, neprestano ističe da je telo, sa svojom telesnom grešnom prirodom, još uvek prisutno u onom ko ima Božjeg Duha i da se to telo i dalje bori protiv Duha.

Dakle, kad je čovek obraćen i tako doveden pod vlast Božjeg Duha, on nije oslobođen od tela tako da je potpuno odvojen od njega i njegovih sklonosti i želja, i tako kao da više nikad neće biti kušan niti će morati da se bori protiv njega. Ne, isto to izrođeno (degenerisano – *bukv. prev.*), grešno telo i dalje je tu sa istim svojim sklonostima i žudnjama. Međutim, čovek mu više nije potčinjen. On je oslobođen potčinjenosti telu, njegovim težnjama i željama, i sada je potčinjen Duhu. On je sada podanik jedne sile koja osvaja, potčinjava, raspinje i drži pod kontrolom telo takvo kakvo je, grešno, sa svim grešnim sklonostima i požudama. Zato je

⁶ Prvobitno značenje reči „*mortify*“, koje ima latinsko poreklo, a koju Čarnić prevodi sa „*umorite*“, bila je „*uništiti vitalnost, živahnost, energičnost, snagu*“ – *prim. prev.*

pisano: „**Duhom umorite telesna dela.**“ „**Pomorite, dakle, svoje udove koji su na zemlji, i u njima blud, nečistotu, strast (prekomernu naklonost), zlu želju (pohotu – eng. prev) i lakomstvo, koje je idolopoklonstvo**“ (Kol. 3,5). Zapazite da je sve nabrojano prisutno u telu i da će živeti i vladati, ako se telu dopusti da vlada. Ali, kako je telo posredstvom Duha dovedeno pod vlast sile Božje, sve zlo koje je nabrojano i nalazi se u telu, ubijeno je; udareno je u sam njegov koren i na taj način mu je onemogućeno da se pojavljuje u životu.

Kontrast između vladavine tela i vladavine Duha jasno je izražen u Rimljanima 7,14-24 i 1. Korinćanima 9,26.27. U sedmoj glavi Rimljanima opisan je čovek koji je pod vlašću tela, „**telesan, prodat pod greh**“. On čezne da čini dobro i silno želi to, ali je pod vlašću sile koja je u telu i koja mu ne dopušta da čini dobro koje želi. „**Jer ne činim dobro koje želim, nego zlo, koje ne želim, to činim**“ (Rimlj. 7,19). „**Nalazim, dakle, da za mene važi zakon: kad želim dobro da činim, zlo je u meni. Tako se po unutrašnjem čoveku radujem Božijem zakonu, ali vidim jedan drugi zakon u svojim udovima, koji vojuje protiv zakona moga uma i zarobljava me zakonom greha (dovodi me u ropstvo zakonu greha), koji je u mojim udovima. O, bedan li sam ja čovek; ko će me izbaviti od ovog smrtnog tela?**“ (Rimlj. 7,21-24 – kombinacija KJV-Čarnić). Ovde je opisan čovek koji je potčinjen telu, „zakonu greha“ koji je u udovima. Čak i kad želi da slomi silu tela i počne da čini dobro, ova sila ga i dalje vodi u ropstvo i drži ga pod vlašću tela, zakona greha koji je u udovima njegovim.

Međutim, postoji oslobođenje od ove sile. Kada je čovek (iz Rimljana 7) povikao: „**O, bedan li sam ja čovek; ko će me izbaviti od ovog smrtnog tela?**“, odgovor je odmah dat: „**Bogu hvala kroz Isusa Hrista, Gospoda našega**“ (Rimlj. 7,25). Postoji put oslobođenja; samo je Hristos Oslobodilac.

Ovaj čovek, iako oslobođen, nije lišen dalje borbe; nije postavljen u stanje gde neće morati da se bori protiv tela. Rat će morati da se nastavi i to nije neki k'o bajagi rat; ne radi se o borbi s utvarom. Evo čoveka iz 1. Korinćanima 9,26.27: „**Tako se borim, ne kao borac koji bije vetar**“ (eng. prev). S čim se, dakle, on bori? Šta bije? Čitajte: „**Nego mučim svoje telo (držim ga pod kontrolom) i potčinjavam ga, da ne bih ja, koji sam drugima propovedao, sam pretrpeo brodolom.**“ (eng. prev)

Tako je, dakle, u središtu borbe hrišćanin i njegovo telo protiv kojeg se on bori; telo sa svojim sklonostima i požudom. On mora da drži telo pod kontrolom, da ga potčinjava uz pomoć nove sile Božjeg Duha, kojoj je on sada potčinjen i čiji je sada podanik, od trenutka kad je oslobođen od sile tela i zakona greha.

Ovo je još jače izraženo kada se grčki izraz koji stoji tamo gde se kaže „**mučim svoje telo**“ (1. Kor. 9,27), potpunije prevede. Bukvalno značenje ovog izraza bilo bi „**udariti u lice, napraviti modricu na oku i na licu**“. U skladu s ovim, neki prevode ovaj tekst na sledeći način: „**Ja se ne borim kao bokser koji udara u prazno (u vazduh), već nanosim udarce (modrice – bukv. prev) svom telu i bacam ga u ropstvo.**“

Tako sedmo poglavlje Rimljanima prikazuje čoveka koji je potčinjen sili tela i zakonu greha koji je u udovima, ali koji istovremeno čezne za oslobođenjem. U Prvoj Korinćanima poslanici (devetom poglavlju), govori se o telu koje je potčinjeno čoveku pomoću jedne nove sile – sile Božjeg Duha. U citatu iz Rimljanima poslanice, telo je to koje vlada, a čovek je ispod. U Poslanici Korinćanima čovek vlada, dok je telo potčinjeno.

Ovaj blagosloveni preokret situacije dešava se prilikom obraćenja. Obraćanjem čovek biva doveden u stanje posedovanja Božje sile i pod vlast Božjeg Duha, tako da pomoću te sile on biva učinjen gospodarem nad telom i svim njegovim sklonostima i požudom; pomoću Duha, on raspinje telo sa njegovim težnjama i grešnim željama kroz „**dobru borbu vere**“.

Ljudi se ne spasavaju tako što su odmah i konačno oslobođeni tela, nego primanjem sile kojom mogu da nadvladaju sve zle sklonosti i želje tela i upravljaju njima. Čovek ne razvija karakter (a ne bi ni mogao), tako što će biti oslobođen i prenesen u carstvo gde nema nikakvog iskušenja, nego primanjem sile na tlu gde postoji iskušenje, baš na onom terenu gde treba da nadvlada svako kušanje.

Ako bi ljudi bili potpuno pošteđeni tela, takvog kakvo je, onda Isus nije ni morao da dolazi na ovaj svet. Kada bi ljudi mogli da budu spaseni tako da na ovoj zemlji više nemaju nikakva iskušenja i da odmah budu premešteni u oblast gde nema nikakvog kušanja, onda Isus ne bi morao da dolazi na zemlju. Ali sa takvim oslobođenjem čovek nikad ne bi mogao da razvije karakter. Zato, umesto pokušaja da potpuno oslobodi čoveka od grešnog tela u kojem se ovaj nalazi, Isus je došao na ovaj svet i Sebe stavio U Telo, ono isto u kojem se čovek nalazi, suočivši se sa telom TAKVIM KAKVO JE, sa svim njegovim sklonostima i željama, i božanskom silom koju je doneo posredstvom vere, On „**osudi greh u telu**“ (Rimlj. 8,3). Na taj način je Hristos celom čovečanstvu doneo božansku veru koja do čoveka prenosi božansku silu, neophodnu za njegovo oslobođenje od sile tela i zakona greha, obezbeđujući mu tako sigurnu prevlast nad telom, takvim kakvo je.

Umesto da čoveka spase tako što će od njega da napravi mlitavo i bezkarakterno stvorenje koje će živeti tamo gde nema nikakvog iskušenja, Isus je došao čoveku upravo tamo gde se on nalazi, usred svih iskušenja. Hristos je došao u potpuno istom telu koje čovek ima; u takvom telu On se sukobio sa svim mogućim iskušenjima koja telo poznaje i pobedio svako od njih, donevši tako pobedu svakoj duši na ovom svetu. Neka je blagosloveno njegovo ime.

Svaka duša koja primi i održi „*veru Isusovu*“ može da ima ovu pobedu u njenoj punini; jer „**ovo je pobeda koja je pobedila svet: naša vera.**“ (1. Jov. 5,4)

Stihovi 5,22-26 (Review and Herald 02.10.1900):

„A plod Duha je ljubav, radost, mir, dugotrpljenje, čestitost, dobrota, vera, krotost, uzdržljivost; protiv ovakvih stvari nema zakona. A Hristovi pripadnici su raspeli plot (tijelo – Karadžić) sa svim strastima i požudama. Ako Duhom živimo, Duhom i da hodimo. Ne budimo puni praznog slavljublja, ne izazivajmo jedan drugoga, ne zavidimo jedan drugom.“

Videli smo nešto od suštine zla i prevarljivosti dela koji potiču iz tela. Ali, Bogu hvala, postoji i ona lepša strana.

Božji Duh koji je u svoj punini dat svakom verniku, „*žudi protiv tela*“, tako da u primaocu ovog dara, verniku koji je vođen Božjim Duhom, telo ne može da čini ono što bi inače činilo. U takvom čoveku vlada Božji Duh i čini da se u životu pojave „*rodovi Duha*“ umesto „*telesnih dela*“.

Iako je tačno da „*oni koji to čine*“ – sve ono što je na listi dela telesnih – „*neće naslediti carstvo Božje*“, ipak Bog je, kroz dar Svetog Duha i kroz milost Hristovu, u potpunosti obezbedio mogućnost da svaka duša, uprkos svojim strastima, požudi, željama i sklonostima tela, nasledi carstvo Božje.

U Hristu se borba vodila po svakoj tački, a ostvarena pobeda bila je sveobuhvatna. On je bio učinjen telom, istim telom i krvlju koje su imali oni zbog kojih je došao da ih iskupi. U svim pojedinostima je bio učinjen kao i oni; „**u svemu (u svim pojedinostima – eng. prev) kušan kao i mi**“ (Jevr. 4,15). Da u samo jednoj pojedinosti nije bio „*kao i mi*“, onda upravo u tom jednom detalju ne bi mogao da bude kušan „*kao i mi*“.

On je bio „**ganut, osećajući naše slabosti**“ (Jevr. 4,15 – KJV), jer je za vreme dok je bio kušan, osećao želje i sklonosti tela, tačno onako kako ih i mi osećamo kada smo kušani. Jer „**svaki čovek biva kušan kada ga vuče i mami njegova žudnja (njegove sopstvene želje i telesne sklonosti)**“ (Jakov 1,14 – eng. prev). Sve je to Isus mogao da iskusi, a da pri tom ne zgreši, jer iskušenje nije isto što i greh, i biti kušan nije isto što i zgrešiti. Samo kada „**požuda začne (zatrudni)**“, kada se želja gaji, a sklonost odobrava (podstiče) – samo u tom slučaju se „**rađa greh**“ (Jakov 1,15). Isus nikada, čak ni u Svojim mislima, nije gajio ma koju koju telesnu

⁷ Reči u zagradi pripadaju autoru – prim. prev.

želju, niti odobravao bilo koju telesnu sklonost. Tako je On, u istom telu poput našeg, bio kušan „u svim pojedinostima kao i mi“, pa ipak, bez i jedne jedine mrlje greha.

Kroz božansku snagu koju je primao putem vere u Boga, On je sasvim ugasio svaku sklonost tela u kojem je bio, i tako, praktično, u korenu sasekao svaku želju tela, osudivši greh u njemu. Na ovaj način, On je doneo potpunu pobjedu i božansku silu, koje čuva i održava za svaku dušu na ovom svetu. Sve je to učinio „**da bi se pravednost, koju zakon zahteva, ispunila u nama – koji ne živimo po telu nego po duhu.**“ (Rimlj. 8,4 – kombinacija KJV-Čarnić)

Punina ove pobjede besplatan je dar koji se daje svakoj duši u Hristu Isusu. Ona se prima verom u Isusa. Ostvarena je i održava se „*verom Isusovom*“, koju je On ostvario i doveo da savršenstva, a potom je poklonio svakom Svom verniku. Jer „**ovo je pobjeda koja je pobedila svet: naša vera.**“ (1. Jov. 5,4)

On je „u Svom telu ukinuo neprijateljstvo“ koje je razdvajalo čovečanstvo od Boga. Da bi to postigao, uzeo je telo, a to je moralo biti ono telo u kojem je postojalo pomenuto neprijateljstvo. Zato se kaže da je On u Svom telu ukinuo neprijateljstvo, kako bi „**u Sebi, od dvoje**“ – od Boga i od otuđenog čoveka – načinio „**jednog novog čoveka, ...stvarajući (na taj način) mir**“ (Efescima 2,14.15 – kombinacija Čarnić-KJV)

Isus Hristos je „**ukinuo u Svom telu neprijateljstvo, ...da oboje**“ – Jevreje i mnogobošce, to jest celo čovečanstvo – „**u jednom telu pomiri s Bogom, posredstvom krsta, ubivši tako neprijateljstvo u Sebi**“ (Efes. 2,16 – na osnovu margine u verziji King Džejms⁸). Neprijateljstvo je bilo u Njemu, jer je bilo u Njegovom telu; i tu, „u Svom telu“, On je ubio (nadvladao) i ukinuo neprijateljstvo. Ovo je mogao da postigne samo tako što je zaista bio „u telu“.

Isus je preuzeo na Sebe prokletstvo u svoj njegovoj punini, u istoj meri u kojoj ono počiva na čovečanstvu. On je to učinio „**postavši kletva (bivši učinjen kletvom – eng. prev) nas radi**“ (Gal. 3,13). Međutim, „*kletva nezaslužena neće doći*“, niti ikad dolazi. Uzrok kletve je greh. On je učinjen kletvom radi nas, zbog naših greha. Da bi se suočio s kletvom koja je nad nama, On je morao da se suoči s grehom koji je u nama. Prema tome, Bog je „**Onoga koji nije znao greha... učinio grehom za nas, da mi budemo učinjeni pravednošću Božjom U NJEMU**“ (2. Kor. 5,21 – kombinacija Čarnić-KJV).

Na taj način, On je Sebe u potpunosti postavio u isti nepovoljan položaj u kojem se nalazi celo čovečanstvo, jer je u svim pojedinostima bio učinjen kao i mi, pa je stoga i mogao da bude „**u svemu kušan kao i mi**“. Pa ipak, ni jednoj jedinoj težnji ili sklonosti tela On nikada nije dao ni najmanje dopuštenje, čak ni u svojim mislima. Svaka od tih sklonosti praktično je bila u svom korenu umorena silom Božjom koju je, posredstvom božanske vere, On doneo čovečanstvu.

„**Budući pak da deca imaju telo i krv, tako i On uze udela u tome, da smrću satire onoga koji ima državu smrti, to jest đavola, i da izbavi one koji su strahujući od smrti celog života bili u ropstvu. Jer zaista nije uzeo na Sebe prirodu anđela, već je uzeo na Sebe seme Avramovo. Stoga je bilo potrebno da u svemu bude načinjen kao Njegova braća, da bude milosrdan i veran prvosveštenik u onom što pripada Bogu, da učini pomirenje za grehe naroda; jer u čemu postrada i iskušan bi u onome može pomoći i onima koji se iskušavaju.**“ (Jevr. 2,14-18)

Ovu pobjedu koju je Hristos ostvario u ljudskom telu, Sveti Duh je doneo na spasenje svima koji su danas u istom tom ljudskom telu i veruju u Isusa. Posredstvom Svetog Duha prisustvo Samog Hrista dolazi verniku, jer ovo je Njegova nepromenljiva želja, „**da vam dade po bogatstvu svoje slave da njegovim Duhom budete ojačani za unutrašnjeg čoveka, da se Hristos vašom verom useli u vaša srca, da budete u ljubavi ukorenjeni i utemeljeni, da biste vi sa svima svetima mogli razumeti šta je širina, i dužina, i visina, i dubina, i poznati**

⁸ Autorova napomena – prim. prev.

Hristovu ljubav koja prevazilazi naše saznanje, da budete ispunjeni do sve punoće Božije.“ (Efes. 3,16-19)

Delo oslobođenja od krivice greha i njegove sile drži vernika u pobedonosnom položaju koji mu daje snagu da nadvlađuje želje, težnje i sklonosti tela, pomoću sile Božjeg Duha. Ovo se upravo danas ostvaruje ličnim prisustvom Isusa Hrista u ljudskom telu – u telu vernika, baš onako kako se ostvarivalo Hristovim ličnim prisustvom u ljudskom telu, pre hiljadu osamsto sedamdeset godina⁹.

Hristos je uvek isti. On je „**isti juče i danas i doveka**“ (Jevr. 13,8). Hristovo Jevanđelje je uvek isto – isto juče i danas i doveka. Ono je danas isto kao i pre hiljadu osamsto sedamdeset godina. Onda je bilo: „**Bog se javi u telu**“ (1. Tim. 3,16); i danas je isto to: „**Bog se javi (u istom tom) telu**“ – telu grešnih ljudi, u ljudskoj prirodi, upravo onakvoj kakva je ona.

Jevanđelje je: „**Hristos u vama, nada slave**“ (Kol. 1,27); Hristos u vama, takvima kakvi ste, sa svim vašim gresima, grešnošću i svim drugim odlikama; jer je On dao Sebe za naše grehe i za našu grešnost. Dakle, Hristos te je kupio – tebe, baš takvog kakav si, i ti si sada „**prihvaćen (učinjen prihvatljivim – bukv. prev)**“ (Efes. 1,6 – KJV) u Njemu. On te je primio takvog kakav si, a Jevanđelje – „**Hristos u (tebi), nada slave**“ – dovodi te pod vladavinu milosti Božje. Posredstvom Svetog Božjeg Duha, koji te čini pokornim Hristovoj i Božjoj sili, ti donosiš „**rodove Duha**“ koji se sada vide na tebi, umesto „**dela telesnih**“.

A plod Duha je:

LJUBAV – Božja ljubav koja se izobilno izliva u srca, pomoću Božjeg Duha. I umesto da se, čak i u mislima, daje mesta mržnji i svemu drugom što iz nje proizilazi, postajete svesni da vam niko ne može učiniti ništa što bi vas navelo da mu uzvratite bilo čime sem ljubavlju. Ova je ljubav ista „**juče i danas i doveka**“, jer je to Božja ljubav, i ona ne voli zbog nagrade, već radi ljubavi same. Ona voli prostodušno jer je ljubav, i kao takva, ona ništa drugo ne može da čini.

RADOST – je po definiciji: „**gorljiva sreća koja potiče od sadašnjeg ili očekivanog dobra; likujuće zadovoljstvo**“ (Century Dictionary and Cyclopedia). Međutim, u ovom slučaju je reč „**ili**“, kao alternativa, isključena, jer je ova radost nešto što potiče od sadašnjeg dobra, kao i od onog koje tek treba da dođe, s obzirom na to da je ovo dobro večno. Prema tome, hrišćanska radost je večna sadašnjost i treba očekivati da će to zauvek i ostati. Zbog toga je ona praćena i „**likujućim zadovoljstvom**“.

MIR – Savršeni mir koji vlada u srcu, „**mir Božiji, koji prevazilazi svaki um**“ i koji, ako ga posedujete, čuva „**vaša srca i vaše misli u Hristu Isusu.**“ (Filib. 4,7)

DUGOTRPLJENJE, ČESTITOST (BLAGOST – eng. prev), DOBROTA, VERA – Ova vera – grčki, „**pistis**“ – je „**čvrsto ubeđenje; uverenje zasnovano na poverenju, a NE na znanju (vera srca, a ne glave; vera Hristova, a ne kredo¹⁰); snažno poverenje, kao rezultat ubeđenja i zapovesti, uprkos suprotnim uticajima**“.

KROTOST, UZDRŽLJIVOST – Uzdržljivost je samokontrola. Božji Duh oslobađa čoveka od potčinjenosti strastima, požudi i navikama, i čini od njega slobodnog čoveka, koji je svoj gospodar.

Protiv ovakvih stvari nema zakona. – Božji Zakon je samo protiv greha. On se otkriva u ljudskom životu kao osuda svega što nije plod Božjeg Duha. Prema tome, sigurno je da sve što u čovekovom životu nije rod Duha Svetog, predstavlja greh. Drugim rečima, „**sve što ne potiče od vere – greh je**“ (Rimlj. 14,23), i to je večna istina.

Stoga, „**ako Duhom živimo, Duhom i da hodimo**“. Zato što živimo u Duhu i hodimo u Duhu, „**ne budimo**“ – ne treba da budemo, i ne možemo da budemo – „**puni praznog slavloljublja, ne izazivajmo jedan drugoga, ne zavidimo jedan drugom**“.

⁹ Danas, pre skoro dve hiljade godina – *prim. prev.*

¹⁰ Kredo je prihvaćeno od strane crkve, standardno ispovedanje vere, tzv. „*Vjeruju*“ – *prim. prev.*